T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI

İLKÖĞRETİM II. KADEMEDE FİİLİMSİLERİNM ÖĞRETİMİNDE AKTİF ÖĞRENMENİN TUTUM, BAŞARI VE KALICILIĞA ETKİSİ

Nail GÜNEY

DOKTORA TEZİ

Danışman
Doç. Dr. Funda TOPRAK

Konya–2011

ÖN SÖZ

Dil bilgisi, dilin mantık ve anlam dünyasını kurallar yoluyla öğreten bilim dalıdır. Ana dilinin inceliklerini, düşünce ve duygu evrenini, toplumun değerlerini öğretir. Öğrenme alanları arasındaki bütünlüğünü ve onların işleyişini sağlar. Bu hedeflere ulaşılabilmesi, dil bilgisi öğretiminin yetkinliğine bağlıdır. Doğumdan itibaren ana dilini kurallarına doğru olarak kullanabilen gelişim içindeki bireyler, okulla birlikte ana dili eğitimini planlı şekilde sürdürür. Dil bilgisi öğretimi, çocuğun doğru olarak kullandığı ana dili kurallarına ad verme ve onları tanımlama süreci olarak düşünülebilir. O halde dil bilgisi öğretimi, çocuğun gerçekleri ve yapısı göz önünde tutularak yapılmalıdır. Aktif öğrenme bu konuda önemli bir yardımcıdır.

Bu çalışmada, aktif öğrenme yönteminin ilköğretim ikinci kademede yer alan isim-fiil, sıfat–fiil ve zarf-fiil gibi dil bilgisi konularının öğretiminde başarıya, tutuma ve kalıcılığı etkisi araştırılmıştır. Deneysel çalışmada, deney grubu ve kontrol grubu arasındaki farklar istatistiki olarak verilmiştir.

Çalışmanın birinci bölümünde araştırma konusunun çerçevesi belirlenerek problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, ,sayıltılar sınırlılıklar ele alınmıştır.

İkinci bölümde dil bilgisi öğretimi ve aktif öğrenme konusunda yapılan çalışmalar değerlendirilerek incelenmiş, konumuzla ilişkili tezler tanıtılmaya çalışılmıştır.

Üçüncü bölümde, çalışmamızın deneysel süreci, veri toplama araçları, veri toplama ve analiz yöntemleri ele alınarak incelenmiştir.

Dördüncü bölüm ise, araştırmada elde edilen bulgulara ve verilerin yorumlanmasına ayrılmıştır.

Çalışmamızın son bölümünde ise araştırmada elde edilen sonuçlar değerlendirilerek yorumlanmış, daha etkin ve verimli bir dilbilgisi öğretimi için geliştirilen öneriler sunulmuştur.

Doktora çalışmamı yönetip yönlendiren, zaman ve bilgisini esirgemeyen danışmanım Doç. Dr. Funda TOPRAK'a, tecrübesi ve bilgisiyle çalışmaya rehberlik eden Türkçe Eğitimi Bölüm Başkanı Prof. Dr. Halim SERARSLAN'a, süreçteki katkılarından dolayı tez izleme komitesi üyeleri hocalarım Doç. Dr. Mehmet KIRBIYIK ve Doç. Dr. İsa KORKMAZ'a, içten yardımlarından dolayı Yrd. Doç. Dr.

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin

Adı Soyadı	Nail GÜNEY
Numarası	075113011004
Ana Bilim / Bilim Dalı	Türkçe Eğitimi/Türkçe Eğitimi
Programı	Tezli Yüksek Lisans ☐ Doktora ☐
Tez Danışmanı	Doç. Dr. Funda TOPRAK
Tezin Adı	İlköğretim II. Kademede Fiilimsilerin Öğretiminde Aktif Öğrenmenin Başarı, Tutum ve Kalıcılığa Etkisi

ÖZET

İLKÖĞRETİM II. KADEMEDE FİİLİMSİLERİN ÖĞRETİMİNDE AKTİF ÖĞRENMENİN BAŞARI, TUTUM VE KALICILIĞA ETKİSİ

Bu araştırma dil bilgisi konuları arasında yer alan isim-fiil, sıfat-fiil, zarf-fiil, isim, sıfat, fiil ve zarfların öğretiminde aktif öğrenme yönteminin başarıya, tutuma ve kalıcılığa etkisini ortaya koymayı hedeflemektedir.

Eğitim, yaratıcı ve eleştirel düşünceye sahip, bilgiyi zihinde yapılandıran ve kişiselleştiren bireyler yetiştirmeyi hedefler. Bu amaçlara ulaşmak ise doğru yöntemi gerektirir. Aktif öğrenme, bu eğitim anlayışının oluşturulmasında önemli bir yer tutar. Aktif öğrenme, öğrenme sorumluluğunu öğrenciye veren ve üst zihinsel becerileri harekete geçiren öğrenme yöntemidir. Özellikle son yıllarda büyük ilgi görmektedir. Etkinliği deneysel çalışmalarla kanıtlanmıştır. Eğitimin her alanında uygulanmaya elverişlidir. Aktif öğrenme yönteminin öne çıkan temel özellikleri; öğrenciyi eğitimin merkezine alması, yaşam boyu öğrenmeye yönlendirmesi, kullanışlılık, bilgiye aktarım ve dönüşüm özelliği katmasıdır.

Geleneksel öğretim, herkesin aynı biçimde öğrenebileceğini düşünür. Buna karşın aktif öğrenme, bireylere öğrenme sürecini yönetme ve yetkin oldukları alanı öne çıkarma fırsatı tanır. Öğrencilere tek başlarına veya grup olarak çalışma imkânı sağlar.

Dil bilgisi, dilin anlamlı ve mantıklı yapısını, kurallarını ortaya koyan bilimdir. Kişiye, ana dilini tanıma fırsatı verir. Ona bakış açısı ve analitik düşünce kazandırır. Ana dilinin olanaklarından yararlanmasına katkıda bulunur.

Bu çalışma, aktif öğrenme ve dil bilgisi öğretimini bütünleştiren deneysel bir çalışmadır. 2010–2011 eğitim-öğretim yılında Ordu ili Perşembe ilçesindeki Gazi İlköğretim Okulu 8/A ve 8/B ve sınıflarında öğrenim gören 40 öğrenci üzerinde yürütülmüştür.

Araştırma sonucunda aktif öğrenme yönteminin kullanıldığı deney grubu, akademik başarı, tutum ve kalıcılık yönünden; öğretmen kılavuz kitabının temel kaynak olarak alındığı kontrol grubuna oranla daha başarılı olmuştur. Deneysel çalışma öncesi akademik başarı ve tutum puanları yönünden aralarında anlamlı farklılık olmayan deney grubu, deneysel çalışma sonunda deney grubu lehine farklılaşmıştır. Ayrıca deney grubu, kalıcılık puanları yönüyle de kontrol grubuna göre da öndedir.

Deney grubunda uygulanan aktif öğrenme yönteminin, öğrenciler üzerindeki etkisini araştırmak amacıyla üç öğrenciyle görüşme yapılmıştır. Görüşmeler, aktif öğrenme yönteminin öğrenciler üzerinde olumlu etki meydana getirdiği ortaya koymuştur. Öğrencilerin üzerinde görüş birliğine vardıkları temalar olumlu tutum geliştirme, sınıf içi etkileşim ve akademik başarıdır.

Bu sonuçlar aktif öğrenme yönteminin bazı dil bilgisi konularının öğretimindeki etkisini açık bir şekilde ortaya koymuştur.

Anahtar kelimeler: Türkçe Öğretimi, Dil Bilgisi Öğretimi, Aktif Öğrenme, Başarı, Tutum, Kalıcılık.

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin		
	Adı Soyadı	Nail GÜNEY
	Numarası	075113011004
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Türkçe Eğitimi/Türkçe Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☐ Doktora ☐
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Funda TOPRAK
	Tezin Adı	İlköğretim II. Kademede Fiilimsilerin Öğretiminde Aktif Öğrenmenin Başarı, Tutum ve Kalıcılığa Etkisi

SUMMARY

THE EFFECT OF ACTIVE LEARNING ON SUCCESS, APPROACH AND PERMANENCE IN TEACHING GERUND AND INFINITIVE FORMS OF VERBS IN PRIMARY SECOND GRADE

This research aims to suggest that active learning method has an effect on success, attitude and permanence in teaching grammar subjects including verbal nouns, participles and adverbials.

Education aims to raise individuals with critical thinking ability, and individuals who can structure the knowledge in mind and can personalize it. In order to reach this aim we need the correct method. Active learning has an important role in constructing this educational perception. Active learning gives the learning responsibility to the student and it is a learning method that activates the upper intellectual skills. This method attracts attention especially in recent years. The effectiveness of the method has been proved by experimental studies. It is convenient for applying to all fields of education. The most common and main features of the active learning method are its being student-centered, directing to lifelong learning and adding usefulness, transfer and transformation to knowledge.

Traditional teaching thinks that everybody can learn in the same way. On the other hand active learning gives opportunity of directing the learning process and showing their perfection area.

Grammar is a science that suggests the meaningful and logical structure and the rules of the language. It gives a person the opportunity to know his language and to use it in upper levels; it gives a point of view and analytical thinking.

This study is an experimental study which combines grammar teaching and active learning. It has been conducted in a school called Gazi Primary School in Perşembe town of Ordu city in 2010-2011 educational year. The study has been carried out with 40 students.

At the end of the research, the experimental group with whom the active learning method is used is found to be better in academic success, attitude and permanence than the control group with whom the teacher guide book is used as a main source. Moreover, the experimental group is ahead of the control group in permanency scores.

An interview is made with three students in order to investigate the effects of active learning, which has been used with experimental group, on students. The interview has shown that the active learning method has a positive effect on students. Developing positive attitude, interaction within the class and academic success are the themes that the students agree on.

These results clearly suggest the effect of active learning method in teaching some grammar subjects.

Key words : Teaching Turkish Language, Teaching Grammar, Active Learning, Success, Attitude, Permanence.

İÇİNDEKİLER

Bilimsel Etik Sayfası I
Tez Kabul Formu II
Ön söz..... III
Özet..... V
Summary... VII
İçindekiler IX
Kısaltmalar ve Simgeler..... XIII
Tablolar ve Şekiller Listesi.. XIV

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ..… 1
1.1.Dil, Ana Dili ve Öğretimi… 1
1.2. Dil Bilgisi ve Dil Bilgisi Öğretimi…..... 3
1.3 Dil Bilgisi Öğretiminde İlkeler… 6
1.4. Dil Bilgisi Öğretiminde Kullanılan Yöntemler… 8
1.5. Aktif Öğrenme… 14
1.5.1. Aktif Öğrenmenin Etkililiği…..... 15
1.5.2. Aktif Öğrenmede Öğrencinin Rolü..... 16
1.5.3. Aktif Öğrenme Teknikleri… 17
1.5.4. Araştırmada Kullanılan Aktif Öğrenme Teknikleri…..... 18
1.5.4.1. Yaratıcılık Grubu… 18
1.5.4.2. Kartopu 18
1.5.4.3. Zihinsel Haritalama..... 19
1.5.4.4.Elma Dersem Git Armut Dersem Gitme 19
1.5.4.5. Hazineyi Bul 19
1.5.4.6. Kart Eşleştirme 20
1.5.4.7. Şiir Yazma 20
1.5.4.8. Top Taşıma 20
1.5.4.9. Kim Olduğunu Bil. … 21
1.5.4.10. Bunu Kim Yapar…..... 21

1.5.4.11. Keşfederek Öğrenme… 22
1.5.4.12. Dönüşümlü Öğretme… 23
1.5.4.13. Dedikodu… 23
1.6. Problem Cümlesi 23
1.7. Alt Problemler 23
1.8. Araştırmanın Amacı 24
1.9. Araştırmanın Önemi 24
1.10. Sayıltılar 25
1.11. Sınırlılıklar 25

İKİNCİ BÖLÜM

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR 26
2.1. Dil Bilgisi Öğretimiyle İlgili Araştırmalar 26
2.2. Aktif Öğrenme ve Dil Bilgisi Öğretimi İlgili Araştırmalar. 36
2.3. Aktif Öğrenme Yöntemi ile İlgili Araştırmalar. 37

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM… 39
3.1. Araştırma Deseni 39
3.2. Verilerin Toplanması ve Analizi 40
3.2.1. Nicel Verilerin Toplanması 41
3.2.2. Nicel Verilerin Analiz Edilmesi… 43
3.2.3. Nitel Verilerin Toplanması. 43
3.2.4. Nitel Verilerin Analiz Edilmesi… 44
3.2.5. Uygulama Öncesi Yapılan Çalışmalar… 45
3.2.5.1. Başarı Testinin Geliştirilmesi… 45
3.2.5.2. Tutum Testi… 46
3.2.5.3. Kalıcılık Testi. 46
3.2.5.4. Etkinliklerin Geliştirilmesi 47

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR ve YORUM 48
4.1. Aktif Öğrenme Yönteminin Başarıya İlişkin Bulguları 48
4.1.1. Deneysel Çalışma Öncesi Deney ve Kontrol Gruplarının Başarıya İlişkin Bulguları. 48
4.1.2. Deneysel Çalışma Sonrası Deney ve Kontrol Gruplarının Başarıya İlişkin Bulguları. 49
4.2. Aktif Öğrenme Yönteminin Tutum Puanlarına İlişkin Bulguları 51
4.2.1. Deneysel Çalışma Öncesi Deney ve Kontrol Gruplarının Tutum Puanlarına İlişkin Bulguları… 51
4.2.2. Deneysel Çalışma Sonrası Deney ve Kontrol Gruplarının Tutum Puanlarına İlişkin Bulguları… 53
4.3. Aktif Öğrenme Yönteminin Kalıcılık Puanlarına İlişkin Bulguları 55
4.4. Görüşme Formu Yöntemine İlişkin Bulgular 60

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER… ..... .63
5.1. Tartışma, Sonuç ve Öneriler 63

KAYNAKÇA… 70

EKLER… 78
EK 1. Türkçe Dersi Başarı Testi… 78
EK 2. Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeği… 85
EK 3. Görüşme Formu… 86
EK 4. Araştırma İzni… 88
EK 5. Yaratıcılık Grubu Tekniği Ders Planı… 90
EK 6. Zihinsel Haritalama Tekniği Ders Planı… 92
EK 7. Zihinsel Haritalama Tekniği Etkinlik Örnekleri… 96
EK 8. Zihinsel Haritalama Tekniği Fotoğraf Örnekleri… 98
EK 9. Kartopu Tekniği Ders Planı… 99
EK 10. Kartopu Tekniği Etkinlik Örnekleri… 102

EK 11. Kartopu Tekniği Fotoğraf Örnekleri… 106
EK 12. Elma Dersem Git Armut Dersem Gitme Tekniği Ders Planı… 107
EK 13. Elma Dersem Git Armut Dersem Gitme Tekniği Etkinlik Örnekleri…..... 109
EK 14. Elma Dersem Git Armut Dersem Gitme Tekniği Fotoğraf Örnekleri…..... 111
EK 15. Hazineyi Bul Tekniği Ders Planı…..... 112
EK 16. Hazineyi Bul Tekniği Etkinlik Örnekleri… 119
EK 17. Hazineyi Bul Tekniği Fotoğraf Örnekleri… 126
EK 18. Kart Eşleştirme Tekniği Ders Planı…..... 127
EK 19. Kart Eşleştirme Tekniği Etkinlik Örnekleri… 134
EK 20. Kart Eşleştirme Tekniği Fotoğraf Örnekleri…..... 138
EK 21. Şiir Yazma Tekniği Ders Planı…..... 139
EK 22. Şiir Yazma Tekniği Etkinlik Örnekleri… 142
EK 23. Şiir Yazma Tekniği Fotoğraf Örnekleri… 146
EK 24. Top Taşıma Tekniği Ders Planı…..... 147
EK 25. Top Taşıma Tekniği Etkinlik Şeması…..... 149
EK 26. Top Taşıma Tekniği Fotoğraf Örnekleri… 150
EK 27. Kim Olduğunu Bil Tekniği Ders Planı…..... 151
EK 28. Kim Olduğunu Bil Tekniği Etkinlik Örnekleri… 158
EK 29. Kim Olduğunu Bil Tekniği Fotoğraf Örnekleri…..... 161
EK 30. Bunu Kim Yapar Tekniği Ders Planı… 162
EK 31. Bunu Kim Yapar Tekniği Etkinlik Örnekleri…..... 166
EK 32. Bunu Kim Yapar Tekniği Fotoğraf Örnekleri…..... 169
EK 33. Dönüşümlü Öğretme Tekniği Ders Planı… 170
EK 34. Dönüşümlü Öğretme Tekniği Etkinlik Örnekleri…..... 172
EK 35. Dönüşümlü Öğretme Tekniği Fotoğraf Örnekleri…..... 174
EK 36. Keşfederek Öğrenme Tekniği Ders Planı…..... 175
EK 37. Keşfederek Öğrenme Tekniği Etkinlik Örnekleri… 179
EK 38. Keşfederek Öğrenme Tekniği Fotoğraf Örnekleri… 183
EK 39. Dedikodu Tekniği Ders Planı… 185
EK 40. Bu Gün Neler Öğrendim Tablosu…..... 186
Öz geçmiş… 192

KISALTMALAR VE SİMGELER

EARGED: Eğitim Araştırma Geliştirme Dairesi

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

SDP **:** Seçmeli Drama Dersi Öğretim Programı

vb. : ve benzeri

vd. : ve diğerleri

TABLOLAR VE ŞEKİLLER LİSTESİ

Tablo–1. Araştırmada Yer Alan Katılımcıların Dağılımı 39
Tablo–2. Deney ve Kontrol Gruplarının Uygulama Süreci 40
Tablo–3. Sınıfların Aritmetik Ortalamaları 41
Tablo–4. Deney ve Kontrol Gruplarında Deney Süreci 42
Tablo–5. Deney ve Kontrol Gruplarının Ön Test Sonuçlarına Göre Türkçe Dersi Başarı Testi Normallik Analizi 48
Tablo–6. Deney ve Kontrol Gruplarının Ön Test Sonuçlarına Göre Türkçe Dersi Başarı Testi T Testi… …..... 49
Tablo–7. Deney ve Kontrol Gruplarının Son Test Sonuçlarına Göre Türkçe Dersi Başarı Testi Normallik Analizi 49
Tablo–8. Deney ve Kontrol Gruplarının Akademik Başarı Ön ve Son Test Aritmetik Ortalamaları… 50
Tablo–9. Deney ve Kontrol Gruplarının Son Test Sonuçlarına Göre Türkçe Dersi Başarı Testi T Testi Sonucu 51
Tablo–10. Deney ve Kontrol Gruplarının Ön Test Sonuçlarına Göre Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Normallik Analizi 51
Tablo–11. Deney ve Kontrol Gruplarının Ön Test Sonuçlarına Göre Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Puan Ortalamaları 52
Tablo–12. Deney ve Kontrol Gruplarının Ön Test Sonuçlarına Göre Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeği T Testi 52
Tablo–13. Deney ve Kontrol Gruplarının Son Test Sonuçlarına Göre Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Normallik Analizi 53
Tablo–14. Deney ve Kontrol Gruplarının Son Test Sonuçlarına Göre Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeği T Testi 53
Tablo–15. Deney ve Kontrol Gruplarının Ön ve Son Test Tutum Puanı Ortalamaları 54
Tablo–16. Deney ve Kontrol Gruplarının Kalıcılık Testi Normallik Analizi 55
Tablo–17. Deney ve Kontrol Gruplarının Kalıcılık Puanları T Testi 56
Tablo–18. Deney ve Kontrol Gruplarının Kalıcılık Testi Aritmetik Ortalamaları 57
Tablo–19. Deney ve Kontrol Gruplarının Son Test ve Kalıcılık Testi Aritmetik Ortalamaları 57

Şekil–1. Deney Grubu Öğrencilerinin Kalıcılık Testinde Yaşadıkları Kayıplar 58
Şekil–2. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Kalıcılık Testinde Yaşadıkları Kayıplar 59

BİRİNCİ BÖLÜM
1. GİRİŞ

1.1. Dil, Ana Dili ve Öğretimi

"Dil, tıpkı onu oluşturup işleten beyin gibi, bugün bile birçok noktası aydınlatılamamış bulunan büyülü bir düzendir" (Aksan, 1994: 118). Bu sihirli sistem iletişimden, millet olgusuna, kültürün taşıyıcılığından bireylerin düşünce dünyasını oluşturmaya kadar birçok sorumluluğun üstlenicisidir.

Dilin ilk vazifesi, insanların duygu ve düşüncelerinin aktarımını sağlamaktır. Duyan, düşünen, üreten ve hisseden bir varlık olan insan, duygu ve düşünce birikimini paylaşmak zorundadır. Bu aktarım; dille olacaktır. Bireyin dünyasındaki her varlığın, eylemin, düşüncenin ve hissin dilde karşılığı vardır. Duyuş ve düşünüş evreni, dilin birimleri vasıtasıyla oluşur. Duyuş ve düşünüş evreni ise anlama ve anlatma becerilerini meydana getirir. Bu iletim ve alım, kişiler arası duygu ve düşünce paylaşımının; birlikteliğin, gelişimin, ilerlemenin, millet bilincinin, kültürel yapının ve bakış açısının temellerini oluşturur. Bugün gelinen nokta, aktarım ve anlama hizmetinin karşılığıdır.

"Ana dili başlangıçta anneden ve yakın aile çevresinden, daha sonra da ilişkili bulunulan çevrelerden öğrenilen, insanın bilinçaltına inen ve bireylerin toplumla en güçlü bağlarını oluşturan dildir" (Aksan, 1982: 81). Bireyin dünyaya gelişinden itibaren onu çevreleyen, yakın ve uzak çevresiyle iletişimini sağlayan ana dili, hayatının tüm dönemlerinde onunla birlikte olacaktır.

Aktarım, bilinçlendirme ve birleştirme işlevlerini yerine getiren ana dili, çocuk tarafından zamanla benimsenir. Bireyin; kişiliğini, topluma uyumunu, düşünce yapısını, iç ve dış dünyasına bakış açısını şekillendirir. Ana dili; beğenileri belirleyen, ilişkileri düzenleyen, duyuş ve düşünüşe yön veren canlı organizma gibidir. Kişi, içinde yaşadığı çevreyi, dünyayı ana diliyle anlamlandırır. Geçmişle gelecek arasında anlam ve mantık bütünlüğünü sağlar. Bireye kişilik kazandıran, değerlerin öğretimini üstlenen, önceliklerine yön veren bir varlıktır.

Dil gelişimi, köklerini doğumdan itibaren alan ve ölüme kadar devam eden aşamalı bir süreçtir. Doğumdan itibaren bireyle etkileşim içinde olan ana dili, hayatı tanıtan, onu hayata hazırlayan ve içinde yaşadığı toplumun normlarını gizil olarak aktaran bir araçtır. Etkileri belli bir dönem veya aralıkla sınırlandırılamaz.

Birey, doğuştan itibaren ana dilini yetkin olarak kullanır. Kendisinin, ailesinin ve çevresinin niteliklerine göre kişiden kişiye farklılık gösteren ana dili kullanım becerisi, eğitim-öğretim süreciyle belirli bir plan dâhilinde ilerleyecektir. Bu yönüyle ana dili eğitimi ve öğretimi, "yakın ve uzak çevrede kendiliğinden işleyen öğrenme sürecinin daha düzenli, daha etkin ve daha güncel olması için gelişmelere doğrudan müdahale etmek ve duruma uygun etkinlikler düzenlemek" olarak değerlendirilebilir (Demir, 2007: 181).

Ana dili eğitiminde en önemli görevi Türkçe dersleri üstlenmektedir. Çocuğun birikimini düzenli hale getiren, ihtiyaç duyacağı ana dili becerilerini sunan; soran, sorgulayan, araştıran, inceleyen ve eleştirel düşünüşü kabul eden bir kişilik oluşturma çabası içindeki Türkçe dersi, bireyin gelişiminde aktif rol oynar.

"21. yüzyılda hedeflenen eğitim ile geleneksel eğitim karşılaştırıldığında ortaya çıkan en önemli ayrımın 'bilgi odaklılık'a karşılık 'bilim odaklılık' olduğu görülür" (Börekçi, 2009: 425). Bilim odaklılık bilimsel düşünmeyi, araştırmayı, sorgulamayı, deneyerek ve yaparak öğrenmeyi, sonuçlar üzerinde tartışabilmeyi yapısında barındırdığı için öğrenciyi merkeze alarak, bilgiyi yapılandırır, öğrenmeleri anlamlandırır, üst zihinsel becerileri ön planda tutar. Bu öğrenme anlayışında amaç; öğrenciye bilgi aktarımından öte öğrencide bilme merakını meydana çıkarmak ve öğrencinin bilgiyi özümsediği ve aktif olarak kullanabildiği öğrenme ortamlarını oluşturabilmektir.

Türkçe dersleri öğrenci için sadece okulla sınırlı ve bilgi aktaran bir ders değildir. Temel becerilerin kazandırıldığı, hayata hazırlayıcı, çocuğun toplumla bütünleşmesine yardımcı, sosyal ilişiklerini düzenleyen bir derstir.

Kaynağını, yaşamı düzenleyen ana dili ögesinden alan Türkçe dersleri, hayatı konu alan içeriklere yer vermelidir. Bu yönüyle Türkçe eğitiminde bütün derslerden yararlanılabilir. Türkçe dersinin işlenişinde Çelenk (2008) müzik ve resimden; Güleryüz (2008) matematik, fen bilgisi ve sosyal bilgiler dersinden faydalanmıştır.

Balyemez (2009) ise matematik, geometri, kimya alanlarıyla ilişki kurmuştur. İlköğretim 1–3. sınıflarda hayat bilgisi dersi ve içeriği, bu çalışmalara ilave edilebilir.

Bireye hayatı boyunca ihtiyaç duyacağı becerileri kazandıran Türkçe eğitimiyle, fonksiyonel okuryazar (Schlechty: 2005), aktif dinleyici, duygu ve düşüncelerini sözlü veya yazılı şekilde eksiksiz aktarabilen; okumayı, dinlemeyi, konuşmayı ve yazmayı iletişim aracı olmanın ötesinde bir beceri olarak kullanabilen bireyler yetiştirilmelidir.

1.2. Dil Bilgisi ve Dil Bilgisi Öğretimi

"Dil soyut bir varlık, daha doğrusu bir ses-şekil-görev-diziliş-uyum-anlam kompleksi ve bir kuruluş sistemidir" (Dilaçar, 1971: 119). Bu sistem içinde mükemmel bir bütünlük vardır. Birimler arasındaki ilişkiler, bağıntılar belirli kurallar dâhilindedir. Dil bilgisi, dilin işleyişini, kurallarını, bütünlüğünü ortaya koyan bilimdir.

Dil bilgisi, statik kurallar bütünü olarak algılanmamalıdır. Dil, nasıl canlı bir varlık ise dil bilgisi alanı da değişken bir yapıdadır. Dil bilgisi sadece şekil açısından dili tanıtan bir bilim değil, aynı zamanda düşünmeye yardımcı; dinleme, okuma, konuşma ve yazma öğrenme alanlarının sistematik, bütüncül eğitimini tamamlayıcı niteliktedir. Tüm dil etkinliklerinin düzenleyicisi, tümleyicisi ve ayrılmaz bir parçasıdır.

Dil bilgisi, dilin organize ve mantıklı yapısının kavranılmasında, üst zihinsel becerilerin kullanılmasında araçtır. Ayrıca analiz ve sentez becerilerinin harekete geçmesini destekler.

Ana dilinin kurallarını uygulamalar yoluyla benimseyen çocuk, farkında olmadan dilinin kurallarını sezmektedir. Dil becerilerini kullanmada yardımcı ve ana diline bağlılığı artıran dil bilgisi, çocuğun kuracağı düzgün ifadelerle de güven duygusunun gelişimine katkıda bulunur. Psikolojik ve bilişsel olarak kişinin dille etkileşimini üst düzeye çıkarır.

Bireyin ana dili ile tanışması anne karnında başlar. Sesleri duyabilen çocuk, ilk olarak dinleme yetisini kullanır. Bu sırayı konuşma, okulla beraber de okuma ve yazma becerileri takip edecektir. Dil becerilerinin etkili ve dengeli şekilde ilerleyebilmesi, etkin bir dil bilgisi öğretimini gerektirir. Dil bilgisi, anlama ve

anlatma becerilerini geliştiren, ana dilinin yapısını ve işleyişini benimseten bir niteliktedir. Salt bir bilgi yığınından öte kullanılan dilin inceliklerini ve güzelliklerini tanıtan bilim dalıdır. "Çocuklar, 3–4 yaşlarında konuştukları dilin dil bilgisini bilir. Bu bilme, doğru söyleyişi taklit etme, yanlışı fark edince doğrusuyla değiştirme ve sonunda genellemeler yaparak kuralı çıkarsama şeklinde olur" (Aşıcı, 2005: 28). O halde dil bilgisi öğretimi, çocukta uygulamalar yoluyla kendiliğinden oluşmuş ana dilinin kurallarına ad verme süreci olarak düşünülebilir.

Dil bilgisi öğretimi, dinleme, konuşma, okuma ve yazma öğrenme alanlarından kopuk değildir. Dil bir bütün olduğuna göre dil bilgisi öğretimi tüm öğrenme alanlarıyla iç içe olmalıdır. Bütünlükçü yapıda yürütülen dil bilgisi öğretimi daha nitelikli sonuçlar ortaya çıkarır.

Dil öğretiminin hedeflerinden bazıları, bireyin hayatı boyunca ihtiyaç duyacağı dil becerilerinin kazanımına ve gelişimine yardımcı olmak, eleştirel düşünceyi benimseyen bireyler yetiştirmektir. Çıkış noktasını yaşamdan alan dil eğitiminin yanında dil bilgisi öğretimi de kaynağını hayatın içinden almalıdır. Öğrenci, dil bilgisinin yaşamında önemli bir yer edindiğini bilmeli, düzenleyici etkisinin bilincinde olmalıdır. Bağcı ve Temizkan çalışmalarında, dil bilgisinin kullanım alanlarının ve işlevlerinin öğrencilere aktarılması gerektiğine vurgu yapmıştır (Bağcı ve Temizkan, 2006). Çalışma sonuçlarına göre "İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin % 40,8'i dil bilgisi kurallarının nerede ve ne zaman işe yarayacağını bilmeyi her zaman istemekte; % 24.2'si genellikle istemekte; % 15.8'i bazen istemektedir" (Bağcı ve Temizkan, 2006: 491). Bu sonuç, öğrencilerin anlamlandırdıkları ve somutlaştırdıkları bilgileri daha çabuk ve kalıcı şekilde kabullendikleri ve benimsedikleri şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca araştırma, dil bilgisi öğretiminin teorik bilgilerle değil somut ve uygulamalı olması gerektiğini göstermektedir.

Dil bilgisi, soyut bilgiler yığını değildir. Dilin düşünce ve anlam evrenini kuralları yoluyla anlamaya yardımcı, zihinsel becerilerin gelişimine katkıda bulunan, iletişimi güçlendiren bir alandır. Benimsenen yapılandırmacı yaklaşım, dil bilgisinin üst zihinsel beceriler ve etkileşim üzerindeki etkilerini vurgulamaktadır. Dil bilgisi durağan ve kuramsal bilgilerden öte kişinin düşünce dünyasını zenginleştiren, zihnî faaliyetlerini geliştiren, birey-dil etkileşimi üst seviyelere çıkaran bir bilimdir.

Ana dili eğitimde çok önemli bir yere sahiptir. Hudson, dil bilgisi öğretiminin gerekliliği üzerinde durmuş ve gerekçelerini şöyle sıralamıştır:

- "Dilsel öz saygıyı, öz güveni oluşturmak
- Ölçünlü dil öğretimine yardımcı olmak
- Başarımı (performans) arttırmaya yardımcı olmak
- Yabancı dilleri öğrenmeye yardımcı olmak
- Dilsel ve kültürel hoşgörüyü arttırmak
- Bilimsel yöntem ve çözümleyici düşünmeyi öğretmek
- Dili kötüye kullananlara karşı korunmak
- Dil sorunlarını anlamaya yardımcı olmak
- Dil hakkındaki genel bilgiyi derinleştirmek" (Aktaran: Aydın, 1997: 24).

Dil bilgisi öğretimi, kişinin ana diliyle etkileşimini güçlendiren, milli birliğin sağlanmasına katkıda bulunan, bireyi hoşgörüye yönlendiren, ona analitik bakış açısı kazandıran bir birimdir. Ayrıca fertlerde ana dili bilinci oluşturarak diline yönelik olumsuz etkilere karşı savunma mekanizması sağlar. Tüm bu kazanımlar, bireyin ana dilini yakından tanımasına, benimsemesine, anlama ve anlatma becerilerinin başarılı şekilde kullanmasına fırsat tanır.

Aydın (1997), araştırmasında Türkçe öğretmenlerinin dil bilgisi öğretimi üzerindeki görüşlerini derlemiştir. Hudson'un dil bilgisi öğretimi konusunda vurgu yaptığı başlıklarla paralellik gösteren çalışmaya göre, Türkçe öğretmenleri dil bilgisi öğretiminin getirilerini şu şekilde açıklamıştır:

"Dil bilgisi öğrencinin dile ilişkin yanlışlarını azaltır % 13.59, dil bilgisine ilişkin bilgi öğrencinin yazma becerisini geliştirir % 11.96, dil bilgisi çalışmaları öğrencinin zihin gelişimine yardımcı olur % 10.87, bir yabancı dilin öğrenilmesine yardımcı olur % 10.87, ölçünlü Türkçenin öğrenilmesine yardımcı olur %9.24, bilimsel yöntem ve çözümleyici düşünmeyi öğretir % 9.24, dil bilgisi öğrencinin daha iyi iletişim kurmasını sağlar % 8.70" (Aydın, 1999: 26). İki araştırmanın çıktıları arasındaki örtüşme düzeyi dikkat çekmekte olup bu benzerlik dil bilgisi öğretiminin evrenselliğini ortaya koyar. Dilin işleyiş ve anlam özelliklerini gösteren dil bilgisi alanı; zihnî yeterliklerin, ifade becerilerinin, anlama ve anlatma

etkinliklerinin gelişmesine yardımcıdır. Dil bilgisi, ana dili şuuru meydana getiren ve analitik bakış kazandıran bir bilim dalıdır.

1.3. Dil Bilgisi Öğretiminde İlkeler

Çok boyutlu bir sistem olan dil içerisinde birçok unsuru barındırır. Dil bilgisi, dil mekanizması içindeki bu ögelerin bir araya geliş kurallarını gösteren, dilin anlamlı yapısını kavratan alandır.

Çocuk, doğumundan itibaren örtük olarak öğrendiği ana dilini okulla beraber belirli bir plan dâhilinde sürdürür. Türkçe dersleri, bu görevde sorumluluk değeri en yüksek öğrenme ortamlarıdır. Çocuğun ana dilinin kullanım evrenini keşfetmesine, dil bütünlüğünü kazanmasına, ana dilinin düşünce dünyasını kavramasına ve dil becerilerinde yetkinlik kazanmasına fırsat tanır.

Çocuk okula başlayıncaya kadar dinleme ve konuşma becerilerini kullanabilmektedir. Konuşmasında kullandığı cümleler ana dilinin kurallarına uygundur. Dil bilgisi öğretimi, çocukta oluşan dil becerilerini bilinçli kullanma ve dil kurallarına ad verme görevi olarak düşünülebilir. Çocuğa bildiği, doğru bir şekilde uyguladığı kuralları somutlaştırarak ve adlandırarak vermek dil bilgisi öğretiminin temelini oluşturur. Uygulamalar yoluyla dilinin inceliklerinin farkına varan ve kişisel gelişimine hız veren çocuk, dil bilgisi eğitimiyle bu sürecin ivmesini artırır. Ayrıca çocuk, dil bilgisi eğitimiyle anlama ve anlatma faaliyetlerinde kullanılan ifadelerin yapısını ve anlam bütünlüğünü, neden-sonuç ilişkisi içinde öğrenir. Bu sayede edineceği çözümleyici bakış açısı ve eleştirel tutum, çocuğun anlama ve anlatma kabiliyetlerini, düşünce gücünü, ifade yeteneğini olumlu etkileyecektir.

Çocukta soyut olan ve kendiliğinden oluşmuş dil bilgisi kurallarının öğretiminde şu ilkelerden yararlanılabilir:

1. Dil, tüm alanlarıyla ayrılmaz bir bütündür. Dil bilgisi öğretimi, diğer öğrenme alanlarıyla iç içe, bütünlük içinde işlenmeli, dil bilgisi öğretimi dinleme, konuşma, okuma, yazma alanlarından kopuk ve ayrı bir ders olarak düşünülmemelidir. Bu bağlamda dil bilgisi etkinliklerinin tümü diğer öğrenme alanlarıyla birlikte ele alınmalıdır.
2. Dil bilgisinin yalnızca kurallar bütünü olmadığı, düzenleyici etkisi öğrencilere kavratılmalıdır. Fen bilgisi dersinde öğrenilen bir bilgi nasıl

öğrenci tarafından anlamlı, somut ve kullanılabilir olarak algılanabiliyorsa dil bilgisinin önemi ve kullanım yerleri öğrenci tarafından bilinmelidir.

3. Dil öğretiminin amaçlarından biri çocuğa yaşamı boyunca gerek duyacağı dil becerilerini kazandırmak ve geliştirmek ise çocuk, dil bilgisi öğretiminde edilgen değil, aktif olmalıdır. Çocuğa bol bol uygulama fırsatı verilmelidir.
4. Dil bilgisi öğretiminde öğrenciyi merkeze alan, ona sorumluluk kazandıran, üst zihinsel faaliyetleri harekete geçiren yöntem ve teknikler kullanılmalıdır.
5. Dil bilgisi, soyut ve kuramsal bilgiler deposu değildir. Zihin gelişiminden toplum hayatına kadar tüm yaşam alanları, onun etki alanı dâhilindedir. Dil bilgisi öğretimi, somut ve kaynağını yaşamdan alan örnekler üzerinden verilmelidir.
6. "Baltacıoğlu'na göre çocuk, büyük adamın eksiği, yoksulu, karikatürü değil, kendi cinsinden ve kendine yetici güçte orijinal bir varlıktır" (Çiftçi, 1998: 59–60). Çocuğun gözündeki en somut örnek kendi yaşantısıdır. Hayatındaki değişimleri, karşılaştığı olayları ve dil faaliyetlerini gösteren kullanımlar etkili olacaktır. Bu nedenle Türkçe öğretimi etkinlikleri ve uygulamaları, çocuğun gündelik hayatından seçilmiş ve güncel yaşamda karşılaşma imkânı bulacağı ifadeleri içermelidir.

Sınıf ortamı, gerçek yaşama ne kadar yakınlaştırılırsa, öğrenci dinleme, konuşma, okuma ve yazma faaliyetlerinde ne kadar aktif rol alabilirse ana diline ve onun kurallarına hâkim olacaktır.

7. Dil bilgisi öğretiminde kullanılan etkinlikler, çocuğun dünyasında önemli gördüğü malzemelerden oluşmalıdır. Öğrenci, etkinlikleri yapmaya değer görmeli ve uygulamaların karşılığını dünyasında bulmalıdır. "Karşılık bulma" öğrencinin anlamlandırması, değer vermesi, adanmışlık ve benimseme olarak düşünülebilir. Türkçe ve dil bilgisi etkinliklerinin kendi dünyasında var olduğunu bilen çocuk, oyun

ögesiyle zenginleştirilmiş ve değerli olarak gördüğü Türkçe dersinde daha başarılı olacaktır.

8. Ana dili kültürel bir bağdır, olumlu tutum gerektirir. Tutumlar ise sevgiyle başlar. Çocuğa dil bilgisinden önce ana dili sevgisi, bilinci verilmelidir.
9. "İnsan zihni önce 'bütün'ü algılar, daha sonra parçaların ve ayrıntıların farkına varır" (Karahan, 2009: 27). Bu nedenle dil bilgisi öğretiminde hareket noktası metinler olmalıdır. Ayrıca öğrencinin etkileşimini artıracak her türlü materyal ders içeriğinde yer almalıdır.
10. Dil bilgisi öğretiminde kullanılacak metinler güncel, edebi niteliklere sahip, öğrencilerin gelişim özelliklerine ve ilgilerine uygun olmalıdır.
11. Dil bilgisi konuları sadece şekil yönünden incelenmemeli, anlam, işlev açılarından da ele alınmalıdır. Dil bilgisi öğretiminde dil bilimi yaklaşımlarından faydalanılmalıdır.
12. Dil bilgisi öğretiminin uygulayıcıları olan öğretmenlere, çağdaş kuram, yöntem ve teknikleri tanıtan hizmet içi eğitim kursları düzenlenmelidir.

1.4. Dil Bilgisi Öğretiminde Kullanılan Yöntemler

Dil bilgisi öğretimi, dil becerilerinin etkin kullanımını amaçlar. Öğrenme alanlarını düzenleyen ve geliştiren dil bilgisi, bir amaç değil araç olarak düşünülmelidir. Fakat geçmiş yıllarda dil bilgisi öğretimi bir hedef alan gibi düşünülmüş, dil bilgisi kuralları ezberletilmeye çalışılmıştır. Bu yaklaşım, öğrencilerin dil bilgisine bakış açılarını etkilemiş ve olumsuz tutum geliştirmelerine neden olmuştur. Dil bilgisi; soyut ve sıkıcı bir görünüme bürünmüştür. Öğrencilerin farkında olmadan kabullendiği bir alanın okul dönemiyle birlikte sıkıcı ve itici bir hâl alması düşündürücüdür.

Dilin anlam ve şekil yönü, birbirini tamamlayan bütündür. Dil bilgisi öğretiminde şekil ve anlam birlikte düşünülmelidir. Dil bilgisine karşı oluşan ön yargının sebeplerinden biri dil kurallarının sadece biçim yönünün ele alınması olabilir. Sürekli kurallar yığını ile karşılaşan öğrenci, içeriği dolduramayacak, anlamlı hâle getiremeyecektir. Dilin anlam kısmının işe koşulması, öğrenmelerin ezberin ötesinde bilinçli ve kalıcı olmasını sağlar.

Dil bilgisi öğretiminde öğrencinin, konunun, zamanın, araç-gereçlerin vb. durumuna göre çeşitli yöntem ve tekniklerden faydalanılabilir. Ders akışına göre yöntem veya teknikler karma şekilde uygulanmalıdır. Ayrıca dil bilgisi öğretimi, öğrencinin aktif olduğu şekilde düzenlenmelidir. Dil bilgisi öğretiminde kullanılabilecek yöntem ve teknikler şunlardır:

Tümevarım yöntemi

Özel durumlardan ve örneklerden hareketle genel kurallara varma işidir. Gözlem ve araştırmaya dayalıdır. Sunulan örnekler arasındaki benzerlikler ve farklılıklardan yola çıkarak öğrencinin genel çıkarımlara ulaşabilmesi, tümevarım uygulamasıdır. Gözlem, araştırma, sınıflama, karşılaştırma gibi üst zihinsel becerileri aktif hale getirdiği için analitik düşüncenin edinimine yardım eder. Tüm dil bilgisi konularının öğretiminde tümevarım yöntemi uygulanabilir.

Tümdengelim yöntemi

Kural ve tanımlardan hareketle örneklere ulaşma yoludur. Genelden özele doru bir akış gösterir. Dil bilgisi öğretiminde daha çok üst sınıflarda kullanılması uygundur. Bütün-parça ilişkisini gösteren kavram haritalarında, tümdengelim yöntemi kullanılmaktadır. Yaman'ın çalışması (2009), dil bilgisi öğretiminde kavram haritalarının dolayısıyla tümdengelim yönteminin etkililiğini ortaya koymuştur.

Çözümleme yöntemi

"Bir bütünü oluşturan parçaları amaçlı olarak birbirinden ayırma işidir" (Kavcar vd, 2005: 17). Dil bilgisi öğretiminde cümle ögelerinin dizilişi, yüklem çeşidinin belirlenmesi, cümlede anlam çözümlemesi, cümlenin ögelerine ayrılması, kelimelerin yapılarının incelenmesi çözümleme yöntemidir. Ayrıca bir metin içerisindeki kelimeleri türlerine göre ayırmak çözümlemedir. Cümle çözümlemelerinde dizim ağacı tekniği de kullanılabilir. "Dizim ağacı, söz dizim unsurlarını, bir ağacın dalları gibi en küçük söz dizimine kadar gösteren tekniğe denir. Ağacın gövdesini cümle oluştururken, dal ve budakları da kelimeler, kelime öbekleri ve diğer unsurlar meydana getirmektedir." (Erdem, 2007: 33).

Birleşim yöntemi

Çözümleme yönteminin tersi olarak parçalardan bütün oluşturmadır. Yapım eklerini kullanarak yeni kelimeler türetilmesi, kelimeleri birleştirerek cümleler kurulması birleşim yönteminin kullanım alanlarıdır.

Açıklama yöntemi

Bilgilerin öğrencilere sözel olarak aktarılmasıdır. Geleneksel öğretim yöntemlerinden en bilinenidir. Bu yöntem, öğrenciyi edilgenliğe yönelttiği için tercih edilmez; fakat öğrencilerin kavramada güçlük çektiği kısımların açıklanmasında kullanılabilir.

Soru-cevap yöntemi

Öğrenciyi etkin kılmak, dönüt almak, anlatım yönteminin sıkıcılığını azaltmak için önceden hazırlanmış ve duruma uygun oluşabilecek soru dizisinin tartışılmasıdır. Tüm dil bilgisi konularında rahatlıkla uygulanabilir.

Dramatizasyon yöntemi

"Drama, bir düşünce, durum, hayal, çözüm, tema, haber, tasarı vb. soyut olguların çeşitli eylemlerle somutlaştırılmasıdır" (Şimşek ve vd., 2010: 106). Dramalar, oyunlar üzerine kuruludur. Oyun sadece hoşça vakit geçirme olarak algılanmamalıdır. Oyunlar çocuğu hayata hazırlayan, toplumun normlarını öğreten, yaratıcılığı geliştiren, iletişim becerilerini artıran; özgür düşünceli, hoşgörülü bireyler yetiştiren etkinliklerdir. Türkçe dersinde ve dil bilgisi alanında dramatizasyondan yararlanılmalıdır. Engin (2004), SDP (2000) ve Karadüz (2007), dramatizasyonun olumlu etkileri üzerinde durmuş ve konuyu vurgulamışlardır. Şimşek ve diğerleri (2010) "İlköğretim II. Kademe Türkçe Dersinde Zarf (Belirteç) Konusunun Drama Yöntemi Kullanılarak Öğretimi" adlı çalışmalarında, drama yönteminin zarfların öğretiminde etkililiğini ortaya koymuştur.

Gösterip yaptırma yöntemi

Bir işlemin önce öğretmen tarafından açıklanıp yapılması sonra da öğrenciden yapmasının beklenmesidir. Öğrenciye model olması yönünden olumludur. Dil bilgisi etkinliklerinde öğrencilerin zorluk çektiği kısımlarda model olması açısından öğretmen tarafından kullanılabilir.

Tartışma yöntemi

"Karşıt görüşlü kişi ya da kümelerin birbirlerinin yanlış ve eksiklerini göstererek kendi düşüncelerini savunmalarıdır" (Göğüş, 1978: 204). Daha çok konuşma ve dinleme etkinliklerine uygun görünen bu yöntemden, dil bilgisi alanında da faydalanılabilir. Örneğin *Fiillerde Zaman* konusunun işlenişinde oluşturulan kümelerden veya öğrenci gruplarından, karşı tarafın cümlelerini kurduğu zamanla cevap vermesi istenilebilir. Yine "Zamirler olmasaydı ifadelerimizde neler değişirdi?" başlıklı bir tartışma konusu oluşturabilir ve uygun tartışma ortamı düzenlenilebilir. Dildeki bütünlük ilkesine uygun olarak konuşma, dinleme öğrenme alanlarıyla birlikte yürütülen dil bilgisi öğretimi, daha başarılı olacaktır.

Örnek olay (Benzetim) yöntemi

Hayatta karşılaşılan sorunların, ders ortamında kullanılması temeline dayanır. Türkçe öğretiminin hayattan kopuk olmaması gerekir. Öğrenci, Türkçe dersinde yaşamdan kesitler görebilmelidir. Dersin sosyal yönünü vurgulayan bu anlayış, öğrencilerin derse karşı bağlılıklarını artıracak ve Türkçe öğretimini soyutluktan kurtaracaktır Tüm dil bilgisi etkinliklerinde yöntemden faydalanılabilir. Günlük hayatta sıkça karşılaşılan ve öğrencinin ilgisini çekecek konuşmalar ve tartışmalar, benzetim yöntemiyle araç olarak kullanılabilir.

Küme çalışması yöntemi

Öğrencilerin belli gruplara ayrılarak birlikte öğrenmelerine fırsat tanımadır. Aktif öğrenme, işbirlikçi öğrenme gibi çağdaş yaklaşımlar, bireysellikten öte toplu ve birlikte öğrenmeyi merkeze almaktadır. Öğrencilerin iç içe olmalarına fırsat tanıyan, eksiklerini birbirlerinin giderdiği, iletişimin üst düzeye çıktığı küme çalışmaları dil bilgisi öğretiminde etkin olarak uygulanabilir.

Türkçe eğitimi, bireye görüş kazandırmayı; çözümleme, bireşim, değerlendirme, karşılaştırma, sınıflama gibi üst zihinsel becerilerin edinimini ve eleştirel düşüncenin oluşumunu amaçlar. Bu hedeflerin gerçekleşmesi, nitelikli Türkçe öğretimini gerektirir.

Türkçe eğitimi dinleme, konuşma, okuma, yazma öğrenme alanları ve dil bilgisinden oluşur. Dinleme, bireyin kazandığı ilk beceridir. Dinlemeyi sırasıyla konuşma, okuma ve yazma becerileri takip eder. Bu öğrenme alanlarında yetkinlik, dil bilgisi öğretimiyle sağlanır. Dil bilgisi öğretimi, bireyin farkında olmadan kullandığı ana dilinin kurallarını tanıtma ve adlandırma sürecidir. Dil bilgisi öğretimi, diğer öğrenme alanlarından bağımsız yapılmamalıdır.

Dil bilgisi öğretiminde kullanılabilecek yöntemler yukarıda genel olarak açıklanmıştır. Yöntemler konu, hedef, öğrencilerin özelliklerine vb. göre belirlenir. Yöntemlerdeki çeşitlilik, konunun kavratılmasına yardım eder. Ders süresince birden fazla yöntem kullanılmalıdır. Örneğin sıfat-fiiller, oluşum ve özellikleri itibarıyla Fatsa'da büyümüş, fakat Samsun'a yerleşmiş kişiye benzetilebilir. Fatsa'da büyüme sıfat-fiillerin fiil kök veya gövdelerinden türemelerini, Samsun'a yerleşme ise sıfat özelliği kazanmalarını ifade eder. Ayrıca Fatsa ve Samsun'un baş harfi, fiil ve sıfatın baş harfiyle aynıdır. Bu benzetim, öğretimi kolaylaştıracaktır. Bu etkinlik, Örnek Olay Yöntemi'dir. Ders sürecinde çalışma kitabındaki metinlerde yer alan sıfat-fiiller öğrencilere sorularak ders işlenebilir. Bu uygulama Soru-cevap Yöntemi'ne karşılık gelir. Öğrencilerin sıfat-fiilleri bulmakta zorluk çektiği bir metin veya cümle öğretmen tarafından çözümlenir. Diğer çözümlemeleri öğrencilerin yapması istenebilir. (Gösterip Yaptırma) Bulunan sıfat-fiiller, incelenir, ekleri gösterilir. (Çözümleme) Bu eklerle öğrencilerin farklı sıfat-fiiller oluşturulması istenebilir. (Birleşim) Anlaşılmayan noktalar da öğretmen tarafından öğrencilere aktarılır. (Açıklama) Bu yöntemlerin kullanılması, ders akışına, öğrenme durumu ve öğrencilerin özelliklerine göre gerçekleşir.

Yöntemleri belirleyen önemli etkenlerden biri öğrencilerin zihinsel özellikleridir. İlköğretim öğrencileri için Açıklama gibi sadece dinleme becerisine hitap eden yöntemler çok fazla tercih edilmemelidir. Bu yaş grubunda, etkinlik yaprakları, çalışma kitabı gibi materyalleri içeren, birden fazla duyu organına hitap eden yöntemler tercih edilmelidir.

Gelişen dünyada düşünce sistemi değişmiştir. Bireyler hayat boyu öğrenmek, bilgiyi özümsemek, ona aktarılabilirlik katmak ve eleştirel düşünmek ister. Bu becerilerin edinimi, yetkin bir ana dili kullanma becerisini, dolayısıyla dil bilgisi öğretimini gerektirir. Bu aşamada dil bilgisi öğretiminde kullanılan yöntemler öne çıkar. Yöntemler, bilgiyi öğrenciye hazır olarak sunmamalıdır. Öğrenci bilgiye kendi çabasıyla ulaşmalıdır.

Dil bilgisi öğretimi, etkin bir ana dilinin etkin olarak kullanılmasını hedefler. Bu nedenle kullanılacak yöntemler uygulamaya yönelik olmalıdır. Öğrenci dinlemeli, konuşmalı, okumalı ve yazmalıdır. Öğrencilerin gerçekleştireceği bu etkinlikler, derse ilgiyi arttırır. Dersi tekdüzelikten kurtarır. Türkçe, öğrencilerin kendilerini yazılı veya sözlü olarak rahatça ifade edebildikleri, etkin katılımının sağlandığı bir ders olacaktır.

Oyun çocuklar için hoşça vakit geçirmekten öte paylaşım, uzlaşı, sorumluluk ve değerlerin öğrenimidir. Özellikle ilköğretim çağındaki çocuklar için oyun önemli bir etkinliktir. Dil bilgisi öğretiminde kullanılacak yöntemlerde oyun unsurlarından faydalanılabilir. Oyun ögeleriyle zenginleştirilmiş dil bilgisi öğretimi öğrencileri derse çekmede, öğrencilerde olumlu tutum oluşturmada, başarıyı arttırmada katkı sağlar. Dil bilgisi öğretimine yapılan önemli eleştirilerden "sıkıcılık", oyun aracılığıyla aşılabilir.

Çağdaş eğitim sistemi, bireysel etkinliklerin yerine grup etkinliklerine ağırlık verir. Grup çalışmaları sınıf içi etkileşimi üst seviyelere çıkarmakta, akademik başarıyı yükseltir. Ayrıca grup üyeleri, birbirini çalışmaya yönlendirir.

Öğrenciyi eğitimin merkezine alan, bilgiyi üst zihinsel becerilerini kullanarak elde eden bireylerin yetişmesine yardım eden yöntemler dil bilgisi öğretiminde kullanılmalıdır. Bu nitelikleri taşıyan yöntemlerden biri aktif öğrenmedir. Aktif öğrenme, öğrenme sorumluluğunu öğrenciye veren ve onda bilme merakını karmaşık öğretim etkinlikleriyle sağlayan yöntemdir. Aktif öğrenme, aşağıda geniş olarak ele alınacaktır.

1.5. Aktif Öğrenme

Eğitim, sorumluluk sahibi, grup içinde aktif rol oynayabilen, yapılandırdığı bilgiyi hayatının her alanında etkin olarak kullanabilen ve dönüştürebilen bireyleri hedeflemektedir. Eleştirel ve yaratıcı düşünceye sahip öğrencilerin kazanılması, eğitim felsefesine uygun çağdaş yöntemleri zorunlu kılar.

Geleneksel eğitiminin en büyük yanılgısı, öğrencilerin aynı anda, aynı yerde, aynı bilgiye gereksinim duyduğunu varsaymasıdır. Bireyleri genelleyici, sınırlandırıcı, tek tip olarak düşünen eğitim anlayışı; öğrenciyi edilgen bir obje olarak kabul eder. Öğretmenin merkezde olduğu geleneksel anlayışta, dersi dinlemek sadece dinleme becerisi gelişmiş öğrencilerin işine yaramaktadır. Hâlbuki her bireyin farklı yetenekleri, ilgileri ve becerileri vardır. Eğitim kalıba sokucu değil yetenekleri geliştiren, ilgilere yönelten bir anlayışta olmalıdır. Genelleyici ve ezberci geleneksel yaklaşım, İpşiroğlu'nun (2002) vurguladığı üzere öğrencilerin düşünme yetisine zarar vermekte, yaratıcılıklarına ket vurmaktadır. Geleneksel eğitim anlayışı, çağın ve bireylerin beklentilerine cevap verememiştir.

Bilgi ve öğrenme kavramları değişmiş, dinamik bir yapıya bürünmüştür. Sabit formdaki bilgi ve beceriler; durumlara göre değişebilen, kişilerin ihtiyaçlarına göre şekil alabilen bir niteliğe dönüşmüştür. Bilgi her bireyin düşünce yapısına göre şekillenmektedir. Bu değişime cevap verebilecek yöntem ve tekniklerin kullanılması bir zorunluluk halini almıştır. Öğrenci sınıfta oturmaktan öte öğrenme-öğrenme sürecinin merkezinde olmalıdır. "Sınıfta yürümeli, koşmalı, kullanılan araç-gereci görmekle yetinmeyip ona dokunmalı, onu kurcalamalı ve bizzat kendisi kullanabilmelidir. Öğrendiği bilgileri yazması, tartışması, öğrendikleri ile ilgili eksiklikler varsa ortaya çıkarıp tamamlaması, yanlışlıklar varsa düzeltmesi gerekir" (Akşit, 2007: 27). Öğrenci verilenlerle yetinmeyip öğrenme sorumluluğunu üzerine almalı, kendi yeterliğini denetleyebilmelidir.

Eğitim, ikili veya üçlü oturan, edilgen durumdaki öğrencilerin ötesinde yaratıcı ve eleştirel düşünebilen, araştıran, soran, sorgulayan öğrencileri amaçlamalıdır. Bu hedeflere ulaşmada aktif öğrenme önemli bir rol oynamaktadır. Aktif öğrenme, günümüz eğitim anlayışına uygun, çağın gereklerine cevap veren ve ilgi çekici bir yöntemdir. "Aktif öğrenme, öğrenenin öğrenme sürecinin sorumluluğunu taşıdığı, öğrenene öğrenme sürecinin çeşitli yönleri ile karar alma ve öz düzenleme yapma

fırsatlarının verildiği ve karmaşık öğretimsel işlerle öğrenenin öğrenme sırasında zihinsel yeteneklerini kullanmaya zorlandığı bir öğrenme sürecidir" (Açıkgöz, 2004: 17). Aktif öğrenmenin temel bileşenleri öğrencinin öğrenme sürecinin sorumluluğunu üstenmesi ve sınıflama, sorgulama, karşılaştırma gibi üst zihinsel becerileri kullanmasıdır. Geleneksel öğretimdeki pasif öğrenci profiline karşın aktif öğrenme, öğrenme sürecinin odak noktasına öğrenciyi yerleştirmektedir.

1.5.1. Aktif Öğrenmenin Etkililiği

"Öğrenme, birikimli bir süreçtir" (Açıkgöz, 2004: 45). Bilgi, beceri ve tutumlar birbirinden bağımsız, ayrık ve savruk değildir. Edinilen her bilgi önceki bilginin devamını, önceki bilgiler de kazanılacak bilgilerin temelini oluşturur. Bu kuvvetli yapı, bireyler arasında farklılık gösterir. Bir mekân, nasıl bireyin yaşamındaki düzen anlayışına göre oluşacaksa kazanılacak her bilgi bireyin zihninde var olan sistematiğe göre şekillenir (Philips ve Soltis: 2005). Aktif öğrenme, bilgilerin zihinde yapılanmasını, anlamlı hale gelmesini ve bireyselleşmesini sağlar. Öznelleşen bilgi, transferi, karşılaşılan durumlara göre şekillenmeyi kolaylaştırır.

Öğrencilerin öğrenme kapasiteleri; kendilerini, zihinlerini, düşünme yetilerini geliştirdikleri ölçüde artar. Öğrenci geçmiş eğitim anlayıştaki gibi sınırları belli olan çerçeveler değildir. Zekâ seviyelerine göre sınıflandırılamaz. Öğrenenlerin öğrenme kapasiteleri, karmaşık öğretimsel işlerle artırılabilir. Üst zihinsel becerilerin kullanımını, bu gelişimi sağlar. Fakat bilgiler, öğrenciye bildiği içerikte ve formatta sunulmalıdır. Oyun, bu işlevi gerçekleştirmede en etkili yoldur. Eğlenirken öğrenmek özellikle ilköğretim çağındaki çocuklar için çok etkili olacaktır. Oyun çocuğun derse etkin ve bilinçli katılımını, zevk almasını sağlar. Sınıf içinde etkileşimin artmasına, istenmeyen davranışların azalmasına katkıda bulunur. Sınıftaki disiplin problemlerinin çokluğu, eğitim-öğretim ortamının çocuğun dünyasından uzaklığını gösterir. Aktif öğrenme, odak noktaya öğrenciyi koyarak ona etkin bir rol vermektedir.

Her şeyden önce oyun çocuğun dünyasındaki önemli bir gerçekliktir. Çocuğun sosyalleşmesini, toplumun değerlerini öğrenmesini, iletişimi, kavramayı, şartlanmayı ve paylaşımı sağlar. Ana dili dersi Türkçede, dil bilgisi alanında, oyun destekli aktif öğrenme teknikleri öğrencinin derse karşı olumlu tutum geliştirmesine, dersin sosyal

yönünün öne çıkmasına yerine getirmesine yardım eder. Mc Callum (1980) oyunların, öğrencilerin dikkatlerini özel cümle yapılarına, gramer özelliklerine ve kelime konularına yoğunlaştırmalarına katkıda bulunduğunu işaret etmektedir. Öğrenci, dil bilgisi alanının kuramsal bilgiler yığını olmadığını, hayattan kesitlere yer veren ve ilgisini çekebilen bir kimliğe büründüğünü sezinleyecektir. Hayatının her anında kullandığı dil ögesini, daha etkin hale getirir. Oyunlar uğraştırıcı, paylaşımcı ve sorumluluk verici olduğundan etkileşimi artırır. Etkileşim ise, öğrenme sürecinde başarıyı, güdüyü, etkin katılımı, sinerjiyi pozitif yönde etkiler.

Malzemesini ana dilinin oluşturduğu Türkçe dersinin, öğrencide meydana getirdiği dil, zihin ve psikolojik değişiklerinin kullanım alanı belirli bir zaman dilimiyle sınırlandırılamaz. İletişimin temelini oluşturan dil ögesi, yaşamın her anında kullanılır. Aktif öğrenme yöntemleriyle düzenlenmiş Türkçe dersleri ve dil bilgisi alanı, öğrenciye yaşam boyu kullanacağı bilgileri sunar. Öğrencinin yakın ve uzak çevresiyle, toplumla bağını güçlendirir. Ona bakış açısı kazandırır. Türkçe dersinin gerçek yaşamla bağını oluşturur. Bilgi ve becerilerde kalıcılık sağlar.

Aktif öğrenme, öğrenme sürecinde ezbere değil anlamaya yönelik bir açılımdır. Bilgiyi sabit formdan kurtarıp öğrencilerin zihinsel yapısına uygun bir şekle sokar. Bilgiye transfer edilebilirlik kazandırır. Farklı durum ve zamanlarda kullanılabilirlik katar. Bilginin anlamlı şekilde zihinde yapılanmasını sağlar.

Aktif öğrenme, öğrenciye öğrenme sürecinin sorumluluğunu vermektedir. Geçmiş eğitim anlayışında pasif ve bilgiyi hazır bulan öğrenci, sınıfta en etkin varlık olacaktır. Süreci değerlendirecek, kendi denetim mekanizmasını oluşturacaktır. Öz denetim, üst zihinsel becerileri harekete geçiren öğretimsel işlerle bir araya gelince öğrenme ortamlarında eleştirel düşünebilen, yapıcı, yaratıcı bireyler yetişecektir.

1.5.2. Aktif Öğrenmede Öğrencinin Rolü

Aktif öğrenmenin geleneksel öğretim yöntemlerinden ayrılan en önemli yönleri sürecin sorumluluk değerinin öğrencide bulunması ve üst düzey zihinsel becerilerin kullanılmasıdır. Geçmiş dönemde etkilenen durumundaki öğrenci, süreci kendi yeteneklerine ve ilerleme hızına göre düzenleyen kişi rolündedir. Öğrenci, derse etkin olarak katılır.

Türkçe dersinde gelişimi üst seviyelere çıkarmak için öğrencilerin dinleme, okuma, yazma, konuşma, alanlarında aktif katılımı sağlanmalı; öğrencilere problem çözme etkinlikleri sunulmalıdır. Yaşamla ilişkilendirme, dersin anlamlılık yönünü geliştirecek, soyutluğu ortadan kaldıracaktır. Günlük hayatında yaşadıklarını Türkçe dersine aktarabilen öğrenci, Türkçe dersinin hayatilik ilkesini ön plana çıkaracak ve dersin sosyal yönünü vurgulayacaktır. Aktif öğrenme, öğrencilere yaratıcılıklarını sergileme fırsatı verir. Süreç içinde hareket serbestliği ve zaman tasarrufu kazanan öğrenci, yeteneklerinin farkına varır. Sorunlara, projelere veya ödevlere kendine özgü çözüm yöntemleri geliştirir. Eleştirel düşünce gücü kazanır. Olaylara veya durumlara farklı bakış açıları oluşturur.

Aktif öğrenme; etkileşimi, paylaşımı ve iş birliğini ön plana çıkarmaktadır. Yöntem, etkili iletişim kuran ve grup çalışmalarına katılan bireyleri hedeflemektedir (MEB, 2005). Grup çalışması; farklı kişiliklere saygı, ortak değer oluşturma, takım ruhu, birliktelik kavramlarını geliştirir. Ayrıca grup çalışması, öğrencilerin kendini ve birbirini denetlemesine yardım eder, onları çalışmaya yönlendirir. Ortak paydada buluşan ve birlikte hareket etme becerileri artan bireyler; kendilerinin ve arkadaşlarının performansını denetler. Grubunu ve yürüttükleri projeyi geliştirme imkânı bulur. İş bölümünde birbirlerinin ilgi, istek, yetenek ve becerilerini göz önünde bulundurur. Bu ön şart, etkileşimi ve paylaşımı artıracaktır. Bu yakınlaşma, sınıf içi iletişimi de önemli ölçüde zenginleştirir.

Aktif öğrenmede öğrenci sadece konuyu tekrar edecek kadar öğrenmekle kalmaz. Aktif öğrenme, öğrenenin zihninde bilginin nedenselliğini oluşturur. Bilgiye transfer özelliği kazandırır. Bilgiyi determinist yapıdan uzaklaştırır. Gerektiğinde dönüştürme imkânı sunar.

1.5.3. Aktif Öğrenme Teknikleri

Aktif öğrenme yöntemi her alanda uygulanabilen ve etkinliği çalışmalarla ortaya konmuş bir yöntemdir. Özellikle son yıllarda üzerinde sıkça durulmaktadır. İlgili araştırmalar bölümündeki veriler, bu düşünceyi desteklemektedir. Aktif öğrenme teknikleri, yöntemi ortaya koyan araçlardır. Aktif öğrenme tekniklerinin öne çıkan özelliklerinden bazıları kullanışlılık ve ekonomikliliktir. Her ortamda,

herhangi bir maddi külfet gerektirmeden uygulanabilir. Açıkgöz (2004), kırk dokuz teknik hakkında bilgi verirken Silberman (2005) yüz bir tanesini açıklamıştır.

Bu araştırmada aktif öğrenmenin on üç tekniği kullanılmıştır. Teknikler, dil bilgisi alanındaki araştırma konularına uyarlanmış, özgün ders içerikleri oluşturulmuştur.

1.5.4. Araştırmada Kullanılan Aktif Öğrenme Teknikleri

Bu araştırmada aktif öğrenme yönteminin on üç tekniği uygulanmıştır. Teknikler, aşağıda teker teker ele alınmış ve açıklanmıştır.

1.5.4.1. Yaratıcılık Grubu

Karşılaşılan problemleri, anlaşılmayan noktaları analojiler yardımıyla tanımlama, kavrama ve şekillendirme sürecidir. "Analoji, önceki deneyimler ve bilinenler ile yeni karşılaşılan bilinmeyen durumlar arasında benzetmelerin yapıldığı, daha çok soyut kavramları öğretimde kullanılan etkili bir yöntemdir" (Malatyalı ve Yılmaz, 2010: 329). Özellikle yeni öğretilecek konunun kavratılmasında, somutlaştırılmasında etkilidir. Bu çalışmada yaratıcılık grubu tekniği, fiilimsi konusunun ilk dersinde kullanılacaktır. Fiilimsilerle önceki bilgiler (fiil), çevredeki nesneler veya kişiler arasında belirli yönlerden ilişki kurulacaktır. Bu ilişkiler ve ortak noktalardan hareketle fiilimsiler konusunu kavratılmaya çalışılacaktır. Ayrıca öğrencilerin kendi analojilerini oluşturmalarına özen gösterilecektir. Yaratıcılık grubu tekniği, öğrencilerin fiilimsi konusunu somutlaştırmasına, benimsemesine yardımcı olacaktır. Kendi dünyasındaki varlıklarla fiilimsileri eşleştiren öğrenci, konuyu daha iyi kavrar.

1.5.4.2. Kartopu

Verilen bir problem ya da konuda, öğrencilerin önce yalnız başlarına, sonra ikişerli ve daha sonra da dörderli gruplar halinde çalışması etkinliğidir. Bilgiler ve etkileşim, katlanarak büyüyecektir. Bu teknikte, öğrencilerden öncelikle münferit olarak başlarından geçen bir olayı yazmaları istenir. Daha sonra önce kendilerinin belirleyeceği ikişerli daha sonra dörderli gruplar oluşturulur. İkişerli ve dörderli gruplarda, grup üyelerinin tasarladıkları veya zihinlerinde canlandıracakları bir olayı

yazmaları istenir. İkinci gruplamada üye sayısı dört olarak sınırlandırılmamış, öğrencilere 4–6 arasında belirleme fırsatı sunulmuştur. Zaman göz önünde bulundurularak sekizli öğrenci grupları oluşturulmamıştır. Son oluşturulan metinlerdeki isim-fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiillerin bulunması istenir. Kendi yazdığı metinlerden hareket eden öğrenciler için etkinlik daha anlamlı olacaktır.

1.5.4.3. Zihinsel Haritalama

Zihinsel haritalar, eski ve yeni bilgiler arasındaki köprüyü oluşturan, bilgiye bütünlük kazandıran şemalardır. Kavramlar arasındaki ilişkilerin kavranmasına yardımcıdır.

Zihinsel haritalama tekniği; isim-fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiil konularının öğretiminde kullanılacaktır. İsim-fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiillerin bulunduğu metin öğrencilere dağıtılır. Bilgi alışverişini, etkileşimini ve yardımlaşmayı ön planda tutmak için grup çalışması teşvik edilir. Zihinsel haritalama tekniği, öğrencilere isim, sıfat, fiil ve zarflarla fiilimsiler arasındaki ilişkiyi ve ayrımı tanıma fırsatı sunar.

1.5.4.4.Elma Dersem Git Armut Dersem Gitme

"Öğrencilere öğrenilen konuyu gözden geçirme, neden bulma ve değerlendirme olanağı verir." (Saygı, 2009: 24). Öğrenciler, sınıfın farklı yerlerine asılan kartonlardaki bilgilere ait düşüncelerini elma ve armut sembolleriyle ifade eder. Elma, kartonlarda yazılan bilgilerin doğruluğunu; armut ise bilgilerin yanlışlığını sembolize eder. Düşüncelerini şekillerle ifade etme, derse görsellik ve somutluk sunar. Ayrıca etkinliğin gruplar halinde yapılması etkileşimi üst seviyeye çıkarır. Metni birlikte değerlendiren öğrenciler konuyu tartışacak, yardımlaşacak ve birlikte karar alma mekanizmasını çalıştıracaktır.

1.5.4.5. Hazineyi Bul

Hedef konunun öğrencilere bilmece ve yarışma ortamında sunulmasıdır. Çözüm, parçalara ayrılarak sınıfın değişik yerlerine gizlenir veya asılır. Aşamaları gösteren yönergeler, öğrencilere dağıtılır. Öğrenciler, yönergeler rehberliğinde iş bölümü yaparak çözüme ulaşmaya çalışır. Araştırmada "Hazineyi Bul" tekniği fiilimsiler konusunda uygulanacaktır. Her bir aşama bir kelimeyi bulmaya yöneliktir.

Kelimeler birleştirildiğinde anlamlı cümleler ortaya çıkacaktır. Seçilen kelimeler ise isim-fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiillerin kavratılmasına yöneliktir.

1.5.4.6. Kart Eşleştirme

"Öğrenilenlerin gözden geçirilmesi, netleştirilmesi ya da kalıcılığın artırılması gibi amaçlarla uygulanır" (Açıkgöz, 2004: 168). Birinde soruların diğerinde çözümlerin olduğu sınıf mevcudu kadar kart hazırlanır. Kartlar, öğrencilere karışık olarak dağıtılır. Destelerin karışmaması için sorular destesindeki her bir karta numara, cevaplar destesine harf verilir. Öğrenciler sınıfta kartının eşini bulmaya çalışır. Etkinlik, fiilimsiler konusunda kullanılacaktır. Sorular destesinde yer alan metinlerde fiilimsiler, çözümler destesinde de metinler hakkında bilgiler bulunmaktadır.

1.5.4.7. Şiir Yazma

Tekniğin amacı öğrencilerin kendi belirledikleri gruplarda yaratıcılıklarını, üst zihinsel becerilerini kullanarak şiir yazmalarıdır. Grup üyelerinin ve üye sayısının belirlenmesi, öğrencilerin sorumluluğuna verilir. Konu bulmada öğrencilere serbestlik tanınır. Zorluk çeken gruplara ilgilerine göre gerekli yardımlar yapılır. Şiirde her dizeyi bir öğrencinin yazması isteneceği gibi şiir, grubun etkin katılımıyla beraber de yazılabilir.

Fiilimsiler konusunda kullanılacak teknikte, öğrencilerden yazacakları şiirlerde isim-fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiilleri kullanmaları istenir. Tekniğe hazırlık olarak dönem başında öğrencilere kitap, gazete, dergi ve broşürlerdeki isim-fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiilleri derleme görevi verilir. Şiirler oluşturulurken derlenen fiilimsilerin kullanılması, öğrencileri zihinsel açıdan zorlamakta, daha fazla düşünmeye sevk etmektedir. Şiirlerin grup olarak oluşturulması, iletişimi, paylaşımı, fikir alışverişini ve etkileşimi artırmaktadır.

1.5.4.8. Top Taşıma

Öğrenciler yüz yüze gelecek biçimde iç içe iki çember oluşturur. Dış çemberdekiler soran, iç çemberdekiler cevaplayandır. Dış çemberdeki öğrencilerle iç çemberdeki öğrencilerin sayıları eşitlenir. Öğrenciler birbiriyle eşleştirilir. Teknik,

fiilimsiler konusunda kullanılacaktır. Dış çemberdeki öğrenciler, içinde fiilimsilerin yer alacağı cümleyle iç çemberdeki eşine istediği alanda soru sorar. İç çemberdeki öğrenci önce, dış çemberdeki arkadaşının kullanıldığı fiilimsi türünü bulur, sonra aynı türde fiilimsinin yer aldığı cümleyle cevap verir. Her eşleşme için belirli bir süre ayrılmıştır. Süre bitiminde öğretmenin uyarmasıyla dış çember sabit kalırken iç çember saat yönünde bir tur döner. Döngü başladığı yere gelince iç çemberdeki öğrencilerle dış çemberdeki öğrenciler yer değiştirir. Böylece her öğrenci hem soran hem de cevaplayan olarak rol alır. Teknik, sınıf içi etkileşimi üst seviyelere çıkarır. Öğrencilerin birbirini daha yakından tanımasına yardımcı olur. Sorular genellikle güncel hayattan olacağı için Türkçe dersi, içeriğini doğrudan yaşamdan almış olacaktır.

1.5.4.9. Kim Olduğunu Bil

Öğrencilerin öğrenmelerini gözden geçirmelerine, karşılaştırma yapmalarına ve bilgilerin sistematik şekilde zihinde yapılanmasını sağlar. Teknik, isimler konusunda kullanılacaktır. İsimler, 6. sınıf programında yer almaktadır. Çalışma grubunu oluşturan 8. sınıf öğrencilerine uygulanan teknik, isimler konusunun hatırlanmasına, gözden geçirilmesine, bilgilerin canlanmasına katkıda bulunacaktır.

Öğrenci sayısı kadar yaka kartı hazırlanır. Kartlar yakalara takılmak üzere öğrencilere dağıtılır. Kartlarda metinler yer almaktadır. Yaka kartlarındaki metinlerde, isimlerle ilgili doğru ve yanlış bilgiler bulunmaktadır. Öğrenciler sınıfta gezerek hangi arkadaşının yaka kartında yanlış bilgi olduğunu bulmaya çalışır. Dersin sonunda tüm yaka kartları değerlendirilir. Birçok metinle karşılaşan öğrenci konuyu daha iyi kavrar. Sınıf içi etkileşim artar. Bilgi paylaşımı gelişir.

1.5.4.10. Bunu Kim Yapar

Öğretilecek veya tekrar edilecek konuyla ilgili hazırlanan çalışma yaprakları hazırlanır ve öğrencilere dağıtılır. Çalışma yapraklarındaki her bir soru, öğrencinin belirleyeceği arkadaşına yaptırılır. Fakat öğrencinin bir çalışma yaprağında sadece bir soru çözmesine dikkat edilmelidir. Cevaplanan sorular, öğrenci tarafından değerlendirmeye tabi tutulur.

Öğrencinin her soru için bir arkadaşını belirlemesi, sınıf içinde öğrencilerin birbirini daha nitelikli gözlemlemesini, sınıfı yakından tanımasını gerektirir. Sorunun çözümü için seçilen öğrenci, öğrenme sorumluluğu üstlenecektir. Sorular yalnızca çözümlenmeyip soru sahibi arkadaşına anlatılır. Bu işlem, öğrencilere öğrenme görevinin yanında öğretme sorumluluğunu da yükler. Öğrencide öz güven duygusunun gelişimine önemli katkıda bulunur. Sorusu cevaplanan öğrenci için ise arkadaşının aktarımıyla konu tekrar edilir. Ayrıca arkadaşının çözümünü denetlemesiyle eleştirel bakış açısı kazanır.

1.5.4.11. Keşfederek Öğrenme

"Buluş yoluyla öğrenme tekniği, öğrencilerin kendi çevreleri ile aktif, etkili ve anlamlı bir etkileşime girerek, dünya hakkında elde etmiş oldukları bilgileri kendilerinin yapılandırmasıdır" (Aksu, 2005: 19). Öğrenciler, somut örneklerdeki benzerliklerden, farklılıklardan hareketle öğretilmek istenen bölümü kavrar. Bu noktada örneklerin, öğrencilerin günlük yaşamında sıkça karşılaştığı durumları tasvir eden cümleler veya metinlerden oluşmasına dikkat edilmelidir.

Keşfederek öğrenmede öğrenci süreçte aktiftir. Sınıflama, sorgulama, karşılaştırma gibi üst zihinsel becerilerini geliştirir. Açıkgöz (2004), keşfederek öğrenme tekniğinin dil derslerine uygunluğuna vurgu yapmıştır. Bu çalışmada keşfederek öğrenme tekniği, fiillerde kip kavramının öğretiminde kullanılacaktır. Tekniğin uygulanmasında resimlemeden faydalanılacaktır. Hazırlanan çalışma dosyaları öğrencilere dağıtılır. Resim dosyasında her bir zaman ve kip için resim ve yazı bölümü oluşturulur. Öğrencilere her bir zamanın veya kipin kullanım alanları ifade edilerek o anı veya durumu ifade eden bir resim çizmeleri istenir. Altındaki kısımda ise resimlerini yazılı olarak anlatmaları söylenir. İşlemler bittikten sonra, öğrencilere kendi yazılarında kullandıkları zaman ve kip ekleri keşfettirilir. Bu yönüyle dil bilgisi öğretimi, öğrencinin günlük hayatında başarıyla kullandığı dil becerilerini adlandırma olarak düşünülebilir. Aynı zamanda dil bilgisi öğretiminde önemli bir nokta olan şekil ve anlam birlikteliği sağlanmış olur.

1.5.4.12. Dönüşümlü Öğretme

Öğrencilerin bilgi paylaşımını gerçekleştirmesini, öğrendiklerini karşılaştırmasını sağlar. Teknik, fiil konusunun öğretiminde kullanılacaktır. Sınıf ikiye bölünür. Bir gruba öğretmen konuyu anlatırken diğer grup çalışma kitabında fiillerle ilgili etkinlikleri çözer. Daha sonra gruplar yer değiştirir. Öğretmen çalışma kitabındaki etkinlikleri yapan gruba fiil konusunu anlatırken diğer grup çalışma kitabına döner. Her iki grup birleştirilir. Öğrenciler bilgilerini birbirine aktarır.

1.5.4.13. Dedikodu

Farklı düşünceleri saptamayı, sorunlar karşısında farklı bakış açıları kazanmayı, eleştirel görüş edinmeyi sağlar. Teknik, zarflar konusunda kullanılacaktır. Öncelikle öğrencilerin isteklerine göre ikili gruplar oluşturulur. Zarflarla ilgili hazırlanmış çalışma kâğıtları gruplara verilir. Grup üyeleri sorular hakkında tartışır. Öğretmenin belirleyeceği zaman sonunda farklı ikili gruplar oluşturulur. Bu dönüşüm mümkün olduğunca (zaman göz önünde bulundurularak) tekrarlanır. Böylece öğrenciler arkadaşlarının çözüm yollarını, bakış açılarını, kavrama şekillerini öğrenir. Cevaplanmada zorluk çektikleri zamanlarda bu yardımları kullanır.

1.6. Problem Cümlesi

İsim-fiil, sıfat-fiil, zarf-fiil konularının öğretiminde aktif öğrenme yönteminin uygulandığı deney grubuyla öğrenci çalışma kitabını temel alan kontrol grubu arasında başarı, tutum ve kalıcılık yönünden anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.7. Alt problemler

- İsim-fiil, sıfat-fiil, zarf-fiil konularının öğretiminde aktif öğrenme yönteminin uygulandığı deney grubuyla öğrenci çalışma kitabını temel alan kontrol grubu arasında başarı yönünden anlamlı bir farklılık var mıdır?
- İsim-fiil, sıfat-fiil, zarf-fiil konularının öğretiminde aktif öğrenme yönteminin uygulandığı deney grubuyla öğrenci çalışma kitabını temel alan kontrol grubu arasında Türkçe dersine yönelik geliştirilen tutum yönünden anlamlı bir farklılık var mıdır?

- İsim-fiil, sıfat-fiil, zarf-fiil konularının öğretiminde aktif öğrenme yönteminin uygulandığı deney grubuyla öğrenci çalışma kitabını temel alan kontrol grubu arasında kalıcılık yönünden anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.8.Araştırmanın Amacı

Eğitim bilgiyi ezberlemeyi değil, kullanmayı ve işlemeyi gerektirir. Bilginin benimsenme süreci öğrencinin merkezde olduğu, sorumluluk taşıdığı, çaba gösterdiği öğrenme ortamını ve bu fikri hedef alan yöntem ve teknikleri zorunlu kılar. Aktif öğrenme, öğrencinin bilgiye kendi uğraşıyla ulaşmasını, bilgiyi özümsemesini, dönüştürmesini ve kendine uyarlamasını öngörmektedir.

Dil bilgisi, bireyin yaşamında çok önemli bir yer edinen dil ögesinin düzenleyicisi, geliştiricisi ve koruyucusudur. Dil bilgisi eğitimi, bireye ana dilinin olanaklarını yetkin biçimde kullanma imkânı verir. Aktif öğrenme yöntemiyle düzenlenmiş dil bilgisi öğretimi, öğrencilere ana dillerini inceleme, araştırma, farkına varma ve benimseme fırsatı sunacaktır.

Bu araştırma, ilköğretim 8. sınıf Türkçe dil bilgisi konuları arasında yer alan isim-fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiillerin öğretiminde aktif öğrenme yönteminin başarıya, tutuma ve kalıcılığa etkisini tespit etmeyi amaçlamaktadır.

1.9.Araştırmanın Önemi

Türkçe dersi, eleştirel düşünebilen, sorumluluk sahibi; sınıflama, sorgulama, karşılaştırma gibi üst zihinsel becerileri kullanabilen, iletişim becerileri gelişmiş, hoşgörülü bireyler yetiştirmeyi hedeflemektedir. Sosyal ve bireysel yönden gelişmiş bir kişilik amaçlanmaktadır. Dil bilgisi alanı, bu hedeflerin gerçekleşmesinde merkezde yer almaktadır. Tüm öğrenme alanları arasındaki birliği ve bütünlüğü sağlayan, koordinasyonu organize eden ve ana dili kullanımını geliştiren bir niteliktedir.

Aktif öğrenme, öğrencilerin öğrenme sorumluluğunu üstlendiği, işbirlikçi, etkileşimin üst düzeyde olduğu öğrenme süreçleridir. Aktif öğrenme ve dil bilgisi öğretiminin hedefleri paralellik göstermektedir. Her ikisi de yaşam boyu kullanılacak bilginin edinimini, yaparak yaşayarak öğrenmeyi, bilgiyi özümsemeyi ve kendi

isteklerine göre dönüştürmeyi hedef alır. Bu ortak amaçlar paydası, iki yapının iç içe başarılı şekilde olabileceğini göstermektedir. İstenilenlere daha kolay ve etkili ulaşım sağlanabilir.

Bu araştırma, aktif öğrenme ve dil bilgisi öğretimini ortak paydada buluşturmayı hedefleyen bir çalışmadır. Araştırma yaşam boyu öğrenen, sorumluluk sahibi bireylerin yetiştirilmesi, edinilen bilgilerin özümsenmesi ve bireyselleştirilmesi açısından önem taşımaktadır.

1.10. Sayıltılar

- Araştırma sürecinde, deney ve kontrol grubu öğrencilerinin kontrol altına alınamayan dış etkenlerden aynı derecede etkilenecekleri düşünülmektedir.
- Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ders dışı zamanlarda, deneysel işlem konusunda yapılan uygulamalarla ilgili iletişime geçerek birbirlerini etkilemeyecekleri varsayılmaktadır.
- Araştırmanın tarafsızlığı çalışma süresince muhafaza edilmektedir.
- Yapılan çalışmada öğrenciler, test sorularına ve tutum ölçeğine birikimleri doğrultusunda ve içtenlikle cevap vermişlerdir.

1.11. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. 2010–2011 eğitim yılı Ordu ili Perşembe ilçesi Gazi İlköğretim Okulu 8/A ve 8/B öğrencileriyle,
2. İlköğretim 8. sınıf dil bilgisi alanındaki isim-fiil, sıfat-fiil, zarf-fiil, isim, sıfat, fiil ve zarf konusuyla,
3. Aktif öğrenmenin Yaratıcılık Grubu, Kartopu, Zihinsel Haritalama, Elma Dersem Git Armut Dersem Gitme, Hazineyi Bul, Kart Eşleştirme, Şiir Yazma, Top Taşıma, Kim Olduğunu Bil, Bunu Kim Yapar, Keşfederek Öğrenme, Dönüşümlü Öğretme, Dedikodu teknikleriyle sınırlıdır.

İKİNCİ BÖLÜM
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Dil Bilgisi Öğretimi ile İlgili Araştırmalar

Kahramanoğlu (2000), "İlköğretim Okulları Türkçe Programının Alt ve Üst Sosyo-ekonomik Düzeydeki Ailelerin Çocuklarının Öğrenim Gördüğü Okulların 5. Sınıflarındaki Dilbilgisi Konularına Ait Hedef Davranışların Gerçekleşme Düzeyi" adlı yüksek lisans çalışmasında, ilköğretim 5. sınıf Türkçe programında dil bilgisine ait 3 hedef ve 19 davranışı, gerçekleşme düzeyi yönünden incelemiştir. Araştırmacı, her davranışın oluşumunu ölçmeye yönelik iki soru olmak üzere toplamda 38 maddelik veri toplama aracı geliştirmiştir. Hedef ve davranışlara ulaşmada yeterlik düzeyi % 75 kabul edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre sadece bir davranışın % 75 oranında sergilendiği görülmüştür. Diğer 17 davranış bu ölçüte ulaşamamıştır.

Kırmızı (2000), tarafından hazırlanan "Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Bu Sorunların Öğretmen Performansına Etkileri" konulu yüksek lisans çalışmasında, Türkçe öğretiminin sorunları ve bu sorunların öğretmenlere etkileri tespit edilmeye çalışılmıştır. Denizli ili merkezinde 4. ve 5. sınıf öğretmenleri ile Türkçe öğretmenleri araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Anket yoluyla elde edilen bilgiler, öğretmenlerin dil bilgisi alanını ezberi bilgi olarak gördüklerini ortaya çıkarmıştır.

Toksöz (2000), "Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Kazandıkları Davranışlar Açısından Dil Bilgisi Eğitiminin Değerlendirilmesi" adlı yüksek lisans çalışması, amaç ve sonuç olarak Kahramanoğlu'nun teziyle paralellik göstermiş; onu destekler nitelikte sonuçlar ortaya koymuştur. Çalışma sonucuna göre ilköğretim 5. sınıf öğrencileri, dil bilgisi hedef ve davranışları yeterli düzeyde kazanamamıştır. Araştırmacı bunun nedenlerini; ders kitaplarının niteliksizliği, dil bilgisi öğretiminde kullanılan ezberci yöntem ve örneklerin azlığı olarak sıralamıştır.

Calp (2001), "İlköğretim Okulları İkinci Kademe Öğrencilerinin Dil Bilgisi Becerileri Üzerine Bir Araştırma" adlı doktora çalışmasında, Erzurum ili merkezindeki 8. sınıf öğrencileri örnekleminden hareketle dil bilgisi öğretimini değerlendirmiştir. 677 öğrenci, 31 Türkçe öğretmeni, 16 okul müdürü, 28 ilköğretim

müfettişi ve 22 akademisyenden bilgi alınmıştır. Ayrıca gözlem formu yaklaşımı araştırmaya bilgi derinliği katmıştır.

Calp'ın öğretmenlerden aldığı bilgiler doğrultusuna öğrencilerin en az kavradıkları konular fiilimsiler, yapılarına göre cümleler, büyük ünlü uyumu ve fiil çatıları olarak tespit edilmiştir. Erdem'in (2008) araştırmasına göre ise öğrencilerin öğrenmekte güçlük çektiği konular fiil çatıları, fiilimsiler ve birleşik cümlelerdir. Aradan geçen yıllara rağmen aynı konuların öğrenilmesinde zorluk çekilmesi düşündürücüdür. Bu tekrarlı sonucun ortaya çıkma nedeni, uygulanan dil bilgisi yöntem ve tekniklerinin yetersizliği olarak düşünülmektedir. Bu araştırmada kullanılan aktif öğrenme yönteminin, bu olumsuz durumu tersine çevirebilecek yapıya sahip olduğu düşünülmektedir.

Araştırma bulgularına göre öğrenciler, öğretmenler, okul müdürleri, ilköğretim müfettişleri ve akademisyenler, dil bilgisi öğretiminin amacına ulaşmadığı konusunda hemfikirdir. Araştırmada öne çıkan önemli sonuçlardan biri "öğrencilerin dil bilgisi konularının öğrenilmesinin zor olduğuna kendilerini inandırmış olmaları"dır. "Öğrenilmiş çaresizlik" olarak nitelendirilebilecek durum, ülkemizde dil bilgisi öğretimindeki kemikleşmiş durumu vurgulamaktadır. Bu olumsuz yargı, öğrencilerin ilgi ve beklentilerine cevap verebilen, çağdaş yöntem ve tekniklerle aşılabilir. Bu araştırmada kullanılan aktif öğrenme yönteminin önemli işlevleri yerine getirebileceğini düşünmekteyiz.

Yağcı (2002), "İlköğretim 4. ve 5. Sınıflarda Dil Bilgisi Öğretiminde Bilgisayar Teknolojisinin Kullanımına Yönelik Uygulamalı Bir Yaklaşım" adlı çalışmasında, dil bilgisi öğretiminde bilgisayar kullanımını ele almıştır. Deneysel çalışmada klasik dil bilgisi öğretimiyle bilgisayar destekli dil bilgisi öğretimi başarı yönünden karşılaştırılmış ve bilgisayar destekli dil bilgisi öğretiminin başarısı üzerinde durulmuştur. Çalışma, dil bilgisi öğretiminde teknolojik araçlardan, görsel materyallerden faydalanılması ve çoklu duyu organlarına hitap etmesi yönleriyle dikkat çekmektedir.

Ertekinoğlu (2003), "Türkçe Derslerinde Dil Bilgisi Öğretimi Üzerine Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi" adlı çalışmasında, öğretmenlerin dil bilgisi öğretimi üzerindeki görüşlerini ve öne çıkardıkları sorunları tespit etmeye çalışmıştır. Tez, amaç ve sonuç olarak Kırmızı'nın (2000) çalışmasıyla örtüşmektedir.

Araştırmanın örneklemini İstanbul'da 45 okuldan toplam 130 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma sonuçları öğretmenlerin zamana bağlı olarak dil bilgisi öğretimine bakış açısının değiştiğini ortaya koymuştur. Ayrıca Kırmızı'nın (2000) üstünde durduğu dil bilgisi alanına ezberci bakış açısının devam ettiği görülmüştür. Çalışma sonuçlarında öğretmenlere yeni yöntem ve teknikleri tanıtan, açıklayan hizmet içi eğitim kurslarının önemine dikkat çekilmiştir.

Saraç (2004), "İlköğretim 8. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarında Dil Bilgisi Öğretimi Üzerine Bir İnceleme" adlı yüksek lisans çalışmasında, ilköğretim 8. sınıf Türkçe ders kitaplarında dil bilgisi öğretiminin nasıl gerçekleştirildiğini incelemiştir. MEB ve Yıldırım Yayınları'na ait 8. sınıf ders kitaplarının örneklem olarak seçildiği araştırmada, Yıldırım Yayınlarının içerik olarak daha iyi seviyede olmakla birlikte her iki yayınevinin söz konusu eserlerinde önemli eksikler ve farklılıklar olduğu belirtilmiştir. Yayınevleri arasında tanım ve terimlerdeki farklılıklar, örneklerin yetersizliği ve metinlerin niteliği açılarından karşılaştırma yapılmaya çalışılmıştır.

Daloğlu (2005), "İlköğretim Okullarında Okutulan Türkçe Ders Kitaplarındaki Dil Bilgisi Konuları Üzerine Bir Araştırma" adlı çalışmasında, İlköğretim okullarındaki Türkçe ders kitaplarının fiziki özelliklerini, dil bilgisi konularındaki eksiklik ve farklılıklarını tespit etmeye çalışmıştır. Terimlerin kitaplar arasında farklılık göstermesi, dil bilgisi konularını sınıflandırma yetersizliği, örnekten hareketle kuralın ezberletilmeye çalışılması ve örneklerin kelime veya cümle düzeyinde olması araştırmada öne çıkan sonuçlardır. Özellikle ezberci eğitimin devam etmesi ve örneklerin kelime ya da cümle düzeyinde olması kaygı vericidir. Dil bilgisi alanının bir araç değil amaç olarak kullanılması ve kurallarının ezberletilmeye çalışılması, öğrencilerin Türkçe dersine ve dil bilgisi alanına olumsuz tutum geliştirmelerine neden olabilir.

Kaygusuz (2006), "İlköğretim İkinci Kademede Türkçe Dil Bilgisi Öğretimi Üzerine Bir Araştırma" adlı yüksek lisans çalışmasında, dil bilgisi öğretiminin durumunu, sorunlarını; bu sorunlara çözüm önerilerini ve dil bilgisi alanının Türkçe öğretimi içindeki yerini sorgulamıştır. Durum tespiti niteliğindeki araştırmada dil bilgisinin soyut bilgi yığını olarak görüldüğü ortaya konulmuş, çözüm olarak öğrencilerin ilgi ve beklentilerine uygun çağdaş yöntem ve tekniklerin kullanılması önerilmiştir.

Yaman (2006), "İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Dil Bilgisi Derslerinde Kavram Haritası Tekniğinin Öğrenci Başarısına ve Hatırlamaya Etkisi" adlı deneysel doktora çalışmasında, kavram haritalarının başarıya, tutuma ve hatırlamaya etkisini incelemiştir. 7. sınıflar düzeyinde gerçekleştirilen araştırma, özel ve devlet okullarında öğrenim gören 95 öğrenci üzerinde gerçekleşmiştir. Kelime türleri konusunda yapılan araştırma sonuçlarına göre, kavram haritalarıyla yapılan dil bilgisi öğretimi geleneksel yönteme göre daha başarılıdır. Teknik, öğrencilerin derse ilgilerini artırmış, olumlu tutum geliştirmelerini sağlamıştır. Yaman'ın çalışması kavram yanılgılarının azalmasına yardımcı olmuş ve tümdengelim yönteminin başarısını ortaya koymuştur.

Çeçen (2007), "Metne Dayalı Dil Bilgisi Öğretimi" adlı doktora tezinde, dil bilgisi öğretiminde metinlerden hareket edilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Deneysel çalışmada, "Ek fiil, yapım ekleri, yapı bakımından kelimeler, sıfatlar, zarflar ve cümlenin ögeleri" konuları belirlenmiş, metinlerden hareketle dil bilgisi öğretimi bu konular üzerinden yürütülmüştür. 50 maddeden oluşan başarı testi, ön ve son test olarak öğrencilere sunulmuştur. Çeçen, ayrıca dil bilgisi öğretiminin sorunlarına değinmiş, çözüm önerileri geliştirmiştir. Araştırma sonucunda Çeçen, metinlerden hareketle dil bilgisi öğretiminin geleneksel yönteme göre daha başarılı olduğunu ortaya koymuştur. Daloğlu'nun (2005), üzerinde durduğu, kelime ve cümleler düzeyinde verilen örneklerin öğretimi zorlaştırdığı, bu çalışmada deneysel olarak ortaya konmuştur.

Akbaba (2007), "Görsel Araçların ilköğretim ikinci Kademede Dil Bilgisi Öğretimine Katkısı Üzerinde Deneysel Bir Çalışma" adlı yüksek lisans çalışmasında, görsel araçların başarıya etkisi üzerinde durmuştur. 6. sınıflarda 59 öğrenci üzerinde yürütülen araştırma "Zamirler" konusuyla sınırlandırılmıştır. Çalışma, görsel araçların dil bilgisi öğretiminde başarıyı artırdığını deneysel olarak kanıtlamıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan bilgisayar sunuları, başarıyı önemli derecede etkilemiştir. Araştırma sonuçları Yağcı'nın (2002) çalışmasını desteklemektedir. Bu çıkarım, dil bilgisi öğretiminde çoklu zekâyı harekete geçirebilecek araç-gereçlerin kullanımına teşvik edicidir.

Erdem (2007), "İlköğretim II. Kademede Dil Bilgisi Öğretiminin Sorunları Üzerine Bir Araştırma" adlı doktora tezinde, ilköğretim ikinci kademe dil bilgisi öğretiminin sorunları ve bu sorunlara karşı öğretmenlerin geliştirdiği çözüm önerilerini ele almıştır. Ankara ili merkez ilçedeki 257 Türkçe öğretmeninden bilgi alınmıştır. Sonuçlara göre öğretmenler, dil bilgisi öğretiminde gündelik dilden alınan örneklerin kullanılmasını tercih etmektedir. Bu anlayış, alanın öğrenciler tarafından benimsenmesini hızlandıracak, öğrenimi ve öğretimi kolaylaştıracaktır. Ayrıca dil bilgisi öğretiminin öğrenciye sezdirilerek yapılması gerektiği de öğretmenler tarafından vurgulanmıştır. Erdem'in araştırması öğretmenlerin dil bilgisi öğretimine karşı bakış açısındaki değişikliği göstermiştir. Yukarıda kısaca tanıtılan araştırmaların aksine öğretmenler dil bilgisi alanını yaşamla bütünleştirme çabasıyla, ezberci yöntem ve tekniklerden kurtarmaya çalışmaktadır.

Kartallıoğlu (2008), "İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Dil Bilgisi Kazanımlarına Erişi Düzeyi" adlı yüksek lisans çalışmasında, ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin dil bilgisi kazanımlarına ulaşma düzeyini incelemiştir. Araştırmanın örneklemini Bolu ilinde 7.sınıflarda öğrenim gören 250 öğrenci oluşturmaktadır. 7. sınıf dil bilgisi konuları arasında yer alan "Fiiller, zarflar, kipler, ek-fiil" konuları araştırmada ele alınmıştır. 63 soruluk test ve anket sonuçlarına göre öğrencilerin en iyi anladıkları konular sırasıyla zarflar, kipler, fiiller ve ek-fiildir. Öğrenciler ek-fiil konusunda diğerlerine göre daha düşük bir başarı sergilemiştir. Yine araştırma sonuçlarına göre kızlar, erkeklere göre daha başarılıdır. Çalışma masasına sahip olma, evde kitaplığın bulunması başarıyı etkileyen faktörler olarak tespit dilmiştir. Araştırmanın ortaya koyduğu önemli sonuçlardan birisi de okuma alışkanlığının dil bilgisi başarısını olumlu yönde etkilediği, kitap okuyan öğrencilerin, okumayanlara göre dil bilgisi dersinde daha başarılı olduğudur.

Tan (2008), "İlköğretim 7. Sınıf Dil Bilgisi Öğretiminde Zarflar Konusuyla İlgili Yapılandırmacı Yaklaşıma Göre Hazırlanmış Çalışma Yapraklarının Öğrenci Başarısına Etkisi" adlı deneysel yüksek lisans çalışmasında, çalışma yapraklarının akademik başarı üzerindeki etkisini araştırmıştır. Erzurum il merkezinde bulunan Mehmetçik İlköğretim Okulu'nda, toplam elli dokuz 7. sınıf öğrencisi üzerinde yürütülen çalışma dokuz ders saati sürmüştür. Ön ve son testler sonucunda zarflar konusunda araştırmacı tarafından oluşturulmuş çalışma yaprakları,

başarıyı olumlu yönde etkilemiştir. Ayrıca öğrencilerle yapılan görüşmeler yöntemin derslerin etkiliğini ve çekiciliğini artırdığını da ortaya koymuştur.

İtmeç (2008), "İlköğretim Altıncı Sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programı Dil Bilgisi Öğrenme Alanının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi" adlı yüksek lisans çalışmasında, Türkçe öğretmenlerinin 6. sınıf dil bilgisi alanına bakış açısını incelemiştir. Durum tespiti niteliğindeki çalışmada, Adana ili Seyhan ve Yüreğir ilçelerinde 75 ilköğretim okulunda görev yapan 151 Türkçe öğretmenine anket uygulanmıştır. Araştırmada öğretmenlerin kolay ulaşılabilir materyalleri tercih ettikleri ve dil bilgisi öğretiminde daha çok anlatım, soru-cevap vb. yöntem ve tekniklerini kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Derman (2008), "Dil Bilgisi Öğretiminde Metinlerin Seçimi Üzerine Bir Araştırma" adlı doktora çalışmasında, metinlerin dil bilgisi öğretimindeki önemi üzerinde durmuştur. Konya Karahüyük Ahmet Haşhaş İlköğretim Okulu 7. sınıfında öğrenim gören 107 öğrenciyle yürütülen araştırma, metin seçiminin dil bilgisi öğretiminde başarıyı etkilediğini göstermiştir.

Altaş (2009), "Türkçe Dil Bilgisi Öğretiminin Tarihi Ve İçerik Odaklı Dil Bilgisi Öğretimi İle Görev Odaklı Dil Bilgisi Öğretiminin Uygulamalı Karşılaştırılması" adlı yüksek lisans çalışmasında, görev odaklı dil bilgisi öğretim yöntemi ile metin odaklı dil bilgisi yöntemini karşılaştırmıştır. Hakkâri İli Durankaya Beldesi Cumhuriyet Yatılı İlköğretim Bölge Okulu sekizinci sınıfta öğrenim gören 40 öğrenciyle yürütülen deneysel çalışma sonucunda, metni esas alan Metin Odaklı Dil Bilgisi Öğretimi metodu daha başarılı sonuçlar koymuştur.

Süğümlü (2009), "Dil Bilgisi Öğretiminde Senaryo Tabanlı Öğrenme Yaklaşımının Etkililiği: Kelime Türleri Örneği" adlı yüksek lisans çalışmasında, senaryo tabanlı öğrenme yaklaşımının ilköğretim "Kelime türleri" konusunda başarıya etkisini araştırmıştır. İstanbul ili Ataşehir ilçesinde toplam 46 öğrenci üzerinde yürütülen araştırma senaryo tabanlı öğrenme yaklaşımının akademik başarı ve ders tutumu üzerindeki olumlu etkisini ortaya çıkarmıştır.

Bağcı (2010), "İlköğretim Türkçe Dersi 6.Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabının Türkçe Dersi Öğretim Programı Dil Bilgisi Alanı Açısından İncelenmesi" adlı yüksek lisans çalışmasında, öğretmen kılavuz kitabı ile dil bilgisi alanının örtüşme düzeyini incelemiştir. Trabzon ili Of ilçesinde görev yapan 41 Türkçe öğretmeninden

anket yoluyla alınan bilgiler, öğretmen kılavuz kitabıyla dil bilgisi alanının içerik olarak örtüşmediğini göstermektedir.

Dil bilgisi öğretimi konusunda yapılan diğer tezler, aşağıda verilmiştir:

- Eroğlu Aşkın, Gülsüm (1990). Türkçe Dilbilgisi Öğretiminde Programlı Öğretim Yönteminin Etkililiği, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Tarikdaroğlu, Abdurrahman (1994). 1928 sonrası Türk Dil Bilgisi Kitaplarında Terimler Sorunu ve Çözüm Yolları, Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Dağaşan, Selma (1996). Liselerde Okutulmakta Olan Türkçe Dil Bilgisi Kitapları Üzerine Bir İnceleme, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Erdal, Nihat (1997). 1950–1982 Yılları Arasında Ortaokullar İçin Yazılan Dil Bilgisi Kitapları Üzerine Bir İnceleme, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Deveci, Mehmet (1999). İlköğretim 2. Kademe Türkçe Ders Kitaplarının Dilbilgisi Müfredatı Açısından İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Konedralı, Güner (1999). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Ortaokul III. Sınıf Türkçe Dilbilgisi Öğretiminde Kullanılan Klavuz Kaynak Kitabın Erişiye Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Gürel Yurteri, Meltem (1999). Türk Dil Bilgisi Kitaplarındaki Terim Farklılıkları, Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Kahramanoğlu, Sevilay (2000). İlköğretim Okulları Türkçe Programının Alt ve üst Sosyo-ekonomik Düzeydeki Ailelerin Çocuklarının Öğrenim Gördüğü Okulların 5. Sınıflarındaki Dilbilgisi Konularına Ait Hedef Davranışların Gerçekleşme Düzeyi, Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

- Yılmaz, Ali Rıza (2000). İlköğretim Okullarının Birinci Kademe 5. Sınıf Öğrencilerinin Dilbilgisi Öğretimindeki Bilişsel Alan Hedef Davranışlarına Ulaşma Düzeyleri, Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Kırmızı, Fatma Susar (2000). Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Bu Sorunların Öğretmen Performansına Etkileri, Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Toksöz, Aygül (2000). Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Kazandıkları Davranışlar Açısından Dil Bilgisi Eğitiminin Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Calp, Mehrali (2001). İlköğretim Okulları İkinci Kademe Öğrencilerinin Dil Bilgisi Becerileri Üzerine Bir Araştırma, Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Aydın, Özgür (2001). Evrensel Dilbilgisi Çerçevesinde Türkçe Öğretimi Üzerine Bazı Uygulama ve Öneriler, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yağcı, Aysun (2002). İlköğretim 4. ve 5. Sınıflarda Dil Bilgisi Öğretiminde Bilgisayar Teknolojisinin Kullanımına Yönelik Uygulamalı Bir Yaklaşım, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bayar, Nevnihal (2003). 1930'lu Yıllardan Günümüze Kadar Türkçe'de Yeni Tüketilen Kelimelerin Yapımı ve Dil Bilgisi Bakımından Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.
- Ertekinoğlu, Servet (2003). Türkçe Derslerinde Dil Bilgisi Öğretimi Üzerine Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Erk, Yusuf Murat (2003). Metin Bilimi ve Dil Bilimi Çalışmalarının Dil Bilgisine Yaklaşımları Üzerine Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

- Çakır, Sevilay (2004). 1981 Temel Eğitim Okulları Türkçe Eğitim Programı ve Bu Programa Göre Yazılan 8. Sınıf Türkçe Kitaplarında İşlenen Dilbilgisi Konuları Üzerine Bir İnceleme, Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Saraç, Hakan (2004). İlköğretim 8. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarında Dil Bilgisi Öğretimi Üzerine Bir İnceleme, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bolat, Kader Menteş (2004). İlköğretim II. Kademe VI. Sınıflarda Dil Bilgisi Öğretiminde Aktif Öğrenme Yönteminin Etkililiği, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Kesik, Selda (2005). İlköğretim İçin Hazırlanan Türkçe Dil Bilgisi Kitapları Üzerine Bir İnceleme, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Daloğlu, Kamil (2005). İlköğretim Okullarında Okutulan Türkçe Ders Kitaplarındaki Dil Bilgisi Konuları Üzerine Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Aksoy, Fatma (2006). Beş Şehir`in Söz Dizimi ve Bunun Dil Bilgisi Öğretiminde Kullanılmasına İlişkin Bazı Teklifler, Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Çoban, Filiz (2006). Görev Odaklı Dil Öğretimi ile Dilbilgisi Öğretimi ve Örnek Dilbilgisi Konuları, Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Şengül, Bilge (2006). 1981–2001 Yılları Arasında ÖSS ve ÖYS'de Çıkmış Türkçe Sorularının Dil Bilgisi Açısından İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Kaygusuz, Tuba (2006). İlköğretim İkinci Kademede Türkçe Dil Bilgisi Öğretimi Üzerine Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Yaman, Havva (2006). İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Dil Bilgisi Derslerinde Kavram Haritası Tekniğinin Öğrenci Başarısına ve Hatırlamaya

Etkisi, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Demirol, Semli (2007). İlköğretim 6, 7 ve 8. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Dilbilgisi Terimleri Üzerine Bir İnceleme, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Akbaba, Nuran (2007). Görsel Araçların İlköğretim İkinci Kademede Dil Bilgisi Öğretimine Katkısı Üzerine Deneysel Bir Çalışma, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çeçen, Mehmet Akif (2007). Metne Dayalı Dil Bilgisi Öğretimi, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erdem, İlhan (2007). İlköğretim İkinci Kademede Dil Bilgisi Öğretiminin Sorunları Üzerine Bir Araştırma, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kartallıoğlu, Nurettin (2008). İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Dil Bilgisi Kazanımlarına Erişi Düzeyi, Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Tan, Esengül (2008). İlköğretim 7. Sınıf Dil Bilgisi Öğretiminde Zarflar Konusuyla İlgili Yapılandırmacı Yaklaşıma Göre Hazırlanmış Çalışma Yapraklarının Öğrenci Başarısına Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Bozel, Mutlu (2008). Türkiye Türkçesindeki Türemiş Adların Aldıkları Yapım Eklerine Göre Anlam ve Görev Özellikleri, Bu Konudaki Bilgi ve Bulguların İlköğretim 2. Kademe Türkçe (Dilbilgisi) Derslerinde Kullanılışı, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- İtmeç, Fidan (2008). İlköğretim Altıncı Sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programı Dil Bilgisi Öğrenme Alanının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Derman, Serdar (2008). Dil Bilgisi Öğretiminde Metinlerin Seçimi Üzerine Bir Araştırma (7. Sınıf), Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

- Kazazoğlu, Gülşat (2009). Dilbilgisi Terimleri Sözlüklerinin Karşılaştırılması, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Yersüren, Nedim (2009). Türk Dil Bilgisinde Kelime Türleri (Ad ve Ad Soylu Kelimeler), Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Erol, Emrah (2009). Orta Öğretim ile Yüksek Öğretim Arasında Türkçe Dil Bilgisi Öğretiminde Benzerlik ve Farklılıklar, Çözüm Yolları, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Altaş, Sümeyye (2009). Türkçe Dil Bilgisi Öğretiminin Tarihi ve İçerik Odaklı Dil Bilgisi Öğretimi ile Görev Odaklı Dil Bilgisi Öğretiminin Uygulamalı Karşılaştırılması, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Süğümlü, Üzeyir (2009).Dil Bilgisi Öğretiminde Senaryo Tabanlı Öğrenme Yaklaşımının Etkililiği: Kelime Türleri Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Bağcı, Ayşe Burcu (2010). İlköğretim Türkçe Dersi 6.Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabının Türkçe Dersi Öğretim Programı Dil Bilgisi Alanı Açısından İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Altunkaya, Hatice (2010). Eski ve Yeni İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Dersi Öğretim Programları ve Ders Kitaplarında Dil Bilgisi Öğretiminin Karşılaştırılması, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

2.2. Aktif Öğrenme ve Dil Bilgisi Öğretimi ile İlgili Araştırmalar

Bolat (2004), "İlköğretim II. Kademe VI. Sınıflarda Dil Bilgisi Öğretiminde Aktif Öğrenme Yönteminin Etkililiği" adlı yüksek lisans çalışmasında, aktif öğrenme yönteminin dil bilgisi öğretimi üzerindeki etkisini araştırmıştır. 6. sınıflar düzeyinde 56 öğrenci ile yürütülen çalışmada, "Yazım ve Noktalama kuralları, söz dizimi" konuları ele alınmıştır.[*] Sekiz haftalık uygulama sürecinde aktif öğrenmenin

[*] 1981 ilköğretim programına göre yazım ve noktalama bilgisi dil bilgisi alanında yer almaktadır.

"İşbirlikli öğrenme, Kavram ağı, Kartopu" teknikleri kullanılmıştır. Deneysel çalışmada, ön ve son testte öğrencilere 27 maddelik çoktan seçmeli soru sunulmuştur. Araştırmanın kuramsal çerçeve kısmında öğrenme stilleri, aktif öğrenme teknikleri, yöntemin etkililiği açıklanmıştır. Dil bilgisi öğretiminde aktif öğrenme yönteminin sınanması açısından önemli bir çalışmadır. Çalışmanın yapıldığı dönemde öğrenci merkezli eğitim yürütülmemektedir. Dil bilgisi öğretimi, eleştirilen statik yapısındadır. Bolat'ın çalışması, dil bilgisi öğretiminde yeni yaklaşımların, çağdaş yöntemlerin kullanılabileceğini göstermiştir. Alanda yapılan ilk çalışmalardan olması sebebiyle de kayda değerdir.

Oruçoğlu'nun (2004), "İlköğretim İkinci Kademede Eylemlerin Öğretilmesinde Aktif Öğrenme Yönteminin Etkililiği" adlı yüksek lisans çalışması, aktif öğrenme yönteminin dil bilgisi alanındaki etkinliğini gösteren çalışmalardandır. Oruçoğlu, 7. sınıf dil bilgisi konularından "Eylemler"i ele almıştır. Deneysel araştırma, 30 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Eylemler konusunda "İşbirlilkli öğrenme, Tereyağ-Ekmek, Phillips 66" tekniklerine uygun ders içerikleri oluşturmuştur. Sekiz haftalık çalışma süresi sonunda aktif öğrenme tekniklerinin uygulandığı deney grubu lehine anlamlı farklılık oluşmuştur. Bu sonuç sıkıcı olarak nitelendirilen dil bilgisi öğretiminin doğru yöntem ve tekniklerle başarılı bir şekilde gerçekleştirilebileceğini göstermiştir.

2.3. Aktif Öğrenme Yöntemi ile İlgili Araştırmalar

Güneyli (2007), "Etkin Öğrenme Yaklaşımının Anadili Eğitiminde Okuma ve Yazma Becerilerini Geliştirmeye Etkisi" adlı doktora çalışmasında, aktif öğrenme yönteminin okuduğunu anlama ve yazma üzerindeki başarıya ve tutuma etkisini araştırmıştır. Çalışma ilköğretim 5. sınıfta öğrenim gören 59 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Veri toplama araçları olarak Sedat Sever tarafından geliştirilen "Türkçe Okuduğunu Anlama Becerisi Testi", "Türkçe Yazılı Anlatım Beceri Testi"; araştırmacı tarafından geliştirilen "Türkçe Okuduğunu Anlama Becerisi Tutum Ölçeği", "Türkçe Yazılı Anlatım Becerisi Tutum Ölçeği", ve "Türkçe Dersi Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma sonucunda aktif öğrenme yönteminin uygulandığı deney grubu, okuduğunu anlama ve yazma becerilerinde akademik başarı ve tutum yönünden geleneksel öğretimin yapıldığı kontrol grubuna oranla daha üst

seviyededir. Bu araştırma, aktif öğrenme yönteminin Türkçe eğitimindeki etkinliğini ortaya koyma ve öğrencilerde olumlu tutum değişikliği oluşturma açısından değerlidir.

Koç (2007), "Aktif Öğrenmenin Okuduğunu Anlama, Eleştirel Düşünme ve Sınıf İçi Etkileşim Üzerindeki Etkileri" doktora çalışmasında, aktif öğrenme yönteminin okuduğunu anlama başarısı, eleştirel düşünme becerisi ve sınıf içi etkileşim üzerindeki etkilerini incelemiş; ayrıca okuduğunu anlama başarısı ile eleştirel düşünme becerileri arasındaki ilişki üzerinde durmuştur. Deneysel araştırma, 8. sınıflar düzeyinde 45 öğrenci ile yürütülmüştür. 13 hafta süren çalışmada Türkçe dersinin her hafta iki saatinde, okuduğunu anlama çalışmalarına yer verilmiştir. Çalışmada aktif öğrenmenin "Birlikte Öğrenme", "Tereyağ-Ekmek" ve "Sandviç" teknikleri kullanılmıştır. Veri toplama araçları olarak araştırmacı tarafından geliştirilen "Okuduğunu Anlama Testi" ve Türkçeye uyarlanan "Ennis-Weir Eleştirel Düşünme Kompozisyon Testi" kullanılmıştır. Bununla birlikte öğrencilerin deneysel süreç hakkındaki görüşleri de toplanmıştır. Araştırma sonucunda aktif öğrenme yönteminin uygulandığı deney grubu öğrencileri, geleneksel öğretim gören öğrencilere oranla daha başarılıdır. Okuduğunu anlama başarısı ile eleştirel düşünme becerileri arasında ise orta düzeyde bir ilişki bulunmuştur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
YÖNTEM

3.1. Araştırma Deseni

Bu çalışma, aktif öğrenme yöntemine göre düzenlenen dil bilgisi alanının öğrencilerin başarı, tutum ve kalıcılığına etkisini araştıran deneysel bir araştırmadır. Araştırmadaki bağımlı değişkenler "başarı, tutum ve kalıcılık"tır.

"Değişkenlerin neden-sonuç ilişkilerinin incelendiği, deneysel koşullara deneklerin yansız atandığı ve etkisi araştırılamayan diğer değişkenlerin kontrol altına alındığı araştırmalar deneysel desen olarak kabul edilmektedir" (Büyüköztürk, 2001:3–4). Araştırmada ön test-son test kontrol gruplu deney deseni kullanılmıştır. Denk gruplar, deneysel süreç öncesinde ve sonrasında geliştirilen ölçüm aracıyla ölçülür. Alınan puanlar karşılaştırılır ve farklar üzerinden yorumlamalar yapılır.

Bu araştırma 2010/2011 eğitim-öğretim yılında Ordu ili Perşembe ilçesinde yer alan, orta düzey sosyo-ekonomik yapıya sahip Gazi İlköğretim Okulu'nun 8/A ve 8/B sınıflarında gerçekleştirilmiştir.

Deney grubunda aktif öğrenme teknikleri, kontrol grubunda ise öğretmen kılavuz kitabı etkinlikleri kullanılmıştır. 8/A ve 8/B sınıflarının dağılımı Tablo-1'de verilmiştir.

Tablo–1: Araştırmada Yer Alan Katılımcıların Dağılımı

	Deney Grubu	Kontrol Grubu
Toplam	20	20

8/A deney grubu, 8/B kontrol grubu olarak atanmıştır. Deney ve kontrol gruplarında araştırma sürecinde yürütülen işlemler şu şekildedir:

Tablo–2: Deney ve Kontrol Gruplarının Uygulama Çalışmaları

<table>
<tr><th>Araştırma grubu</th><th>Deney öncesi</th><th>Deney süreci (10 Hafta)</th><th>Deney sonrası</th><th>Kalıcılık testi</th></tr>
<tr><td rowspan="3">Deney Grubu</td><td>Türkçe Dersi Başarı Testi</td><td rowspan="3">Aktif Öğrenmeye Dayalı Dil Bilgisi Öğretimi</td><td>Türkçe Dersi Başarı Testi</td><td>Türkçe Dersi Başarı Testi</td></tr>
<tr><td>Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeği</td><td>Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeği</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>Görüşme Formu</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Kontrol Grubu</td><td>Türkçe Dersi Başarı Testi</td><td rowspan="2">Öğretmen Kılavuz Kitabına Dayalı Dil Bilgisi Öğretimi</td><td>Türkçe Dersi Başarı Testi</td><td>Türkçe Dersi Başarı Testi</td></tr>
<tr><td>Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeği</td><td>Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeği</td><td></td></tr>
</table>

Uygulama sürecinde veri toplama çalışmalarında gruplar arasındaki tek fark, deney grubundan belirlenecek öğrencilerle yapılacak görüşmelerdir. Bu çalışmanın amacı, deney grubunda uygulanacak yöntemin etkililiğini ve öğrenciler üzerinde meydana getireceği değişiklikleri ortaya koymaktır.

3.2. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada nitel ve nicel veri toplama araçları birlikte kullanılmıştır. Nicel ve nitel verilerin birlikte kullanılması, araştırmanın derinliğini arttırmakta, çalışmaya

bilgi zenginliği kazandırmaktadır. Nicel veri toplama araçları olarak araştırmacı tarafından geliştirilen Türkçe Dersi Başarı Testi, Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeği; nitel veri toplama aracı olarak ise görüşme formu kullanılmıştır.

3.2.1. Nicel Verilerin Toplanması

Nicel araştırmalarda, yöntem ve ölçme ön plandadır. "Sistematik bir yöntemle belirli değişkenler arası ilişkiyi ölçmeyi hedefleyen araştırmacının elinde, yönteme uygun ölçmeyi olanaklı kılacak araçların olması gereklidir" (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 61). Aktif öğrenmenin dil bilgisi alanında başarıya, tutuma ve kalıcılığa etkisini inceleyen araştırmada nicel veri toplama araçları olarak Türkçe Dersi Başarı Testi ve Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır.

Araştırmada ön-son test gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Çalışma grubu olarak belirlenen Ordu ili Perşembe ilçesi Gazi İlköğretim Okulu'nda 8/A ve 8/B sınıflarına Türkçe Dersi Başarı Testi uygulanmıştır. Bağımsız T Testi ile yapılan değerlendirmede 8/A ve 8/B sınıfları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Çalışma gruplarından biri deney grubu, diğeri kontrol grubu olarak atanmıştır. Ön test sonucunda sınıfların aritmetik ortalamaları ve sınıflar arasında anlamlı farklılık olmadığını gösteren T testi sonuçları şu şekildedir:

Tablo–3: Sınıfların Aritmetik Ortalamaları

	Gruplar	n	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	t	p
Ön Test	Deney Grubu	20	13.00	3.095	.692	.149
	Kontrol Grubu	20	14.35	2.681	.599	

Aralarında anlamlı farklılık bulunmayan sınıflardan 8/A sınıfı deney grubu, 8/B sınıfı kontrol grubu olarak atanmıştır. 10 haftalık deney sürecinde deney grubunda aktif öğrenme yöntemi, kontrol grubunda ise öğretmen kılavuz kitabı etkinlikleri kullanılmıştır. Çalışma sürecinde deney grubunda kullanılan teknikler, kontrol grubunda yapılacak etkinlik sayısı ve dersin amaçları Tablo-4'te verilmiştir.

Tablo–4: Deney ve Kontrol Gruplarında Deney Süreci

	Kontrol Grubu			*Deney Grubu*
Hafta	Metin adı	Etkinlik sayısı	Hedef	*Kullanılan Aktif Öğrenme teknikleri*
1. Hafta	Kız Kalesi	1	İsim-fiil-fiilimsi arasındaki farkı kavrama	*Yaratıcılık Grubu*
2. Hafta	Geçmiş Zaman Şiirleri	2	Fiilimsilerin işlevlerini ve kullanım özelliklerini keşfetme Pekiştirme ve fiil-fiilimsi ayrımı kavrama	*Zihinsel Haritalama* *Kartopu*
3. Hafta	Verilen Sözü Tutmak	2	Zarf-fiil eklerini kullanarak cümle oluşturma Uygun fiilimsi ekleriyle cümleleri birleştirme	*Elma Dersem Git Armut Dersem Gitme*
4. Hafta	Eski Ankara Evleri	1	Fiilimsiye bağlı kelime ve kelime gruplarını bulma	*Hazineyi Bul*
5. Hafta	Atatürk'ten Anılar	3	Fiilimsileri uygun biçimde kullanma Fiilimsi ile ilgili bilgileri kavrama Fiilimsileri bulup türlerini yazma	*Kart Eşleştirme* *Şiir Yazma*
6. Hafta	Onuncu Yıl Nutku	2	Cümlelerdeki fiilimsileri ve türlerini bulabilme Cümleleri uygun fiilimsi ekleriyle birleştirme	*Top Taşıma*
7. Hafta	Karma	1	İsimleri kavrama	*Kim Olduğunu Bil*
8. Hafta	Karma	1	Sıfatları kavrama	*Bunu Kim Yapar*
9. Hafta	Karma	2	Fiilleri kavrama	*Dönüşümlü Öğretme* *Keşfederek Öğrenme*
10. Hafta	Karma	*1*	*Zarfları kavrama*	*Dedikodu*

Deneysel işlemin öncesinde ve sonunda deney ve kontrol gruplarına Türkçe Dersi Başarı Testi ve Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeği uygulanmıştır. Ayrıca son testten bir ay sonra başarı testi tekrar uygulanarak kalıcılık düzeyi ölçülmüştür.

3.2.2. Nicel Verilerin Analiz Edilmesi

Nicel veriler SPSS 15.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada deney ve kontrol grupları verilerinin normal dağılım gösterip göstermediği test edilmiştir. Bu amaçla Shapiro-Wilks Normallik Analizi uygulanmıştır. Başarı, tutum ve kalıcılık düzeylerinin karşılaştırılmasında parametrik testlerden Bağımsız T testi kullanılmıştır. İstatistiki yorumlamalarda anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiştir. Deney ve kontrol grupları arasındaki farklar, ayrıca tablolar halinde sunulmuştur.

3.2.3. Nitel Verilerin Toplanması

"Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin işlendiği araştırmadır" (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 39). Veri kaynağını doğrudan insandan alan nitel araştırmalar, olguları ve olayları, doğal ortamında incelemeyi temel alır. Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden görüşme formu yaklaşımı benimsenmiştir. Deneysel çalışmanın sonunda deney grubundan Amaçlı Örnekleme Yöntemlerinden *tipik durum örneklemesi*yle seçilen üç öğrenciyle görüşme yapılmıştır. Görüşmelerdeki amaç, aktif öğrenme yönteminin etkiliğini, öğrenciler üzerinde meydana getirdiği değişiklikleri ortaya koymaktır. Buna yönelik olarak dört sorudan meydana gelen görüşme formu hazırlanmıştır. Formun oluşumunda iki öğretim üyesinden uzman görüşü alınmış, tavsiyeleri doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Görüşmeler, ses kayıt cihazı ile kaydedilmiş, görüşülen kişilerden izin alınmıştır. Ayrıca araştırmacı, ses kayıt cihazının yanında gerekli gördüğü noktaları not alarak bilgi toplama işlemine yardımcı olmuştur.

3.2.4. Nitel Verilerin Analiz Edilmesi

Görüşme formu yöntemiyle toplanan verilerin çözümlenmesinde İçerik Analizi Yöntemi kullanılmıştır. "İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır" (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 27). Verilerin analizinde tüm görüşmeler yazılı olarak kayıt altında alınmış ve bilgisayar ortamına aktarılmış; veriler eğlencelilik, heyecan, katılım, iletişim, etkileşim, grup çalışması gibi önceden belirlenmiş kavramlara göre kodlanmıştır. Kodlama sonunda ortaya çıkan kavramlar temalar altında toplanmıştır. Üçüncü aşamada veriler, kodlara ve temalara düzenlenir. Son olarak elde edilen bulgular yorumlanır. Görüşme formu aracılığıyla elde edilen verilerin yorumlanması, dördüncü bölümde yer almaktadır.

Yapılan görüşmelerde geçerlik ve güvenirliği artırmaya yönelik çalışmalar şunlardır:

İnandırıcılık (İç geçerlilik)

- Görüşmeye dâhil edilen öğrenciler, deneysel çalışma sürecinde tüm etkinliklere katılan öğrenciler arasından seçilmiştir. Böylece görüşme esnasında elde edilen verilerin geçerliği artırılmaya çalışılır. (Uzun süreli etkileşim)
- Araştırmada elde edilen veriler, araştırma haricinde iki kişi tarafından daha kodlanmıştır. Kodlamalar birbiriyle karşılaştırılmış, yorumlanmış ve sorgulanmıştır. Araştırmacılar kuramsal çerçeveye çok yakın olmaları itibarıyla da ortaya çıkacak sonuçları yakından izlenir. (Derin Odaklı veri toplama)
- Görüşülen öğrencilerle görüşmeler bittikten sonra değerlendirme toplantısı yapılmıştır. Bu toplantıda araştırmacının elde ettiği veriler, görüşmenin yapıldığı üç öğrenciye sunulmuştur. Bu görüşmede katılımcı öğrenciler, sonuçları değerlendirmiş ve çeşitli önerilerde ve teyitlerde bulunmuştur. (Katılımcı teyidi)

Aktarılabilirlik (Dış geçerlilik)

- Araştırmacı, elde ettiği verileri mümkün olduğu kadar doğrudan okuyucuya sunmuştur.
- Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden tipik durum örneklemesi kullanılmıştır. Araştırmaya konu olan aktif öğrenme, büyük ilgi görmekte ve yaygınlığı hızla artmaktadır. Uygulamaları betimleme ve yönteme karşı bakış açısı kazandırmayı hedefleyen çalışmada, sınıfın genel yapısını temsil eden üç öğrenci seçilmiştir.

Tutarlılık (İç güvenirlilik)

- Elde edilen veriler, okuyucuya alıntılar şeklinde doğrudan sunulmuştur.
- Süreç, veri toplama aracı ve araştırmacının konumu ifade edilmiştir.

Doğrulanılabilirlik (Dış güvenirlilik)

- Sonuçlar araştırmacı tarafından ham verilerle karşılaştırılmış ve değerlendirme yapılmıştır.

3.2.5. Uygulama Öncesi Yapılan Çalışmalar

3.2.5.1. Başarı Testinin Geliştirilmesi

İlköğretim 2005 Türkçe programının dil bilgisi alanı incelenmiş; isim-fiil, sıfat-fiil, zarf-fiil, isim, sıfat, fiil, zarf konularına ilişkin hedef ve kazanımlar belirlenmiştir. Türkçe ders kitapları, ünite dergileri, soru bankaları ve çocuk kitapları incelenerek okuma metinleri belirlenmiştir.

Yukarıda belirtilen hedef ve kazanımları kapsayan 50 soruluk çoktan seçmeli test hazırlanmıştır. Test, konunun uzmanı beş kişi tarafından incelenerek gerekli düzenlemeler yapılmıştır. 2009–2010 eğitim-öğretim yılının ikinci döneminde üst,

orta ve alt sosyo-ekonomik seviyede, Ordu, Trabzon ve Adana illerindeki 5 farklı okuldaki 175 öğrenciye uygulanmıştır.

Alt ve üst gruptaki toplamda 96 kâğıt ayrılmış, madde analizine sokulmuştur. Her soru maddesinin güçlük derecesi (p) ve ayırt etme gücü (d) çıkarılmıştır. Önce p değerleri 0.30 ile 0.70 arasındaki maddeler belirlenmiştir, bu aralıkların dışındaki maddeler testten çıkarılmıştır. Daha sonra d değerleri 0.40 ile 0.60 arasındaki maddeler belirlenmiştir. 50 maddelik test 30 madde olarak son şeklini almıştır. Testin Güvenirlik Katsayısı (KR 20) 0.91 olarak saptanmıştır.

3.2.5.2. Tutum Testi

Araştırmanın amaçlarından biri aktif öğrenme yönteminin öğrencilerde meydana getirdiği tutum değişikliğini ortaya koymaktır. Türkçe dersi ana dili dersidir. Öğrencilerde dil bilinci, ana dili sevgisi ve olumlu tutum geliştirmelidir. Fakat dil bilgisi öğretimi, ezbere dayalı, öğretmen merkezli, öğrenci yaşantısından uzak ve soyut bir kimliğe bürünmüştür. Öğrenme sorumluluğunu öğrenciye veren, ona öz düzenleme fırsatı sunan ve dersin içeriğini yaşamla bütünleştiren aktif öğrenme yaklaşımı öğrencide olumlu tutum geliştirecektir. Etkin katılım, edilgenliğe oranla daha çok tutum değişikliği yaratmaktadır. Bu çalışmada deney sonrasında öğrencilerde meydana gelen tutum değişikliğini saptamak amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı'nın geliştirdiği "Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır.

3.2.5.3. Kalıcılık Testi

Dil bilgisi öğretimine ilişkin önemli eleştirilerden biri bilgilerin ezbere dayalı olarak öğretilmesi ve bu şekilde edinilen bilgilerin hızlıca unutulmasıdır. Bu eleştirilerin sebebi, bilgilerin özümsenememesidir. Fakat aktif öğrenme yöntemi, bilgiye dönüşüm ve aktarım özelliği katmaktadır.

Aktif öğrenmenin etkililiğini ortaya koymayı hedefleyen çalışmada deney ve kontrol gruplarının kalıcılık düzeyi karşılaştırılmıştır. Son testlerden kırk beş gün sonra her iki gruba geliştirilen başarı testi tekrar uygulanmış, deney ve kontrol gruplarının kalıcılık sonuçları elde edilmiştir.

3.2.5.4. Etkinliklerin Geliştirilmesi

Araştırmanın on haftalık sürecinde kullanılan aktif öğrenme teknikleri, dil bilgisi alanına göre düzenlenmiştir. İsim-fiil, sıfat-fiil, zarf-fiil, isim, sıfat, fiil ve zarf konularındaki hedef ve kazanımlar göz önünde tutularak özgün ders içerikleri oluşturulmuştur. Derslerde kullanılan tekniklerin uygulanma aşamaları, Ekler Bölümü'nde verilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
BULGULAR ve YORUM

4.1. Aktif Öğrenme Yönteminin Başarıya İlişkin Bulguları

4.1.1. Deneysel Çalışma Öncesi Deney ve Kontrol Gruplarının Başarıya İlişkin Bulguları

Araştırmanın birinci alt problemi "İsim-fiil, sıfat-fiil, zarf-fiil konularının öğretiminde aktif öğrenme yönteminin uygulandığı deney grubuyla öğrenci çalışma kitabını temel alan kontrol grubu arasında başarı yönünden anlamlı bir farklılık var mıdır?" sorusunun sınanması için öğrencilere Türkçe Dersi Başarı Testi ön test ve son test olarak uygulanmıştır.

Yapılan ön testte deney ve kontrol gruplarının normal dağılım gösterip göstermediğini sınamak amacıyla Shapiro-Wilk Normallik Analizi uygulanmıştır. Normallik testi, araştırmada kullanılacak testlerin belirlenmesinde önemlidir. Normallik testinin sonuçları Tablo-5'te verilmiştir.

Tablo–5: Deney ve Kontrol Gruplarının Ön Test Sonuçlarına Göre Türkçe Dersi Başarı Testi Normallik Analizi

	Gruplar	Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	p
Ön Test	Deney Grubu	.943	20	.273
	Kontrol Grubu	.692	20	.587

Shapiro-Wilk normallik testinin p değerleri 0.05'ten büyüktür. (0.273 > 0.05, 0.587 > 0.05) Parametrik testlerin kullanılması gerekir. Bu sonuçtan hareketle sınıfların karşılaştırılmasında Bağımsız T Testi kullanılacaktır.

Ön testte deney ve kontrol grupları arasında başarı yönünden anlamlı farklılık olup olmadığını görebilmek amacıyla Bağımsız T Testi kullanılmıştır. Testin sonuçları Tablo-6'da verilmiştir.

Tablo–6: Deney ve Kontrol Gruplarının Ön Test Sonuçlarına Göre Türkçe Dersi Başarı Testi T Testi

	Gruplar	n	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	t	p
Ön Test	Deney Grubu	20	13.00	3.095	.692	.149
	Kontrol Grubu	20	14.35	2.681	.599	

Testin P değeri 0.05'ten büyüktür. (0.149 > 0.05) Bu sonuç deney ve kontrol grupları arasında akademik başarı açısından anlamlı farklılık olmadığını gösterir.

Deney grubunun aritmetik ortalaması 13 iken kontrol grubunun ortalaması 14. 35'tir. Deney grubunun 1. 35 puan daha düşük olduğu gözlenmektedir. Fark, istatistiki olarak anlamlı değildir. Bu sonuç, iki grubun deneysel çalışma için uygun olduğunu göstermektedir.

4.1.2. Deneysel Çalışma Sonrası Deney ve Kontrol Gruplarının Başarıya İlişkin Bulguları

Ön test çalışmasında olduğu gibi son testte kullanılacak testleri belirlemek amacıyla Shapiro-Wilk normallik testi uygulanmıştır. Normallik testinin sonuçları Tablo-7'de gösterilmiştir.

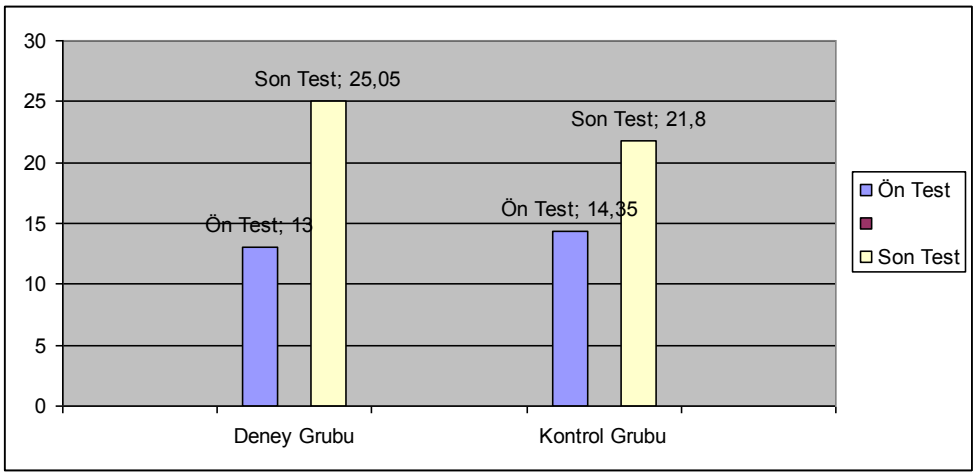
Tablo–7: Deney ve Kontrol Gruplarının Son Test Sonuçlarına Göre Türkçe Dersi Başarı Testi Normallik Analizi

	Gruplar	Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	p
Son Test	Deney Grubu	.940	20	.237
	Kontrol Grubu	.957	20	.479

Normallik testi sonuçlarına göre deney grubu ve kontrol grubu normal dağılım göstermektedir. (0.237>0.05, 0.479>0.05) Bu sonuç, araştırmanın değerlendirilmesinde parametrik testlerin kullanılabileceğini ifade eder.

Deneysel çalışma öncesinde istatistiki olarak aralarında anlamlı farklılık olmayan gruplar, süreç sonunda akademik başarı yönünden farklılaşmıştır. Grupların ön ve son testteki aritmetik ortalamaları Tablo-8'de verilmiştir.

Tablo–8: Deney ve Kontrol Gruplarının Akademik Başarı Ön ve Son Test Aritmetik Ortalamaları

Kontrol grubunun 14.35 olan ön testteki aritmetik ortalaması, son testte 21.80'e çıkmıştır. Deney grubunun ise ön testteki aritmetik ortalaması 13 iken son testte 25.05'e yükselmiştir. Her iki grup süreç sonunda başarı düzeyini artırmıştır. Kontrol grubunun son test ortalaması, ön test not ortalamasına oranla % 51.91 oranında artış gösterirken deney grubunun artış oranı % 92.69'dur. Deney ve kontrol gruplarında artış oranının bu denli farklı olması aktif öğrenmenin başarı üzerindeki olumlu etkisinin göstergesidir.

Deneysel çalışma öncesi aralarında anlamlı fark bulunmayan deney ve kontrol gruplarının on haftalık uygulama süreci sonunda akademik başarı yönünden anlamlı farklılık olup olmadığını saptamak amacıyla Bağımsız T Testi kullanılmıştır. T testi sonucu Tablo-9'da verilmiştir.

Tablo–9: Deney ve Kontrol Gruplarının Son Test Sonuçlarına Göre Türkçe Dersi Başarı Testi T Testi

	Gruplar	n	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	t	p
Son Test	Deney Grubu	20	25.05	2.259	0.505	0.01
	Kontrol Grubu	20	21.80	3.365	0.753	

Testin p değeri 0.05 ten küçüktür. Bu sonuç, deney ve kontrol grupları arasında son testte anlamlı bir fark oluştuğuna işaret eder. Ön testte deney ve kontrol grupları arasında anlamlı fark bulunmamasına karşın son testte deney grubu lehine bir fark meydana gelmiştir. Bu fark, aktif öğrenme yönteminin akademik başarı üzerindeki etkisini gösterir.

4.2. Aktif Öğrenme Yönteminin Tutum Puanlarına İlişkin Bulguları

4.2.1. Deneysel Çalışma Öncesi Deney ve Kontrol Gruplarının Tutum Puanlarına İlişkin Bulguları

Deneysel çalışma öncesi deney ve kontrol gruplarına Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeği uygulanmıştır. Karşılaştırmalarda kullanılacak testleri belirlemek amacıyla ilk olarak normallik testi uygulanmıştır. Shapiro-Wilk Normallik Testinin sonuçları Tablo-10'da verilmiştir.

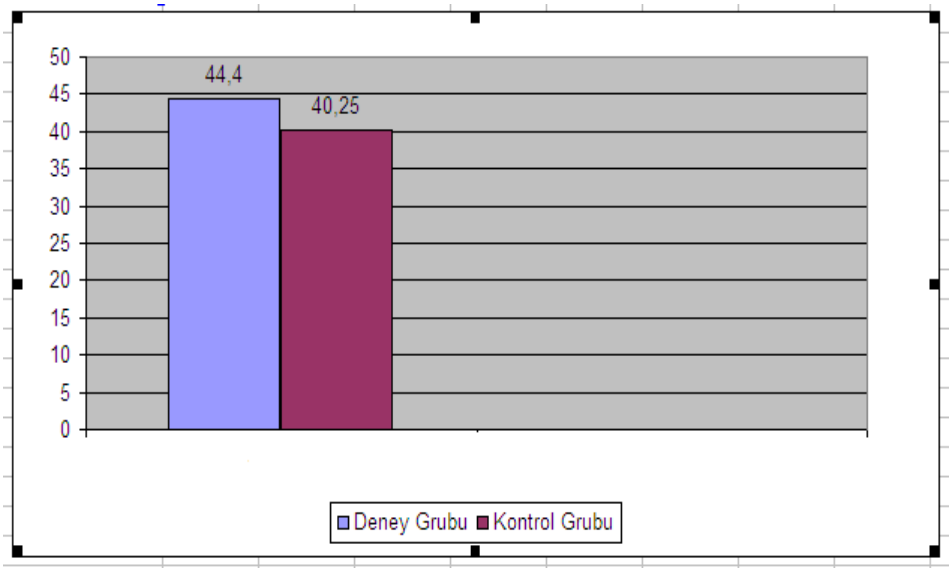
Tablo–10: Deney ve Kontrol Gruplarının Ön Test Sonuçlarına Göre Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Normallik Analizi

	Gruplar	Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	p
Ön Test	Deney Grubu	.957	20	.480
	Kontrol Grubu	.964	20	.625

Shapiro-Wilk normallik testinin P değerleri 0.05'ten büyüktür. (0.480> 0.05, 0.625>0.05) Bu sonuç, parametrik testlerin kullanılabileceğini gösterir.

Deney ve kontrol gruplarının tutum puanı ortalamalarına bakıldığında deney grubunun 4.15 değer daha yüksek olduğu gözlenmektedir. Deney ve kontrol grubunun ön test sonuçlarına göre aritmetik ortalamalarının dağılımı şu şekildedir:

Tablo–11: Deney ve Kontrol Gruplarının Ön Test Sonuçlarına Göre Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Puan Ortalamaları

Deney grubunun tutum puanı ortalaması 44.4 iken deney grubunun tutum puanı ortalaması 40.25'tir. Aralarındaki 4.15 değerlik farkın istatistiki olarak anlamlı olup olmadığını sınamak amacıyla Bağımsız T testi kullanılmıştır. T testinin sonucu Tablo-12'de verilmiştir.

Tablo–12: Deney ve Kontrol Gruplarının Ön Test Sonuçlarına Göre Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeği T Testi

	Gruplar	n	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	t	p
Ön Test	Deney Grubu	20	44.40	8.19113	1.831594	.163
	Kontrol Grubu	20	40.25	10.17155	2.274428	.164

Testin sonuçlarına göre deney grubunun tutum puanı ortalaması 44.40 iken kontrol grubunun tutum puanı ortalaması 40.25'tir. Deney ve kontrol gruplarının P değeri 0.05'ten büyüktür. (0.163 > 0.05, 0.164 > 0.05) Bu sonuç deney ve kontrol grupları arasında tutum puanı yönünden anlamlı farklılık olmadığını belirtir.

4.2.2. Deneysel Çalışma Sonrası Deney ve Kontrol Gruplarının Tutum Puanlarına İlişkin Bulguları

Deneysel çalışma sonrası deney ve kontrol gruplarının tutum puanlarına ilişkin değerlerinin yorumlanmasında ilk olarak kullanılacak testlerin belirlenmesi amacıyla normallik testi yapılmıştır. Deney ve kontrol gruplarının Shapiro-Wilk Normallik Testinin sonuçları Tablo-13'te verilmiştir.

Tablo–13: Deney ve Kontrol Gruplarının Son Test Sonuçlarına Göre Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Normallik Analizi

	Gruplar	Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	p
Son Test	Deney Grubu	.950	20	.361
	Kontrol Grubu	.910	20	.064

Deney ve kontrol gruplarının p değerleri 0.05'ten büyüktür. (0.361> 0.05, 0.064>0.05) Bu sonuç, deney ve kontrol gruplarının Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeği'nin son test değerlendirilmesinde parametrik testlerin kullanılacağını ifade eder.

Deney ve kontrol gruplarının son testte tutum yönünden değerlendirilmesinde T testi kullanılacaktır. Ön testte aralarında anlamlı farklılık olmayan deney ve kontrol gruplarının tutum puanı yönünden karşılaştırılması Tablo-14'te verilmiştir.

Tablo–14: Deney ve Kontrol Gruplarının Son Test Sonuçlarına Göre Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeği T Testi Sonucu

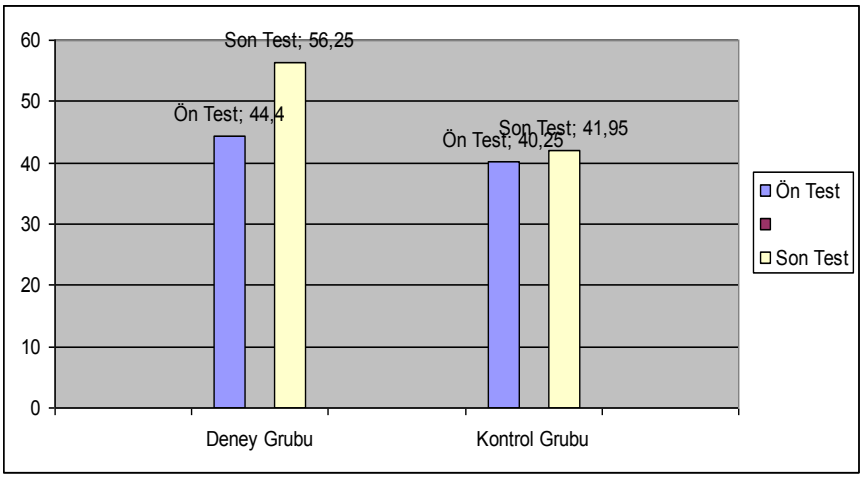
	Gruplar	n	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	t	p
Son Test	Deney Grubu	20	56.25	10.823	2.420	.002
	Kontrol Grubu	20	41.95	16.155	3.610	

Tabloda anlamlılığı ifade eden P değerinin 0.05'ten küçük olduğu görülür. Ön testte tutum puanı yönünden aralarında anlamlı farklılık olmayan deney ve kontrol grupları arasında, son testte anlamlı farklılık oluşmuştur. Bu fark, aktif öğrenme yönteminin öğrencilerin Türkçe ve dil bilgisi alanına bakış açısını olumlu yönde

değiştirdiği göstermektedir. Tutumdaki değişim, deney ve kontrol grupları arasında meydana gelen akademik başarı farkını açıklamada yardımcı olacaktır. Aktif öğrenme yöntemiyle Türkçe dersine ve dil bilgisi alanına olumlu bakış açısı geliştiren öğrenciler, daha başarılı olacaktır.

Deney ve kontrol gruplarının ön ve son test tutum puanı ortalamaları Tablo-15'te verilmiştir.

Tablo–15 Deney ve Kontrol Gruplarının Ön ve Son Test Tutum Puanı Ortalamaları

Ön testte aralarında fark olmayan deney ve kontrol grupları, son testte farklılaşmıştır. Deney grubunun ortalaması 44.4'ten 56.25'e yükselmiştir. Buna karşın kontrol grubu 40. 25'ten 41.95'e çıkmıştır. Deney grubu tutum puanı yönünden önemli farklılaşma gösterirken kontrol grubu hemen hemen aynı kalmıştır. Kontrol grubunun aynı çizgide kalması normal bir eğilimdir. Grupta ders işleme yöntemi aynıdır. Önceki dönemlerde ve diğer derslerde olduğu gibi çalışma kitabı temel kaynak olarak alınmıştır. Fiilimsiler, isim, sıfat, fiil ve zarf konularıyla ilgili etkinlikler bireysel olarak yapılmıştır. Deneysel süreç öğrencilerin alışageldiği biçimde ilerlemiştir. Ön testle son test arasındaki 1.70 puanlık artış (% 4. 22) anlamlı bir değişim olarak nitelendirilmemiştir.

Deney grubunun ön testteki 44.40'lık tutum puanı ortalaması son teste 56. 25'e yükselmiştir. Grup % 26. 68'lik bir artış göstermiştir. Deney grubunda meydana gelen tutum değişikliğinin nedenlerinden bazıları; ders içeriğinin öğrencinin ilgisini

çekmesi, onlarda öğrenme merakı uyandırması, oyunlaştırılmış ve eğlenceli dil bilgisi öğretimi, sınıf içi etkileşimin üst düzeye çıkması, gerek grup içinde gerekse sınıf içinde oluşan sinerjidir. Teknikler, kontrol grubundaki gibi bireysel olarak işlenmemiştir. Grup çalışmaları, öğrencilerin derse katılımlarını olumlu yönde değiştirmiştir. Öğrenciler, grup üyelerini kendileri belirler. Ders, öğrencilere sorumluluk duygusu yükler. Öğrenci önce kendine sonra grup arkadaşlarına karşı yükümlüdür. Yine fiilimsi, isim, sıfat, fiil ve zarf konuları öğrencilerin ilgisini çekecek şekilde düzenlenir. Uygulanan teknikler, öğrencileri derse yönlendirmiş, onların derse olumlu tutum geliştirmesini sağlamıştır. Ayrıca öğrencilerin kullanılan tekniklere bakış açılarını görmek amacıyla ders sürecini değerlendirdikleri "Bu gün neler öğrendim?" kartları hazırlanmıştır. Kartlar, öğrencilerin o günkü dersle ilgili duygu ve düşüncelerini içeren kartlar, deneysel çalışma sürecinde öğrencilerin değişen tutumları hakkında bilgi verir

4.3. Aktif Öğrenme Yönteminin Kalıcılık Puanlarına İlişkin Bulguları

Son test uygulamasından kırk beş gün sonra Türkçe Dersi Başarı Testi öğrencilere tekrar uygulanmıştır. Bu eylemin amacı, deney ve kontrol grubunda uygulanan yöntemlerin kalıcılığa etkisini karşılaştırmaktır.

Ön test ve son test testte olduğu gibi kullanılacak testleri belirlemek amacıyla ilk olarak Shapiro-Wilk normallik testi uygulanmıştır. Normallik testinin sonuçları Tablo-16'da gösterilmiştir.

Tablo–16: Deney ve Kontrol Gruplarının Kalıcılık Testi Normallik Analizi

	Gruplar	Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	p
Kalıcılık Puanı	Deney Grubu	.966	20	.670
	Kontrol Grubu	.965	20	644

Deney ve kontrol gruplarının P değerleri 0.05'ten büyüktür. (0. 670> 0.05, 0. 644>0.05) Bu sonuç, deney ve kontrol gruplarına uygulanan kalıcılık testinin yorumlanmasında parametrik testlerin kullanılacağını işaret eder.

Deney ve kontrol gruplarının kalıcılık testindeki puanların değerlendirilmesinde T testi kullanılacaktır. Son testte aralarında anlamlı farklılık bulunan deney ve kontrol gruplarının T testi sonuçları Tablo-17'de verilmiştir.

Tablo–17: Deney ve Kontrol Gruplarının Kalıcılık Puanları T Testi

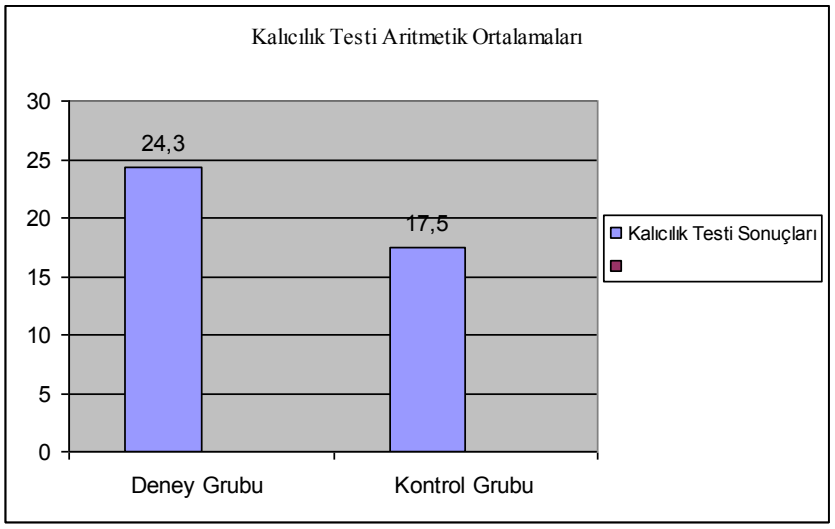
	Gruplar	n	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	t	p
Ön Test	Deney Grubu	20	24.30	2.904	0.649	.000
	Kontrol Grubu	20	17.50	4.662	4.662	

Tabloda anlamlılığı ifade eden P değeri 0.05'ten küçüktür. (0.05>0.000) Bu sonuç, aktif öğrenme yönteminin uygulandığı deney grubu ile öğretmen kılavuz kitabının kaynak alındığı kontrol grubu arasında anlamlı farklılık olduğunu gösterir.

Gruplara uygulanan son testte deney grubu lehine farklılaşan akademik başarı, kalıcılık testinde de devam etmiştir. Kalıcılık yönünden meydana gelen farkta en büyük etmen aktif öğrenme yöntemidir. Öğretmen kılavuz kitabı doğrultusunda yapılan dil bilgisi öğretiminin bireysel ve öğrenicinin yaşamından uzak olduğu düşünülmektedir. Hâlbuki aktif öğrenme yöntemi ışığında gerçekleşen dil bilgisi öğretimi, örnekleriyle ve aktiviteleriyle hayatın içinden kesitler sunar. Aktif öğrenmenin dayandığı ilkelerden hayatilik ilkesi, dil bilgisi alanının öğrenci tarafından benimsenmesine, kabullenilmesine ve anlamlandırılmasına yardımcı olur. Gündelik yaşamında her an kullandığı iletişim aracının ders içeriği olarak sunulduğunu fark eden öğrenci, doğal olarak daha başarılı olur. Öğretim; uygulama, çözümleme, bireşim ve değerlendirme aşamalarına ulaşır. Derste edinilen bilgiler, beceri haline dönüşür.

Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin kalıcılık puan ortalamaları Tablo-18'de verilmiştir.

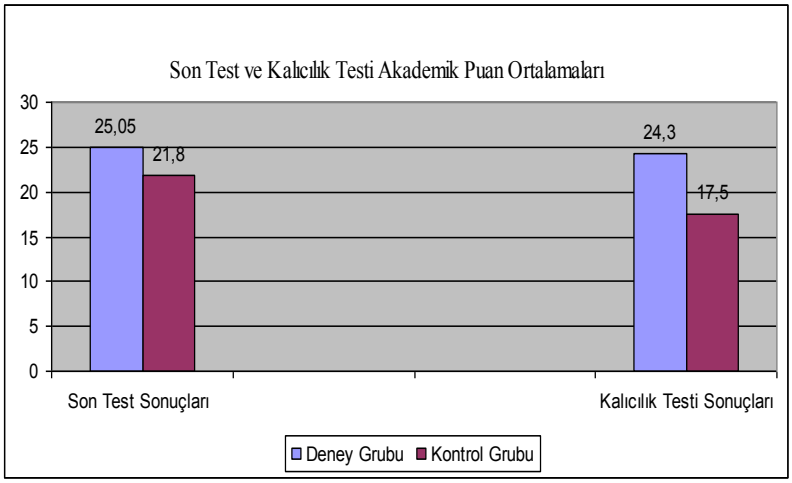
Tablo–18: Deney ve Kontrol Gruplarının Kalıcılık Testi Aritmetik Ortalamaları

Deney grubunun aritmetik ortalaması 24.30 iken kontrol grubunun aritmetik ortalaması 17.50'de kalmıştır. Aralarındaki 6.8 değerlik fark istatistiki olarak anlamlıdır. Kalıcılık testinin puanları, son test puanlarıyla karşılaştırıldığında aktif öğrenmenin kalıcılık üzerindeki olumlu etkisi daha net görülecektir.

Deney ve kontrol gruplarının son test ve kalıcılık testi puan ortalamaları Tablo-19'da verilmiştir.

Tablo–19: Deney ve Kontrol Gruplarının Son Test ve Kalıcılık Testi Aritmetik Ortalamaları

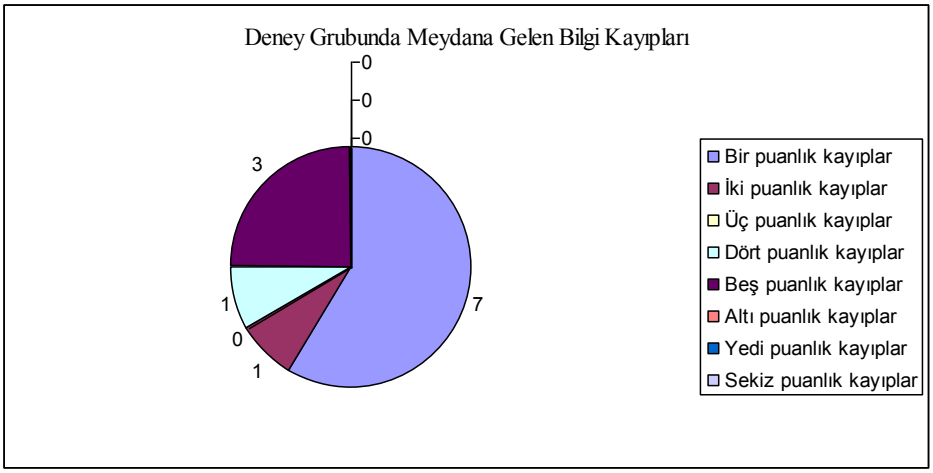

Deney grubunun puan ortalaması 25.05'ten 24.30'a düşmüştür. Kontrol grubu ise 21.80'den 17.50'ye gerilemiştir. Son testle karşılaştırıldığında deney grubunda % 2.99'luk bir azalma söz konusu iken kontrol grubunda % 19.72'lik düşüş yaşanmıştır. Kayıplar, gruplarda uygulanan yöntemlerin kalıcılığa etkisini göstermektedir. Aktif öğrenmenin uygulandığı deney grubunun başarısı belirgin şekilde görülmektedir. Deney grubunda bilgi kaybının az olmasının gerekçeleri; ders içeriğinin öğrenci ilgi ve beklentilerine uygun olarak düzenlenmesi, dersin ve dil bilgisi alanının hayatla bütünleşmesi, öğrenme sorumluluğunun öğrencide bulunması, etkinliklerin grup olarak düzenlenmesi ve etkileşimli sınıf ortamıdır. Öğrencilerle yapılan görüşmeler, bu başlıkları destekler niteliktedir.

Aşağıdaki tablolarda deney ve kontrol gruplarında kalıcılık testinde meydana gelen puan kayıpları ayrıntılı olarak sunulmuştur.

.

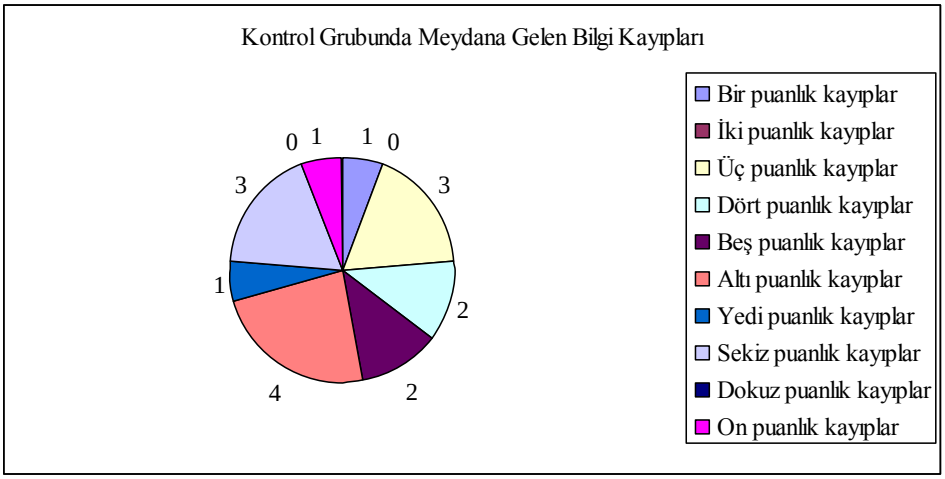
Şekil–1: Deney Grubu Öğrencilerinin Kalıcılık Testinde Yaşadıkları Kayıplar

Deney grubu öğrencilerinde ortaya çıkan kayıpların büyük bir kısmı bir ve beş puanlık kayıplardır. Bununla birlikte bir tane iki bir tane dört puanlık düşüş vardır. Fakat öğrencilerde dikkat çeken sert düşüşler yaşanmamıştır. Hiçbir öğrencide beş puanın üzerinde düşüş olmamıştır. Öğrencilerin son testle karşılaştırıldığında bilgilerini hemen hemen korumaları, öğretilen dil bilgisi konularının kalıcı şekilde kavratıldığını göstermektedir. Bu sonuç, geçmiş dönemlerde dil bilgisi öğretimine yapılan eleştirilere uygun bir cevap niteliği taşımaktadır. Geleneksel anlayışla işlenen dil bilgisi öğretimi üzerine yapılan eleştiriler, konuların ezberci şekilde anlatıldığı ve bilgilerin bir süre sonra unutulduğu yönündedir. Hâlbuki aktif öğrenme yöntemiyle

gerçekleştirilen dil bilgisi öğretimi, sorunun yöntemden kaynaklandığını göstermiştir. Öğretilen dil bilgisi konularından fiilimsiler, Calp (2001) ve Erdem (2008)'in araştırmalarında öğretmenler tarafından öğretilmesi, öğrenciler tarafından öğrenilmesi en zor konular arasında yer almıştır. Zor olarak nitelendirilen konularda elde edilen kalıcılık başarısı, diğer konularda da rahatlıkla aynı başarının elde edilebileceği şeklinde yorumlanabilir.

Şekil–2: Kontrol Grubu Öğrencilerinin Kalıcılık Testinde Yaşadıkları Kayıplar

Kontrol grubundaki öğrencilerin % 85'inin puanları son teste göre düşmüştür. Kayıplar ise 3–8 puan aralığındadır. Ayrıca bir tane 10 puanlık kayıp meydana gelmiştir. Yalnızca üç öğrencinin puanı artış göstermiştir. Bu öğrencilerde meydana gelen olumlu değişimin nedeninin SBS'ye yönelik planlı çalışmaları ve konuyla deneme sınavlarında karşılaşmaları olduğu düşünülmektedir. Düşüşü meydana getiren faktörlerin ise öğrenci çalışma kitabındaki etkinliklerin bireyselliği ön planda tutması, sınıf içi etkileşim azlığı ve etkinliklerin öğrenci ilgisini çekmemesi olarak tahmin edilmektedir.

Deney grubu öğrencilerine ödev olarak verilen anket çalışması, 8. sınıf üstü öğrencilerin fiilimsi konusunu zor olarak nitelendirdiklerini ortaya koymuştur. Bu anlayışın kontrol grubu öğrencilerinde de devam ettiği gözlenmiştir.

Deney grubunda oluşan pozitif tutum değişikliği, kalıcılık testinde gruplar arasındaki başarı farkını açıklamada önemli bir veridir.

4.4. Görüşme Formu Yöntemine İlişkin Bulgular

Deneysel çalışma sonunda deney grubu öğrencileri arasından tipik durum örneklemesi yöntemiyle belirlenen üç öğrenciyle görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerin amacı, öğrencilerin süreç hakkındaki görüşlerine ulaşabilmektir. Bu amaçla hazırlanan görüşme soruları alan uzmanlarına sunulmuş; uzman görüşleri doğrultusunda yeniden düzenlenmiştir. Veri toplamada görüşme formu yöntemi benimsenmiştir.

Görüşmeler kamera ile kaydedilmek istenmiştir. Fakat görüşülen öğrencilerin isteği üzerine ses kayıt cihazı kullanılmıştır. Kayıtlar için öğrencilerden izin alınmıştır. Ayrıca görüşmeci, gerekli gördüğü yerlerde notlar alarak kayıt işlemine yardımcı olmuştur. Deney grubu öğrencilerinden üç kişi ile görüşmeler yapılmıştır.

"Daha önceki dönemlerde dil bilgisi konularının işlenişiyle bizim işlediğimiz dil bilgisi konuları arasında ne gibi farklılıklar görüyorsunuz?" sorusunda, Öğrenci–1 kalıcılığı; Öğrenci–2 zevkli olmasını, anlamayı artırmasını; Öğrenci–3 ise uygulamalı, eğlenceli ve zevkli olmasını ön plana çıkarmıştır. İki öğrenciden farklı olarak Öğrenci–1, "Daha çok etkinlik yaptık. Daha çok derken böyle insanın aklında kalıcı etkinlikler yaptık." diyerek etkinliklerin kalıcılık yönünü öne çıkarmıştır. Öğrenci–3 ise "Kılavuz kitapta sınıf ortamında herkes şey yapıyor, mesela bir kişi yapınca anlasa da anlamasa da anlamış gibi gözüküyor. Ama sizle yaptıklarımızda daha iyi anlıyoruz." ifadesiyle aktif öğrenmenin öğrenme üzerindeki olumlu etkisine vurgu yapmıştır.

"Dil bilgisi alanında 10 hafta süreyle işlediğimiz konuların işlenişinde uygulanan etkinlikler hakkında ne düşünüyorsunuz?" sorusuna cevap olarak görüşülen üç öğrenci de "zevkli" kodunu cevap olarak vermiştir. Yapılan etkinliklerin ilgi çekici olduğu üzerinde görüş birliğine varılmıştır. Cevaplarda ortaya çıkan diğer kodlar eğlencelilik, katılım, öğrenme sorumluluğu, anlama kapasitesi ve çekiciliktir. Sorunun açılımında öğrencilerdeki tutum değişikliğini betimleyen "Dil bilgisine karşı düşüncelerinizde bir değişiklik oldu mu? (Uygulama süreci öncesinde Türkçe dersine, özelde dil bilgisi alanına, bakış açınız ile şimdiki bakış açınız aynı mı?)" sorusunda ise üç öğrenci aktif öğrenme teknikleriyle işlene dil bilgisi alanının olumlu tutum geliştirdiğini ifade etmiştir. Geçen sene farklı bir ilköğretim okulunda öğrenim gören Öğrenci–2 aktif öğrenmenin "Öğrenme sorumluluğu" özelliğine

gönderme yapmıştır. Öğrenci-2'nin "Etkinlikleri, sadece öğretmen anlatmıyor. Hani biz de katılıyoruz derslere, daha iyi. Daha çok biz anlatıyormuş gibi, kendimiz yaparak buluyoruz." ifadeleri, ders ortamında öğrencilerin sorumluluk hissettiklerini göstermektedir. Öğrenci–2 ve Öğrenci–3, dil bilgisi alanına karşı tutumlarında önemli değişiklikler meydana geldiğini söylerken Öğrenci–1, geçmiş dönemlerde Türkçe ve dil bilgisi alanını sevdiğini, şimdi ise daha iyi karşıladığını aktarmıştır. Öğrenci–2, önceki dönemdeki dil bilgisi derslerini "Dersi fazla eğlenceli bulmuyordum. Anlayamıyordum fazla. Dil bilgisi derslerini dört gözle bekliyorum." ifadesiyle derse bakış açısındaki büyük değişimi vurgulamaktadır. Öğrenci–3 de, Öğrenci–2 gibi "Eskiden sıkıcı bulduğum şimdi eğlenceli geldi." demiştir.

Grup çalışmasının etkililiğini anlamaya yönelik olarak öğrencilere yöneltilen "Bireysel çalışmanın mı yoksa grup olarak mı çalışmanın daha etkili, eğlenceli ve ilgi çekici olduğunu düşünüyorsunuz?" ve "Grup çalışmalarının öne çıkan temel özellikleri nelerdir?" sorularında, üç öğrenci grup çalışmalarına karşı duyulan büyük ilgiyi dile getirmiştir. Üç öğrenci de grup çalışmalarının bireysel çalışmalara göre daha iyi olduğunu söylemiştir. Öğrenci–1, iş birliği ve arkadaşlık; Öğrenci–3 birliktelik ve etkileşim; Öğrenci–2 ise paylaşım, eğlencelilik ve arkadaşlık kodlarını öne çıkarmıştır. Öğrenci–1, grup çalışmalarıyla ilgili olarak "Daha etkili oldu. Birbirimize yardım ettik yapamadığımızda. Grup çalışması arkadaşlık ilişkilerimiz etkiledi. Arkadaşlıklarımız ilerledi. Daha iyi anlaştık." ifadelerini kullanmıştır. Yine üç öğrenci de grup çalışmalarının hem grup içi hem de sınıf içi etkileşimi, arkadaşlığı üst seviyelere çıkardığını aktarmıştır. Öğrenci–3 "Yakınlaştık. Tüm sınıf arasında oldu. Çünkü etkileşim kuruluyor ister istemez oyun oynarken." cümleleriyle aktif öğrenme yönteminin etkileşim üzerindeki olumlu etkisine vurgu yapmıştır. Ayrıca uygulanan aktif öğrenme tekniklerini "oyun" olarak nitelemiş ve yöntemin ilgi çekici yanını ortaya çıkarmıştır. Öğrenci–2 ise "Grup olarak işlediğimiz dersler daha eğlenceli, daha çok ilgimizi çekiyor." ve "Bütün yük benim üzerimde olmuyor, arkadaşlarımla paylaşıyorum. Onlarda fikirlerini sunuyorlar. Daha iyi anlıyoruz." ifaderiyle paylaşım, eğlencelilik ve etkileşim başlıklarını öne çıkarmıştır.

Aktif öğrenmenin başarı üzerindeki etkisini araştıran "Derslerin işlenişinde kullandığımız aktif öğrenme teknikleri, eski kullandığımız yöntemlerle karşılaştırıldığında başarımızı artıracağına inanıyor musun?" sorusuna üç öğrenci de

“Evet” cevabını vermiştir. Öğrenci-2’nin “Aktif öğrenme tabii ki. Daha iyi anlarlar.” ve Öğrenci-3’nın “Bizden sonraki öğrencilerin de aktif öğrenmeyle ders işlemesini isterim. Daha iyi anladık.” cevabı yöntemin anlama üzerindeki etkisini ortaya koymuştur. Öğrenci–1 ise “Hem uygulama yaptık hem de bilgilerin kalıcılığı sağlandı.” sözleriyle yöntemin uygulamaya ağırlık vermesi, öğrenci merkezli oluşu ve kalıcılık üzerindeki olumlu etkisini vurgulamıştır.

Öğrencilerle yapılan görüşmelerde kodlama sonucunda ortaya çıkan tema;

- Olumlu tutum geliştirme,
- Sınıf içi ortam
- Akademik başarı başlıklarıdır.

BEŞİNCİ BÖLÜM
TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5. 1. Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Eğitim faaliyetlerinin amacı soran, sorgulayan, eleştirel düşünebilen ve üst zihinsel becerileri yetkin şekilde kullanabilen bireyler yetiştirmektir. Bu hedefler, doğru yöntemlerle gerçekleştirilmiş ana dili eğitimiyle gerçekleştirilebilir.

Ana dili öğretimi dinleme, okuma, konuşma, yazma öğrenme alanları ve dil bilgisinden oluşur. Dil bilgisi alanı, bütün becerileriyle birlikte çok önemli işlevlere sahiptir. Bireylerin ana dili öğretiminde bütüncül çatının kurulmasını, dilin anlam ve şekil evreninin kavratılmasını, sistematik yapının sezdirilmesini sağlar.

Dil bilgisi alanı sadece şekiller dizisi değil, dilin mantıklı yapısını içeren kurallar bütünüdür. Bu nedenle ana dili öğretiminde çok önemli bir yere sahiptir. Daha önce değindiğimiz çalışmalar göstermektedir ki dil bilgisi öğretimi, geçmiş yıllarda tek düze ve sıkıcı şekilde gerçekleştirilmiş, dil bilgisinin bir araç olduğu unutulmuş, öğrencilere bilgiler ezberletilmeye çalışılmıştır. Oysa dil bilgisi öğretimi, kişide var olan ana dili becerilerini anlama, başarılı bir şekilde uyguladığı ana dili kurallarına ad koyma sürecidir. Bu nedenle dil bilgisi öğretimi uygun içerik ve ilgi çekebilecek etkinliklerle yapılmalıdır. Aktif öğrenme, belirtilen hedeflere ulaşmada etkin bir yöntemdir. Öğrenme sorumluluğunu öğrenciye veren ve üst zihinsel becerileri harekete geçiren öğretim etkinliklerini içeren öğretim yöntemdir.

Bu çalışma, aktif öğrenme yönteminin seçilen dil bilgisi konularının öğretiminde akademik başarıya, tutuma ve kalıcılığa etkisini ortaya koymuştur. Sonuçlar dil bilgisi öğretimi üzerine yapılan olumsuz eleştirilere cevap verebilecek niteliktedir. Dil bilgisi öğretimi; öğrencilerin beklenti, yetenek ve ilgileri doğrultusunda düzenlenirse başarılı sonuçlar ortaya çıkacaktır. Calp (2001) ve Erdem'e göre (2008), fiilimsiler öğrencilerin öğrenmekte, öğretmenlerin öğretmekte güçlük çektiği konuların başında gelmektedir. Fakat aynı konu aktif öğrenme yöntemiyle öğrencilere başarılı şekilde kavratılmıştır. Başlangıçta aralarında akademik başarı ve tutum yönünden anlamlı farklılık olmayan deney ve kontrol grupları, deneysel çalışma sonunda farklılaşmıştır. Kontrol grubunun akademik başarısı 14.35'ten 21.80'e çıkmıştır. Deney grubunun ise 13'ten 25.05'e

yükselmiştir. Her iki grup süreç sonunda başarı düzeyini artırmıştır. Artış yüzdeleri, iki grupta uygulanan yöntemlerin başarıya etkisini net şekilde ortaya koyar. Kontrol grubu ön test not ortalamasına oranla % 51.91 oranında artış gösterirken deney grubunun artış oranı % 92.69'dur. Başarı, zor olarak adlandırılan fiilimsiler konusunda ortaya çıkmıştır. Elde edilen veri, Kaygusuz'un (2006)'un vurguladığı üzere tüm dil bilgisi konularının uygun yöntem, teknik ve uygulamalarla gerçekleştirildiğinde başarılı sonuçlar vereceği şeklinde yorumlanabilir.

Dil bilgisi öğretimine yönelik eleştirilerden biri, ezberi ön planda tutması ve sıkıcı olmasıdır. Toksöz (2000), Calp (2001) ve Kırmızı'nın (2000) çalışmaları, öğrencilerin olumsuz tutumlarını ortaya koymuştur. Calp'ın (2001) araştırmasında öne çıkan sonuçlardan biri "Öğrencilerin dil bilgisi konularının öğrenilmesinin zor olduğuna kendilerini inandırmış olmaları"dır. Bu yargı, geniş bir zamanda oluşan düşüncenin eseridir. Buna karşın araştırmada Türkçe dersine ve dil bilgisi alanına karşı aktif öğrenme yönteminin uygulandığı deney grubu, öğretmen kılavuz kitabının kaynak olarak kabul edildiği kontrol grubuna oranla daha fazla olumlu tutum geliştirmiştir. Kontrol grubunun ortalaması ön testte 40.25 iken son testte 41.95'tir Bu küçük değişim istatistiki olarak anlamlı değildir. Buna karşın deney grubunun ortalaması 44.4'ten 56.25'e yükselmiştir. Grup % 26.68'lik bir artış içindedir. Kontrol grubunda anlamlı değişim olmaması normal karşılanmalıdır. Çünkü ders işleniş süreci öğrencilerin tahminlerine uygundur. Öğretmen kılavuz kitabı ana kaynak olarak kabul edilmiştir. Öğrenci çalışma kitabında yer alan etkinlikler bireysel olarak yapılmıştır. Fakat deney grubunda kullanılan aktif öğrenme yöntemi, dil bilgisi öğretim sürecine farklı değerler katar. Ders öğrencilerin ilgi, istek ve becerilerine uygun olarak yeniden düzenlenmiştir. Öğrencilerle yapılan görüşmeler, ders işleme sürecindeki değişimleri öğrenci gözüyle ortaya koyar. Olumlu tutum değişikliğine katkıda bulunan düzenlemeler; öğrenme merakının uyandırılması, etkileşimli sınıf ortamı, grup çalışmaları, oyunlaştırılmış dil bilgisi etkinlikleridir. Ayrıca tutum değişikliği akademik başarıyı açıklamada önemli etkendir.

Son testten kırk beş sonra uygulanan kalıcılık testinde de aktif öğrenme yönteminin uygulandığı deney grubu öne çıkmıştır. Deney grubunun puan ortalaması 25.05'ten 24.30'a düşmüştür. Kontrol grubu ise 21.80'den 17.50'ye gerilemiştir.

Deney grubunda % 2.99'luk bir azalma söz konusu iken kontrol grubunda %19.72'lik düşüş yaşanmıştır.

Öğrencilerle yapılan görüşmeler, aktif öğrenme yöntemiyle yapılan dil bilgisi öğretimine karşı, öğrencilerin bakış açısını sunmaktadır. Uygulama sürecine eksiksiz katılan öğrenciler arasından seçilen üç kişi, yöntemin geleneksel dil bilgisi öğretiminden ayrılan yönlerini ve öne çıkan niteliklerini aktarmıştır. Yapılan kodlamalarda üzerinde görüş birliğine varılan tema; olumlu tutum geliştirme, sınıf içi etkileşim ve akademik başarı üzerindeki olumlu etkidir. Öğrenciler özellikle dersin ilgi çekiciliği ve eğlenceliliği üzerinde durmuştur.

Bazı dil bilgisi konularının öğretiminde aktif öğrenme yönteminin akademik başarı, tutum ve kalıcılık yönünden etkililiğinin sınandığı bu araştırmada, yöntemin etkinliği ortaya konulmuştur. Öğretilen dil bilgisi konuları, eğlenceli ve gündelik hayattan kullanımları içerecek formda öğrencilere sunulmuştur. Öğretmenler tarafından öğretilmesi ve öğrenciler tarafından öğrenilmesi zor olarak adlandırılan fiilimi konusunda elde edilen başarı, aktif öğrenme yönteminin tüm dil bilgisi konularında başarıyla uygulanabileceğini göstermiştir.

Bilim ve eğitim alanındaki gelişmeler, öğretim sürecini doğrudan etkilemektedir. Bilgi durağan yapıdan çıkmış, değişken şekle bürünmüştür. Bireylerden beklenen, karmaşık yapıdaki bilgiyi zihinlerinde yapılandırmaları ve benimsemeleridir. Bu amaç ise yetkin ana dili kullanımını, çağın gereklerine uygun eğitim-öğretim sürecini, doğru yöntem ve teknikleri gerektirir. Kullanılabilecek yöntemlerden biri de aktif öğrenmedir. Bireyin yaşamını düzenleyen ana dili öğesinin anlam ve mantık evrenini tanıtan dil bilgisi alanı, bu yöntemle öğretilebilir.

Bazı dil bilgisi konularının öğretilmesinde aktif öğrenme yönteminin tutuma, başarıya ve kalıcılığa etkisinin araştırıldığı bu araştırmadan hareketle aşağıdaki öneriler oluşturulmuştur.

Ana dili, kişinin iletişimini, toplumla bütünleşmesini sağlayan; ona görüş kazandıran sistemler bütünüdür. Hayatın tüm evrelerinde ve alanlarında geçerlidir. Dil bilgisi de bu sistemin kurallarını içeren anlamlı bütündür. O halde dil bilgi öğretiminde kişinin yaşamında karşılaşacağı tüm etkinliklerden faydalanılmalıdır. Balyemez'in (2009) Türkçe dersini matematik, geometri, kimya alanlarıyla ilişkilendirerek elde ettiği başarı bu önerinin gerçekleşebileceğinin göstergesidir. Bu

alanlara ilaveten ilköğretim ikinci kademede sosyal bilgiler, İngilizce gibi derslerden faydalanılabilir. Bu araştırmada kullanılan "Keşfederek Öğrenme" tekniğinde İngilizce dersinin içeriğinden faydalanılmıştır. İstek kipinin ekinin öğretilmesinde İngilizce'deki karşılığı olan Lets's….) kalıbı öğrencilere aktarılmıştır. Karşılaştırmalı öğretim, her iki konunun ilişkilendirilmesini sağlamış ve olumlu sonuçlar ortaya çıkarmıştır. Yine araştırmada uygulanan "Yaratıcılık Grubu" tekniğinde fiilimsiler konusu tanımlanırken öğrencilerin hayal güçlerinden faydalanılmıştır. Öğrenciler, fiilimsiler konusunu bir ağaca, melez bir hayvana ve akrabalık ilişkilerine benzetmiştir. Bu sonuç, öğrencilerin yeni bir bilgiyi, bağımsız şekilde değil de beyinde var olan yapılarla ilişki kurarak kodlandığını göstermiştir.

Eğitim-öğretim süreci okullarda sınıfla sınırlandırılmamalıdır. Türkçe dersi ve dil bilgisi öğretimi gerektiğinde okul bahçesinde, bilgisayar laboratuarında veya farklı bir mekânda gerçekleştirilebilir. Bu çalışmada kullanılan tekniklerin birçoğu, okul bahçesinde uygulanmaya daha elverişlidir. Fakat deneysel süreçte eşitlik ilkesi doğrultusunda sınıfta işlenmiştir. Teknikler, uygulanmadan önce başka ilköğretim okulunda pilot uygulama olarak denenmiştir. Bu ön hazırlık aşamasında tekniklerin bazıları sınıf ortamı dışında uygulanmıştır. Etkinliklerde öğrencilerin tamamı durumdan memnun kalmıştır. Özellikle "Top Taşıma", "Bunu Kim Yapar?", "Kart Eşleştirme" gibi tekniklerin okul bahçesinde veya farklı bir alanda yapılması daha başarılı sonuçlar verebilir. Bu anlayış, öğrencilerin kendilerini daha rahat hissetmelerine, derse karşı olumlu tutum geliştirmelerine, dersi benimsemelerine yardımcı olacaktır.

Dil bilgisi öğretiminde diğer derslerin yanı sıra resimleme ve müzik gibi alanlardan da faydalanılabilir. Bu çalışmada uygulanan "Keşfederek Öğrenme" tekniğinde resimlemeden faydalanılmıştır. "Ekler" kısmında verilen ders planlarında ders akışı net olarak görülecektir. Öğrencilerin, duygu ve düşüncelerini görsel olarak ifade etmeleri, özellikle görsel zekâya sahip öğrenciler için olumlu sonuçlar ortaya çıkarmıştır. "Elma Dersem Git Armut Dersem Gitme" etkinliğinde de sorular hakkında oluşturulan fikirler, elma ve armut resimleriyle ifade edilmiştir. Bu anlayış, öğrenciler tarafından benimsenmiş ve hoş karşılanmıştır. Dil bilgisi öğretiminde uygulanan etkinliklerde öğrencilerin duygu ve düşüncelerinin resimlerle ifade edilmesinin başarılı sonuçlar vereceği düşünülmektedir. Müzik ve ezgili söyleyiş

öğrencilerin ilgisini derse çekebilecek bir teknik olarak kullanılabilir. Öğrenciler için ezberlemesi sıkıcı ve zor olarak görülen zarf-fiil ekleri "Kenyalı Asiye maden dağında ince iplik arakladıkça" şeklinde kodlanmış ve ezgili olarak öğrencilere aktarılmıştır. Bu uygulama, öğrenciler tarafından beğenilmiş eklerin kavranılmasını çok kolaylaştırmıştır.

Türkçe dersi her şeyden önce ana dili dersidir. Ana dili sevgi gerektirir. Bu yönüyle Türkçe eğitimi öğrencide olumlu tutum değişikliği sağlamalıdır. Geleneksel dil bilgisi öğretiminin, ana dili dersine karşı öğrencilerin olumsuz tutum geliştirmelerine neden olduğu daha önce yapılan çalışmalarla ifade edilmişti. Bu konuda oyunlaştırılmış öğretim yöntemi önerilebilir çünkü ilköğretim çağındaki çocuklar için toplumsallaşmayı, paylaşmayı, birlikteliği öğretir. Bu araştırmada kullanılan tekniklerin çoğu, oyun ögelerini bünyesinde barındırmaktadır. Bu yönüyle öğrenciler tarafından büyük ilgi görmüştür. "Hazineyi Bul", Top Taşıma", "Bunu Kim Yapar" gibi teknikler deneysel süreçte öğrencilerin beğenisini toplamıştır. Oyun destekli öğretim, ders konusunda öğrencide oluşmuş "sıkıcılık" tabusunu yıkacaktır. Aktif öğrenme yönteminin kullanıldığı deney grubu öğrencilerinde meydana gelen olumlu tutum değişikliğinin en önemli nedeninin bu unsur olduğu düşünülmektedir.

Türkçe öğretimi okuma, dinleme, konuşma, yazma öğrenme alanları ve dil bilgisinden meydana gelmektedir. Bu alanlar arasında anlamlı ve sistematik bütünlük vardır. Bu nedenle dil bilgisi öğretimi, öğrenme alanlarıyla iç içe yürütülmelidir. Özellikle yazma çalışmaları dil bilgisi öğretiminde önemli yer tutar. Öğrencilerin oluşturdukları metinlerden hareketle yapılacak dil bilgisi öğretiminin daha başarılı sonuçlar vereceği düşünülmektedir. Çeçen (2007), metinlerden hareketle yapılan dil bilgisi öğretiminin etkililiğini vurgulamıştır. Bu çalışmada deney grubunda uygulanan "Şiir yazma" ve "Kartopu" tekniklerinde, öğrenciler metinleri kendileri oluşturmuştur. Bu oluşturulan metinlerden hareketle fiilimsi konusunun öğretimi gerçekleştirilmiştir. Kontrol grubunda ise öğrenci çalışma kitabında yer alan metinler kullanılmıştır. Deney grubu öğrencileri, meydana getirdiği metinlerdeki fiilimsileri bulurken metni anlamak için zaman kaybetmemiştir. Ayrıca kendi üretimleri olduğu için adanmışlık seviyeleri daha üst düzeydedir. Kontrol grubu öğrencileri ise fiilimsi konusunda önce metni anlama çabası içine girmiştir. Öğrenciler önce metinlerdeki anlam bütünlüğünü, sonra da kelimeler arasında ilişkiyi kavramaya çalışmıştır.

Deney grubu öğrencileri, dikkatlerinin tamamını kelime türlerini tanımaya ayırırken kontrol grubu öğrencileri, metni anladıktan sonra hedef konuya yönelebilmiştir. Ayıca deney grubu öğrencileri metinleri kendileri oluşturduğu için kelime türleri arasındaki ilişkiyi daha hızlı kavrar. Kelimelerin ilişkileri, sözcük türlerini belirlemede çok önemli bir faktördür.

Deney grubunun akademik başarı ve tutum açısından öne çıkan özelliklerinden biri, sınıf içi etkileşimdir. Öğrenciler kontrol grubundaki gibi sıra arkadaşlarıyla sınırlandırılmamıştır. Etkinliklerin çoğunda grup çalışmalarına ağırlık verilmiştir. Grupları oluşturan kişilerin seçimi ise öğrencilerin tercihlerine bırakılmıştır. Bu yaklaşımın, grupların çalışma performansını olumlu etkilediği düşünülmektedir. Uygulanan aktif öğrenme teknikleri, sadece grup içi iletişimi değil aynı zamanda tüm sınıftaki iletişimi de güçlendirmiştir. "Kart Eşleştirme", "Bunu Kim Yapar", "Top Taşıma", "Kim Olduğunu Bil" ve "Dönüşümlü Öğretme" teknikleri sınıfın tamamının katılımını sağlayan etkinliklerdir. Bu teknikler, öğrencilerin birbirini yakından tanımasına, paylaşılan ortak değerlerin artmasını sağlamıştır. Ayrıca öğrencilerle yapılan görüşmeler, grup çalışmalarının sınıf üzerindeki etkilerini ortaya koymuştur. Görüşülen üç öğrenci grup çalışmalarının grup içinde ve sınıf sınıfta meydana getirdiği olumlu havayı belirtmiştir. Bu sonuçlardan hareketle dil bilgisi öğretiminde grup çalışmalarına ağırlık verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Deney grubunda uygulanan grup çalışmalarında, tüm öğrencilerin etkin katılımı sağlanmaya çalışılmıştır. Öğrencilere yardıma ihtiyaç duydukları anda fikirler sunulmuştur. Grupların karar verme aşamasında, tüm üyelerin fikrinin alınmasına özen gösterilmiştir. Örneğin, her gruba kendilerine bir ad vermesi istenmiştir. İsimler bulunurken grup üyelerinin ortak kararını esas almaları salık verilmiştir. Yine "Şiir Yazma" etkinliğinde gruplara ödev olarak isim-fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiil derleme görevi verilmiştir. Görev dağılımında öğrencilere imkânlarına göre iş dağılımı yapmaları konusunda yardım edilmiştir. "Bunu Kim Yapar" tekniğinde ise öğrencilere hem öğretme hem de öğrenme sorumluluğu yüklenmiştir. Öğrenci her bir soru için bir arkadaşını seçmiştir. Belirlenen kişi soruyu çözerken sorunun sahibine soruyu anlatmıştır. Bu eylem, öğrenciye hem öğretme hem de öğrenme sorumluluğunu vermiştir. Sınıfta tüm öğrencilerin gelişim içinde olduğu gözlemlenmiştir. Deneysel süreç öncesi başarısız olan adlandırılan öğrencilerin bu

etkinliklerle daha hızlı bir ivme kazandığı görülmüştür. Dil bilgisi öğretiminde ve Türkçe dersinde tüm öğrencilerin aktif katılımı sağlanmalı, öğrenciler tarafından oluşturulan gruplarda her öğrencinin görev almasına özen gösterilebilir.

Öğretmenlere çağdaş yöntem ve teknikleri tanıtan, uygulamalı hizmet içi eğitim seminerleri düzenlenebilir.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, Ün Kamile (2003). Aktif Öğrenme (6. Baskı). İzmir: Eğitim Dünyası Yayınları.
- Akbaba, Nuran (2007). Görsel Araçların İlköğretim İkinci Kademede Dil Bilgisi Öğretimine Katkısı Üzerine Deneysel Bir Çalışma. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aksan, Doğan (1994). Anlambilim, İlgili Alanlar ve Türkçe. Ankara Üniversitesi Tömer Dil Dergisi, Doğan Aksan Özel Sayısı, Sayı 15, 118-124.
- Aksan, Doğan (1982). Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim. Ankara: TDK Yayınları: 439.
- Aksoy, Fatma (2006). Beş Şehir`in Söz Dizimi ve Bunun Dil Bilgisi Öğretiminde Kullanılmasına İlişkin Bazı Teklifler, Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Aksu, Hasan Hüseyin (2005). İlköğretimde Aktif Öğrenme Modeli ile Geometri Öğretiminin Başarıya, Kalıcılığa, Tutuma ve Geometrik Düşünme Düzeyine Etkisi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Akşit, Fisun (2007). Coğrafya Öğretiminde Aktif Öğrenmenin Akademik Başarı ve Tutum Üzerindeki Etkisi. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Altaş, Sümeyye (2009). Türkçe Dil Bilgisi Öğretiminin Tarihi ve İçerik Odaklı Dil Bilgisi Öğretimi ile Görev Odaklı Dil Bilgisi Öğretiminin Uygulamalı Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Altunkaya, Hatice (2010). Eski ve Yeni İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Dersi Öğretim Programları ve Ders Kitaplarında Dil Bilgisi Öğretiminin Karşılaştırılması, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Aşıcı, Murat (2005) . Okul Çağında Dil Etkinlikleri. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Aydın, Özgür (1997). Anadili Eğitimi, Yabancı Dil Öğretimi ve Evrensel Dilbilgisi. Dil Dergisi, Sayı 54, 23–30.

- Aydın, Özgür (1999). Orta Okullarda Dilbilgisi Öğretimi Üzerine Öğretmen Görüşleri. Dil Dergisi, Sayı 81, 23-29.
- Aydın, Özgür (2001). Evrensel Dilbilgisi Çerçevesinde Türkçe Öğretimi Üzerine Bazı Uygulama ve Öneriler, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Bağcı, Ayşe Burcu (2010). İlköğretim Türkçe Dersi 6.Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabının Türkçe Dersi Öğretim Programı Dil Bilgisi Alanı Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Bağcı, Hasan ve Temizkan, Mehmet (2006). İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Türkçe Öğretmenlerinden Beklentileri. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, Güz, 4(4), 477-498.
- Balyemez, Sedat (2009). Dil Bilgisi Öğretiminde Diğer Derslerden Yararlanma. Çağdaş Eğitim Dergisi, Yıl 34, Sayı 365, 32 – 38.
- Bayar, Nevnihal (2003). 1930'lu Yıllardan Günümüze Kadar Türkçe'de Yeni Tüketilen Kelimelerin Yapımı ve Dil Bilgisi Bakımından Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.
- Bolat, Kader Menteş (2004). İlköğretim II. Kademe VI. Sınıflarda Dil Bilgisi Öğretiminde Aktif Öğrenme Yönteminin Etkililiği. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Bozel, Mutlu (2008). Türkiye Türkçesindeki Türemiş Adların Aldıkları Yapım Eklerine Göre Anlam ve Görev Özellikleri, Bu Konudaki Bilgi ve Bulguların İlköğretim 2. Kademe Türkçe (Dilbilgisi) Derslerinde Kullanılışı, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Börekçi, Muhsine (2009). Türk Dili Edebiyatı ve Türkçe Öğretmenlerinin Yetiştirilmesi Sürecinde Dilbilim ve Türkçe Öğretimi. Turkish Studies, International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Volume 4/3, 419-429.
- Büyüköztürk, Şenel (2001). Deneysel Desenler. Ankara: PegemA Yayıncılık.

- Calp, Mehrali (2001). İlköğretim Okulları İkinci Kademe Öğrencilerinin Dil Bilgisi Becerileri Üzerine Bir Araştırma. Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Çakır, Sevilay (2004). 1981 Temel Eğitim Okulları Türkçe Eğitim Programı ve Bu Programa Göre Yazılan 8. Sınıf Türkçe Kitaplarında İşlenen Dilbilgisi Konuları Üzerine Bir İnceleme, Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Çeçen, Mehmet Akif (2007). Metne Dayalı Dil Bilgisi Öğretimi. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çelenk, Süleyman (2008). Türkçe Öğretiminde Yararlanılabilecek Öğretim Yöntem ve Teknikleri. (Editör: Attila Tazebay, Süleyman Çelenk). Türkçe Öğretimi İlke-Yöntem-Teknikler. Ankara: Maya Akademi, 18-49.
- Çiftçi, Musa (1998). Türkçe Öğretiminde Temel İlkeler. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı: 1, 59–71.
- Çoban, Filiz (2006). Görev Odaklı Dil Öğretimi ile Dilbilgisi Öğretimi ve Örnek Dilbilgisi Konuları, Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Dağaşan, Selma (1996). Liselerde Okutulmakta Olan Türkçe Dil Bilgisi Kitapları Üzerine Bir İnceleme, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Daloğlu, Kamil (2005). İlköğretim Okullarında Okutulan Türkçe Ders Kitaplarındaki Dil Bilgisi Konuları Üzerine Bir Araştırma. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Demir, Celal ve Yapıcı, Mehmet (2007). Ana Dili Olarak Türkçenin Öğretimi ve Sorunları. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt: IX, Sayı: 2, Aralık, 177–192.
- Demirol, Semli (2007). İlköğretim 6, 7 ve 8. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Dilbilgisi Terimleri Üzerine Bir İnceleme, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

- Derman, Serdar (2008). Dil Bilgisi Öğretiminde Metinlerin Seçimi Üzerine Bir Araştırma (7. Sınıf). Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Deveci, Mehmet (1999). İlköğretim 2. Kademe Türkçe Ders Kitaplarının Dilbilgisi Müfredatı Açısından İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Dilaçar, Agop (1971). Gramer: Tanımı, Adı, Kapsamı, Türleri, Yöntemi, Eğitimdeki Yeri ve Tarihçesi. TDAY Belleten 1971, Ankara: TDK, 83-145.
- Engin, Ali Osman, Seven, M. Ali, Turhan ve Vedat N. (2004). Oyunların Öğrenmedeki Yeri ve Önemi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 4, Sayı 2, 109–120.
- Erdal, Nihat (1997). 1950–1982 Yılları Arasında Ortaokullar İçin Yazılan Dil Bilgisi Kitapları Üzerine Bir İnceleme, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Erdem, İlhan (2007). İlköğretim İkinci Kademede Dil Bilgisi Öğretiminin Sorunları Üzerine Bir Araştırma. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erdem, İlhan (2008). Öğretmen Görüşlerine Göre Dil Bilgisi Konularının Öğretilme Güçlükleri. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, Gazi Üniversitesi, Kış, Cilt:6, Sayı 1, 85–105.
- Erk, Yusuf Murat (2003). Metin Bilimi ve Dil Bilimi Çalışmalarının Dil Bilgisine Yaklaşımları Üzerine Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Eroğlu Aşkın, Gülsüm (1990). Türkçe Dilbilgisi Öğretiminde Programlı Öğretim Yönteminin Etkililiği, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Erol, Emrah (2009). Orta Öğretim ile Yüksek Öğretim Arasında Türkçe Dil Bilgisi Öğretiminde Benzerlik ve Farklılıklar, Çözüm Yolları, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.

- Ertekinoğlu, Servet (2003). Türkçe Derslerinde Dil Bilgisi Öğretimi Üzerine Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Göğüş, Bekir (1978). Orta Dereceli Okullarımızda Türkçe ve Yazın Eğitimi. Ankara: Gül Yayınevi.
- Güleryüz, Hasan (2008). Türkçe Dersinin Diğer Derslerle İlişkisi. (Editör: Attila Tazebay, Süleyman Çelenk). Türkçe Öğretimi İlke-Yöntem-Teknikler. Ankara: Maya Akademi, 381-408.
- Güneyli, Ahmet (2007). Etkin Öğrenme Yaklaşımının Anadili Eğitiminde Okuma ve Yazma Becerilerini Geliştirmeye Etkisi. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Gürel Yurteri, Meltem (1999). Türk Dil Bilgisi Kitaplarındaki Terim Farklılıkları, Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- İpşiroğlu, Zehra (2002). Düşünmeyi Öğrenme ve Öğretmenin Temelleri. İstanbul: Papirüs Yayınevi.
- İtmeç, Fidan (2008). İlköğretim Altıncı Sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programı Dil Bilgisi Öğrenme Alanının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Kahramanoğlu, Sevilay (2000). İlköğretim Okulları Türkçe Programının Alt ve Üst Sosyo-Ekonomik Düzeydeki Ailelerin Çocuklarının Öğrenim Gördüğü Okulların 5. Sınıflarındaki Dilbilgisi Konularına Ait Hedef Davranışların Gerçekleşme Düzeyi. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Karadüz, Adnan (2007). Dil Bilgisi Öğretimi. (Editör: Ahmet Kırkkılıç ve Hayati Akyol). İlköğretimde Türkçe öğretimi. Ankara: PegemA Yayıncılık, 281–308.
- Karahan, Leyla (2009). Dil Bilgisi Öğretiminde Bütün-Parça İlişkisinin Önemi. Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 4/8 Fall, 23-30.

- Kartallıoğlu, Nurettin (2008). İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Dil Bilgisi Kazanımlarına Erişi Düzeyi. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Kaygusuz, Tuba (2006). İlköğretim İkinci Kademede Türkçe Dil Bilgisi Öğretimi Üzerine Bir Araştırma. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Kavcar, Cavit, Oğuzkan, Ferhan ve Sever, Sedat (2004). Türkçe Öğretimi. (7. Baskı). Ankara: Engin Yayınevi.
- Kazazoğlu, Gülşat (2009). Dilbilgisi Terimleri Sözlüklerinin Karşılaştırılması, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Kesik, Selda (2005). İlköğretim İçin Hazırlanan Türkçe Dil Bilgisi Kitapları Üzerine Bir İnceleme, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kırmızı, Fatma Susar (2000). Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Bu Sorunların Öğretmen Performansına Etkileri. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Koç, Canan (2007). Aktif Öğrenmenin Okuduğunu Anlama, Eleştirel Düşünme ve Sınıf İçi Etkileşim Üzerindeki Etkileri, Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Konedralı, Güner (1999). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Ortaokul III. Sınıf Türkçe Dilbilgisi Öğretiminde Kullanılan Klavuz Kaynak Kitabın Erişiye Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Malatyalı, Emine ve Yılmaz, Kaya (2010). Yapılandırmacı Öğrenme Sürecinde Kavramlar ve Önemi: Kavramların Pedagojik Açıdan İncelenmesi. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, Volume: 3 Issue: 14, 320–332.
- MEB (2005). İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (1- 5. Sınıflar). Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi.
- MEB (2006). İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.

- Philips, D. C., Soltis. (2005). Öğrenme: Perpesktifler. (Çeviren: Soner Durmuş). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Saraç, Hakan (2004). İlköğretim 8. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarında Dil Bilgisi Öğretimi Üzerine Bir İnceleme. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Saygı, Ceren (2009). Aktif Öğrenmenin Müzik Tarihi Dersine İlişkin Başarı, Tutum ve Özyeterlik Üzerindeki Etkisi, Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Schlechty, Phillip C. (2005). Okulu Yeniden Kurmak. (Çeviren: Yüksel Özden). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- SDP (2000). (MEB İlköğretim Okulları Seçmeli Drama Dersi 1, 2, 3 Öğretim Programı) İlköğretim Okulu Ders Programları, Seçmeli Derslerin Programı 6-7-8. İstanbul: MEB Yayınları.
- Süğümlü, Üzeyir (2009). Dil Bilgisi Öğretiminde Senaryo Tabanlı Öğrenme Yaklaşımının Etkililiği: Kelime Türleri Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Şengül, Bilge (2006). 1981–2001 Yılları Arasında ÖSS ve ÖYS'de Çıkmış Türkçe Sorularının Dil Bilgisi Açısından İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Şimşek, Tacettin, Topal, Yakup, Maden, Sedat ve Şahin, Abdullah (2010). İlköğretim II. Kademe Türkçe Dersinde Zarf (Belirteç) Konusunun Drama Yöntemi Kullanılarak Öğretimi. Bahar, yıl 39, Sayı 186, 106–120.
- Oruçoğlu, Yasemin (2004). İlköğretim İkinci Kademede Eylemlerin Öğretilmesinde Aktif Öğrenme Yönteminin Etkililiği. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Tan, Esengül (2008). İlköğretim 7. Sınıf Dil Bilgisi Öğretiminde Zarflar Konusuyla İlgili Yapılandırmacı Yaklaşıma Göre Hazırlanmış Çalışma Yapraklarının Öğrenci Başarısına Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

- Tarikdaroğlu, Abdurrahman (1994). 1928 sonrası Türk Dil Bilgisi Kitaplarında Terimler Sorunu ve Çözüm Yolları, Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Toksöz, Aygül (2000). Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Kazandıkları Davranışlar Açısından Dil Bilgisi Eğitiminin Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Yağcı, Aysun (2002). İlköğretim 4. ve 5. Sınıflarda Dil Bilgisi Öğretiminde Bilgisayar Teknolojisinin Kullanımına Yönelik Uygulamalı Bir Yaklaşım. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü,Ankara.
- Yaman, Havva (2006). İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Dil Bilgisi Derslerinde Kavram Haritası Tekniğinin Öğrenci Başarısına Ve Hatırlamaya Etkisi. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Yersüren, Nedim (2009). Türk Dil Bilgisinde Kelime Türleri (Ad ve Ad Soylu Kelimeler), Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Yıldırım, Ali ve Şimşek, Hasan (2006). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yılmaz, Ali Rıza (2000). İlköğretim Okullarının Birinci Kademe 5. Sınıf Öğrencilerinin Dilbilgisi Öğretimindeki Bilişsel Alan Hedef Davranışlarına Ulaşma Düzeyleri, Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

EKLER

EK–1

TÜRKÇE DERSİ BAŞARI TESTİ

Öğrencinin adı soyadı: Numarası:

Öğrencinin okulu: Sınıfı ve şubesi:

GENEL AÇIKLAMA

Sevgili öğrenciler**,** bu sınav 8. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersinde dil bilgisi konularının bazılarında 2010–2011 öğretim yılı içerisinde kazandıkları bilgi, beceri ve alışkanlıkları ölçmek amacıyla hazırlanmıştır.

Sınav, öğrencilerin Türkçe dersindeki bilgi ve becerilerini ölçmek üzere "çoktan seçmeli test" olarak hazırlanmıştır. Test, "isim, sıfat, fiil, zarf, isim-fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiil" konularına yönelik sorulardan oluşmuştur. Test, her biri dört seçenekli 30 sorudan ibarettir. Her sorunun tek bir doğru cevabı bulunmaktadır. Test sorularının doğru cevaplarını cevap kâğıdı üzerinde işaretleyiniz.

Başarı testi için 30 dakika ayrılmıştır.

SORULAR

1. Aşağıdakilerin hangisinde cümleyi oluşturan sözcüklerin tümü isim görevindedir?

a) Bilgi, en büyük güçtür.

b) İki kardeş, anneleri için rengârenk çiçekler aldı.

c) Hüzünler paylaştıkça azalır.

d) Ümit, insanın güç kaynağıdır.

2. "*Burada da çok güzel <u>dostluklar</u> kurmuştuk*."

Bu cümledeki altı çizili ismin özellikleri aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

a) Somut isim, cins isim, tekil isim

b) Somut isim, , cins isim, çoğul isim

c) Soyut isim, cins isim, tekil isim

d) Soyut isim, cins isim, çoğul isim

3. *Eski*" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim olarak kullanılmıştır?

a) Çocuk, üzerindeki eskileri bir çırpıda çıkardı.

b) Eski mahallemizi şimdi daha çok özlüyorum.

c) Yaşlılar, hep eski günleri özler.

d) Elindeki kitap çok eski görünüyordu.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir sıfat birden fazla ismi nitelemiştir?

a) Sanat altın bileziktir.

b) Ünlü şairler ve yazarlar evimizde toplanırdı.

c) Kâğıtlarım, kitaplar arasında kayboldu.

d) Büyük, geniş bir caddeden sonra evimize ulaştık.

5. Ne olur izin ver, seni unutayım
Gönlümden gidiver, yeniden doğayım
Bir şey söyle, beni ancak sen anlarsın
Söyle de bu büyük dertten kurtulayım.

Yukarıdaki dörtlüğün hangi dizelerinde sıfat kullanılmıştır?

a) 1. ve 2. b) 2. ve 3.

c) 3. ve 4. d) 1. ve 4.

6. Yalnız" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir varlığı nitelemiştir?

a) Yalnız beni mi sorumlu tutuyorsun?

b) Arkadaşlarınla oynayabilirsin, yalnız ödevlerini yaptıktan sonra.

c) Yalnız insanın başarılı olması zordur.

d) Çocuklar evde yalnız mı kaldı?

7.

		İş	Durum	Oluş
1	Çözmek		x	
2	Morarmak			x
3	Oturmak		x	
4	Uzatmak	x		

Tabloda kaçıncı satırdaki fiilin anlam özelliği <u>yanlış</u> verilmiştir?

a) 1 b) 2 c) 3 d) 4

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bildirme kiplerinden biriyle çekimlenmiş bir fiil <u>yoktur</u>?

a) Düşünüyorum sık sık o eski günleri.

b) İstanbul'u dinliyorum gözlerim kapalı.

c) Dostlar selam söyleyin bahar yeline.

d) Sonbaharla döküldü bütün yapraklar.

9. “Gelmiyor musunuz” çekimli fiili için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

a) Şimdiki zamanla çekimlenmiştir.

b) Olumsuz şekliyle çekimlenmiştir.

c) Üçüncü çoğul şahısla çekimlenmiştir.

d) Soru anlamı taşımaktadır.

10. Aşağıdaki cümlelerden hangisi dilek kiplerinden biriyle çekimlenmemiştir?

a) Sizinle yarın mutlaka görüşelim.

b) Önümüzdeki yaz Ağrı’ya gidiyoruz.

c) Alışverişe ben de sizinle gelsem.

d) Işıkları gereksizse söndürün.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde farklı bir zarf türü kullanılmıştır?

a) Eve vardığınızda arar mısınız?

b) Dişlerimizi düzenli şekilde fırçalamalıyız.

c) Misafirlerimiz yarın burada olacak.

d) Otobüsümüz akşam kalkacak.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylemin nasıl yapıldığını bildiren bir sözcük vardır?

a) Her gün kitap okurum.

b) Diğer görevli, az önce ayrıldı.

c) Yaşadıklarını ağlayarak anlattı.

d) Okulun kütüphanesinden çok faydalanıyoruz.

13. I. Eve yeni girdim.

II. Büyüklerimize karşı nasıl davranacağımızı bilmeliyiz.

III. Şiirlerindeki hüzünlü insan portresi, dikkatleri üzerine topluyor.

IV. Dördüncü sınıftayken de buraya gelmiştik.

Yukarıdaki cümlelerin hangisinde zaman zarfı kullanılmıştır?

a) I ve II b) I ve IV c) II ve III d) II ve IV

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilimsi yoktur?

a) Sınavı kazanıp istediğim okula gideceğim.

b) Akşam için bir şeyler getirdim.

c) Herkesçe bilinen kitapları okuyorum.

d) Kaybolmuş yıllarımı şimdi arıyorum.

15. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili kelimelerden hangisi sıfat-fiil eki almamıştır?

a) Sobada ısınan suyla ellerimizi yıkadık.

b) Marketten aldığı konserveyle güzel bir yemek hazırladı.

c) Mutfakta çalıştığı zamanlarda mutlaka bir şeyler kırılır.

d) Geç yattığından hala uyanamadı.

16. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde hem isim-fiile, hem sıfat-fiile ve hem de zarf-fiile örnek kullanım vardır?

a) Bu kış Palandöken'de kayak yapmayı öğreneceğiz.

b) Kapıyı çalan kişi, içeri girip derdini anlatmaya başladı.

c) Arkada oturan öğrenci, parmak kaldırarak söz aldı.

d) Kitapları okudukça farklı dünyaları tanıma fırsatı bulacağım.

17. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilimsi vardır?

a) Yolda tanıdık birçok kişiyle karşılaştık.

b) Biraz konuştuk, sonra ayrıldık.

c) Seni uzaktan gördüm, fakat yetişemedim.

d) Okuldan beraber çıktık, hemen eve geldik.

18. "Eve gelir gelmez odasına çıkıp ağlamaya başladı." cümlesindeki fiilimsilerin türleri sırasıyla hangi seçenekte doğru verilmiştir?

a) Sıfat-fiil, zarf-fiil, isim-fiil

b) Zarf-fiil, zarf-fiil, isim-fiil

c) İsim-fiil, zarf-fiil, zarf-fiil

d) Zarf-fiil, sıfat-fiil, isim-fiil

19. "İ*nsanların her zaman anlatacağı şeyler vardır*."

Cümlesindeki fiilimsinin türce özdeşi aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

a) Günlük tutmak, kişiye sorumluluk kazandırır.

b) Rüzgârın ürküten uğultusunu duyuyorduk.

c) Kasabanın sokaklarında top koşturmak, çocukluğumun en güzel günleriydi.

d) Her sabah uyanırken martı çığlıkları dinliyoruz.

20. Şaşıyorum!
İnsanoğlunun aya gönderdiği füzeye
Şaşıyorum!
Ekmeklerin bu kadar küçülüp
Çocukların bu kadar büyüdüğüne

Yukarıda altı çizili sözcüklerden hangisi fiilimsi değildir?

a) Şaşıyorum b) gönderdiği
c) küçülüp d) büyüdüğüne

21. "Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf-fiil yoktur?
a) Öğretmenini karşısında görünce çok sevindi.
b) Gülünce etrafa neşe saçıyor.
c) Dökülen yaprakları topladı, çöp kovasına doldurdu.
d) Yokuşun başında durup biraz dinlendiler.

22. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "-r, -ar, -er" eki almış kelime sıfat-fiil değildir?
a) "Bu da gelir bu da geçer" diye kendini avutuyordu.
b) Yaptığın olur iş değil.
c) Koşar adımlarla sınıfına gitti.
d) Tüm misafirleri güler yüzle karşıladı.

23. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilimsi yoktur?
a) Öğleden sonra okulda buluşalım mı?
b) Kendimize güvenmek, başarının ilk basamağıdır.
c) Kendimizi eleştirirken acımasız olmayalım.
d) Apar topar hazırlanıp yola koyulduk.

24. I. Seninle anladım yaşamak nedir.
II. Nedir yokluğunun yüklediği gam.
III. Bin yıllık bir yürekte sessiz sedasız,
IV. Yurdum gibi sevdim hep seni turnam.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangilerinde fiilimsi vardır?

a) I ve II b) I ve III
c) II ve III d) III ve IV

25. Sevgilim, buradan uzak,
Uzaklarda yaşamak,
Sevmek ve ölmek için,
Açılıp denizlere,
Bir gün gitsek mi dersin
Sana benzeyen bir yere?

Bu dizeler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

a) İki tane zarf-fiil kullanılmıştır.

b) Üç tane isim-fiil kullanılmıştır.

c) Bir tane sıfat fiil kullanılmıştır.

d) Hem isim-fiil, hem-sıfat-fiil hem de zarf-fiile örnek kullanımlar vardır.

26. "Yolcusu yine benim bitmeyen yokuşların
Acısını ben duyarım aşklardan kopuşların
Çığlık çığlık uçarken yorgun kuşların
Kanadı yine benim

Bu şiirde yer alan fiilimsilerin türleri sırayla hangi seçenekte doğru verilmiştir?

a) Sıfat-fiil, isim-fiil, zarf-fiil

b) Sıfat-fiil, zarf-fiil, isim-fiil

c) İsim-fiil, sıfat-fiil, zarf-fiil

d) Zarf-fiil, isim-fiil, sıfat-fiil

27. "-mış" eki almış kelime aşağıdakilerden hangisinde sıfat-fiil olarak kullanılmamıştır?

a) Unutulmuş şiirlerin şairiyim ben.

b) Aradığı kitabını bulmuş nihayet.

c) Bu kıpkırmızı açmış güller baharın habercisidir.

d) Sararmış fotoğraflarda kaldı nazlı çocukluk.

28. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf-fiil vardır?

a) Taşıma suyla değirmen dönmez.

b) Okula gitmeden aynanın karşısında taranıyor.

c) Karanlığa sevgiyle baktığım gece seni gördüm.

d) Sıcacık bir gülüş içimi ısıttı.

29. Henüz ellisine varmadan saçları ağarmış.”

Yukarıdaki cümlede altı çizili kelimenin türce özdeşi aşağıdakilerden hangisinde vardır?

a) Kitaplar milletleri uygarlığa götüren ışıklardır.

b) İstediği tüm malzemeleri marketten aldık.

c) Genç kızın sözleri hepimizi şaşırtacak nitelikteydi.

d) Birden onu karşımda görünce çok korktum.

30. Aşağıdaki altı çizili kelimelerden hangisi isim-fiil değildir?

a) Balıkçılar çokça balık tutmanın verdiği sevinçle el ele vermişti.

b) İkinizin de burada kalmasını istiyoruz.

c) Birkaç yıl önce ayrıldığım şehre dönme arzusu içimde uyanmıştı.

d) Yalan yanlış sözlere kanma artık.

EK- 2

TÜRKÇE DERSİNE YÖNELİK TUTUM ÖLÇEĞİ*

Okul :…….. Sınıf/Şube :…….. Cinsiyetiniz: ( )Kız ( )Erkek Türkçe Dersi ile İlgili Görüşler		DERECELER				
		Tamamen Katılıyorum.	Katılıyorum.	Kararsızım.	Katılmıyorum.	Hiç Katılmıyorum.
1	Türkçe benim için eğlenceli bir derstir.					
2	Türkçe dersinde genellikle çok sıkılırım.					
3	Türkçe derslerine daha fazla zaman ayrılmalıdır.					
4	Türkçe dersi için, ders dışında çalışma zamanı ayırmaya gerek yoktur.					
5	Türkçe dersini dört gözle bekliyorum.					
6	Türkçe ile ilgili ödevleri yapmaktan zevk alıyorum.					
7	Türkçeyi, diğer derslere göre daha çok severek çalışırım.					
8	Türkçe dersinde genellikle huzursuz olurum.					
9	Türkçe dersi ile ilgili konuları tartışmaktan mutlu oluyorum.					
10	Türkçe bana göre gereksiz bir derstir.					
11	Türkçe sınavlarında, diğer derslerin sınavlarına göre daha huzursuz oluyorum.					
12	Türkçe dersinin günlük yaşamda önemli bir yeri var.					
13	Türkçe dersi hiç olmasa daha iyi olurdu.					
14	Türkçe dersi kadar sıkıcı bir ders yoktur.					
15	Türkçe derslerindeki okuma parçaları çok can sıkıcıdır.					
16	İleride, Türkçe ile ilgili bir bölümde okumak isterim.					
17	Televizyon ve radyoda yayımlanan Türkçe konulu programları kaçırmak istemem.					
18	Türkçe derslerinde metin inceleme keyif vericidir.					
19	Boş zamanlarımın çoğunu Türkçe dersine ayırmak isterim.					
20	Türkçe dersi ile ilgili kitap, dergi vb. yayınları takip etmek isterim.					

* Kaynak: EARGED

EK- 3

GÖRÜŞME FORMU

Araştırma Sorusu

Öğrenciler, Türkçe dersinin dil bilgisi alanında uygulanan aktif öğrenme teknikleri, uygulama boyunca kendilerinde ve arkadaşlarında meydana gelen değişiklikler hakkında neler düşünüyorlar?

Okul: Gazi İlköğretim Okulu Perşembe/ORDU Görüşmeci: Nail GÜNEY

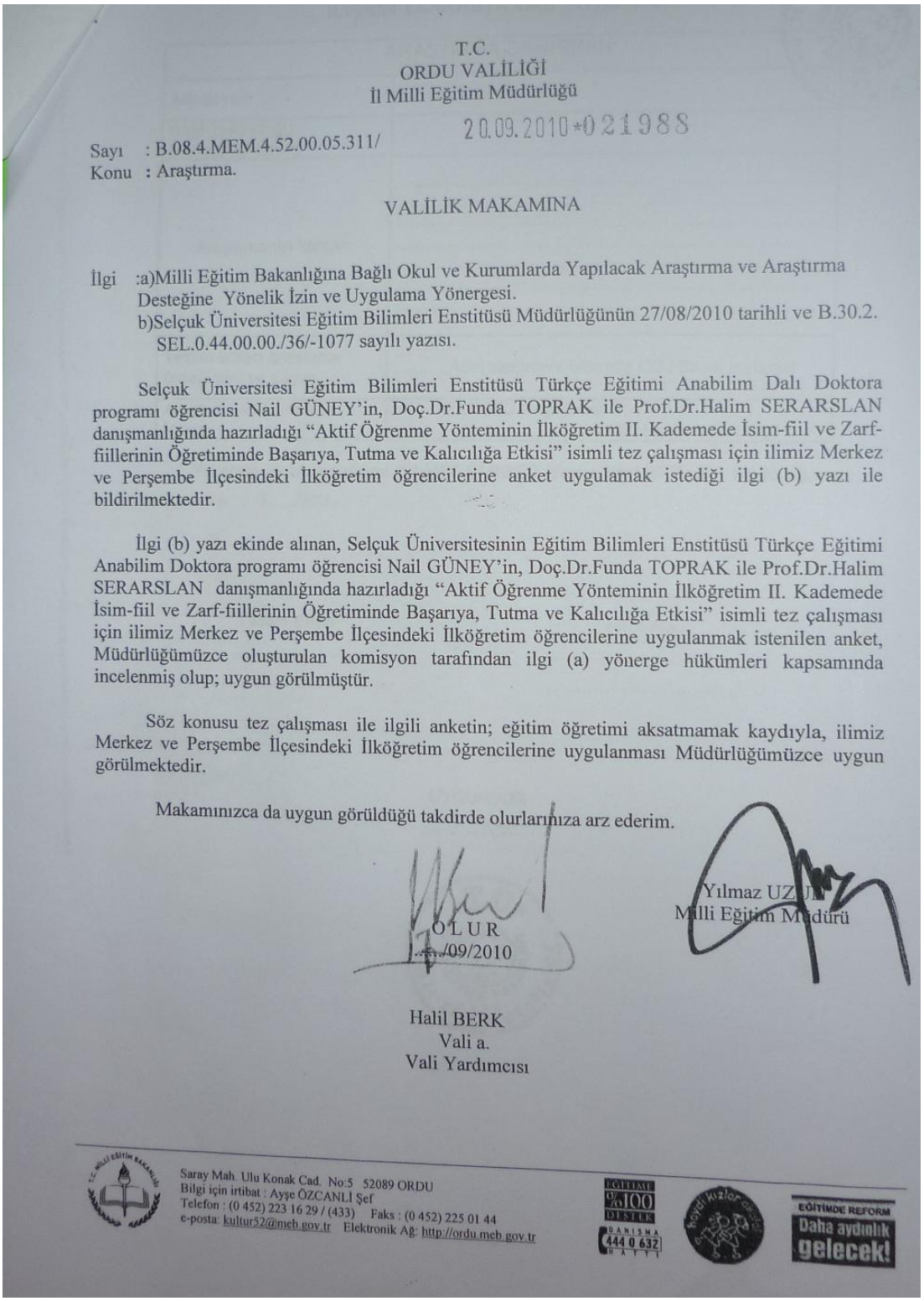
GÖRÜSME SORULARI

1. Önceki dil bilgisi konularının işlenişiyle bizim işlediğimiz dil bilgisi konuları arasında ne gibi farklılıklar görüyorsunuz?
   - İşlediğimiz dersler hangi yönleriyle daha önce işlediğiniz dil bilgisi derslerinden ayrılmaktadır?
2. Dil bilgisi alanında 10 hafta süreyle işlediğimiz konuların işlenişinde uygulanan etkinlikler hakkında ne düşünüyorsunuz?
   - Uygulama sürecinde yaptığımız etkinlikleri genel olarak nasıl değerlendiriyorsunuz?
   - Dil bilgisine karşı düşüncelerinizde bir değişiklik oldu mu?
   - Uygulama süreci öncesinde Türkçe dersine (özelde dil bilgisi alanına) bakış açınız ile şimdiki bakış açınız aynı mı?
   - İşlediğimiz dersleri eğlenceli, heyecanlı ve ilgi çekici buluyor musunuz?
   - Böyle düşünmenizin temel sebebi nedir?
3. Derslerimizi genellikle grup olarak işledik. Grupları da sizler belirlediniz. Bireysel çalışmanın mı yoksa grup olarak mı çalışmanın daha etkili, eğlenceli ve ilgi çekici olduğunu düşünüyorsunuz?
   - Grup çalışmalarının öne çıkan temel özellikleri nelerdir?
   - Grup çalışmaları arkadaşlık ilişkilerinizi etkiledi mi? (Birlikte çalışmak sizi daha yakınlaştırdı mı?)

4. Derslerin işlenişinde kullandığımız aktif öğrenme teknikleri, eski kullandığımız yöntemlerle karşılaştırıldığında başarımızı artıracağına inanıyor musun?

EK- 4

Araştırma İzni

T.C.
ORDU VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

20.09.2010-021988

Sayı : B.08.4.MEM.4.52.00.05.311/
Konu : Araştırma.

VALİLİK MAKAMINA

İlgi :a)Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi.
b)Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğünün 27/08/2010 tarihli ve B.30.2. SEL.0.44.00.00./36/-1077 sayılı yazısı.

Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Doktora programı öğrencisi Nail GÜNEY'in, Doç.Dr.Funda TOPRAK ile Prof.Dr.Halim SERARSLAN danışmanlığında hazırladığı "Aktif Öğrenme Yönteminin İlköğretim II. Kademede İsim-fiil ve Zarf-fiillerinin Öğretiminde Başarıya, Tutma ve Kalıcılığa Etkisi" isimli tez çalışması için ilimiz Merkez ve Perşembe İlçesindeki İlköğretim öğrencilerine anket uygulamak istediği ilgi (b) yazı ile bildirilmektedir.

İlgi (b) yazı ekinde alınan, Selçuk Üniversitesinin Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Doktora programı öğrencisi Nail GÜNEY'in, Doç.Dr.Funda TOPRAK ile Prof.Dr.Halim SERARSLAN danışmanlığında hazırladığı "Aktif Öğrenme Yönteminin İlköğretim II. Kademede İsim-fiil ve Zarf-fiillerinin Öğretiminde Başarıya, Tutma ve Kalıcılığa Etkisi" isimli tez çalışması için ilimiz Merkez ve Perşembe İlçesindeki İlköğretim öğrencilerine uygulanmak istenilen anket, Müdürlüğümüzce oluşturulan komisyon tarafından ilgi (a) yönerge hükümleri kapsamında incelenmiş olup; uygun görülmüştür.

Söz konusu tez çalışması ile ilgili anketin; eğitim öğretimi aksatmamak kaydıyla, ilimiz Merkez ve Perşembe İlçesindeki İlköğretim öğrencilerine uygulanması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Yılmaz UZUN
Milli Eğitim Müdürü

OLUR
../09/2010

Halil BERK
Vali a.
Vali Yardımcısı

Saray Mah. Ulu Konak Cad. No:5 52089 ORDU
Bilgi için irtibat : Ayşe ÖZCANLI Şef
Telefon : (0 452) 223 16 29 / (433) Faks : (0 452) 225 01 44
e-posta: kultur52@meb.gov.tr Elektronik Ağ: http://ordu.meb.gov.tr

EĞİTİME %100 DESTEK
DANIŞMA HATTI 444 0 632
EĞİTİMDE REFORM Daha aydınlık gelecek!

T.C.
ORDU VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.52.00.05.311/ 022394 21 EYLÜL 2010
Konu : Araştırma.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü)

İlgi :a) Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi.
b)27/08/2010 tarihli ve B.30.2. SEL.0.44.00.00/360-1077 sayılı yazınız.
c) Valilik makamının 20/09/2010 tarihli ve 21988 sayılı onayı yazısı.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Doktora programı öğrencisi Nail GÜNEY'in, Doç.Dr.Funda TOPRAK ile Prof.Dr.Halim SERARSLAN danışmanlığında hazırladığı "Aktif Öğrenme Yönteminin İlköğretim II. Kademede İsim-fiil ve Zarf-fiillerinin Öğretiminde Başarıya, Tutma ve Kalıcılığa Etkisi" isimli tez çalışması için ilimiz Merkez ve Perşembe İlçesindeki İlköğretim öğrencilerine uygulamasının uygun görüldüğüne ilişkin ilgi (c) onay , mühürlü anket formu ve araştırma tamamlandıktan sonra araştırmanın teslimine ilişkin taahhütname tutanağı (Ek-1) ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve araştırmanın tamamlanmasından itibaren en geç 2 hafta içerisinde araştırmanın 2 örneğinin (CD kayıtlı olarak) ve EK-1 formunun doldurularak, Müdürlüğümüze teslim edilmesini arz ederim.

Yılmaz UZUN
Milli Eğitim Müdürü

EKLER
1- Onay (1sayfa)
2- EK-1 tutanak (1sayfa)
3- Anket (5 sayfa)

Saray Mah. Ulu Konak Cad. No:5 52089 ORDU
Bilgi için irtibat : Ayşe ÖZCANLİ Şef
Telefon : (0 452) 223 16 29 / (433) Faks : (0 452) 225 01 44
e-posta: kultur52@meb.gov.tr Elektronik Ağ: http://ordu.meb.gov.tr

EĞİTİMDE REFORM
Daha aydınlık gelecek!

EK- 5

YARATICILIK GRUBU TEKNİĞİ DERS PLANI

Ders	Türkçe
Sınıf	8
Süre	30 dakika
Temel Beceriler	Eleştirel düşünme, Yaratıcı düşünme, İletişim kurma, Problem çözme, Karar verme
Temel Beceri Alanı	Dil bilgisi
Amaç	Fiilimsiler ile ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama
Kazanımlar	• Fiilimsiyle, fiil ve isim soylu kelimeler arasındaki farkları kavrar. • Fiilimsilerin işlevlerini ve kullanım özelliklerini kavrar. • Fiilimsileri özelliklerine uygun biçimde kullanır. • Cümlede, fiilimsiye bağlı kelime veya kelime gruplarını bulur.
Materyaller	Türkçe ders kitabı, yazı tahtası, kağıt, kalem.

Süreç

Yaratıcılık grubunun ana ögesi analojilerdir. Başlangıçta öğrenciler, benzerlik durumlarını karşılaştırana kadar analojilerle oynar. Sonra analojileri sorunun çözümünde kullanır.

Yaratıcılık grubu tekniğinin öğretime uygulanmasında "Bilinene dönüştürme" kullanılacaktır. Öğrenciler, fiilimsi konusuyla ilk defa bu derste tanışacaklardır. "Bilinene dönüştürme, bilinmeyen düşünceleri anlamlı duruma getirmek için bilinmeyenler bilinenlerle açıklanmasıdır" (Açıkgöz, 2004: 139).

- Fiilimsiler hakkında öğrencilere bilgi verilir. Fiil kök ve gövdelerinden türediği, fakat onlar gibi çekimlenemediği örnekler üzerinden sezdirilir.
- Fiilimsilerin, fiil kök ve gövdelerinden türediği için yerine göre fiil özelliklerini koruduğu; aldığı eklerle de isim, sıfat veya zarf özelliği gösterdiği için düğünde hem gelinin akrabası hem de damadın arkadaşı olan kişiye benzetilir.
- İsim-fiil, sıfat-fiil, zarf-fiil Fatsa'da doğan ve ilköğretimden sonra İstanbul,

Samsun, Zonguldak şehirlerine yerleşen, oranın kültürüyle yetişen üç gence benzetilir.

- Öğrenciler analojileri betimler. Öğrencilere, gençlerin memleketi Fatsa'ya geldiklerinde, köylerine gittiklerinde yabancılık çekip çekemeyecekleri sorulur. Alınan cevaplardan sonra yerleştikleri kente uyumları hakkında bilgi alınır. Lise ve üniversite eğitimini Samsun'da tamamlayan ve oraya yerleşen genç üzerinden, gençlerin durumları sorgulanır.
- Öğretmen, öğrencilerden kendilerini benzetilen varlıklardan birinin yerine koymalarını ister. Yetiştikleri şehirle, sonradan kazandıkları özellikleri nasıl bütünleştirdiklerini sorar.
- Öğrencilerden fiilimsiyle analojinin benzer yönlerini açıklamaları istenir.
- Öğrencilerden, fiilimsiyle analojinin farklı yönlerini açıklamaları istenir.
- Öğrencilerden fiilimsiyi kendi terimleriyle açıklamaları istenir.
- Öğrenciler fiilimsi konusuyla ilgili olarak kendi dolaysız analojilerini[*] oluşturur.

[*] "Basitçe iki nesne ya da karşılaştırılmasıdır. Dolaysız analojinin işlevi, gerçek problem koşullarının bir başka duruma aktarılmasıdır" (Açıkgöz, 2004: 138).

EK- 6
ZİHİNSEL HARİTALAMA TEKNİĞİ DERS PLANI

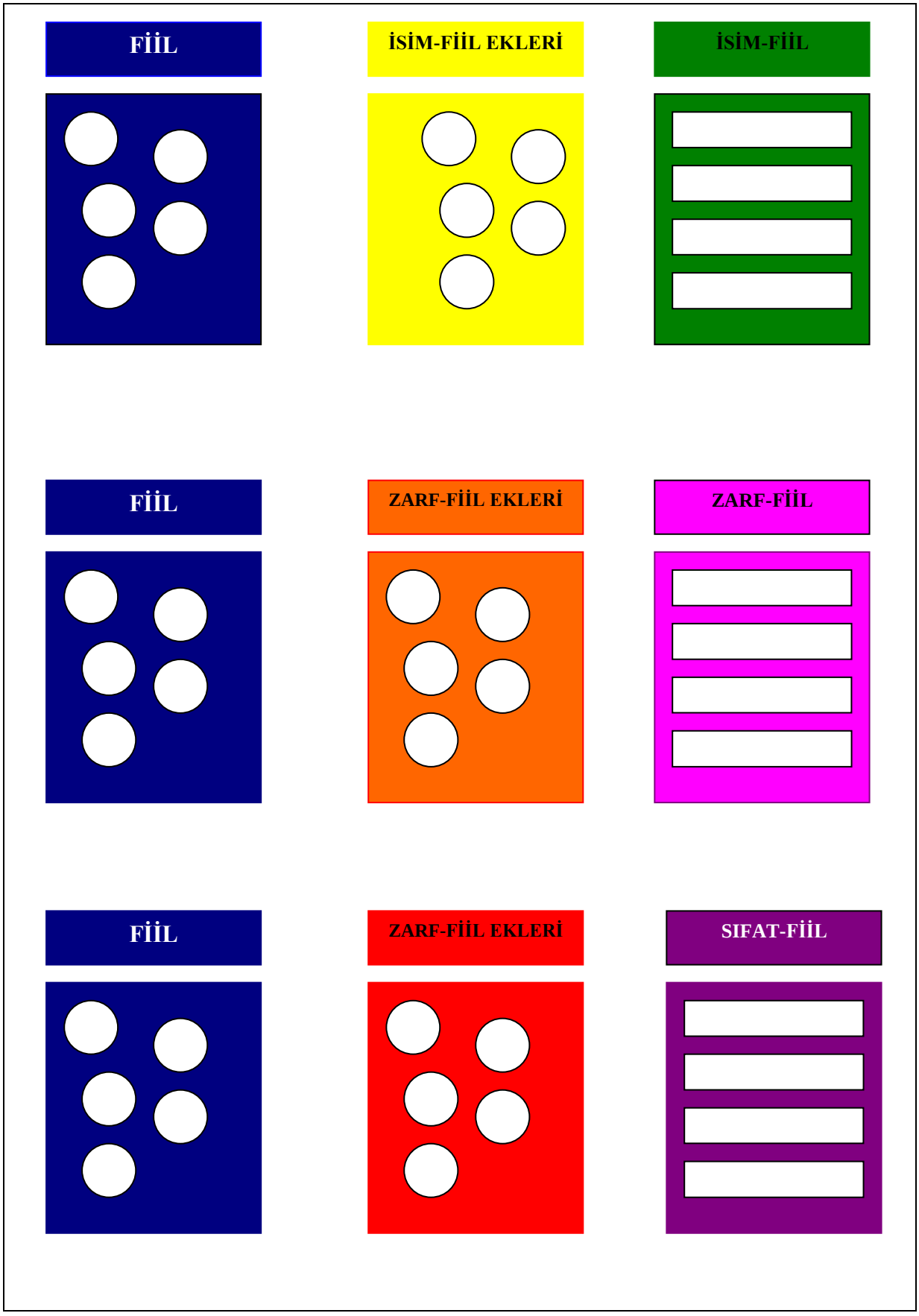
Ders	Türkçe
Sınıf	8
Süre	20 dakika
Temel Beceriler	Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma, Eleştirel düşünme, İletişim kurma, Problem çözme, Araştırma, Karar verme.
Temel Beceri Alanı	Dil bilgisi
Amaç	Fiilimsiler ile ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama
Kazanımlar	• Fiilimsiyle, fiil ve isim soylu kelimeler arasındaki farkları kavrar. • Fiilimsilerin işlevlerini ve kullanım özelliklerini kavrar. • Fiilimsileri özelliklerine uygun biçimde kullanır. • Cümlede, fiilimsiye bağlı kelime veya kelime gruplarını bulur.
Materyaller	Daha Dün metni, çalışma kâğıdı, yapıştırıcı, makas, kalem.

Süreç

- Öğrenciler, istedikleri arkadaşlarıyla grup oluşturacak şekilde sınıfta yerlerini alır.
- Üyelerden gruplarına isim vermeleri istenir.
- Fiilimsi konusuyla ilgili olarak hazırlanan fon kartonları ve küçük renkli kâğıtlar öğrenci gruplarına dağıtılır.
- Her gruba bir fon kartonu ve renkli kâğıtlardan (sarı, kırmızı, mavi, mor, pembe, turuncu) birer adet verilir.
- Sarı kâğıdın isim-fiil eklerini, mavinin fiili, yeşilin isim-fiilleri, kırmızının sıfat-fiil eklerini, morun sıfat-fiili, pembenin zarf-fiili, turuncunun zarf-fiil eklerini temsil ettiği ifade edilir.
- Öğrencilerin görebilmesi için tahtaya örnek bir çalışma kâğıdı asılır.
- "Daha Dün" metni gruplara istediği sayıda dağıtılır.
- Öncelikle öğrencilerden metni beraber veya bireysel olarak okumaları, içinde geçen isim-fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiilleri bulmaları istenir.
- Bulunacak isim-fiillerin sarı kâğıda, sıfat-fiillerin kırmızı kâğıda, zarf-fiillerin de

pembe kâğıda yazılması istenir.

- Bulunan isim-fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiillerin kök veya gövdesinin; fiilimsi eklerinin bulunması istenir.
- Fiil kök veya gövdeleri mavi kâğıtlara, ekleri ise karşılarındaki (isim-fiil ekleri sarı, sıfat-fiil ekleri kırmızı, zarf-fiil ekleri turuncu) kâğıtlara yazılır.
- İsim-fiilleri, sıfat-filleri ve zarf- fiilleri çalışma kağıtlarına yazan öğrencilerden, bu kelimelerin cümle içinde ilişkili olduğu kelimeleri bulmaları istenir. Örneğin metin içinde "tanıdık" sıfat-fiilini bulan öğrencilerin kelimeyi tek başına değil nitelediği isimle beraber düşünmeleri sağlanır. Böylece ele alınan konunun öğreniminde ve öğretiminde sadece şekil değil anlam boyutunun da işe koşulması sağlanır. İsim-fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiillerin kavranmasında, anlam ve şeklin birlikte düşünülmesi sağlanır.
- Öğrencilere renklerin birleşim kuralları sorulur.
- Oluşturulan kâğıtlardaki renklerin birleşim kurallarıyla isim-fiillerin, sıfat-fiillerin ve zarf-fiillerin oluşum şekilleri arasındaki benzerlikler öğrenciye sorulur.
- Renklerin birleşim kurallarıyla isim-fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiillerin meydana gelme şekilleri arasındaki benzerlik sezdirilir. Konunun kavranmasında renkler yardımcı olur. İsim-fiil, sıfat-fiil, zarf-fiillerin oluşumlarını sorgulamada renklerin doğal birleşim kurallarından faydalanılması, bilgileri kodlamada öğrencilere yardımcı olacaktır. Örneğin isim-fiil kavramını zihninde yeşil renkle tasvir eden öğrenci, yeşilin mavi ile sarının birleşimi olduğunu, isim-fiilin de fiil kök veya gövdesiyle (mavi) isim-fiil eklerinin (sarı) oluşumundan meydana gelmesi arasında ilişki kurabilir.
- Öğrencilerden dersle ilgili görüşlerini "Bugün neler öğrendik?" kâğıdına yazılması istenir.

FİİL
İSİM-FİİL EKLERİ
İSİM-FİİL
FİİL
ZARF-FİİL EKLERİ
ZARF-FİİL
FİİL
ZARF-FİİL EKLERİ
SIFAT-FİİL

DAHA DÜN

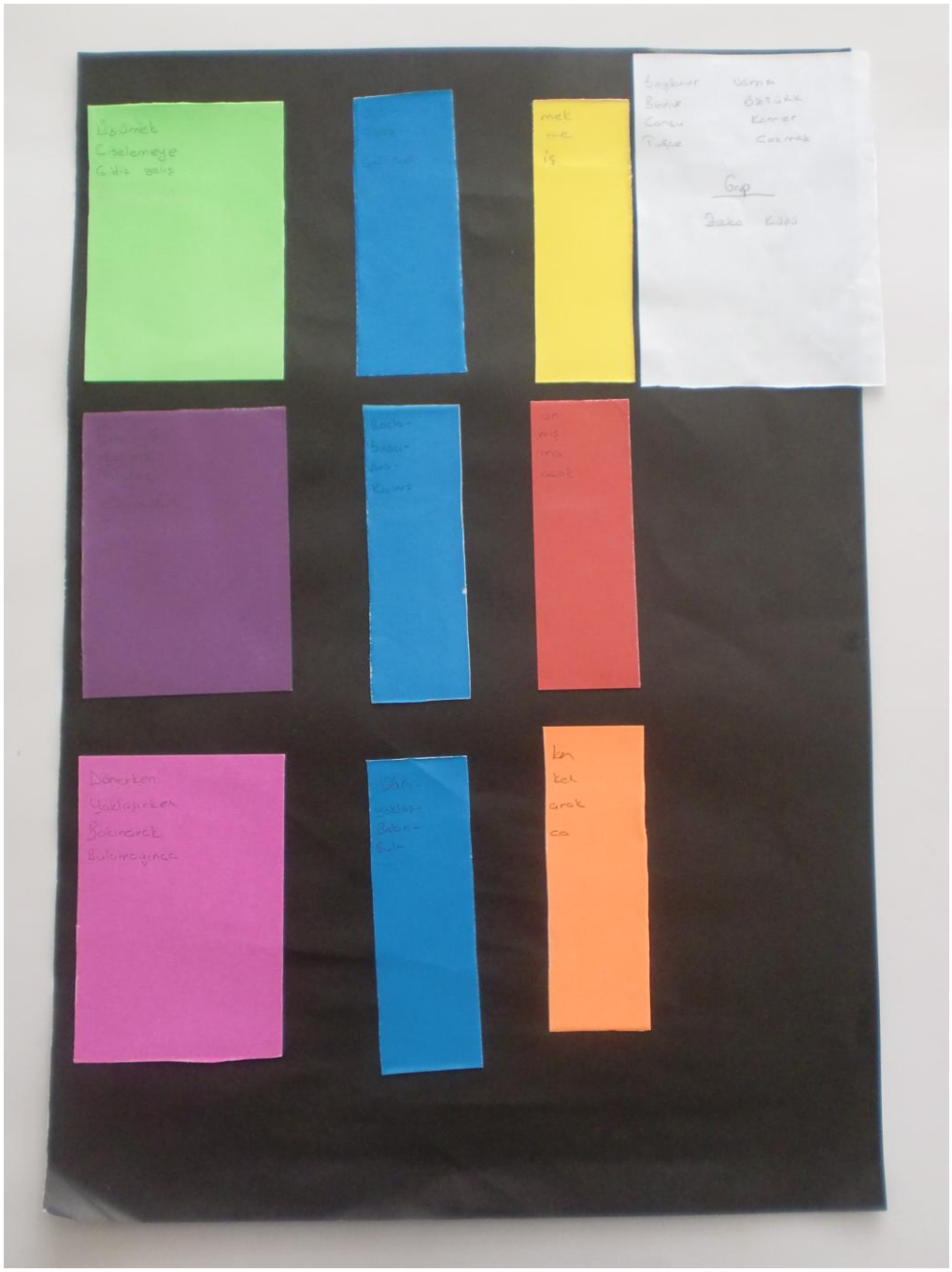
Anadolu notları arasına bugün, dumanı üstünde bir Rumeli notu sıkıştırıyorum. Trenle şöyle Çatalca'ya gidiş geliş… İstanbul sonbaharı için daha hoş bir gezinti olur mu?... Ben daha köşe başını dönerken hafif bir yağmur çiselemeye başlıyor…

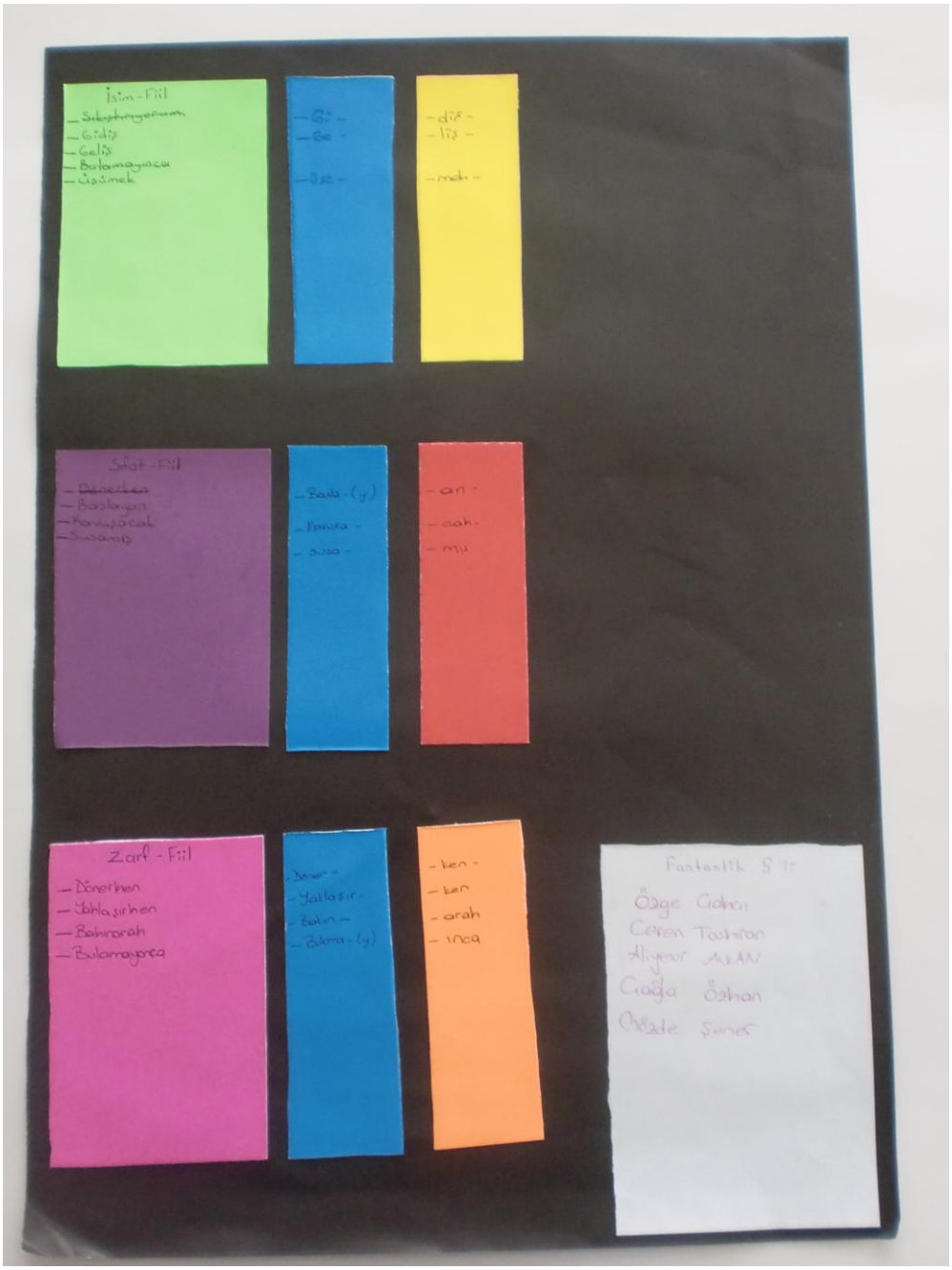
Kompartımanda yalnızdım. Tren Kumkapı'ya yaklaşırken pencereden hafif bir serinlik geliyor. İhtiyaten pencereyi kapatıyorum. Fakat serinlik kesilmiyor. Etrafıma bakınarak bir delik beşlik arıyorum. Bulamayınca pardösüyü sırtıma alıyorum…

Az önce başlayan yağmur derin bir ferahlık veriyor. Nedense üşümek gelmiyor içimden. Tanıdık bir şeyler arıyorum etrafta. Bir ara gözüm toprağa kavuşacak damlalara dalıyor. Susamış toprağın kokusu zihnimi uzaklara götürüyor.

EK- 7

ZİHİNSEL HARİTALAMA TEKNİĞİ ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

İsim - Fiil
- Gi -
- de -
- dik -
- ti -
- mek -
Sıfat - Fiil
- an -
- mış
Zarf - Fiil
- ken -
- ken
- arak
- ınca
Fantastik 5 12
Özge Gahan
Ceren Tashan
Aliyeur AKAN
Çağla Şahan
Gözde Şenes

EK- 8

ZİHİNSEL HARİTALAMA TEKNİĞİ FOTOĞRAF ÖRNEKLERİ

EK- 9

KARTOPU TEKNİĞİ DERS PLANI

Ders	Türkçe
Sınıf	8
Süre	20 dakika
Temel Beceriler	Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma, Yaratıcı düşünme, İletişim kurma, Araştırma, Karar verme, Bilgi teknolojilerini kullanma.
Temel Beceri Alanı	Dil bilgisi
Amaç	Fiilimsiler ile ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama
Kazanımlar	• Fiilimsiyle, fiil ve isim soylu kelimeler arasındaki farkları kavrar. • Fiilimsilerin işlevlerini ve kullanım özelliklerini kavrar. • Fiilimsileri özelliklerine uygun biçimde kullanır. • Cümlede, fiilimsiye bağlı kelime veya kelime gruplarını bulur.
Materyaller	Çalışma kâğıtları

Süreç

- Hazırlanan küçük çalışma kağıtları öğrencilere dağıtılır.
- yaşadıkları bir olayı bir paragrafta yazmaları istenir.
- Daha sonra yanındaki arkadaşıyla anı türündeki yazılarını birleştirmeleri, ikisinin de içinde olduğu yeni bir olay metni yazmaları istenir.
- Grup üye sayısı, iki olarak sınırlandırmamış, öğrencilerin sorumluluğuna bırakılmıştır. İkili veya üçlü gruplar oluşturulur.
- Öğrencilerden grup arkadaşıyla gelecekte yapmak istedikleri bir günü düşünmeleri istenir. Bu aşamada öğretmen öğrencilerden ilgilerine ve beklentilerine göre konu bulmada yardımcı olur. Bazı erkek öğrencilerin kendilerini otuz yaşında yanındaki arkadaşıyla cumartesi günü balığa çıktığını düşünmeleri istenirken bazı kız öğrencilerin üniversitede aynı evde yaşadıklarını varsaymaları, beraber geziye gitmeleri önerilir.
- İstanbul'da yaşamış iki kız öğrenciye ise liseyi İstanbul'da okuduklarını kabul

etmeleri, beraber yapacakları geziyi tasarlamaları tavsiye edilir. Bir başka kız grubuna sıra arkadaşıyla aynı üniversitede öğrenim gördüklerini, birlikte evde kaldıklarını düşünmeleri, iki gün sonra da ailelerinin ziyarete gelecekleri günü tasarlamaları önerilir.

- Oluşan metinlerin tüm grup tarafından değerlendirilmesi, metinde yer alan isim-fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiillerin bulunması istenir.
- Gruptaki öğrenciler metinlerdeki fiilimsileri bulur.
- Yazılan metinlerde isim-fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiilin yanında, metindeki isimlerin ve fiillerin de bulunması istenir. Bu tarama, öğrencilerin isim, fiil ve fiilimsi kavramlarını birbirinden ayırmalarına yardımcı olacaktır.

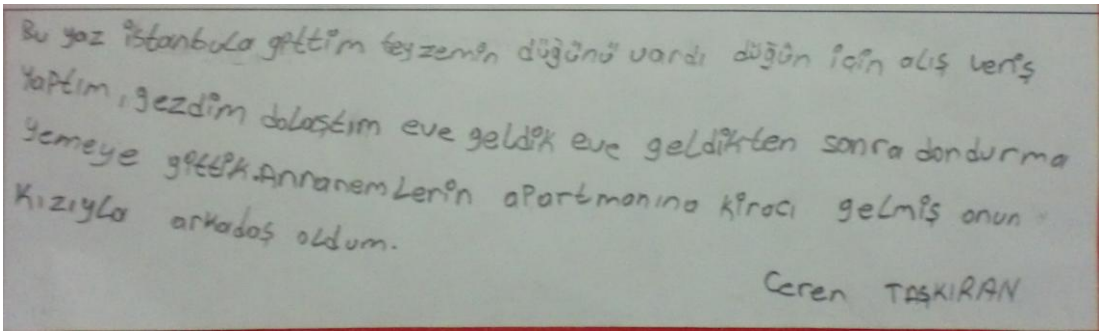
NOT: Kartopu tekniğinde öğrenciler önce bireysel olarak çalışmalarını ortaya koyar. Sonra öğrenciler ikişerli olarak gruplaşır. Fakat dörderli gruplar şeklinde tekrar yazma çalışması zaman dikkate alınarak gerçekleştirilmemiştir.

KARTOPU TEKNİĞİ ÇALIŞMA KAĞIDI

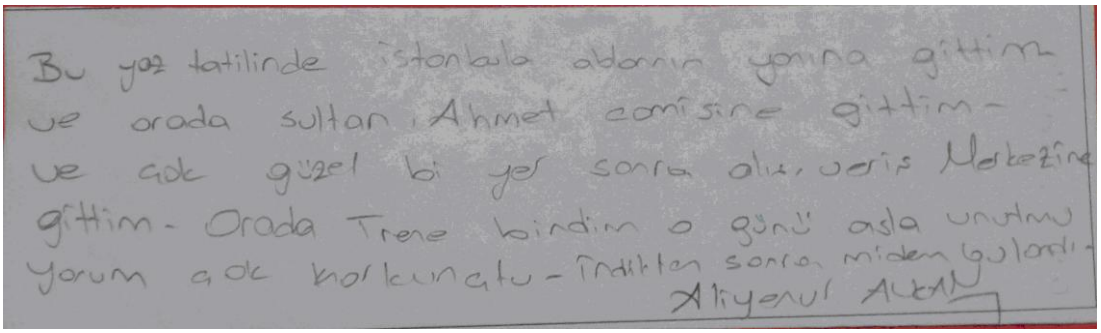
…….. …… …….	1 kişinin yer aldığı anı
…… …… …… …… …… …… …… ……	Grup üye sayısına göre 2 veya 3 öğrencinin yer aldığı anı Grup üyeleri, yazdığı çalışmaları beraberce değerlendirir.

EK- 10

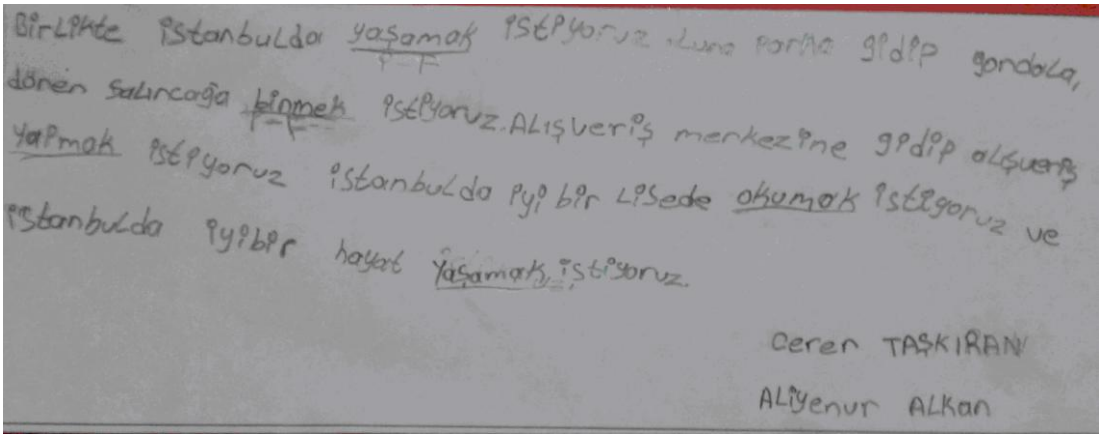
KARTOPU TEKNİĞİ ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

Bu yaz İstanbula gittim teyzemin düğünü vardı düğün için alış veriş yaptım, gezdim dolaştım eve geldik eve geldikten sonra dondurma yemeye gittik. Annanemlerin apartmanına kiracı gelmiş onun kızıyla arkadaş oldum.

Ceren TAŞKIRAN

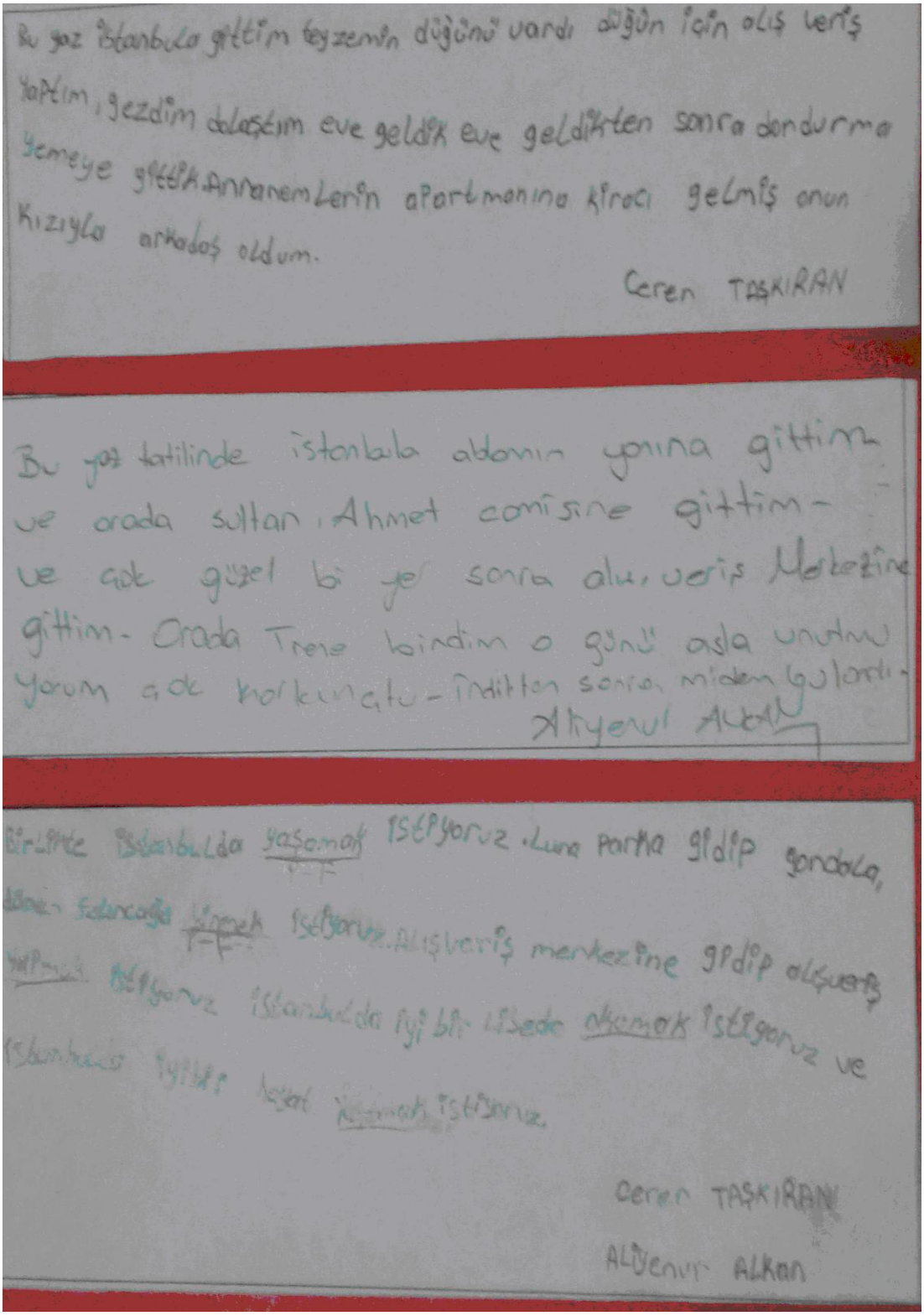

Bu yaz tatilinde İstanbula abamın yanına gittim ve orada Sultan Ahmet camisine gittim- ve çok güzel bi yer sonra alış veriş Merkezine gittim- Orada Trene bindim o günü asla unutmu yorum çok korkunçtu- Trenden sonra midem bulandı-

Aliyenur ALKAN

Birlikte İstanbulda yaşamak istiyoruz. Luna parka gidip gondola, dönen salıncağa binmek istiyoruz. Alışveriş merkezine gidip alışveriş yapmak istiyoruz İstanbulda iyi bir Lisede okumak istiyoruz ve İstanbulda iyi bir hayat yaşamak istiyoruz.

Ceren TAŞKIRAN

Aliyenur ALKAN

Bu yaz İstanbula gittim teyzemin düğünü vardı düğün için alış veriş yaptım, gezdim dolaştım eve geldik eve geldikten sonra dondurma yemeye gittik. Annanemlerin apartmanına kiraci gelmiş onun kızıyla arkadaş oldum.

Ceren TAŞKIRAN

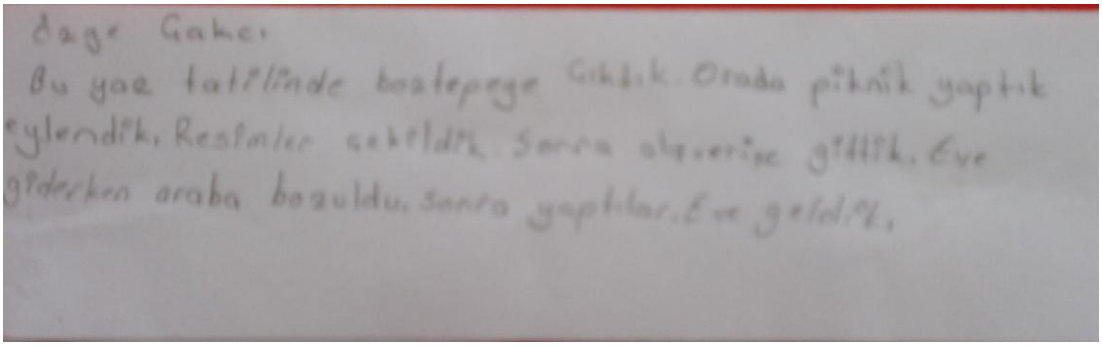
Bu yaz tatilinde İstanbula abimin yanına gittim ve orada sultan Ahmet camisine gittim- ve çok güzel bi yer sonra alış veriş Merkezine gittim- Orada Treno bindim o günü asla unutmuyorum çok korkunçtu- İnditten sonra midem bulandı-

Aliyenur ALKAN

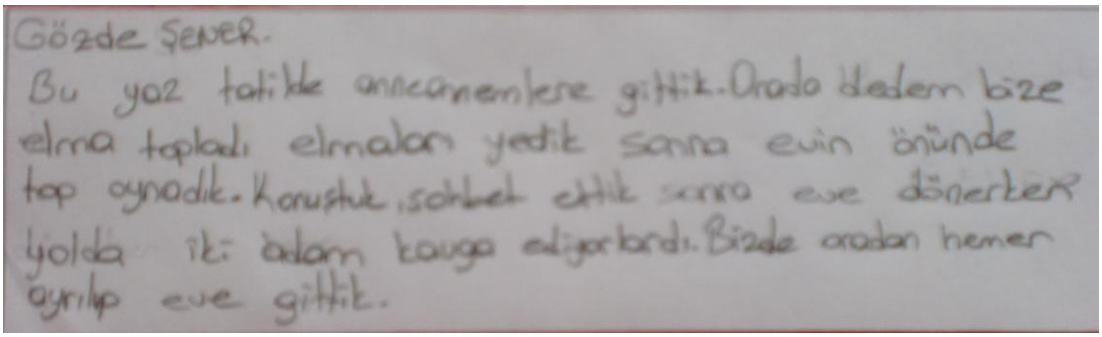
Birlikte İstanbulda yaşamak istiyoruz. Luna parka gidip gondola, dalgıç salıncağa binmek istiyoruz. Alışveriş merkezine gidip alışveriş yapmak istiyoruz İstanbulda iyi bir liseden okumak istiyoruz ve İstanbulun iyi bir hastanesinde çalışmak istiyoruz.

Ceren TAŞKIRAN

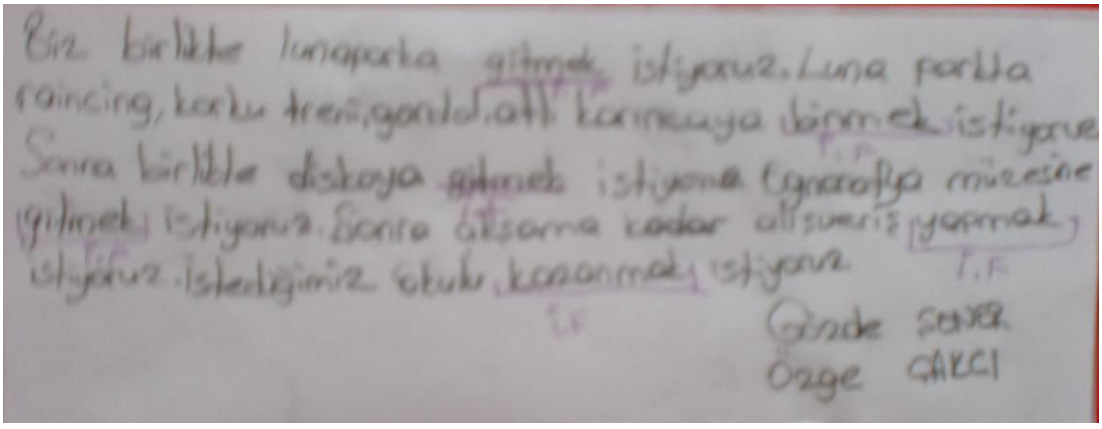
Aliyenur ALKAN

Özge Gaker.
Bu yaz tatilinde beştepeye Gittik. Orada piknik yaptık eğlendik. Resimler çektildik. Sonra alışverişe gittik. Eve giderken araba bozuldu. Sonra yaptılar. Eve geldik.

Gözde Şener.
Bu yaz tatilde amcamlarlara gittik. Orada ilerem bize elma topladı elmaları yedik sonra evin önünde top oynadık. Konuştuk, sohbet ettik sonra eve dönerken yolda iki adam kavga ediyorlardı. Bizde oradan hemen ayrılıp eve gittik.

Biz birlikte lunaparka gitmek istiyoruz. Luna parkta raincing, korku treni, gondol, atlı karıncaya binmek istiyoruz. Sonra birlikte dişkoya gitmek istiyoruz. Cyrocoliga müzesine gitmek istiyoruz. Sonra akşama kadar alışveriş yapmak istiyoruz. İstediğimiz ekibi kazanmak istiyoruz.

Gözde Şener
Özge Akkı

Gözde ŞENER.

Bu yaz tatilde anneannemlere gittik. Orada dedem bize elma topladı elmaları yedik sonra evin önünde top oynadık. Konuştuk, sohbet ettik sonra eve dönerken yolda iki adam kavga ediyorlardı. Bizde oradan hemen ayrılıp eve gittik.

Özge Gakcı

Bu yaz tatilinde boztepeye Gıktık. Orada piknik yaptık eylendik, Resimler çekildik. Sonra alışverişe gittik. Eve giderken araba bozuldu, sonra yaptılar. Eve geldik.

Biz birlikte lunaparka gitmek istiyoruz. Luna parkta raincing, korku treni, gondol, atlı karıncaya binmek istiyoruz. Sonra birlikte diskoya gitmek istiyoruz. Egnatya müzesine gitmek istiyoruz. Sonra akşama kadar alışveriş yapmak istiyoruz. İstediğimiz okulu kazanmak istiyoruz.

Gözde ŞENER
Özge GAKCI

EK- 11

KARTOPU TEKNİĞİ FOTOĞRAF ÖRNEKLERİ

EK- 12

ELMA DERSEM GİT ARMUT DERSEM GİTME TEKNİĞİ DERS PLANI

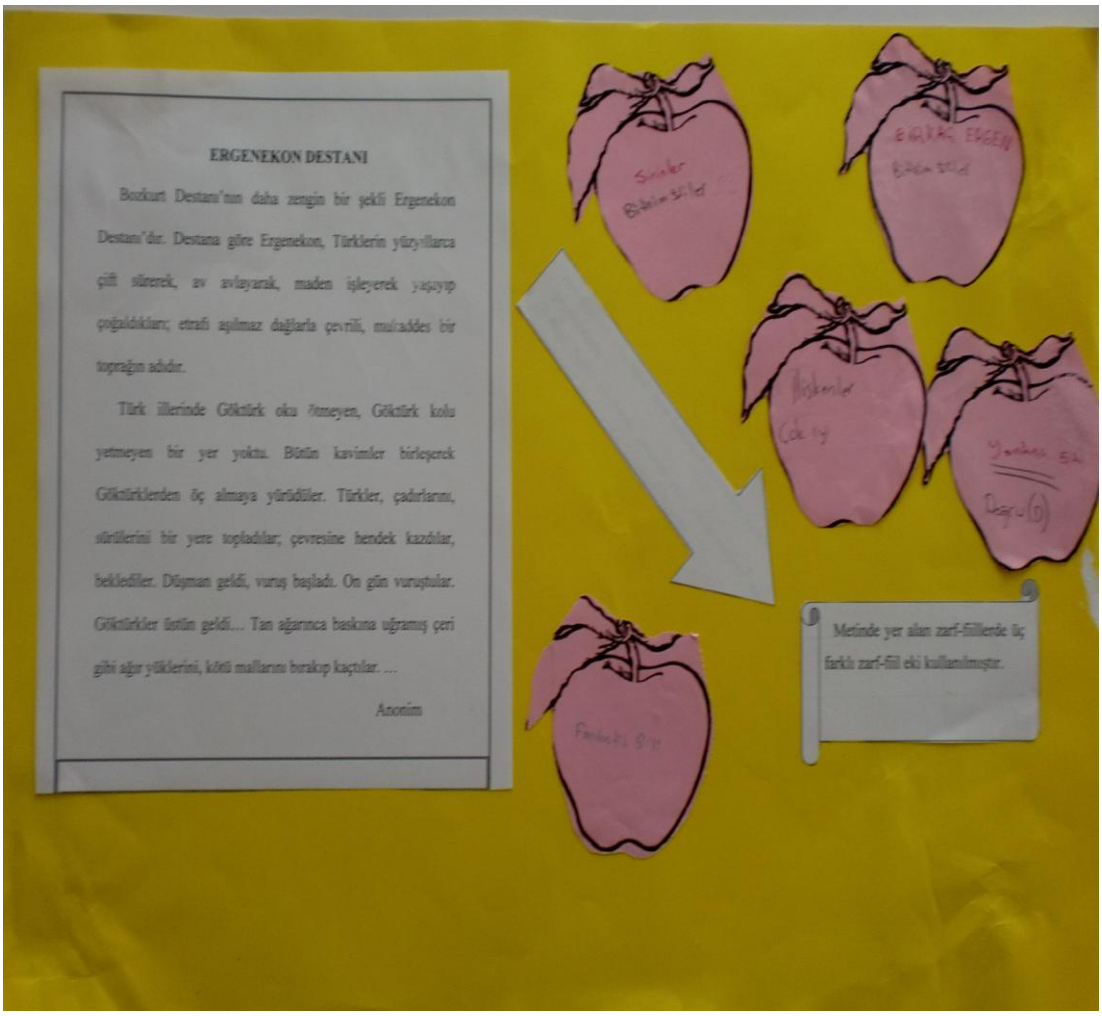
Ders	Türkçe
Sınıf	8
Süre	30 dakika
Temel Beceriler	Eleştirel düşünme, İletişim kurma, Problem çözme, Araştırma, Karar verme, Bilgi teknolojilerini kullanma.
Temel Beceri Alanı	Dil bilgisi
Amaç	Fiilimsiler ile ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama
Kazanımlar	• Fiilimsiyle, fiil ve isim soylu kelimeler arasındaki farkları kavrar. • Fiilimsilerin işlevlerini ve kullanım özelliklerini kavrar. • Fiilimsileri özelliklerine uygun biçimde kullanır. • Cümlede, fiilimsiye bağlı kelime veya kelime gruplarını bulur.
Materyaller	Çalışma kâğıtları, yapıştırıcı
Süreç	
• Fiilimsi konusuyla ilgili doğru ve yanlış cümleler renkli kartonlara yazılır. • Kartonlar aralıklı olarak sınıfta görülebilecek yerlere asılır. • Etkinlik öğrencilere anlatılır. • Öğrencilerden dönütler alınarak anlaşılmayan yerler açıklanır. • Öğrenciler arasından gönüllülük esasına dayalı olarak bir görevli seçilir. (Çalışma grubu içinden olmamasına özen gösterilir.) • Öğrencilere grup halinde çalışmaları tavsiye edilir. • Her grubun kendisine bir ad vermesi istenir. • Gruplara kartonlardaki soruları değerlendirmeleri, fikirlerini doğru veya yanlış olarak belirtmeleri istenir. • Cevaplanan sorulara doğru ise elma resimleri, yanlış ise armut resimleri yapıştırmaları veya iğnelemeleri söylenir. • Gruplara, sorular hakkındaki düşüncelerini ifade etmeleri amacıyla istedikleri	

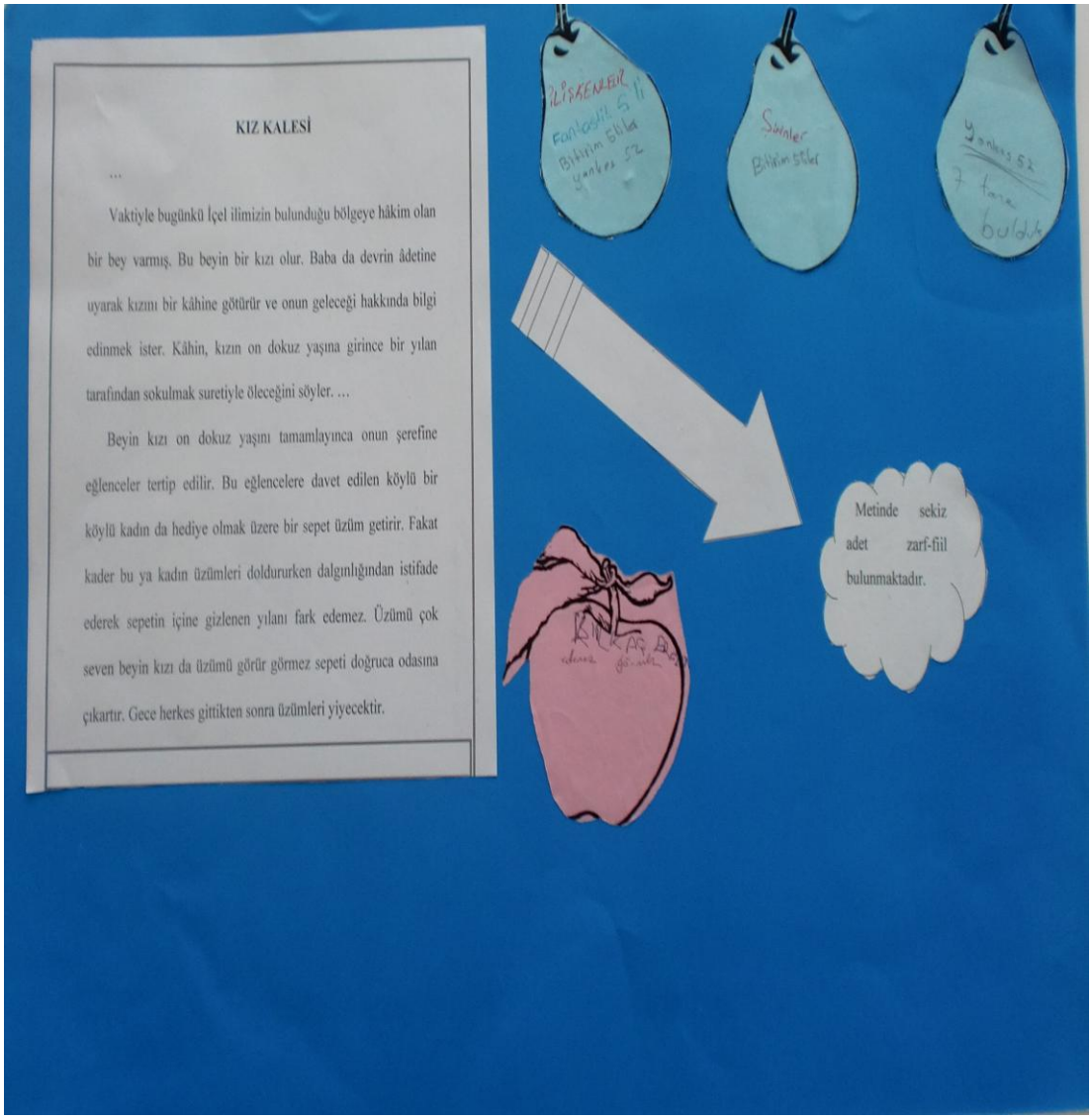
sayıda elma ve armut resimleri dağıtılır.

- Fon kartonlarındaki sorular hakkında doğru veya yanlış olarak düşüncesini belirten grubun, grubun adını veya isimlerini elma-armut resimlerine yazmaları gerektiği aktarılır.
- Soruların cevaplanması için 20 dakika süre verilir.
- Her grubun her soru hakkında bir görüş belirtmesi istenir.
- Etkinliğin başlamasıyla öğrenciler gruplar halinde sınıf içinde gezerek soruları çözmeye başlar.
- İsteyenlere, üzerinde işlem yapabilmeleri için metinler verilir.
- Öğrencilere, gerekirse diğer gruplardan yardım alabilecekleri ifade edilir.
- Sorular hakkında diğer grupların görüşlerini dikkate almaları tavsiye edilir.
- Verilen süre sonunda kartonların yanına gidilerek soruların değerlendirmesi yapılır. Soruların doğrulukları ve yanlışlıkları ortaya konur.
- Yanlış yapan gruplara nerede yanlış yaptıkları sorulur.
- Doğru yapan gruplara ise nasıl analiz ettikleri sorusu yöneltilir.
- Fon kartonlarındaki sorular hakkında genel bir değerlendirme yapılır.
- Gönüllü bir öğrenci sınıfta dolaşarak kartonları toplar.
- Öğrencilerin etkinlik hakkındaki görüşlerine ulaşmak için "Bugün neler öğrendim?" kartları dağıtılır.
- Öğrencilere dağıtılan anketler, toplanır.
- Gruplara ödev olarak verilen fiilimsi derleme ödevleri hatırlatılır.
- Defterlerine isim-fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiillerin cümlelerde veya metinlerde yer aldığı kullanımları yazmaları istenir.

EK- 13

ELMA DERSEM GİT ARMUT DERSEM GİTME TEKNİĞİ ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

KIZ KALESİ
...
Vaktiyle bugünkü İçel ilimizin bulunduğu bölgeye hâkim olan bir bey varmış. Bu beyin bir kızı olur. Baba da devrin âdetine uyarak kızını bir kâhine götürür ve onun geleceği hakkında bilgi edinmek ister. Kâhin, kızın on dokuz yaşına girince bir yılan tarafından sokulmak suretiyle öleceğini söyler. ...
Beyin kızı on dokuz yaşını tamamlayınca onun şerefine eğlenceler tertip edilir. Bu eğlencelere davet edilen köylü bir köylü kadın da hediye olmak üzere bir sepet üzüm getirir. Fakat kader bu ya kadın üzümleri doldururken dalgınlığından istifade ederek sepetin içine gizlenen yılanı fark edemez. Üzümü çok seven beyin kızı da üzümü görür görmez sepeti doğruca odasına çıkartır. Gece herkes gittikten sonra üzümleri yiyecektir.
Metinde sekiz adet zarf-fiil bulunmaktadır.

EK- 14

ELMA DERSEM GİT ARMUT DERSEM GİTME TEKNİĞİ FOTOĞRAF ÖRNEKLERİ

EK- 15

HAZİNEYİ BUL TEKNİĞİ DERS PLANI

Ders	Türkçe
Sınıf	8
Süre	30 dakika
Temel Beceriler	Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma, Eleştirel düşünme, Yaratıcı düşünme, İletişim kurma, Araştırma, Karar verme.
Temel Beceri Alanı	Dil bilgisi
Amaç	Fiilimsiler ile ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama
Kazanımlar	• Fiilimsiyle, fiil ve isim soylu kelimeler arasındaki farkları kavrar. • Fiilimsilerin işlevlerini ve kullanım özelliklerini kavrar. • Fiilimsileri özelliklerine uygun biçimde kullanır. • Cümlede, fiilimsiye bağlı kelime veya kelime gruplarını bulur.
Materyaller	Çalışma kâğıtları, metinler, ders kitabı, yönerge.
Süreç	
• Öğrenciler istedikleri arkadaşlarıyla grup oluşturur. • İçinde isim-fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiillerin yer aldığı metinler, sınıfın farklı yerlerinde, fon kartonlarında sergilenir. • "Hazineyi Bul" etkinliği önce sözlü olarak anlatılır. • Hangi parçanın nerede olduğunu, cümlelerin kaç kelimeden oluştuğunu gösteren krokiler hazırlanır. • Her gruba istediği sayıda kroki (yönerge) verilir. • Her bir sorunun bir kelimeyi bulmaya yönelik olduğu vurgulanır. • Bulunan kelimelerin birleştirilerek anlamlı cümleler ortaya çıkacağı ifade edilir. • Dönütler alınarak anlaşılmayan noktalar aydınlatılır. • Takım çalışmasının önemi vurgulanır. • Yarışma havası oluşturulur. Sınıftaki gruplar arasındaki rekabet kızıştırılır. • Etkinliğe başlanır.	

- Gruplar ellerindeki ip uçarıyla cümleleri oluşturmaya çalışır.

Geride kalan gruba çalışma tekniği açısından yardım edilir.

- Heyecanlı süren ve yarışma havasındaki "Hazneyi Bul" etkinliği anahtar cümlenin tüm gruplar tarafından bulunmasıyla sona erdirilir.

HAZİNE KROKİSİ

Sevgili öğrenciler,

Hedefimiz, üç cümleden oluşan metnimizi oluşturmaktır. Bu süreçte, daha önceki etkinliklerimizde olduğu gibi belirleyeceğiniz grup arkadaşlarınızla ortak hareket edebilirsiniz.

Metnimizi oluşturmada ihtiyaç duyacağınız bilgiler aşağıda cümleler düzeyinde verilmiştir. Verilecek bilgiler dışında aklınızdaki sorularınızı sorabilirsiniz.

Hepinize başarılar diliyorum.

Nail GÜNEY

İlk cümlemiz dört kelimeden oluşmaktadır.

- İlk kelime sarı kâğıtlarda yer alan resimdeki varlığın çoğul halidir.
- İkinci kelimemiz İstiklal Marşı'ndaki ilk zarf-fiildir.
- Üçüncü kelimemiz Taşınma adlı metinde yer alan ilk sıfat-fiilin nitelediği kelimedir.
- Dördüncü kelimemiz Süleymaniye Cami metnindeki üçüncü fiildir.

İkinci cümlemiz beş kelimeden oluşmaktadır.

- İlk kelime, yazı tahtasının sağ ve sol üst tarafında yazılı cümlede altı çizili kelimenin zıt anlamlısıdır.
- İkinci kelime "İhtiyar Çilingir" metnindeki sıfat-fiildir.
- Üçüncü kelime mavi kâğıtlardaki varlıktır.
- Dördüncü kelime, Sürpriz metninde fiili durum yönünde niteleyen zarf-fiil eki almış kelimedir.
- Beşinci kelime ilk cümlenin dördüncü kelimesinin zıt anlamlısıdır.

Üçüncü cümlemiz beş kelimeden oluşmaktadır.

- Birinci kelime kırmızı kâğıtlardaki varlıktır.
- İkinci kelime aç- fiiline getireceğiniz isim-fiil ekiyle oluşacak kelimedir.
- Üçüncü kelime "için" dir.
- Dördüncü kelime yeşil kâğıtlardaki sorunun cevabıdır.
- Beşinci kelime "Herkesin Dostu Anton" metnindeki ikinci fiildir.

CÜMLELER: Işıklar sönmeden apartmana girdi. Yeni boyanmış merdivenden koşarak çıktı. Kapıyı açmak için anahtarını çıkardı.

TAŞINMA

Ev sahibi ile aralarına anlaşmazlık girince alt kattaki kiracıya evden çıkmak düştü. Ev sahibi kadının maksadı kirayı artırmaktı. Kadın, çeşitli bahanelerle rahatsızlık yaratıyordu. Kiracı ise çocukların okulunun hemen yanında ve aile dostlarına yakın bir semtte olan apartmana çok alışmışlardı. Ayrılık güç olacaktı.

……..

SÜLEYMANİYE CAMİ

İstanbul'u minareler ve kubbeler süsler. Şehrin en büyük ve görkemli Camisi Süleymaniye Camisi'dir. Süleymaniye Camisi bir mimari şaheserdir. Ayrıca en sevdiğim camidir. Orada oturmak ve etrafı gözlemlemek benim için büyük bir mutluluktur. Bu esnada bazen sıra dışı olaylar gelişir. Bunlardan birinde yanımda arkadaşım da vardı. Yaşanan olaylar, oldukça ilginçti. İngiliz bir bayan turist, camiye girdi.

İHTİYAR ÇİLİNGİR

Koyunpazarı'nda ufacık bir dükkânda, bir küçük ocak yanıyor. Genç adam körük çekiyor. Ak sakallı, küçük yüzlü ihtiyar amca ise minik halkaları ateşte ısıtıp zincir bağlıyor. Boyanmış halkalar, ayrı bir heyecan katıyor. Baktıkça içim ısınıyor. Ama ateşin sıcağından değil içimin sıcaklığı. Ak sakallı amcanın çalışma azminden….

SÜRPRİZ

Ali bey her sabah kalkınca gazetelere göz atardı. Bir gün saatin durduğunu fark etti. Koşarak işe gitti. İş yerinde hoş bir sürprizle karşılaştı. İş arkadaşları doğum günü için pasta hazırlamışlardı. O günü hatırladıkça hâlâ gözlerinin dolduğunu söyler. O günün mutlu anıları hala zihnindedir.

HERKESİN DOSTU ANTON

O sıralar küçük bir şehirde oturuyordu. Bir gün ikindi vakti köpeğimi gezdirmeye çıkarmıştı. Birden bire köpek acayip hallere girmeye başladı. Delicesine yerlerde yuvarlanıyordu. İnleyip uluyarak ağaçlara sürtünüp duruyordu.

YEŞİL KÂĞITLARDAKİ SORU

Eski ayakkabılarımı atmaya kıyamıyorum.

Altı çizili kelimenin zıt anlamlısı nedir?

YAZI TAHTASININ SAĞ VE SOL ÜST TARAFINDA YAZILI CÜMLE

“Kilidi açıp kapamak için kullanılan araç, açar, açkı, dil”

SARI KÂĞIDA BASILI RESİM

MAVİ KÂĞIDA BASILI RESİM

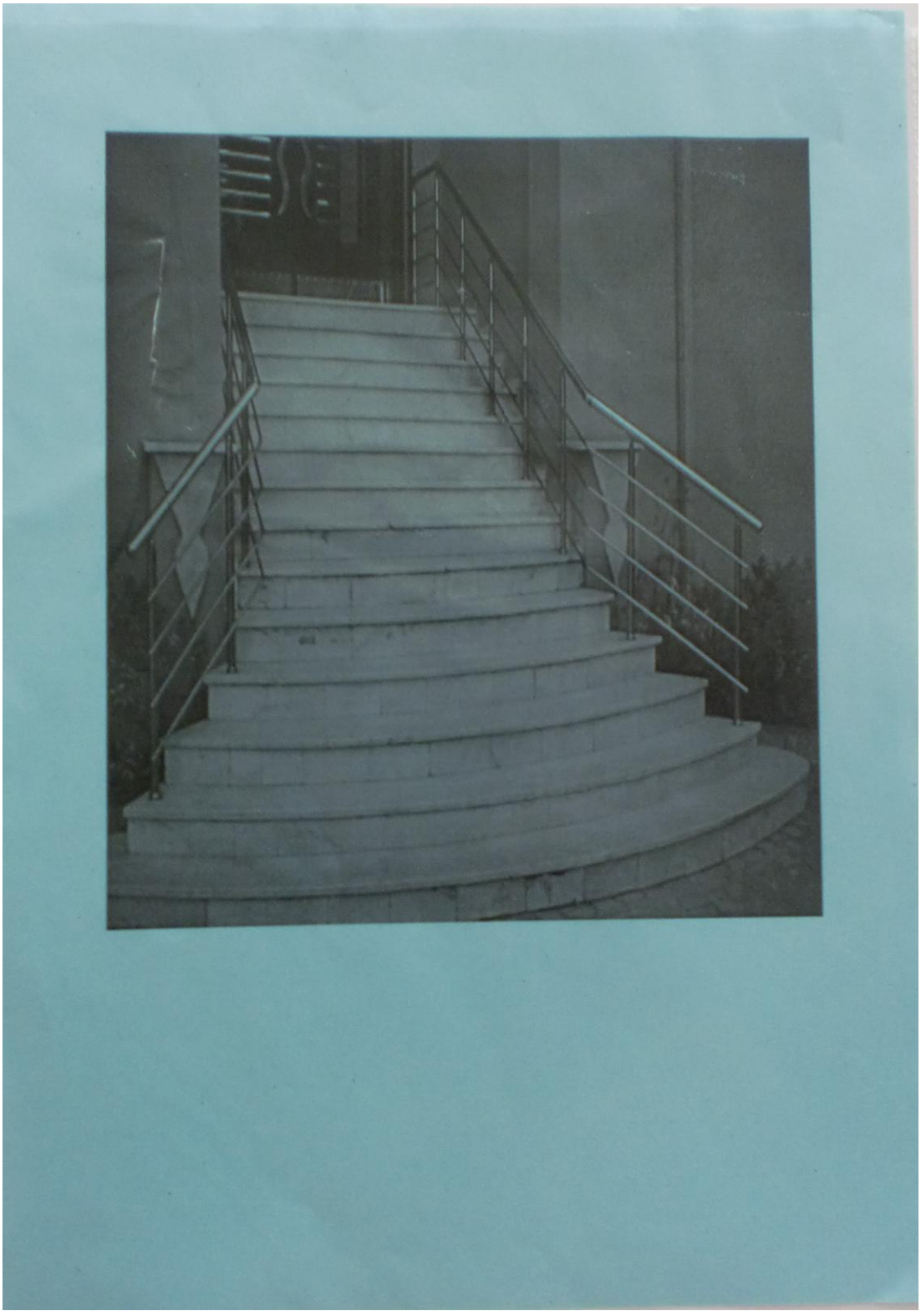
KIRMIZI KÂĞIDA BASILI RESİM

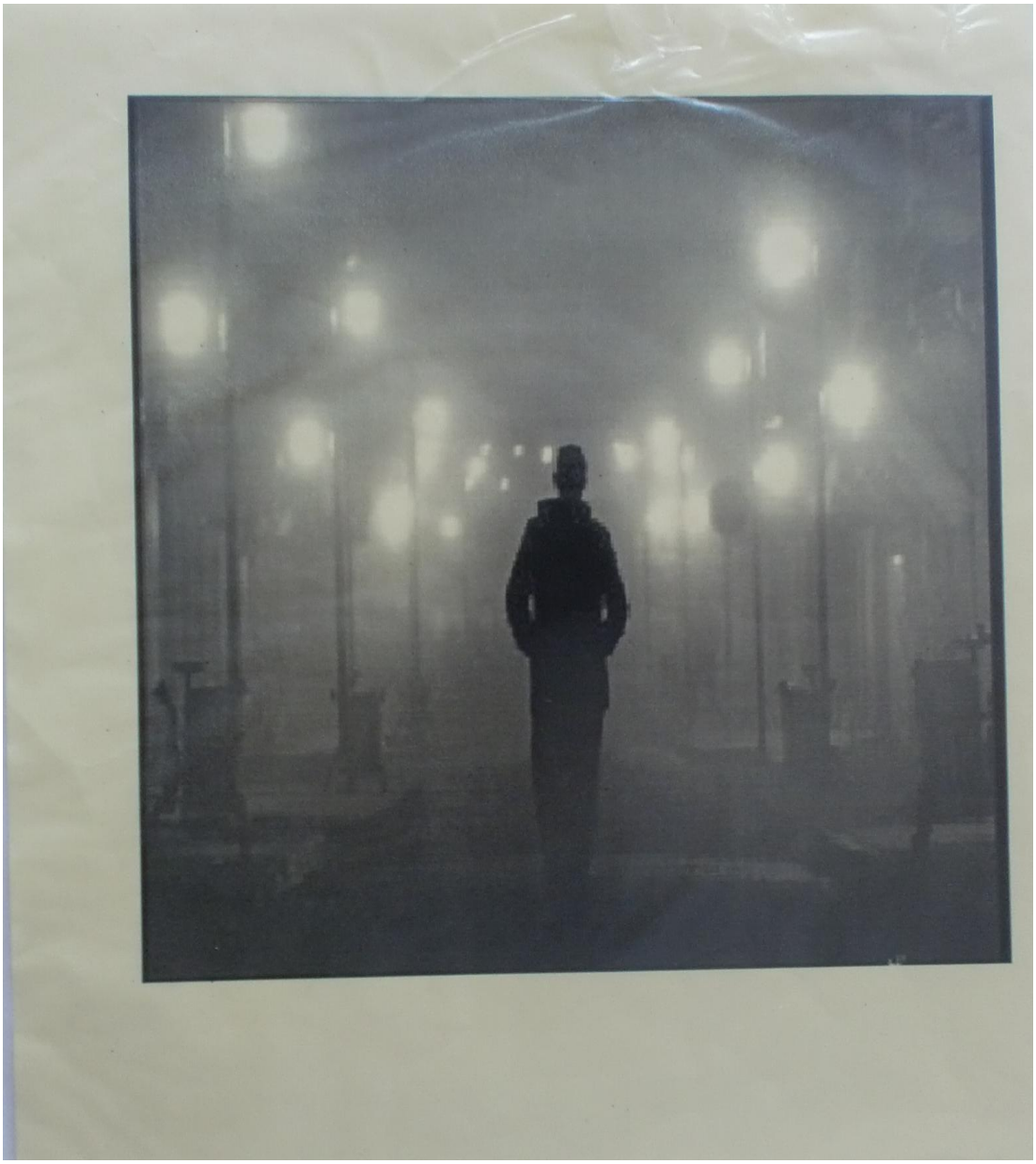
EK- 16

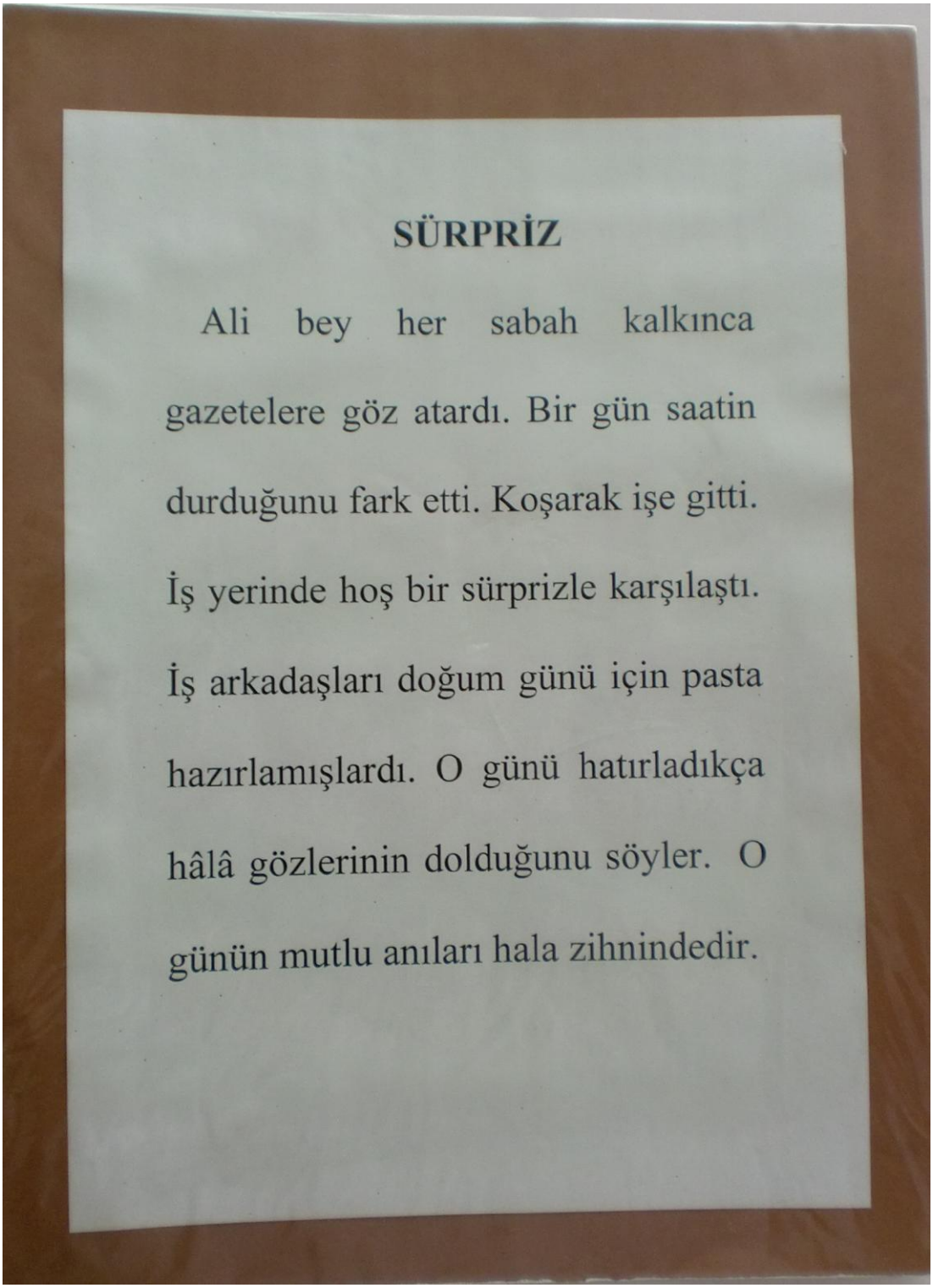
HAZİNEYİ BUL TEKNİĞİ ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

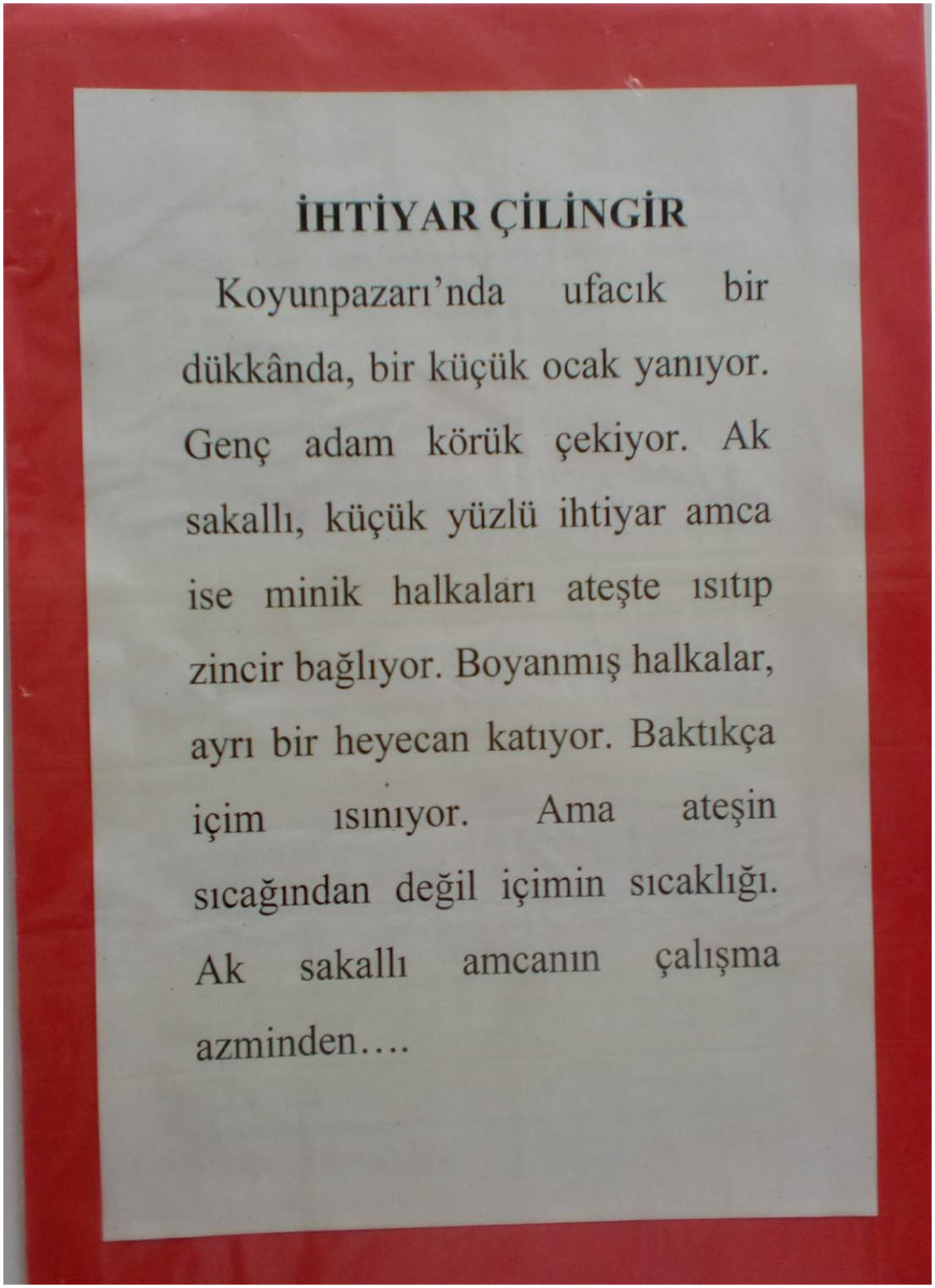
Eski ayakkabılarımı atmaya kıyamıyorum.

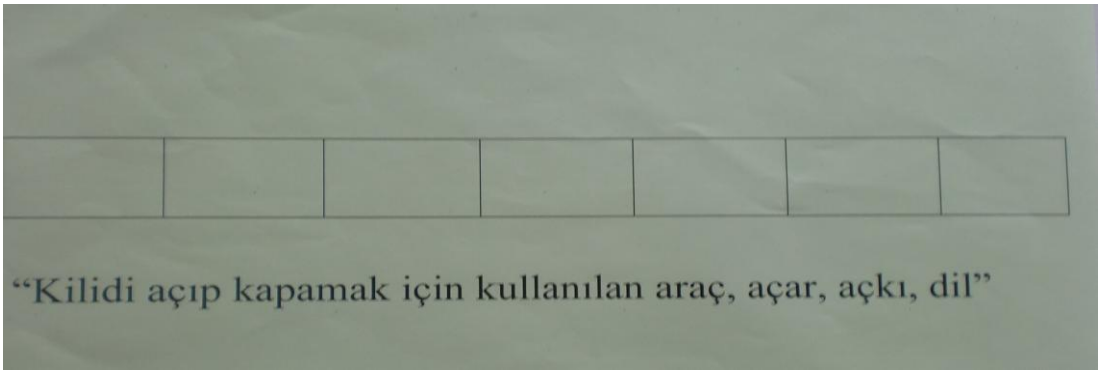
SÜRPRİZ

Ali bey her sabah kalkınca gazetelere göz atardı. Bir gün saatin durduğunu fark etti. Koşarak işe gitti. İş yerinde hoş bir sürprizle karşılaştı. İş arkadaşları doğum günü için pasta hazırlamışlardı. O günü hatırladıkça hâlâ gözlerinin dolduğunu söyler. O günün mutlu anıları hala zihnindedir.

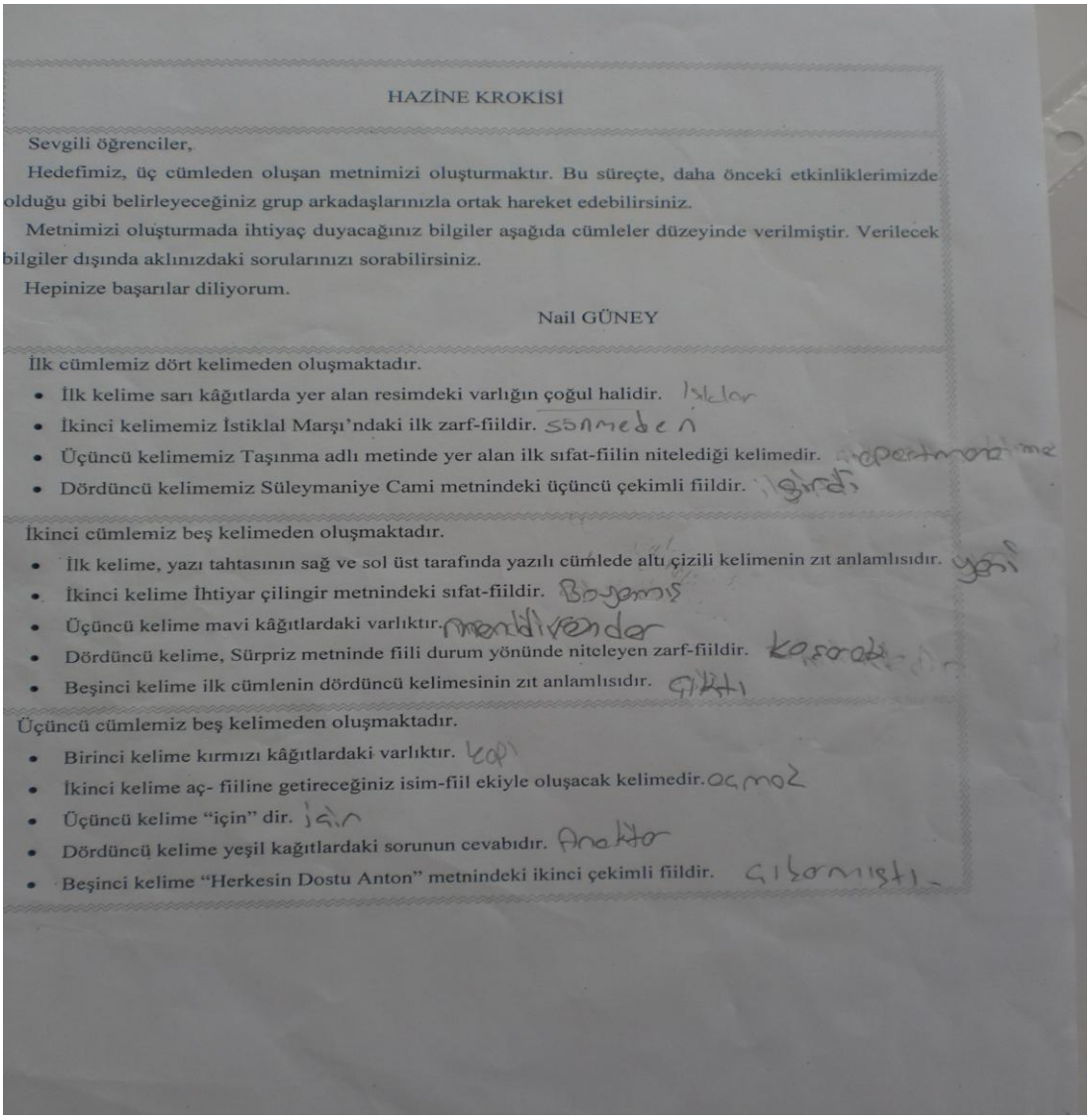

İHTİYAR ÇİLİNGİR

Koyunpazarı'nda ufacık bir dükkânda, bir küçük ocak yanıyor. Genç adam körük çekiyor. Ak sakallı, küçük yüzlü ihtiyar amca ise minik halkaları ateşte ısıtıp zincir bağlıyor. Boyanmış halkalar, ayrı bir heyecan katıyor. Baktıkça içim ısınıyor. Ama ateşin sıcağından değil içimin sıcaklığı. Ak sakallı amcanın çalışma azminden….

"Kilidi açıp kapamak için kullanılan araç, açar, açkı, dil"

HAZİNE KROKİSİ

Sevgili öğrenciler,

Hedefimiz, üç cümleden oluşan metnimizi oluşturmaktır. Bu süreçte, daha önceki etkinliklerimizde olduğu gibi belirleyeceğiniz grup arkadaşlarınızla ortak hareket edebilirsiniz.

Metnimizi oluşturmada ihtiyaç duyacağınız bilgiler aşağıda cümleler düzeyinde verilmiştir. Verilecek bilgiler dışında aklınızdaki sorularınızı sorabilirsiniz.

Hepinize başarılar diliyorum.

Nail GÜNEY

İlk cümlemiz dört kelimeden oluşmaktadır.

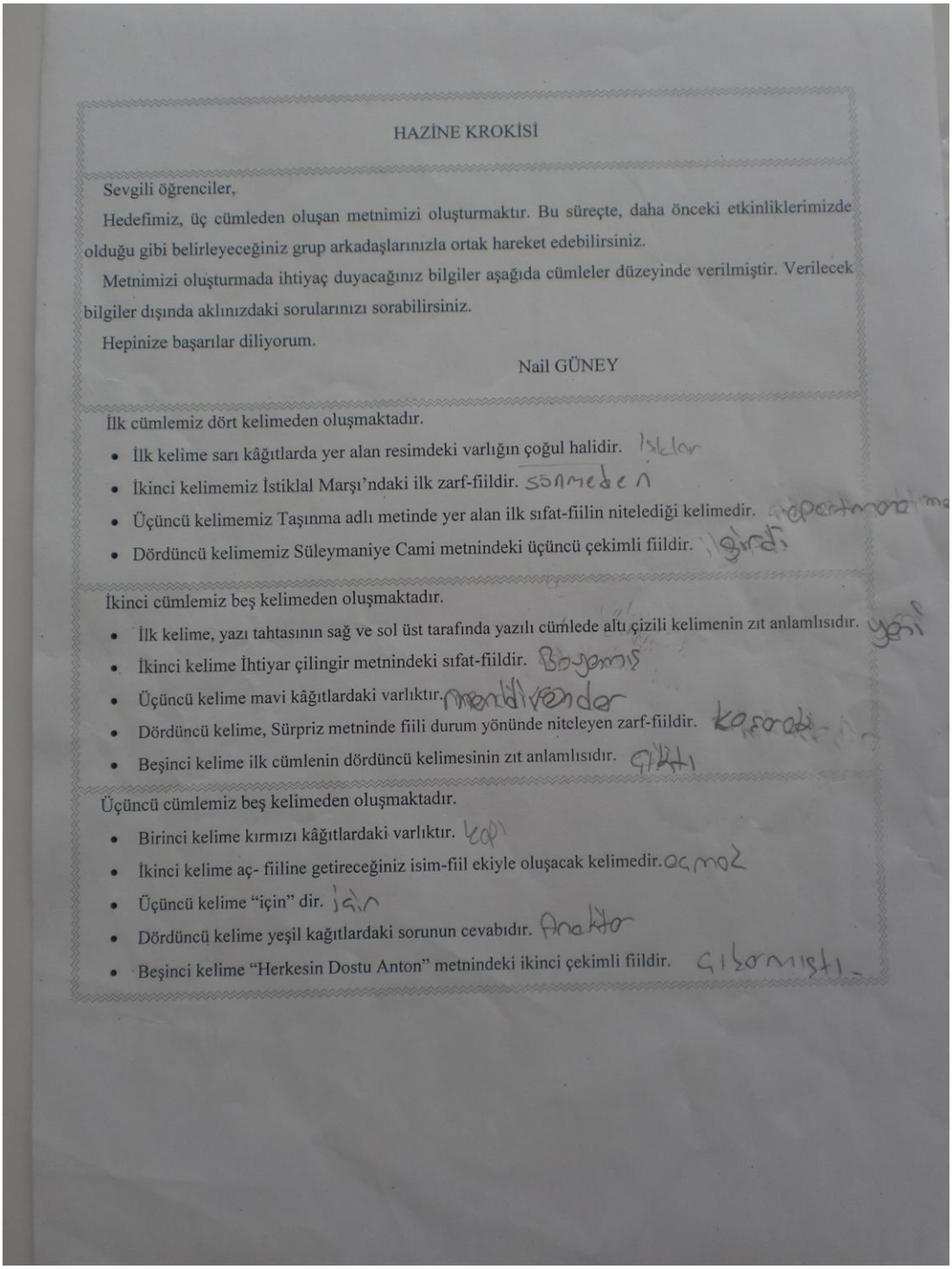
- İlk kelime sarı kâğıtlarda yer alan resimdeki varlığın çoğul halidir. Işıklar
- İkinci kelimemiz İstiklal Marşı'ndaki ilk zarf-fiildir. sönmeden
- Üçüncü kelimemiz Taşınma adlı metinde yer alan ilk sıfat-fiilin nitelediği kelimedir. yapılmamış
- Dördüncü kelimemiz Süleymaniye Cami metnindeki üçüncü çekimli fiildir. girdi

İkinci cümlemiz beş kelimeden oluşmaktadır.

- İlk kelime, yazı tahtasının sağ ve sol üst tarafında yazılı cümlede altı çizili kelimenin zıt anlamlısıdır. yeni
- İkinci kelime İhtiyar çilingir metnindeki sıfat-fiildir. Boyamış
- Üçüncü kelime mavi kâğıtlardaki varlıktır. merdiven
- Dördüncü kelime, Sürpriz metninde fiili durum yönünde niteleyen zarf-fiildir. kapıdan
- Beşinci kelime ilk cümlenin dördüncü kelimesinin zıt anlamlısıdır. çıktı

Üçüncü cümlemiz beş kelimeden oluşmaktadır.

- Birinci kelime kırmızı kâğıtlardaki varlıktır. kapı
- İkinci kelime aç- fiiline getireceğiniz isim-fiil ekiyle oluşacak kelimedir. açmaz
- Üçüncü kelime "için" dir. için
- Dördüncü kelime yeşil kağıtlardaki sorunun cevabıdır. Anahtar
- Beşinci kelime "Herkesin Dostu Anton" metnindeki ikinci çekimli fiildir. gidermişti

HAZİNE KROKİSİ

Sevgili öğrenciler,

Hedefimiz, üç cümleden oluşan metnimizi oluşturmaktır. Bu süreçte, daha önceki etkinliklerimizde olduğu gibi belirleyeceğiniz grup arkadaşlarınızla ortak hareket edebilirsiniz.

Metnimizi oluşturmada ihtiyaç duyacağınız bilgiler aşağıda cümleler düzeyinde verilmiştir. Verilecek bilgiler dışında aklınızdaki sorularınızı sorabilirsiniz.

Hepinize başarılar diliyorum.

Nail GÜNEY

İlk cümlemiz dört kelimeden oluşmaktadır.

- İlk kelime sarı kâğıtlarda yer alan resimdeki varlığın çoğul halidir. Işıklar
- İkinci kelimemiz İstiklal Marşı'ndaki ilk zarf-fiildir. sönmeden
- Üçüncü kelimemiz Taşınma adlı metinde yer alan ilk sıfat-fiilin nitelediği kelimedir.
- Dördüncü kelimemiz Süleymaniye Cami metnindeki üçüncü çekimli fiildir. girdi

İkinci cümlemiz beş kelimeden oluşmaktadır.

- İlk kelime, yazı tahtasının sağ ve sol üst tarafında yazılı cümlede altı çizili kelimenin zıt anlamlısıdır. yeni
- İkinci kelime İhtiyar çilingir metnindeki sıfat-fiildir. Boyamış
- Üçüncü kelime mavi kâğıtlardaki varlıktır. mendil verdiler
- Dördüncü kelime, Sürpriz metninde fiili durum yönünde niteleyen zarf-fiildir. koşarak
- Beşinci kelime ilk cümlenin dördüncü kelimesinin zıt anlamlısıdır. gitti

Üçüncü cümlemiz beş kelimeden oluşmaktadır.

- Birinci kelime kırmızı kâğıtlardaki varlıktır. kapı
- İkinci kelime aç- fiiline getireceğiniz isim-fiil ekiyle oluşacak kelimedir. açmak
- Üçüncü kelime "için" dir. için
- Dördüncü kelime yeşil kağıtlardaki sorunun cevabıdır. Anahtar
- Beşinci kelime "Herkesin Dostu Anton" metnindeki ikinci çekimli fiildir. gülüyordu

EK- 17

HAZİNEYİ BUL TEKNİĞİ FOTOĞRAF ÖRNEKLERİ

EK- 18

KART EŞLEŞTİRME TEKNİĞİ DERS PLANI

Ders	Türkçe
Sınıf	8
Süre	20 dakika
Temel Beceriler	Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma, Eleştirel düşünme, Yaratıcı düşünme, İletişim kurma, Araştırma, Karar verme.
Temel Beceri Alanı	Dil bilgisi
Amaç	Fiilimsiler ile ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama
Kazanımlar	• Fiilimsiyle, fiil ve isim soylu kelimeler arasındaki farkları kavrar. • Fiilimsilerin işlevlerini ve kullanım özelliklerini kavrar. • Fiilimsileri özelliklerine uygun biçimde kullanır. • Cümlede, fiilimsiye bağlı kelime veya kelime gruplarını bulur.
Materyaller	Çalışma kâğıtları.
Süreç	
• Birinde soruların diğerinde çözümlerin olduğu 24 kart hazırlanır. • On iki kartta sorular on ikisinde çözümler vardır. • İlk destenin kartlarına numara, ikinci destenin kartlarına harf verilir. • Destelerin birbiriyle ilişkisi anlatılır. Destelerde yer almayan iki eş, örnek olarak sınıfa gösterilir. • Kartlar öğrencilere rasgele dağıtılır. • Öğrenciler kendilerine gelen kartları inceler. • Sınıfta dolaşarak kartının eşini arar. • Kartlarını eşleştirenler tahtaya çıkarak diğerlerine yardımcı olur. • Kart numaraları seçkisiz olarak söylenir. Numarası söylenenler kendi kartlarının içeriğini ve eşlerini, gerekçeleriyle sunarlar. • Doğru eşleşmeler söylenir.	

İlkbaharda açan çiçekler ne kadar güzel. Her çiçek farklı bir güzellik katıyor doğaya.

Metinde sadece bir tane fiilimsi yer almaktadır.

Birinci şart kendimize güvenmektir. Kendini bilmeyen ve başaracağına inanmayan bir kişi en başından kaybetmiştir. Sakın böyle olmayalım.

İsim-fiile, sıfat-fiile ve zarf-fiile örnek kulanım vardır.

Birinci şart kendimize güvenmektir. Kendini bilmeyen ve başaracağına inanmayan bir kişi en başından kaybetmiştir. Sakın böyle olmayalım.

Açılışı erken yapabilmek için daha fazla çalışmamız gerekir. Zamanımız azalıyor. Çok işimiz var.

İsim-fiile ait tüm örnek kullanımlar cümlede yer almaktadır.

Metinde sıfat-fiil ve isim-fiil bulunmasına rağmen zarf-fiil bulunmamaktadır.

Mahalleme girdiğimde çok mutlu oluyorum. İçim içime sığmıyor. Bir de arkadaşlarımı görünce sevincim kat kat artıyor. Onlarla konuşurken güzel günleri hatırlıyorum.

Metinde birden fazla zarf-fiil vardır ve tümü fiilleri zaman yönünden nitelemektedir.

Annesinin uzattığı bardağı hemen masaya götürdü. Çok sevdiği annesine yardım ederdi. Onun söylediği sözleri, verdiği öğütleri hiç aklından çıkarmazdı. Her işte onun fikrini alırdı.

Metinde birden fazla fiilimsi bulunmaktadır ve tümü sıfat-fiildir.

. Türkçe dersinde öğretmenimiz metni okuyunca hepimiz okumak istedik. Eğlenceli ve ilginç bir hikâyeydi.

Bir fiil kökü aldığı ekle aynı cümle içinde hem isim-fiil hem de zarf-fiil olarak kullanılmıştır.

Sarı çiçek bağdaş kurup oturur
Türlü çiçeklere haber getirir
Sümbüllü dağlardan haber getirir
Ilgıt ılgıt esen yele dönmüşsün

Şiirde yer alan fiilimsilerin türü sırasıyla zarf-fiil- sıfat-fiil dir.

Bir şey var aramızda
Senin bakışından belli
Benim yüzümden
Dalıveriyoruz arada bir
İkimiz de aynı şeyi
düşünüyoruz belki
Gülüşerek başlıyoruz söze
Bir şey var aramızda

Şiirde yer alan fiilimsilerin
türü sırasıyla
isim-fiil ve zarf-fiildir.

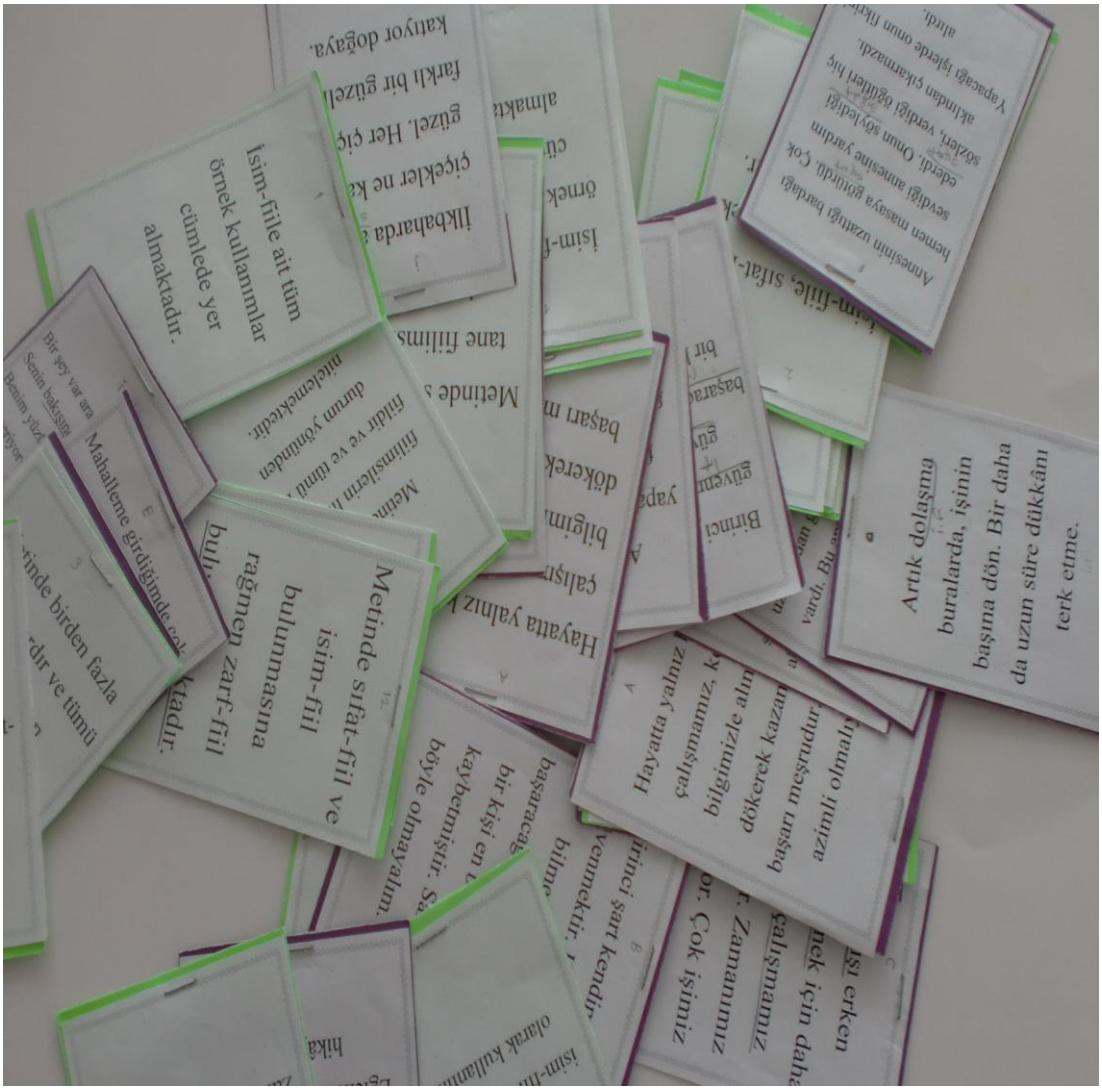
Veda konuşması hepimizi çok duygulandırdı. Onu son kez görebilmek için çok uzaklardan gelen kişiler de vardı. Bu anı yaşamak ve onunla vedalaşmak çok güzel bir duyguydu.

Metinde yer alan
cümlelerin tümünde isim-
fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiilden
en az biri kullanılmıştır.

Artık dolaşma buralarda, işinin başına dön. Bir daha da uzun süre dükkânı terk etme.	Metinde yer alan -me ekleri, isim-fiil eki değildir.
Omzunun acısına aldırmadan yalpalayarak yoluna devam etti. Sızlana sızlana sokağa vardı. Bir müddet bekledi. Biraz dinlenip evine girdi.	Metinde yer alan fiilimsilerin hepsi zarf-fiildir ve ve tümü fiilleri durum yönünden nitelemektedir.

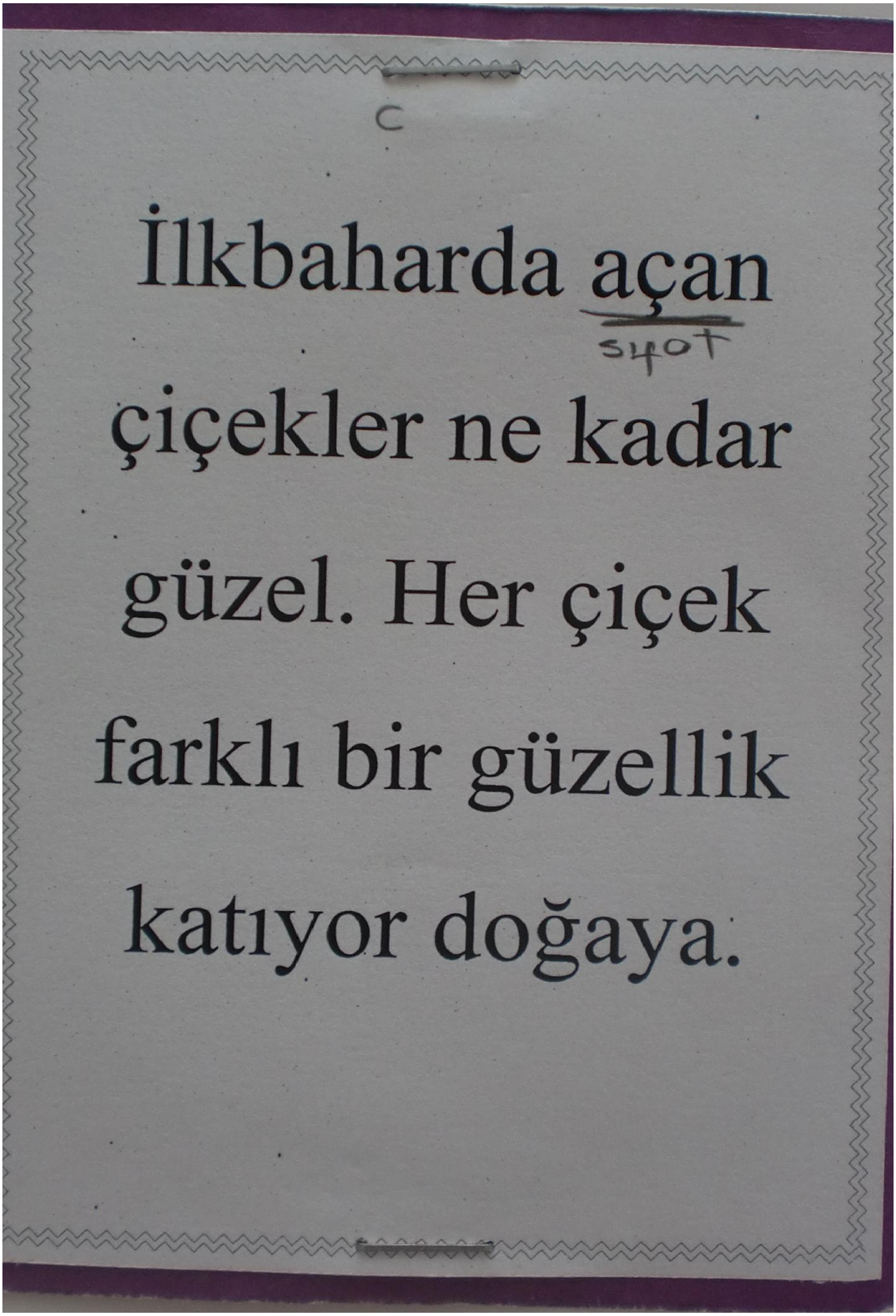
EK- 19

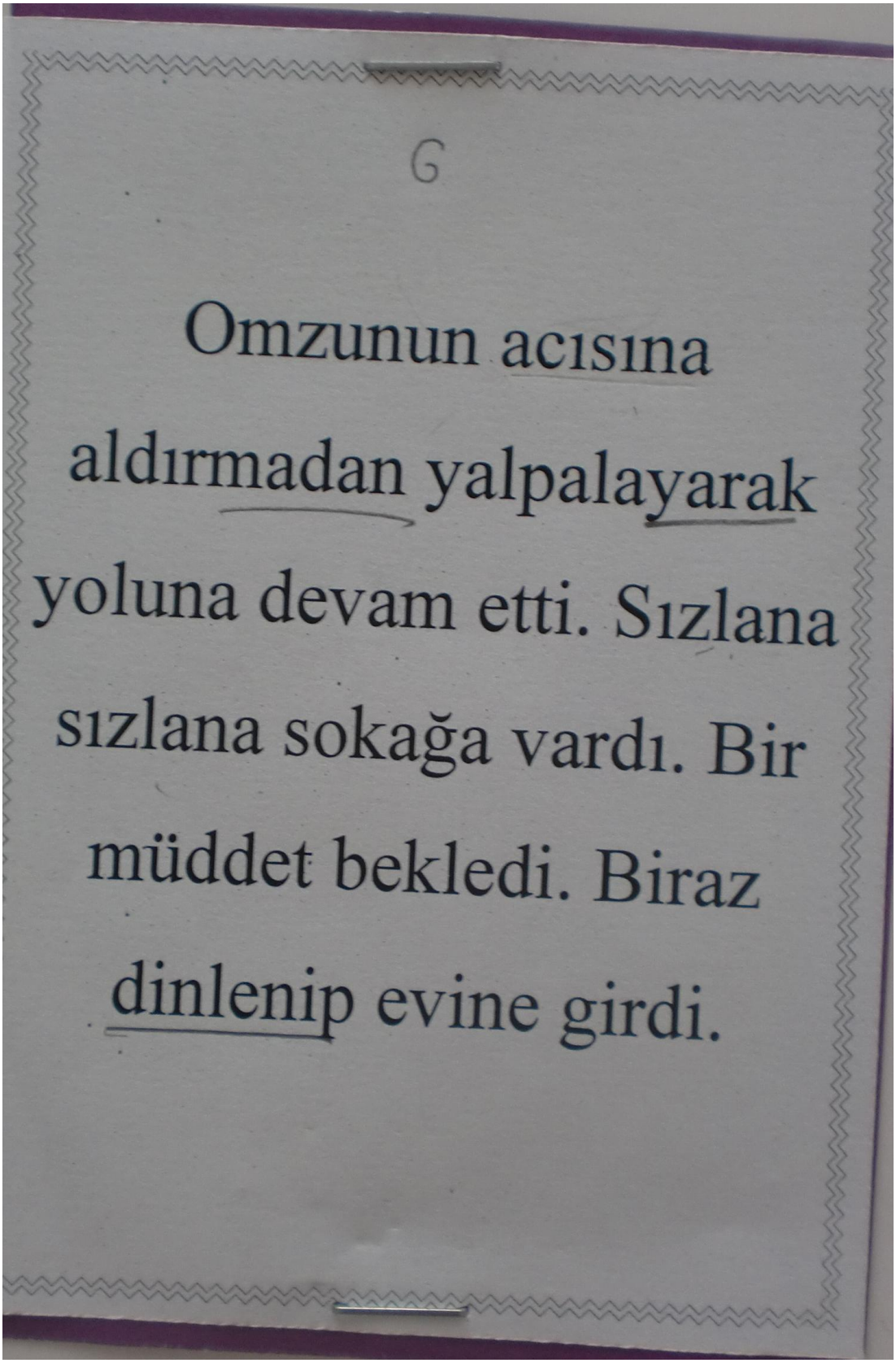
KART EŞLEŞTİRME TEKNİĞİ ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

5

Şiirde yer alan fiilimsilerin türü sırasıyla zarf-fiil- sıfat-fiil dir.

C
İlkbaharda açan
SYOT
çiçekler ne kadar
güzel. Her çiçek
farklı bir güzellik
katıyor doğaya.

G
Omzunun acısına
aldırmadan yalpalayarak
yoluna devam etti. Sızlana
sızlana sokağa vardı. Bir
müddet bekledi. Biraz
dinlenip evine girdi.

EK- 20

KART EŞLEŞTİRME TEKNİĞİ FOTOĞRAF ÖRNEKLERİ

EK- 21

ŞİİR YAZMA TEKNİĞİ DERS PLANI

Ders	Türkçe
Sınıf	8
Süre	20 dakika
Temel Beceriler	Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma, Eleştirel düşünme, Yaratıcı düşünme, İletişim kurma, Araştırma, Karar verme.
Temel Beceri Alanı	Dil bilgisi
Amaç	Fiilimsiler ile ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama
Kazanımlar	• Fiilimsiyle, fiil ve isim soylu kelimeler arasındaki farkları kavrar. • Fiilimsilerin işlevlerini ve kullanım özelliklerini kavrar. • Fiilimsileri özelliklerine uygun biçimde kullanır. • Cümlede, fiilimsiye bağlı kelime veya kelime gruplarını bulur.
Materyaller	Çalışma kâğıdı, derlenen fişler.

Süreç

- Öğrenciler kendi belirleyeceği arkadaşlarıyla gruplara ayrılır.
- Grupların üye sayısı iki, üç veya dört arasında değişkenlik gösterebilir.
- Öğrencilerden oluşturdukları gruba ad vermeleri istenir.
- Etkinlik hakkında bilgi verilir.
- Grup olarak bir şiir meydana getirileceği ifade edilir. Her dizeyi bir kişinin yazabileceği gibi grup üyelerinin etkin katılımıyla şiirin tümü grup tarafından da oluşturulabilir.
- Konu bulmada öğrencilere yardım edilir. Kartopu etkinliğindeki gibi ilgi ve beklentilerine göre öğrencilere gerekli yönlendirmeler yapılır.
- Şiir konusu bulunduktan sonra yazım aşamasında daha önceki haftalarda verilen

ödevden yararlanmalarına teşvik edilir.

- Mısralarda, fiilimsilerin yer almasına özen gösterilir.
- Öğrencilere takıldıkları yerlerde yardım edilir.
- Tamamlanan şiirler okunur. Fiilimsiler konusuyla ilgili dönütler alınarak eksikler tamamlanır.
- Öğrencilerin görüşlerini öğrenmek için "Bugün ne öğrendim?" kâğıtları öğrencilere dağıtılır.

Grubunuzun Adı:	Grup üyeleri

……..

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

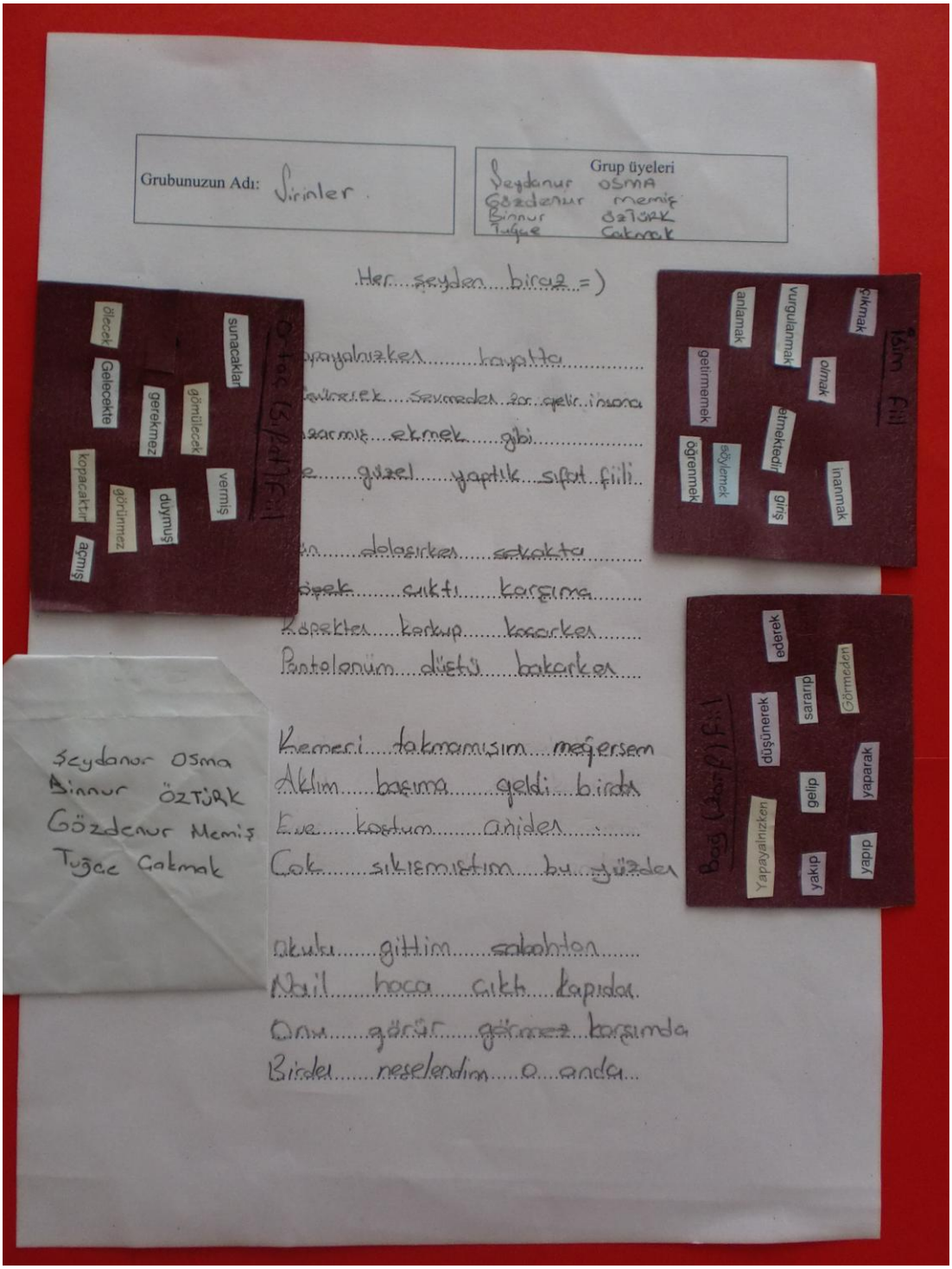
……

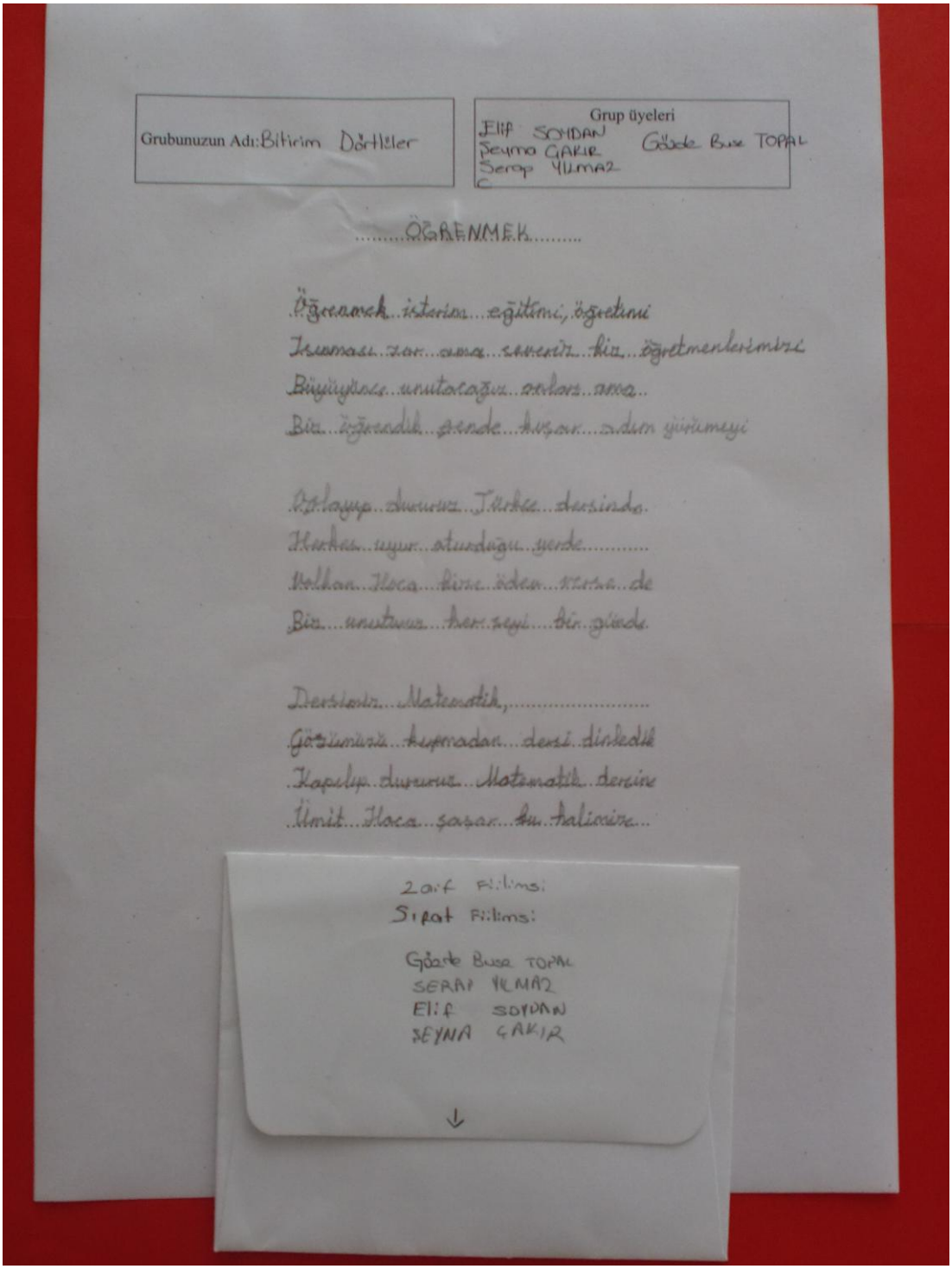
……

……

EK- 22

ŞİİR YAZMA TEKNİĞİ ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

Grubunuzun Adı: Bitirim Dörtler

Grup üyeleri
Elif SOYDAN
Şeyma GAKIR
Serap YILMAZ
Gözde Buse TOPAL

ÖĞRENMEK

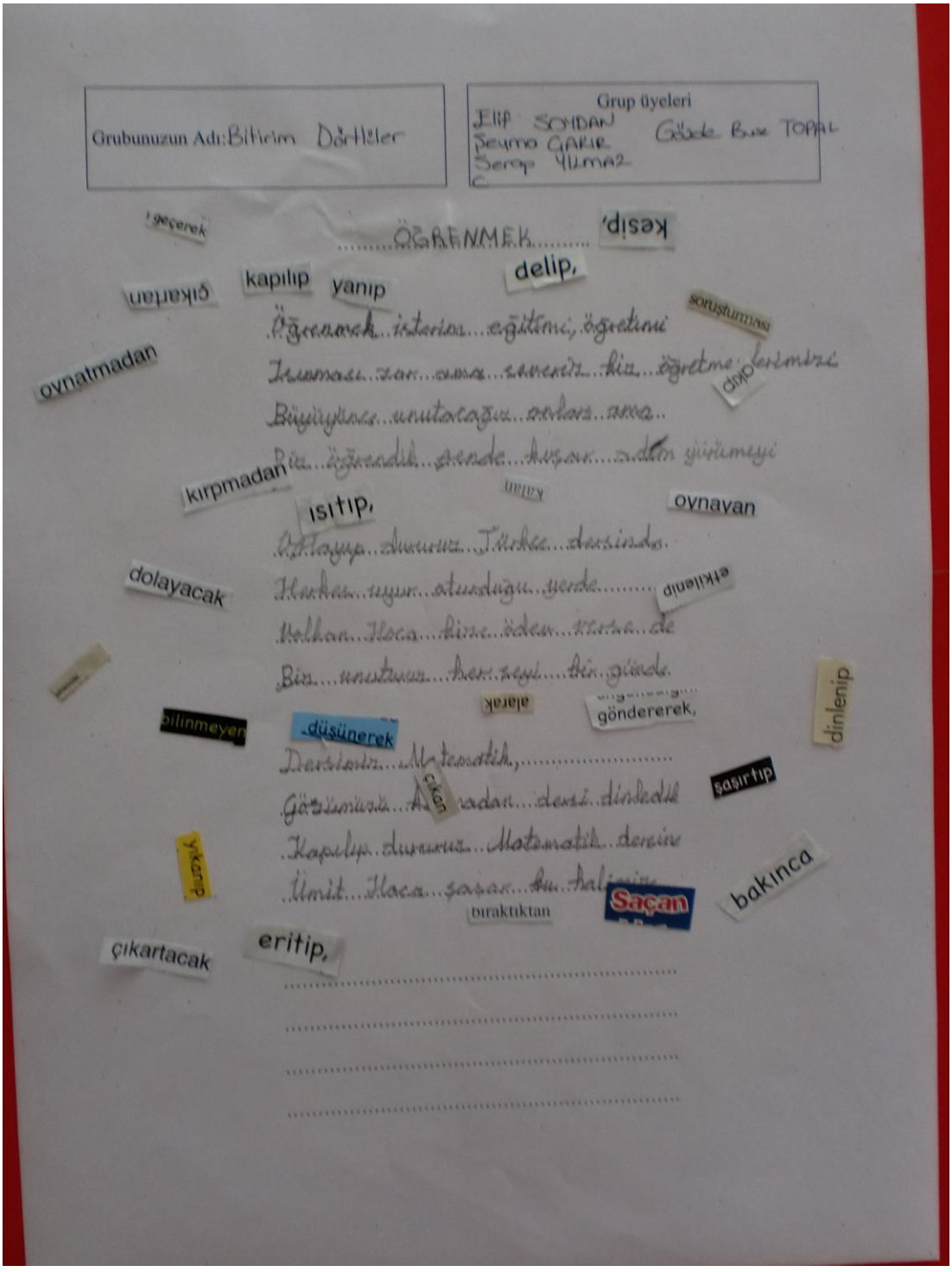
Öğrenerek insanın eğitimi, öğretimi
İnsanın var olma sebebi biz öğretmenlerimiz
Büyüyünce unutacağız sevsek de
Biz öğrendik gerçek hayatın doğru yürümeyi

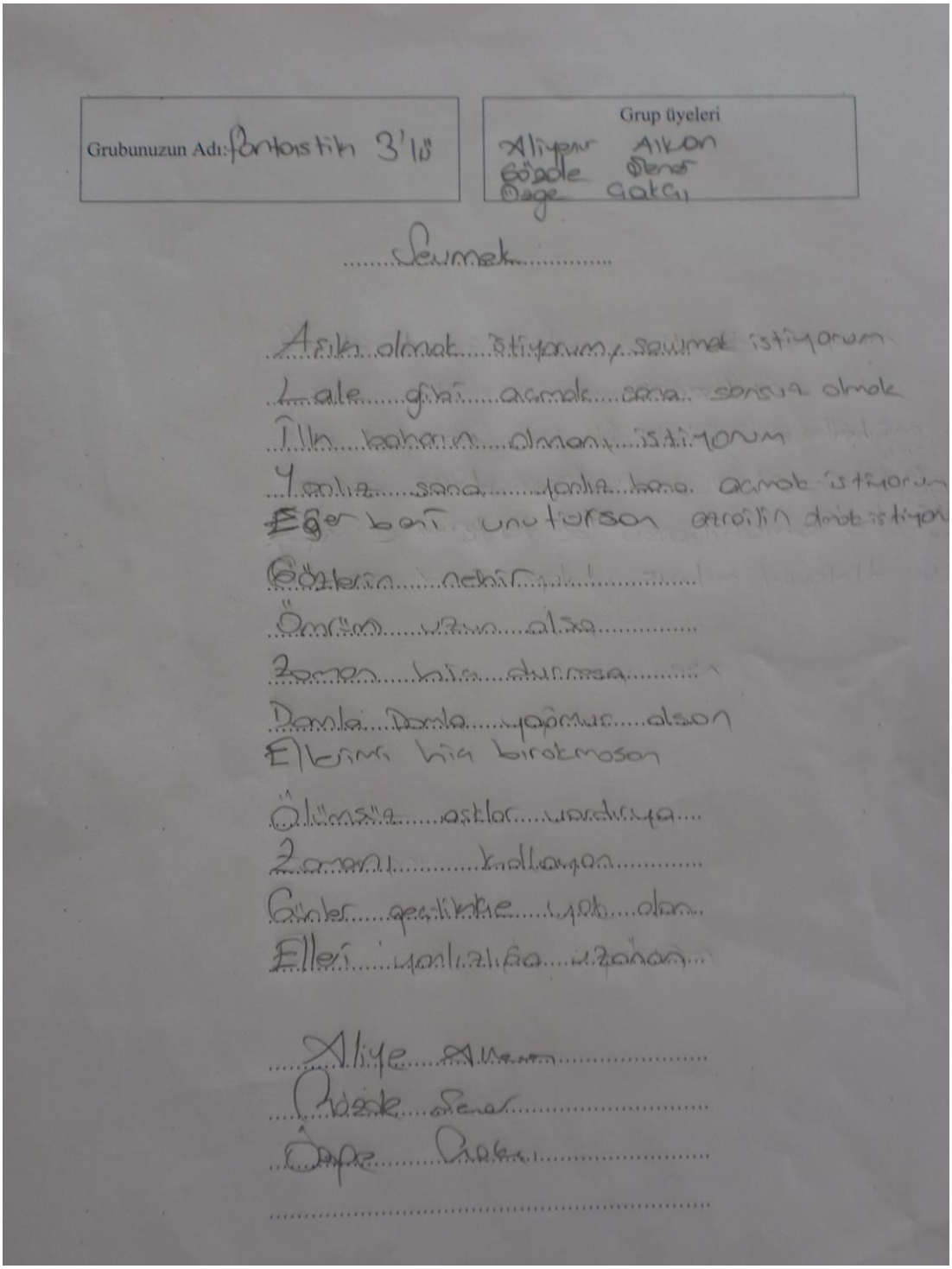
Oynayıp duruyoruz Türkçe dersinde
Horhan uyur oturduğu yerde
Volkan Hoca bize ödev versede
Biz unutuyoruz her şeyi bir güzel

Dersimiz Matematik,
Gözümüz kapmadan dersi dinledik
Kapılıp duruyoruz Matematik derine
Ümit Hoca şaşar bu halimize

Zarf Fiilimsi
Sıfat Fiilimsi

Gözde Buse TOPAL
SERAP YILMAZ
ELİF SOYDAN
ŞEYMA GAKIR

Grubumuzun Adı: Bilicim Dörtler
Grup üyeleri
Elif SOYDAN
Şeyma GARİP
Serap YILMAZ
Gözde Buse TOPAL
ÖĞRENMEK
geçerek
kapılıp
yanıp
delip,
kesip,
çıkartan
oynatmadan
soruşturması
dinlerken
kırpmadan
ısıtıp,
oynayan
dolayacak
etkileniip
bilinmeyen
düşünerek
alarak
göndererek,
dinlenip
şaşırtıp
bakınca
yıkarak
çıkartacak
eritip,
Saçan
bıraktıktan

Grubunuzun Adı: Fantastik 3'lü

Grup üyeleri
Aliyar Arkan
Gözde Deniz
Doğa Gaka

Sevmek

Aşık olmak istiyorum, sevilmek istiyorum
Lale gibi acmak sana sonsuza olmak
İlk baharın olmanı istiyorum
Yanlış sana yanlış bana acmak istiyorum
Eğer bari unutursan arsızlığın dinsin istiyor
Gözlerin nehir
Ömrüm yarım alsa
Zaman bir durmasa
Damla Damla yağmur olsan
Ellerini bir bırakmasan
Ölümsüz aşklar vardıya
Zaman kollasan
Günler geçtikçe çok olan
Elleri yanlızlığa uzanan

Aliye Arkan
Gözde Deniz
Doğa Gaka

EK- 23

ŞİİR YAZMA TEKNİĞİ FOTOĞRAF ÖRNEKLERİ

EK- 24

TOP TAŞIMA TEKNİĞİ DERS PLANI

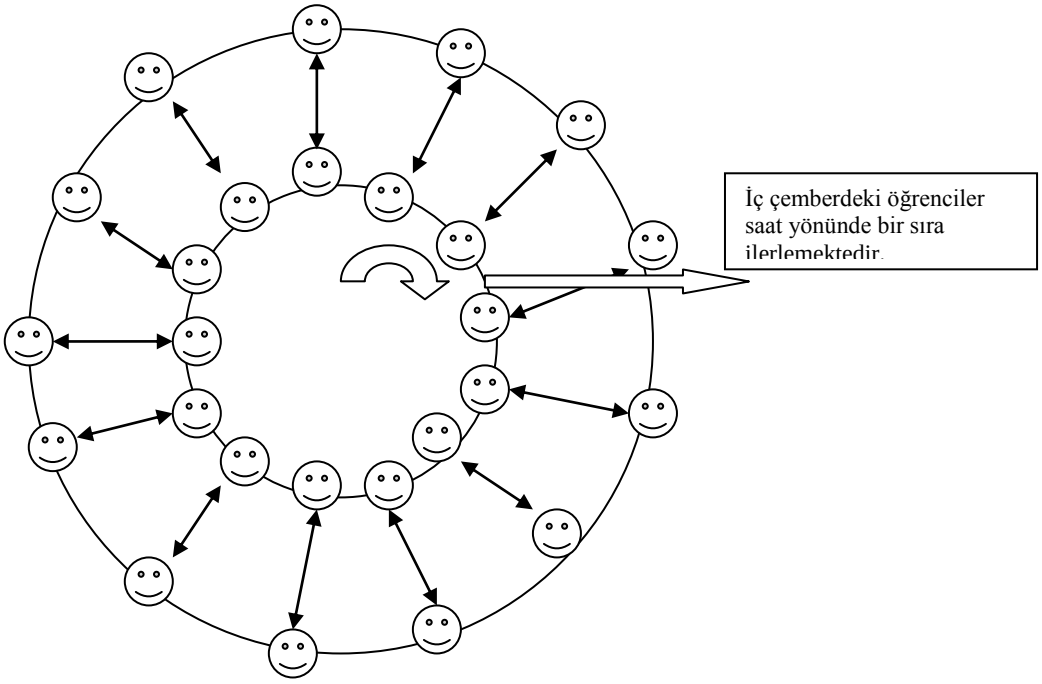
Ders	Türkçe
Sınıf	8
Süre	30 dakika
Temel Beceriler	Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma, Eleştirel düşünme, Yaratıcı düşünme, İletişim kurma, Problem çözme, Araştırma, Karar verme.
Temel Beceri Alanı	Dil bilgisi
Amaç	Fiilimsiler ile ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama
Kazanımlar	• Fiilimsiyle, fiil ve isim soylu kelimeler arasındaki farkları kavrar. • Fiilimsilerin işlevlerini ve kullanım özelliklerini kavrar. • Fiilimsileri özelliklerine uygun biçimde kullanır. • Cümlede, fiilimsiye bağlı kelime veya kelime gruplarını bulur.
Materyaller	Çember çizgileri, düdük, kronometre.
Süreç	
• Etkinliğin düzenlenmesi için sınıftaki sıralar en az yer kaplayacak şekilde kenarlara itilir. • İç içe iki çember oluşturulur. Çemberlerde iç ve dış gruptaki öğrenci sayısının eşit olmasına dikkat edilir. • Öğrenciler ayakta ve yüz yüze gelecek şekilde sıralanır. • Çemberlerin karışmaması için öğrenciler el ele tutuşturulur. • Çemberlerin ve öğrencilerin yerlerinin karışmaması için sınıf zeminine çemberler çizilir. • Dış çemberdeki öğrenci soran, iç çemberdeki öğrenci ise cevaplayan pozisyondadır. • İç çemberdeki öğrenci, önce dış çemberdeki öğrencinin sorusu içindeki fiilimsi çeşidini bulur. O türde bir fiilimsiyle cevap vermeye çalışır. • Dış çemberdeki öğrenci cümle içinde birden fazla türde fiilimsi kullanmışsa iç	

çemberdeki öğrenci istediği fiilimsi türüyle cevap verebilir.

- Her eşleşmeye iki dakika süre verilir. Süre bitiminde öğretmen düdükle veya sözlü olarak değişimi gerçekleştirir.
- Sorular cevaplandıktan sonra dış çember sabit kalır, iç çemberdeki öğrenciler saat yönünde bir sıra ilerler. Böylece bir öğrenci birçok kişiyle konuşma fırsatı bulur.
- Soru turunda, öğrenciler ilk eşleştiği kişiyle tekrar karşılaşınca iç ve dış grup yer değiştirir.
- Böylece her öğrenci hem soran hem de cevaplayan konumunda yer alır.

EK- 25

TOP TAŞIMA TEKNİĞİ ETKİNLİK ŞEMASI

EK- 26

TOP TAŞIMA TEKNİĞİ FOTOĞRAF ÖRNEKLERİ

EK- 27

KİM OLDUĞUNU BİL TEKNİĞİ DERS PLANI

Ders	Türkçe
Sınıf	8
Süre	30 dakika
Temel Beceriler	Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma, Eleştirel düşünme, Yaratıcı düşünme, İletişim kurma, Problem çözme, Araştırma, Karar verme.
Temel Beceri Alanı	Dil bilgisi
Amaç	Kelime türleriyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama
Kazanımlar	• İsimlerin cümledeki işlevlerini kavrar, isimleri işlevlerine uygun olarak kullanır. • Kelimeleri cümlede farklı görevlerde kullanır.
Materyaller	Çalışma kâğıtları, iğne.
Süreç	
• İsimler konusunda öğrenci sayısı kadar yaka kartları hazırlanır. • Yaka kartlarında isimler ve özellikleriyle ilgili cümleler yer alır. • Kartlar öğrencilere dağıtılır. • Öğrenciler kartları yakalarına takar. • Öğrenciler sınıfta dolaşarak yakasındaki kartta yanlış bilgi olan öğrenciyi bulmaya çalışır. • Yanlış olan kartlar öğrenciler tarafından not edilir. • Çözümleme işlemi bittikten sonra herkes yerine oturur. • Kimlerin yaka kartında doğru cümle olduğu, kimlerde yanlış cümleler olduğu ve yanlışlık nedenleri konuşulur.	

Nilüfer en sevdiğim çiçektir.

Altı çizili kelime “özel isim”dir.

Yağmur, sınıftaki en kısa saçlı kızdır.

Altı çizili kelime “özel isim”dir.

“Sürüden ayrılanı kurt kapar.” cümlesindeki altı çizili kelimenin özellikleri şu şekildedir:

- Cins isim
- Topluluk ismi
- Somut isim

“Çocuklar geleceğimizin teminatıdır.” cümlesindeki altı çizili kelimenin özellikleri şu şekildedir:

- Cins isim
- Topluluk ismi
- Somut isim

Beypazarı’nın tarihi çarşısında o dükkân senin bu dükkân benim dolaşıyorum.

Yukarıdaki cümlede isim olan kelimelerin altı çizilmiştir.

Sabahın erken vakitlerindeki şaşkınlığımı ve yabancılığımı üzerimden atıp en dost canlısı halime büründüğüm için asırlık dükkânlarda gelsin çaylar gitsin gazozlar.

Yukarıdaki cümlede altı çizili kelimelerin tümü isimdir.

Ama ille de çaylar; burada kimsenin dükkânında tavşankanı bir çay içmeden çıkılmaz.

Yukarıdaki cümlede özel isim **bulunmamaktadır**.

Beypazarı’nın son kemer ustasını dükkânın önündeki kaldırıma oturup bekliyorum.

Yukarıdaki cümlede özel isim **bulunmamaktadır**.

Ustanın evi dükkânın hemen üstünde; ama doksan yaşına merdiven dayadığı için olsa gerek eskisi gibi erken çıkamıyormuş dışarıya.

Yukarıdaki cümlede yer alan isimlerin tümü tekildir.

Bayındır Han'a Gürcistan'dan at, kılıç ve bir de çomak getirdiler.

Yukarıdaki cümlede altı çizili olan kelime çoğul isimdir.

Nice zaman sonra güçlükle nefes alarak iniyor merdivenlerden, dükkânı açıp içerdeki birkaçını dışarıya sıralıyor.

Yukarıdaki cümlede tekil isim, çoğul isim ve topluluk ismine örnek vardır.

Bir ağaç kütüğü üzerine oturup arkadaşlarla karşıdaki ormanı seyre daldık bir zaman sonra.

Yukarıdaki cümlede tekil isim, çoğul isim ve topluluk ismine örnek vardır.

Bayındır Han, bu duruma çok üzüldü.

Yukarıdaki cümlede yer alan kelimelerin tümü isimdir.

Bayındır Han'ın yurdunda yiğitler vardır.

Yukarıdaki cümlede yer alan kelimelerin tümü isimdir.

"Mustafa Kemal Atatürk'ün açtığı yolda ilerlemeliyiz." cümlesinde özel ve cins isime örnek kullanım vardır.

Galatasaray, Türkiye'yi en iyi şekilde temsil etmektedir.

Yukarıdaki cümlede yer alan isimlerin tümü özel isimdir.

Küçük yanılgılarımı büyük suçmuş gibi başıma kakmayın. Bana yanılma payı bırakın.

Yukarıdaki cümlede yer alan isimlerin tümü cins isimdir.

Bana haksızlık ettiğinizde açıklayın. Duygularını ifade edin.

Yukarıdaki cümlede yer alan isimlerin tümü soyuttur.

Duvarda boyanacak yer kalmadı artık. Hepsini kırmızıya boyadık.

Yukarıdaki cümlede yer alan isimlerin tümü somuttur.

İstanbul Lisesi'nden elli kadar gönüllü öğrenci kabul edildi. Ancak biri geri çevrildi. Yaşadığı hüzün bambaşkaydı.

Yukarıdaki cümlede somut ve soyut isme örnek kullanım vardır.

"Kışlık ayakkabılarımı giymeye başladım."

Yukarıdaki cümlede altı çizili kelime isim olarak kullanılmıştır.

Bir demet çiçekle eve geldiğinde annem çiçekleri hemen suya koyardı.

Yukarıdaki cümlede özel-cins ve topluluk ismine örnek kullanım vardır.

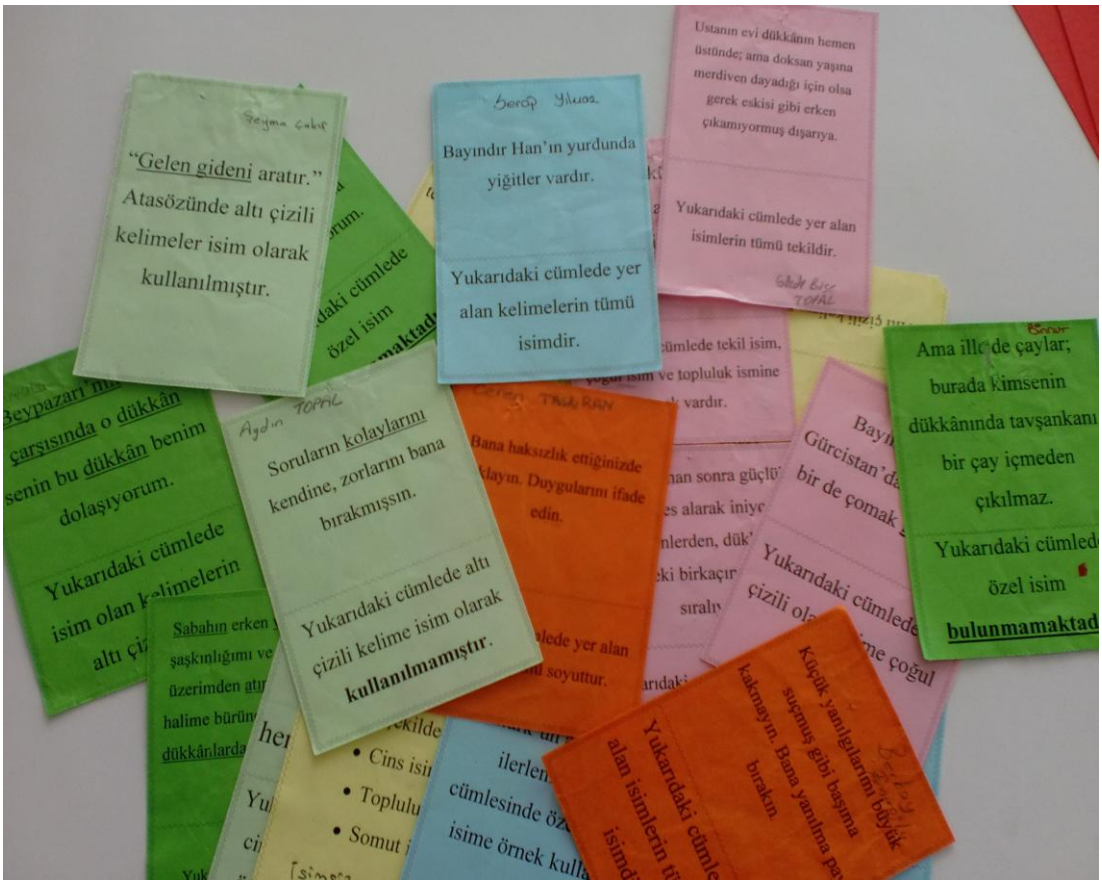
Gelen gideni aratır."
Atasözünde altı çizili kelimeler isim olarak kullanılmıştır.

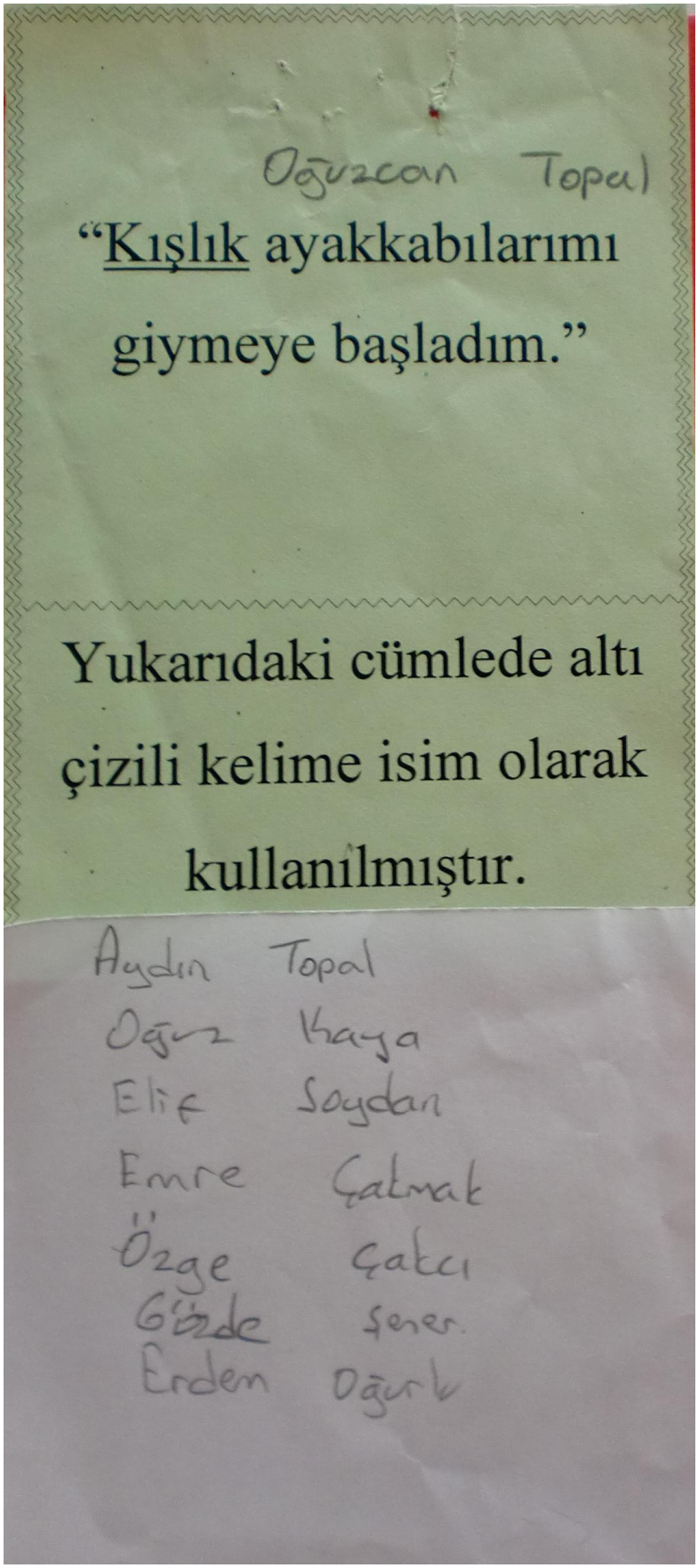
Soruların kolaylarını kendine, zorlarını bana bırakmışsın.

Yukarıdaki cümlede altı çizili kelime isim olarak **kullanılmamıştır.**

EK- 28

KİM OLDUĞUNU BİL TEKNİĞİ ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

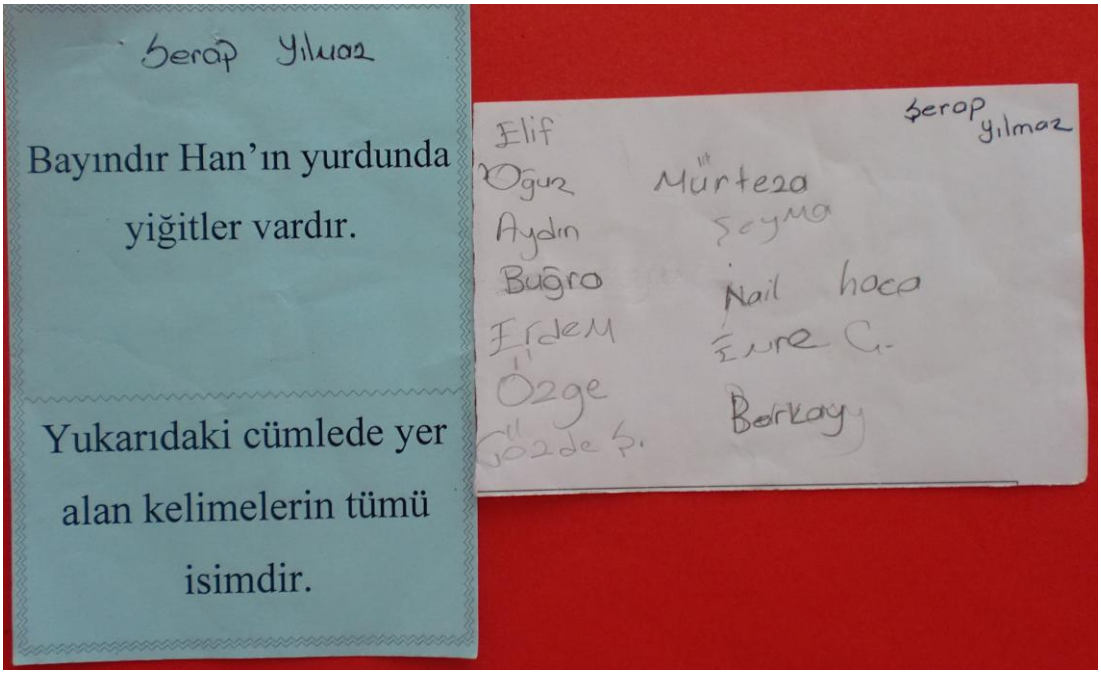

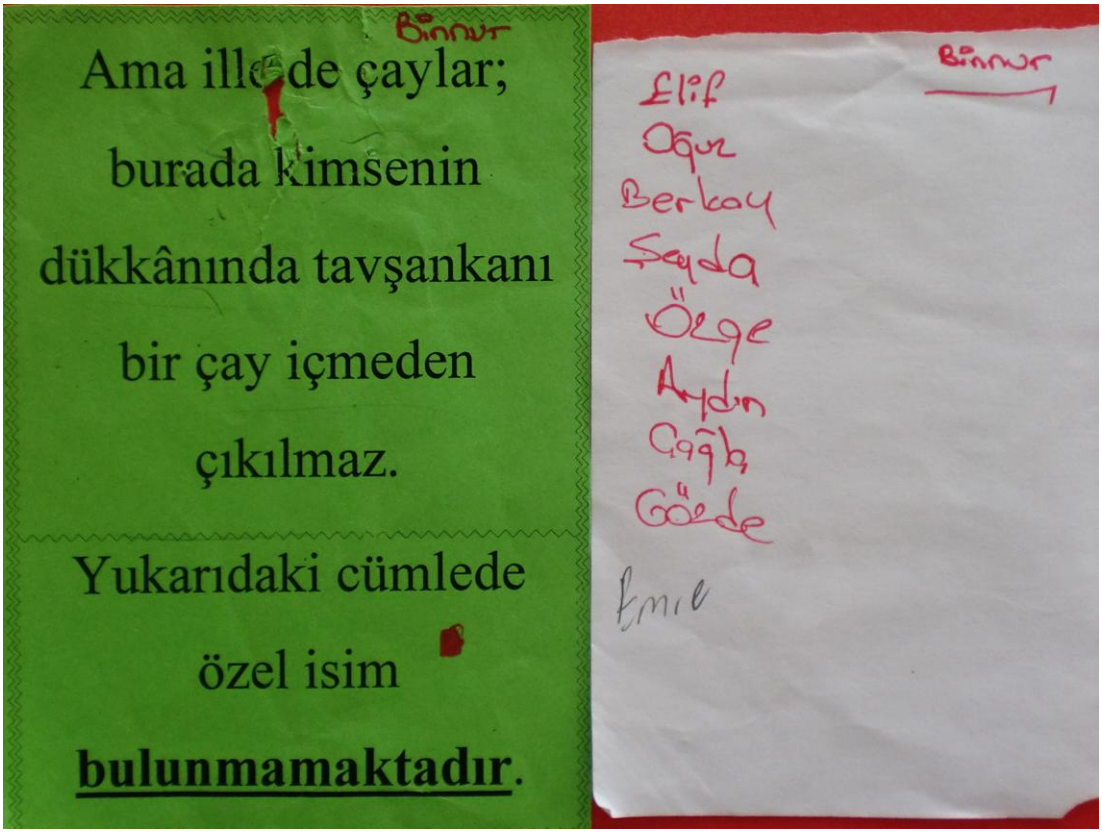
Oğuzcan Topal

"Kışlık ayakkabılarımı giymeye başladım."

Yukarıdaki cümlede altı çizili kelime isim olarak kullanılmıştır.

Aydın Topal
Oğuz Kaya
Elif Soydan
Emre Çalmak
Özge Çakcı
Gözde Şener
Erdem Öğrk

Serap Yılmaz
Bayındır Han'ın yurdunda yiğitler vardır.
Yukarıdaki cümlede yer alan kelimelerin tümü isimdir.
Serap yılmaz
Elif
Oğuz
Aydın
Buğra
Erdem
Özge
Mürteza
Seyma
Nail hoca
Berkay

Binnur
Ama illede çaylar; burada kimsenin dükkânında tavşankanı bir çay içmeden çıkılmaz.
Yukarıdaki cümlede özel isim bulunmamaktadır.
Binnur
Elif
Oğuz
Berkay
Özge
Aydın

EK- 29

KİM OLDUĞUNU BİL TEKNİĞİ FOTOĞRAF ÖRNEKLERİ

EK- 30

BUNU KİM YAPAR TEKNİĞİ DERS PLANI

Ders	Türkçe
Sınıf	8
Süre	40 dakika
Temel Beceriler	Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma, Eleştirel düşünme, İletişim kurma, Problem çözme, Araştırma, Karar verme.
Temel Beceri Alanı	Dil bilgisi
Amaç	Kelime türleriyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama
Kazanımlar	• Sıfatların cümledeki işlevlerini fark eder, sıfatları işlevlerine uygun olarak kullanır. • Kelimeleri cümlede farklı görevlerde kullanır.
Materyaller	Çalışma kâğıdı, kalem, silgi.
Süreç	

- Sıfatlar konusunda hazırlanmış çalışma yaprakları öğrencilere dağıtılır.
- Çalışma kağıtlarında sıfatlarla ilgili on bir soru yer alır.
- Soruların çözümlenmesi için gerekli süre öğrencilere bildirilir.
- Her sorunun çözümü için öğrencilerden bir arkadaşını seçmesi istenir.
- Öğrenciler, çalışma yaprağındaki sorulardan birini yapma konusunda bir arkadaşıyla anlaşır.
- Öğrenci belirlediği arkadaşını, sorunun yanındaki "Bunu kim yapar?" bölümüne yazar.
- Anlaştığı arkadaşı, belirlenen soruyu çözümler.
- Daha sonra öğrenci, arkadaşının yaptığı soruyu değerlendirir. Doğruluğunu veya yanlışlığını kutucuğa işaretleyerek belirtir.
- Bir öğrenci, arkadaşının çalışma kâğıdında sadece bir soru çözebilir.
- Her soru için farklı bir kişiyle anlaşılır.
- Her sorunun çözümü sonunda kâğıt sahibi, sorunun çözümünü değerlendirir.
- Çalışma yaprağındaki sorular öğrenciler tarafından verilen süre içinde bitirilir.

- Sorular öğretmen tarafından çözülür ve açıklanır.
- Sınıfta en çok tercih edilen öğrenciler belirlenir.
- Öğrencilerin doğru yaptıkları doğru sayıları tespit edilir.

Yönerge: Yukarıdaki etkinlikte kutucuklar içinde yer alan sorulardaki sıfatları arkadaşlarınızla bulunuz. Hangi arkadaşınızın doğru cevap verebileceğinizi "Bunu kim yapar?" sorusunun karşısında yazınız. Arkadaşınızın açıklamalı olarak cevapladığı soruyu değerlendiriniz ve altına "Doğru ya da "Yanlış" olarak değerlendirip kutucuğu işaretleyin.

NOT: Her öğrenci sadece bir soru yanıtlayabilir.

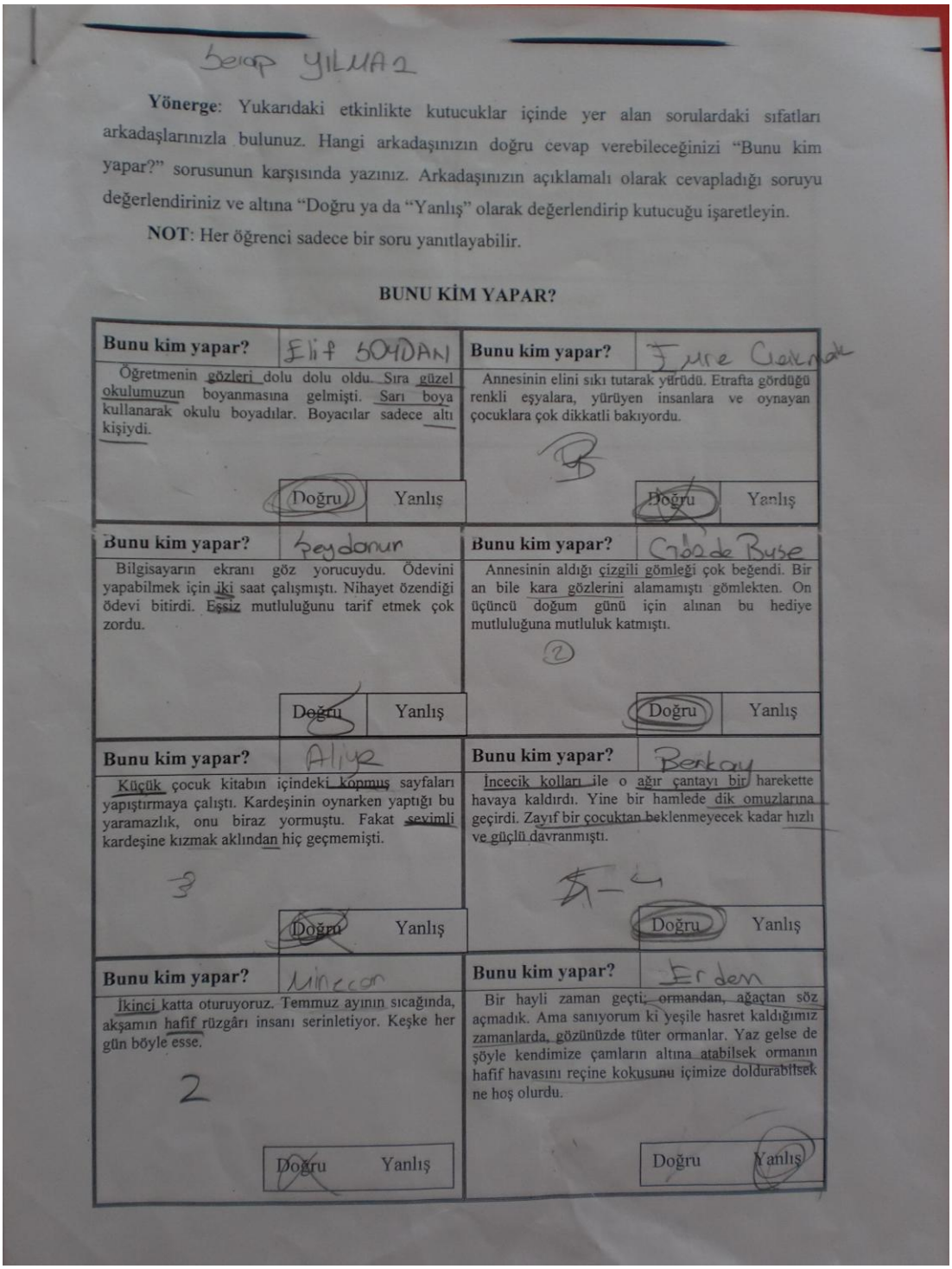
BUNU KİM YAPAR?

Bunu kim yapar?	Bunu kim yapar?
Öğretmenin gözleri dolu dolu oldu. Sıra güzel okulumuzun boyanmasına gelmişti. Sarı boya kullanarak okulu boyadılar. Boyacılar sadece altı kişiydi.	Annesinin elini sıkı tutarak yürüdü. Etrafta gördüğü renkli eşyalara, yürüyen insanlara ve oynayan çocuklara çok dikkatli bakıyordu.
Doğru Yanlış	Doğru Yanlış
Bunu kim yapar?	Bunu kim yapar?
Bilgisayarın ekranı göz yorucuydu. Ödevini yapabilmek için iki saat çalışmıştı. Nihayet özendiği ödevi bitirdi. Eşsiz mutluluğunu tarif etmek çok zordu.	Annesinin aldığı çizgili gömleği çok beğendi. Bir an bile kara gözlerini alamamıştı gömlekten. On üçüncü doğum günü için alınan bu hediye mutluluğuna mutluluk katmıştı.
Doğru Yanlış	Doğru Yanlış
Bunu kim yapar?	Bunu kim yapar?
Küçük çocuk kitabın içindeki kopmuş sayfaları yapıştırmaya çalıştı. Kardeşinin oynarken yaptığı bu yaramazlık, onu biraz yormuştu. Fakat sevimli kardeşine kızmak aklından hiç geçmemişti.	İncecik kolları ile o ağır çantayı bir harekette havaya kaldırdı. Yine bir hamlede dik omuzlarına geçirdi. Zayıf bir çocuktan beklenmeyecek kadar hızlı ve güçlü davranmıştı.
Doğru Yanlış	Doğru Yanlış
Bunu kim yapar?	Bunu kim yapar?
İkinci katta oturuyoruz. Temmuz ayının sıcağında, akşamın hafif rüzgârı insanı serinletiyor. Keşke her gün böyle esse.	Bir hayli zaman geçti; ormandan, ağaçtan söz açmadık. Ama sanıyorum ki yeşile hasret kaldığımız zamanlarda, gözünüzde tüter ormanlar. Yaz gelse de şöyle kendimize çamların altına atabilsek ormanın hafif havasını reçine kokusunu içimize doldurabilsek ne hoş olurdu.
Doğru Yanlış	Doğru Yanlış
Bunu kim yapar?	Bunu kim yapar?

Gerçekten, orman deyinde çağıl çağıl akan dereler, cıvıl cıvıl ötüşen kuşlar, ışıl ışıl kaynayan pınarlar, nihayet saçlarını yele vermiş çam ağaçları, meşeler, gürgenler düşer hayal aynamıza. Doğru Yanlış	Burcu burcu derelerde yankılanan bir müzik, derinden derine sarar benliğimizi. Gözlerimiz yeşilin cennetinde, nakış nakış renklerden demetler yapar. Doğru Yanlış
Bunu kim yapar?	Bunu kim yapar?
Vücudumuzda ruhumuz da bütün yorgunluğunu bir çam dibinde ya da bir pınar başında bir anda bırakıverir. Doğru Yanlış	Doğru Yanlış

EK- 31

BUNU KİM YAPAR TEKNİĞİ ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

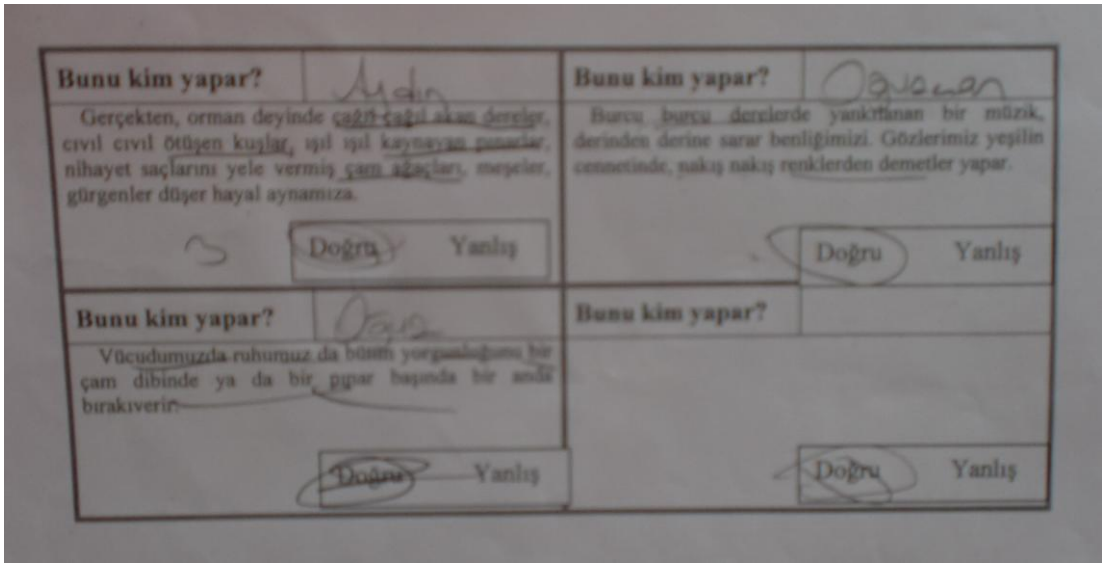
Serap YILMAZ

Yönerge: Yukarıdaki etkinlikte kutucuklar içinde yer alan sorulardaki sıfatları arkadaşlarınızla bulunuz. Hangi arkadaşınızın doğru cevap verebileceğinizi "Bunu kim yapar?" sorusunun karşısında yazınız. Arkadaşınızın açıklamalı olarak cevapladığı soruyu değerlendiriniz ve altına "Doğru ya da "Yanlış" olarak değerlendirip kutucuğu işaretleyin.

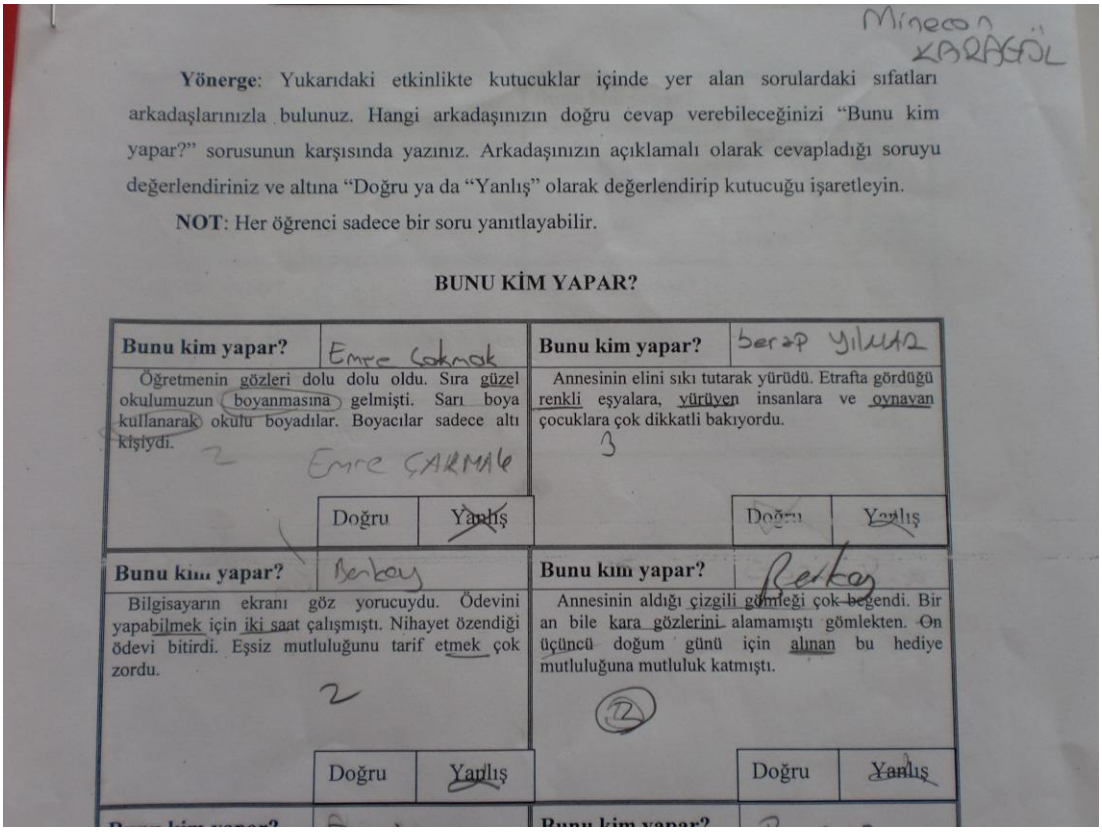
NOT: Her öğrenci sadece bir soru yanıtlayabilir.

BUNU KİM YAPAR?

Bunu kim yapar? Elif SOYDAN Öğretmenin gözleri dolu dolu oldu. Sıra güzel okulumuzun boyanmasına gelmişti. Sarı boya kullanarak okulu boyadılar. Boyacılar sadece altı kişiydi. Doğru Yanlış	**Bunu kim yapar?** Emre Cevher Annesinin elini sıkı tutarak yürüdü. Etrafta gördüğü renkli eşyalara, yürüyen insanlara ve oynayan çocuklara çok dikkatli bakıyordu. Doğru Yanlış
Bunu kim yapar? Zeydanur Bilgisayarın ekranı göz yorucuydu. Ödevini yapabilmek için iki saat çalışmıştı. Nihayet özendiği ödevi bitirdi. Eşsiz mutluluğunu tarif etmek çok zordu. Doğru Yanlış	**Bunu kim yapar?** Gözde Büşe Annesinin aldığı çizgili gömleği çok beğendi. Bir an bile kara gözlerini alamamıştı gömlekten. On üçüncü doğum günü için alınan bu hediye mutluluğuna mutluluk katmıştı. Doğru Yanlış
Bunu kim yapar? Aliye Küçük çocuk kitabın içindeki kopmuş sayfaları yapıştırmaya çalıştı. Kardeşinin oynarken yaptığı bu yaramazlık, onu biraz yormuştu. Fakat sevimli kardeşine kızmak aklından hiç geçmemişti. Doğru Yanlış	**Bunu kim yapar?** Berkay İncecik kolları ile o ağır çantayı bir harekette havaya kaldırdı. Yine bir hamlede dik omuzlarına geçirdi. Zayıf bir çocuktan beklenmeyecek kadar hızlı ve güçlü davranmıştı. Doğru Yanlış
Bunu kim yapar? Mirzcan İkinci katta oturuyoruz. Temmuz ayının sıcağında, akşamın hafif rüzgârı insanı serinletiyor. Keşke her gün böyle esse. Doğru Yanlış	**Bunu kim yapar?** Erdem Bir hayli zaman geçti; ormandan, ağaçtan söz açmadık. Ama sanıyorum ki yeşile hasret kaldığımız zamanlarda, gözünüzde tüter ormanlar. Yaz gelse de şöyle kendimize çamların altına atabilsek ormanın hafif havasını reçine kokusunu içimize doldurabilsek ne hoş olurdu. Doğru Yanlış

Bunu kim yapar?	Bunu kim yapar?
Gerçekten, orman deyince çağıl çağıl akan dereler, cıvıl cıvıl ötüşen kuşlar, ışıl ışıl kaynayan pınarlar, nihayet saçlarını yele vermiş çam ağaçları, meşeler, gürgenler düşer hayal aynamıza. Doğru Yanlış	Burcu burcu derelerde yankılanan bir müzik, derinden derine sarar benliğimizi. Gözlerimiz yeşilin cennetinde, nakış nakış renklerden demetler yapar. Doğru Yanlış
Bunu kim yapar?	**Bunu kim yapar?**
Vücudumuzda ruhumuz da bütün yorgunluğunu bir çam dibinde ya da bir pınar başında bir anda bırakıverir. Doğru Yanlış	Doğru Yanlış

Yönerge: Yukarıdaki etkinlikte kutucuklar içinde yer alan sorulardaki sıfatları arkadaşlarınızla bulunuz. Hangi arkadaşınızın doğru cevap verebileceğinizi "Bunu kim yapar?" sorusunun karşısında yazınız. Arkadaşınızın açıklamalı olarak cevapladığı soruyu değerlendiriniz ve altına "Doğru ya da "Yanlış" olarak değerlendirip kutucuğu işaretleyin.

NOT: Her öğrenci sadece bir soru yanıtlayabilir.

BUNU KİM YAPAR?

Bunu kim yapar?	Bunu kim yapar?
Öğretmenin gözleri dolu dolu oldu. Sıra güzel okulumuzun boyanmasına gelmişti. Sarı boya kullanarak okulu boyadılar. Boyacılar sadece altı kişiydi. Doğru Yanlış	Annesinin elini sıkı tutarak yürüdü. Etrafta gördüğü renkli eşyalara, yürüyen insanlara ve oynayan çocuklara çok dikkatli bakıyordu. Doğru Yanlış
Bunu kim yapar?	**Bunu kim yapar?**
Bilgisayarın ekranı göz yorucuydu. Ödevini yapabilmek için iki saat çalışmıştı. Nihayet özendiği ödevi bitirdi. Eşsiz mutluluğunu tarif etmek çok zordu. Doğru Yanlış	Annesinin aldığı çizgili gömleği çok beğendi. Bir an bile kara gözlerini alamamıştı gömlekten. On üçüncü doğum günü için alınan bu hediye mutluluğuna mutluluk katmıştı. Doğru Yanlış

Yönerge: Yukarıdaki etkinlikte kutucuklar içinde yer alan sorulardaki sıfatları arkadaşlarınızla bulunuz. Hangi arkadaşınızın doğru cevap verebileceğini "Bunu kim yapar?" sorusunun karşısında yazınız. Arkadaşınızın açıklamalı olarak cevapladığı soruyu değerlendiriniz ve altına "Doğru ya da "Yanlış" olarak değerlendirip kutucuğu işaretleyin.

NOT: Her öğrenci sadece bir soru yanıtlayabilir.

BUNU KİM YAPAR?

Bunu kim yapar? Emre Çakmak Öğretmenin gözleri dolu dolu oldu. Sıra güzel okulumuzun boyanmasına gelmişti. Sarı boya kullanarak okulu boyadılar. Boyacılar sadece altı kişiydi. 2 Emre ÇAKMAK Doğru ~~Yanlış~~	**Bunu kim yapar?** Berap Yılmaz Annesinin elini sıkı tutarak yürüdü. Etrafta gördüğü renkli eşyalara, yürüyen insanlara ve oynayan çocuklara çok dikkatli bakıyordu. 3 Doğru ~~Yanlış~~
Bunu kim yapar? Berkay Bilgisayarın ekranı göz yorucuydu. Ödevini yapabilmek için iki saat çalışmıştı. Nihayet özendiği ödevi bitirdi. Eşsiz mutluluğunu tarif etmek çok zordu. 2 Doğru ~~Yanlış~~	**Bunu kim yapar?** Berkay Annesinin aldığı çizgili gömleği çok beğendi. Bir an bile kara gözlerini alamamıştı gömlekten. On üçüncü doğum günü için alınan bu hediye mutluluğuna mutluluk katmıştı. (2) Doğru ~~Yanlış~~
Bunu kim yapar? Berkay Küçük çocuk kitabın içindeki kopmuş sayfaları yapıştırmaya çalıştı. Kardeşinin oynarken yaptığı bu yaramazlık, onu biraz yormuştu. Fakat sevimli kardeşine kızmak aklından hiç geçmemişti. 3 Doğru ~~Yanlış~~	**Bunu kim yapar?** Binnur İncecik kolları ile o ağır çantayı bir harekette havaya kaldırdı. Yine bir hamlede dik omuzlarına geçirdi. Zayıf bir çocuktan beklenmeyecek kadar hızlı ve güçlü davranmıştı. 2 Doğru ~~Yanlış~~
Bunu kim yapar? Berkay İkinci katta oturuyoruz. Temmuz ayının sıcağında, akşamın hafif rüzgârı insanı serinletiyor. Keşke her gün böyle esse. 2 ~~Doğru~~ Yanlış	**Bunu kim yapar?** Berkay Bir hayli zaman geçti; ormandan, ağaçtan söz açmadık. Ama sanıyorum ki yeşile hasret kaldığımız zamanlarda, gözünüzde tüter ormanlar. Yaz gelse de şöyle kendimize çamların altına atabilsek ormanın hafif havasını reçine kokusunu içimize doldurabilsek ne hoş olurdu. 2 ~~Doğru~~ Yanlış

EK- 32

BUNU KİM YAPAR TEKNİĞİ FOTOĞRAF ÖRNEKLERİ

EK- 33

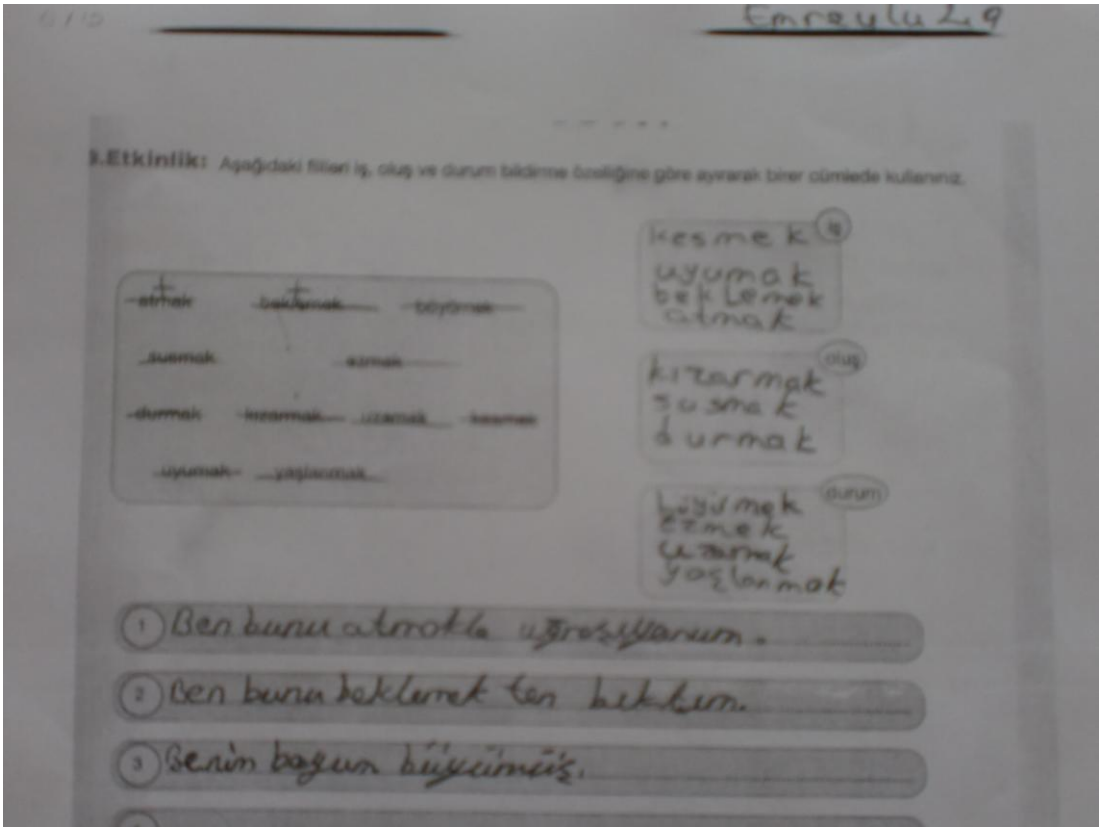
DÖNÜŞÜMLÜ ÖĞRETME TEKNİĞİ DERS PLANI

Ders	Türkçe
Sınıf	8
Süre	20 dakika
Temel Beceriler	Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma, Yaratıcı düşünme, İletişim kurma, Problem çözme, Araştırma, Karar verme.
Temel Beceri Alanı	Dil bilgisi
Amaç	Kelime türleriyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama
Kazanımlar	• Fiillerin anlam özelliklerini kavrar. • Kip ve çekimli fiili kavrar. • Bildirme kipleriyle dilek kiplerini ayırt eder. • Bildirme kiplerinin kullanım özelliklerini kavrar. • Dilek kiplerinin kullanım özelliklerini kavrar. • Kelimeleri cümlede farklı görevlerde kullanır.
Materyaller	Çalışma dosyası, kalem, çalışma kâğıdı.
Süreç	
• Sınıf ikiye bölünür. • Gruplardan biri fiil konusunu çalışma kitabındaki etkinlikleri yaparak öğrenmeye çalışır. • Gruptan konunun yarısını okumaları istenir. Sınırlama öğretmen tarafından belirlenir. • Ders notlarının yarısı dağıtılır. • Diğer gruba konu öğretmen tarafından anlatılır. • Süre sonunda gruplar yer değiştirir. • Öğretmen konunun kalan kısmını okuma yapmış olanlara anlatır. • Diğer grup okuyarak öğrenmeye çalışır. Öğretmen ders notlarının diğer kısmını öğrencilere okuyarak öğrenmeleri üzere gruba dağıtır. • Gruplar bir araya gelir. • İki gruptan birer öğrenci bir araya gelerek eşleşir.	

- Öğrenciler öğrendiklerini karşılaştırır. Birbirlerinin eksiklerini tamamlamaya çalışır. Etkileşimin üst seviyede olmasına, öğrencilerin birbirine sorular sorarak konuyu anlamasına dikkat edilmelidir.

EK- 34

DÖNÜŞÜMLÜ ÖĞRETME TEKNİĞİ ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

Gözde ŞENER

7.Etkinlik:

a. Aşağıdaki cümlelerde yer alan fiillerin altlarını çiziniz.

Küçük çocuk, salonun penceresinden merakla dışarı bakıyordu.

Hayvanat bahçesinin sevimli fili yıllar geçtikçe yaşlanıyordu.

Yorgunluktan hâlsiz düşen bebek, annesinin kucağında uyumuştu.

İşçiler, okul binasını tamamlamak için durmadan çalışıyorlar.

Bahçedeki armutlar her geçen gün sararıyor.

Yaşlı kadın sobanın yanında sessizce örgü örüyordu.

b. Altlarını çizdiğiniz fiilleri özelliklerine göre tablodaki yerlerine yazınız.

Hangi fiiller iş bildiriyor?	Hangi fiiller bir oluş bildiriyor?	Hangi fiiller bir durum bildiriyor?
örüyordu	sararıyordu	uyumuştu
	yaşlanıyordu	çalışıyorlar.

8.Etkinlik: Aşağıdaki metinde iş, oluş ve durum bildiren fiilleri belirleyerek yandaki kutuya yazınız.

"Arpa çuvalıyla, saman çuvalını arka çatalın üstüne taşıdı. Dikkatle bağladı. Ön tarafa, hayvanların yem torbalarını, örtülerini, kendi yorganını yerleştirdikten sonra arabaya bindi. Dizginleri topladı.

Güneş batmak üzere idi. Ağaçların uçları kızarmıştı. Dumanlı akşamın içinde yol dümdüz görünüyordu. Kenardaki hendeklerin hizasında aralık kavak ağaçları, tarla çitleri vardı. Tarlaların çok uzağında boz tepeler başlıyordu.

Delikır biraz önde olduğundan, sol hayvan Pamukkır, ona yetişmek için koşmaya başlamıştı.

Kemal TAHİR

İş: Topladı, bağladı, taşıdı

Oluş: başlıyordu, başlamıştı, kızarmıştı,

Durum: bindi, görünüyordu, vardı, idi,

EK- 35

DÖNÜŞÜMLÜ ÖĞRETME TEKNİĞİ FOTOĞRAF ÖRNEKLERİ

EK- 36

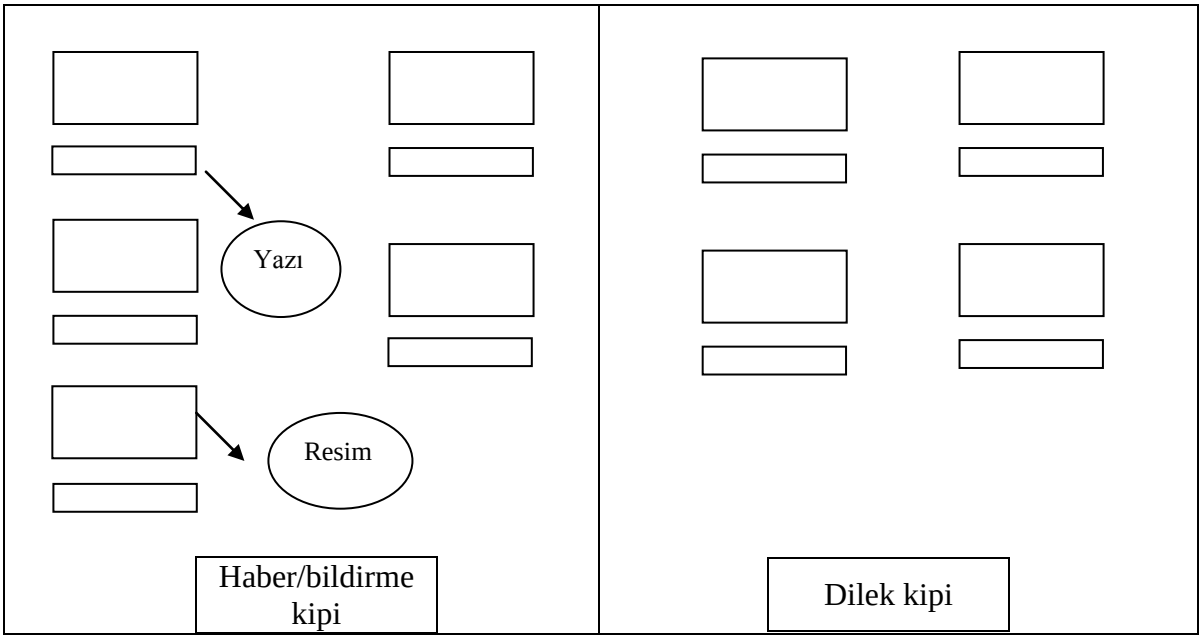
KEŞFEDEREK ÖĞRENME TEKNİĞİ DERS PLANI

Ders	Türkçe
Sınıf	8
Süre	40 dakika
Temel Beceriler	Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma, Yaratıcı düşünme, İletişim kurma, Problem çözme, Araştırma, Karar verme.
Temel Beceri Alanı	Dil bilgisi
Amaç	Kelime türleriyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama
Kazanımlar	• Fiillerin anlam özelliklerini kavrar. • Kip ve çekimli fiili kavrar. • Bildirme kipleriyle dilek kiplerini ayırt eder. • Bildirme kiplerinin kullanım özelliklerini kavrar. • Dilek kiplerinin kullanım özelliklerini kavrar. • Kelimeleri cümlede farklı görevlerde kullanır.
Materyaller	Çalışma dosyası, kalem, çalışma kâğıdı.
Süreç	
• Hazırlanan çalışma dosyaları öğrencilere dağıtılır. • Dosya kağıtları haber ve dilek kiplerini, onların alt birimlerini kapsayan içeriğe sahiptir. • Tekniğin uygulanmasında resimlemeden faydalanılır. • Her zaman ve her kip için bir resim bir de yazı bölümü olmak üzere iki kısım vardır. • Çalışma dosyasının içeriği açıklanır. • Her bir zamana ve kipe sayı verilir. • 1 numaralı bölümde öğrencilerden geçen hafta veya dün vb. başlarından geçen bir olayın resmini çizmeleri istenir. Ardından altındaki küçük bölümde olayı anlatmaları söylenir. • Öğrencilerin kullandığı kip ve zaman ekleri öğrencilere gösterilerek bu zamanın görülen geçmiş zaman olduğu keşfettirilir ve zamanın eki kavratılır.	

-
- 2 numaralı bölümde öğrencilerden geçmişte başkasından duyduğu bir olayın, sözün veya konuşmanın resmini çizmeleri istenir. Ardından altındaki küçük bölümde olayı anlatmaları söylenir.
- Öğrencilerin kullandığı kip ve zaman ekleri öğrencilere gösterilerek bu zamanın öğrenilen/duyulan zaman olduğu keşfettirilir ve zamanın eki kavratılır.
- 3 numaralı bölümde öğrencilerden şu an yaptıklarının resmini çizmeleri istenir. Ardından altındaki küçük bölümde olayı anlatmaları söylenir.
- Öğrencilerin kullandığı kip ve zaman ekleri öğrencilere gösterilerek bu zamanın şimdiki zaman olduğu keşfettirilir ve zamanın eki kavratılır.
- 4 numaralı bölümde öğrencilerden yarın, hafta sonu, vb. ne yapacaklarının resmini çizmeleri istenir. Ardından altındaki küçük bölümde olayı anlatmaları söylenir.
- Öğrencilerin kullandığı kip ve zaman ekleri öğrencilere gösterilerek bu zamanın gelecek zaman olduğu keşfettirilir ve zamanın eki kavratılır.
- 5 numaralı bölümde öğrencilerden sürekli yaptıkları işlerden, alışkanlıklarından birinin resmini çizmeleri istenir. Ardından altındaki küçük bölümde olayı anlatmaları söylenir.
- Öğrencilerin kullandığı kip ve zaman ekleri öğrencilere gösterilerek bu zamanın geniş zaman olduğu keşfettirilir ve zamanın eki kavratılır.
- Bu bölümdeki tüm başlıkların zaman anlamı taşıdığı, hepsinin haber kipi/bildirme kipi başlığında toplandığı sezdirilir.
- Sağ tarafta ise dört bölüm olacaktır.
- 6. bölümde öğrencilerden zorunlu olarak yapması gereken işlerden birinin resmini çizmesi istenir. Altındaki bölümde de resimlerini yazılı olarak ifade etmeleri söylenir.
- Öğrencilerin yazılarından hareketle bu bölümün gereklilik kipi olduğu ifade edilir. Ekinin –malı, -meli olduğu aktarılır. Öğrencilerin anlamasını kolaylaştırmak için resimler ve gereklilik kipinin keşfinden sonra İngilizcedeki must, should yardımcı fiillerinin bu kipe karşılık geldiği

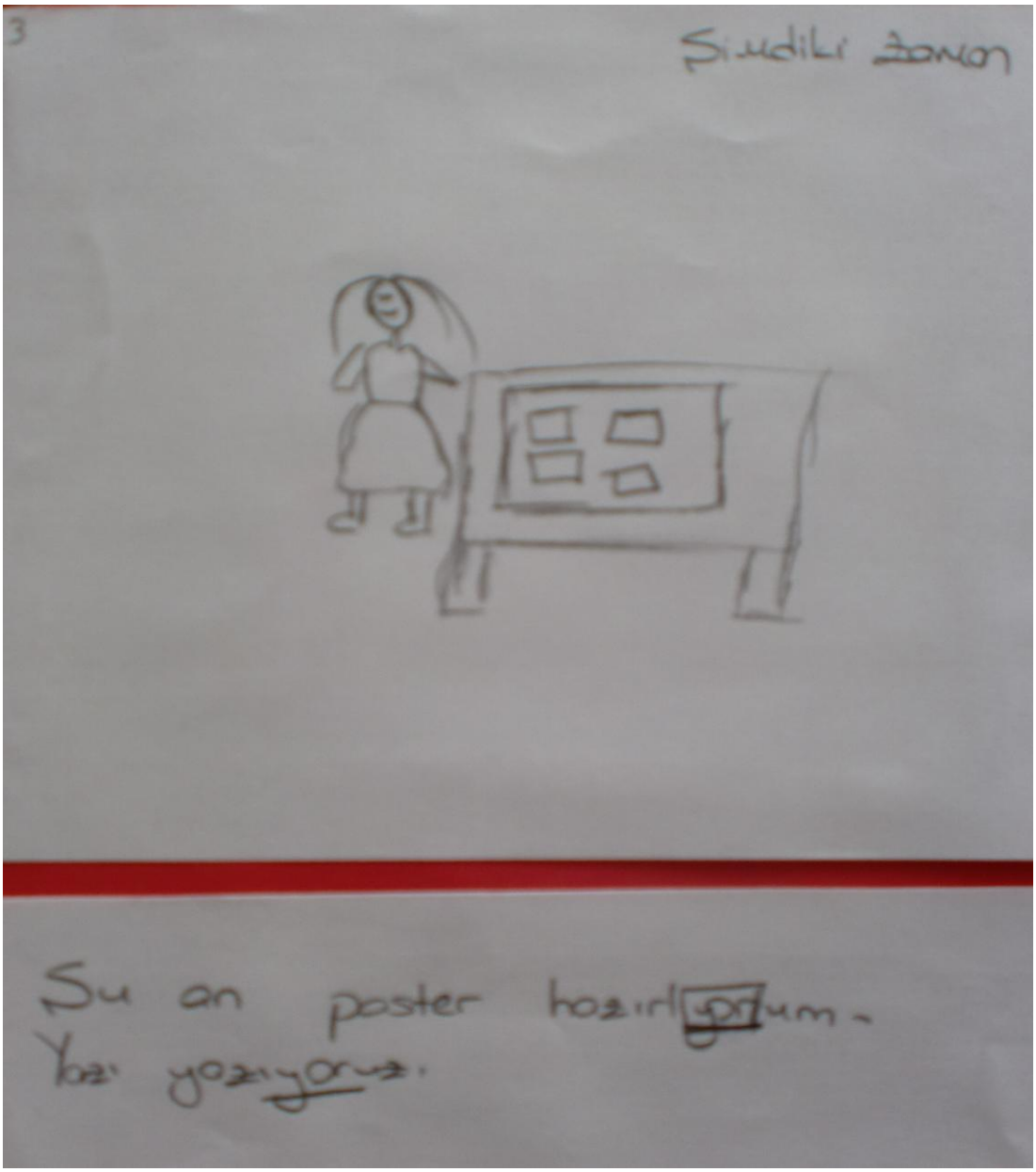
aktarılır.

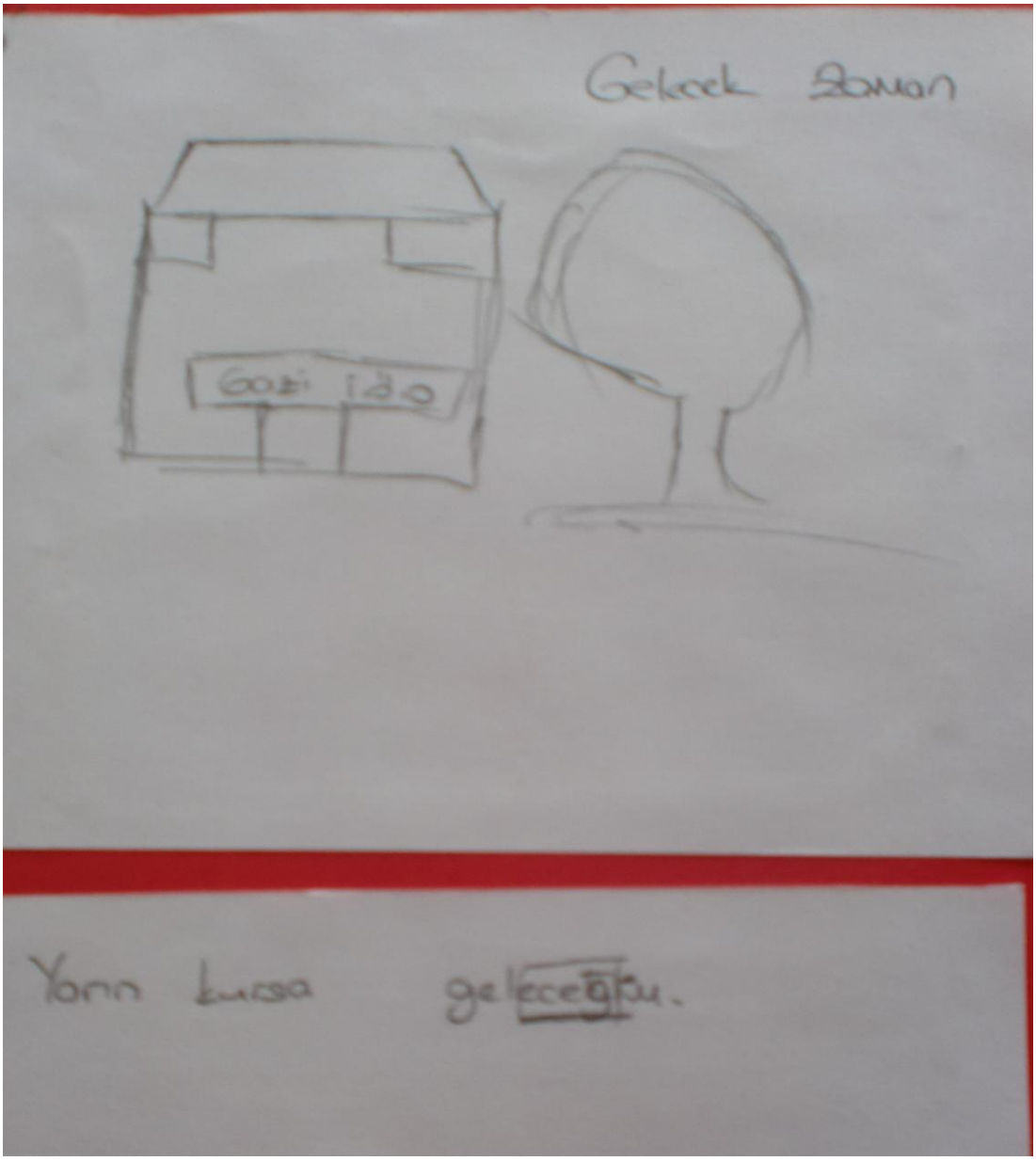
- 7. bölümde öğrencilerden gerçekleşmesi şarta bağlı olaylardan veya işlerden birinin resmini çizmesi istenir. Altındaki bölümde de resimlerini yazılı olarak ifade etmeleri söylenir.
- Öğrencilerin yazılarından hareketle bu bölümün şart kipi olduğu ifade edilir. Ekinin –se, -sa, olduğu aktarılır.
- 8. bölümde öğrencilerden isteklerinden birinin resmini çizmesi istenir. Altındaki bölümde de resimlerini yazılı olarak ifade etmeleri söylenir.
- Öğrencilerin yazılarından hareketle bu bölümün istek kipi olduğu ifade edilir. Ekinin –e, -a olduğu aktarılır. Öğrencilerin anlamasını kolaylaştırmak için resimler ve gereklilik kipinin keşfinden sonra İngilizcedeki Let's ……. kalıbının bu kipe karşılık geldiği aktarılır.
- 9. bölümde öğrencilerden bir arkadaşına emir vermesi ve bunun resmini çizmesi istenir. Altındaki bölümde de resimlerini yazılı olarak ifade etmeleri söylenir.
- Öğrencilerin yazılarından hareketle bu bölümün emir kipi olduğu ifade edilir. Yazılardan hareketle öğrencilere zaman veya kip eki kullanmadıkları hatırlatılır.
- Sağ taraftaki bölümde yer alan birimlerin dilek kipleri olduğu hatırlatılır.

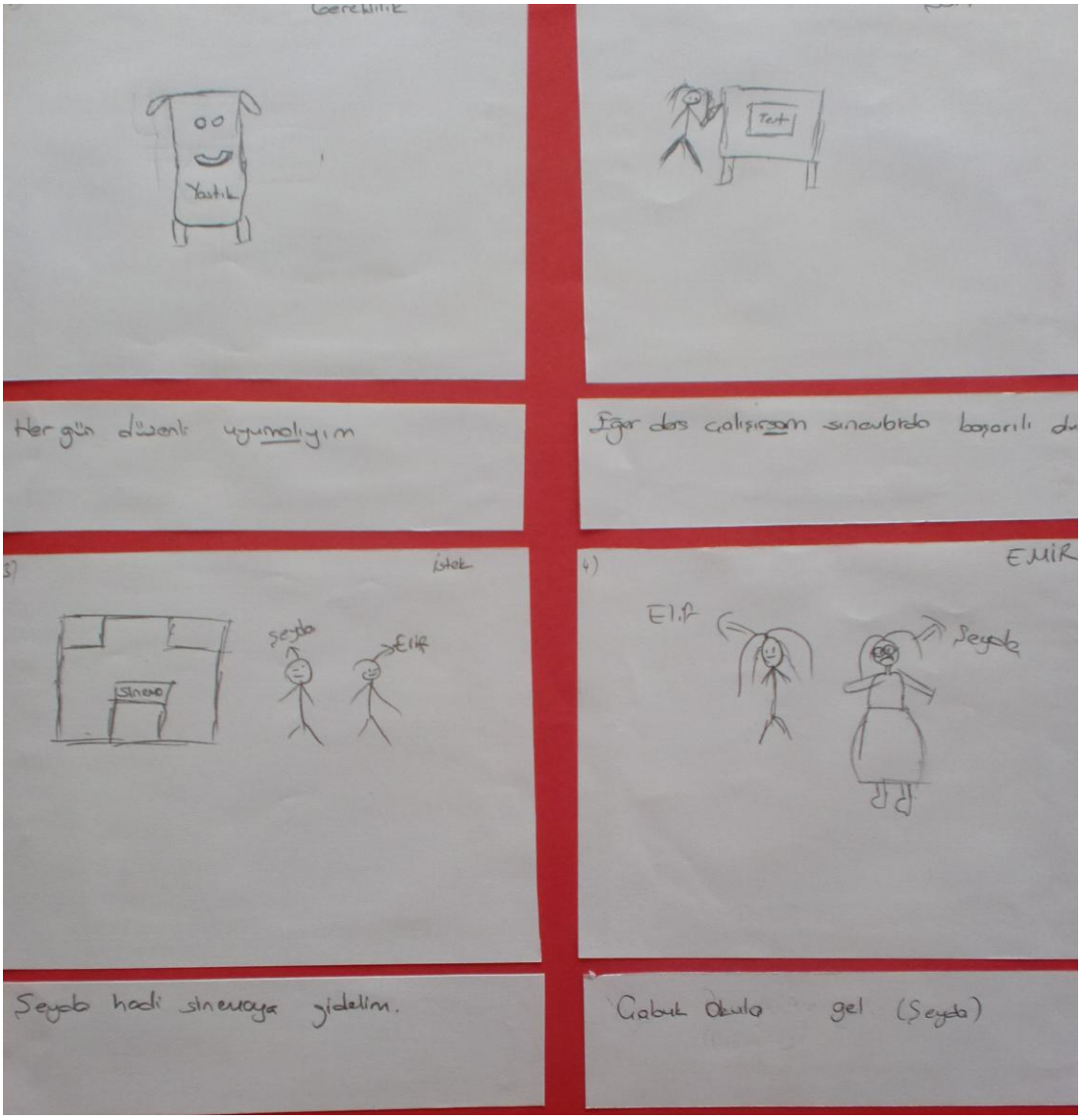

Yazı
Resim
Haber/bildirme kipi
Dilek kipi

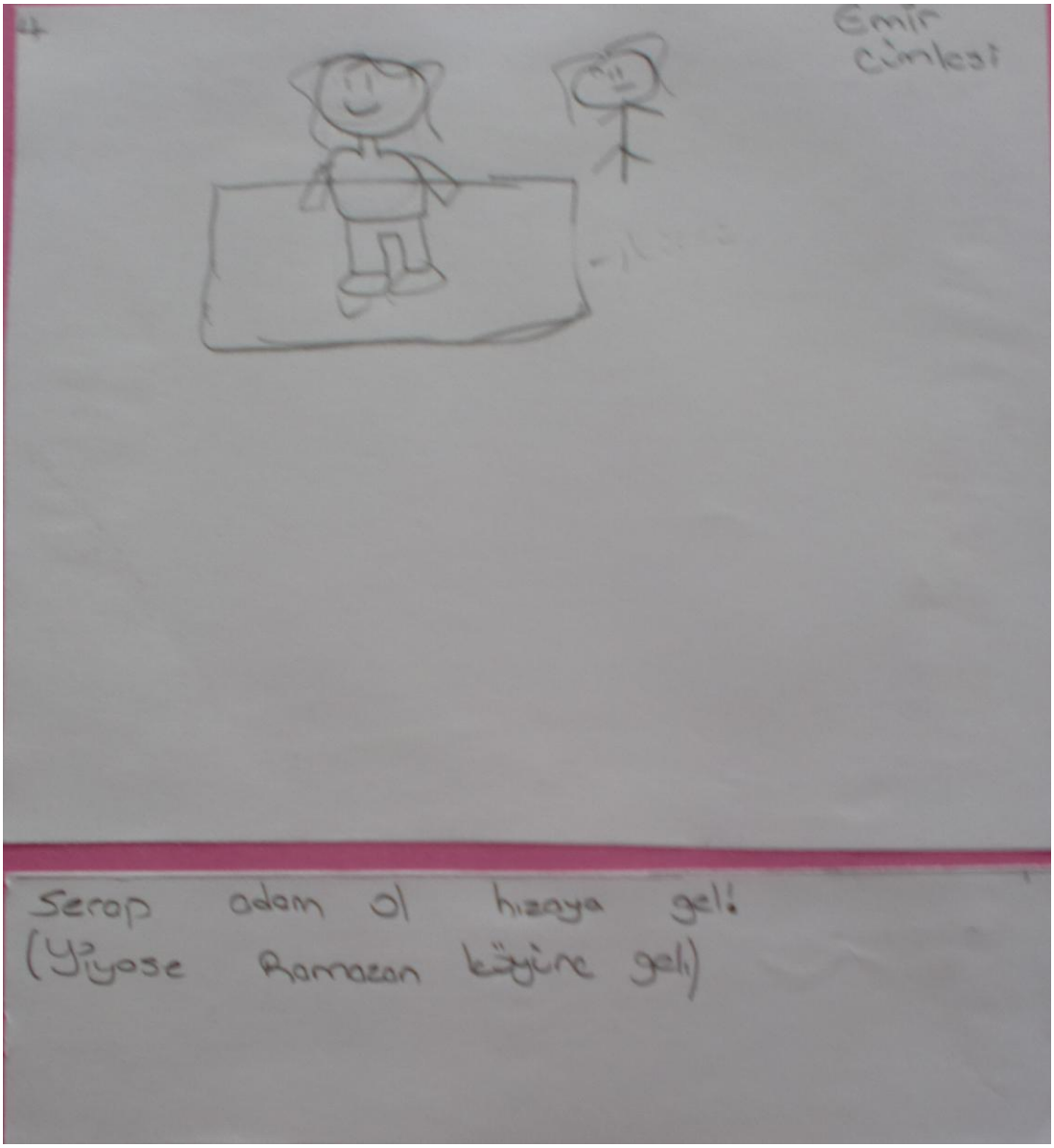
EK- 37

KEŞFEDEREK ÖĞRENME TEKNİĞİ ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

Gelecek Sonun
Gazi izo
Yarın kuşa gelecegim.

Yastık
Her gün düzenli uyumalıyım
Test
İyi ders çalışırsam sınavda başarılı
3)
İstek
Sinema
Şeyda
Elif
Şeyda hadi sinemaya gidelim.
4)
EMİR
Elif
Şeyda
Çabuk okula gel (Şeyda)

Emir
cümlesi
Serap adam ol hızaya gel!
(Yiyose Ramazan köyüne geli)

EK- 38

KEŞFEDEREK ÖĞRENME TEKNİĞİ FOTOĞRAF ÖRNEKLERİ

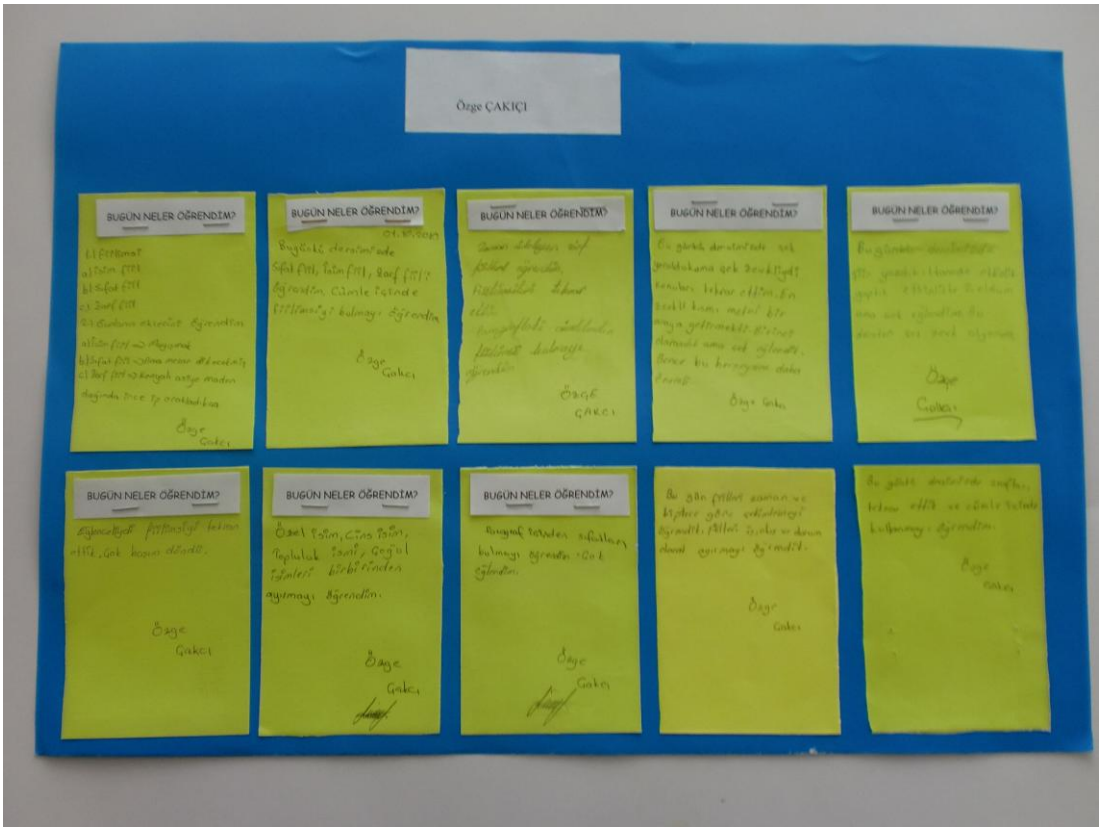
EK- 39

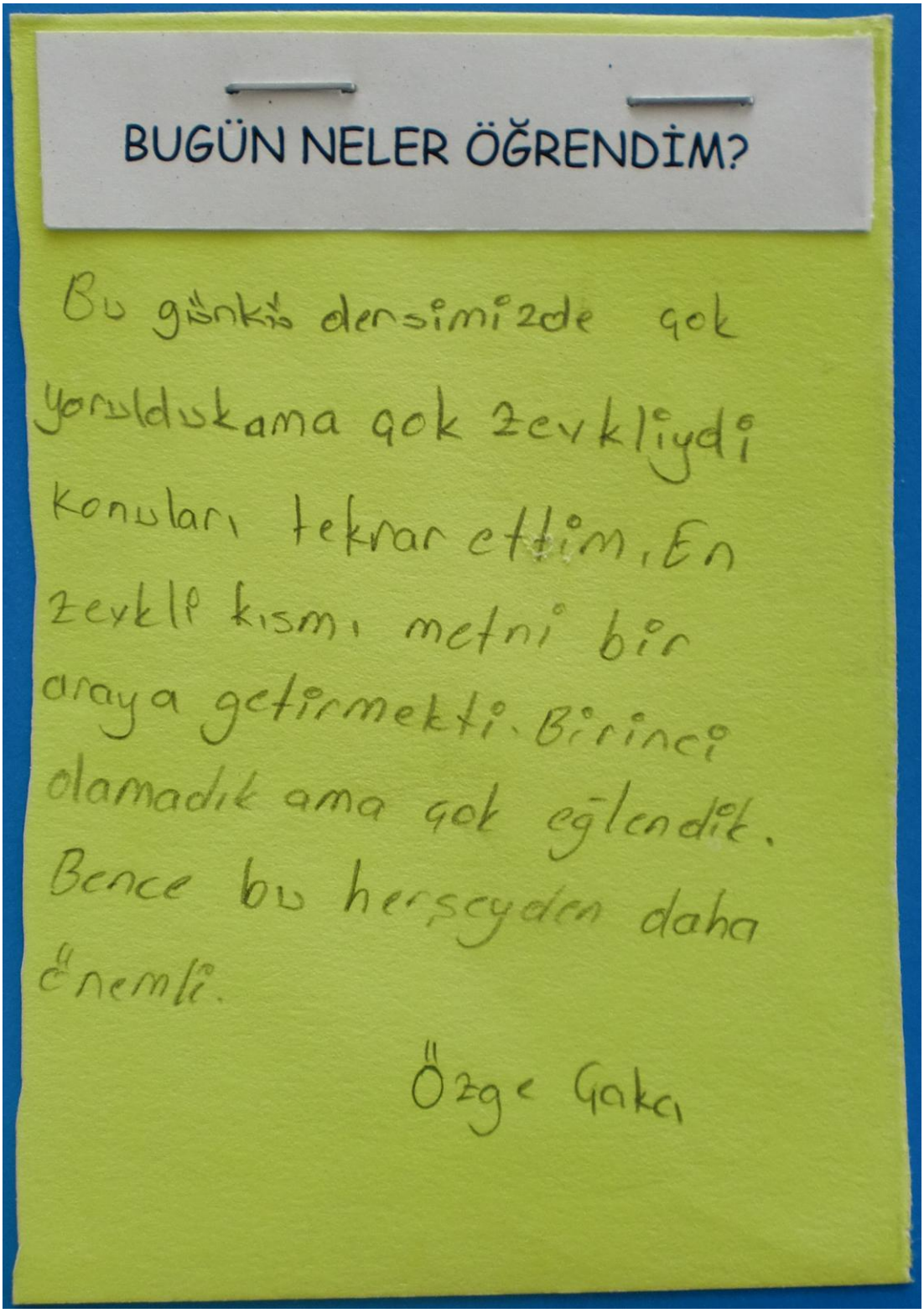
DEDİKODU TEKNİĞİ DERS PLANI

Ders	Türkçe
Sınıf	8
Süre	30 dakika
Temel Beceriler	Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma, Yaratıcı düşünme, İletişim kurma, Problem çözme, Araştırma, Karar verme.
Temel Beceri Alanı	Dil bilgisi
Amaç	Kelime türleriyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama
Kazanımlar	• Zarfların cümledeki işlevlerini fark eder, zarfları işlevlerine uygun olarak kullanır. • Kelimeleri cümlede farklı görevlerde kullanır.
Materyaller	Kalem, çalışma kâğıdı.
Süreç	
• Öğrenciler isteklerine göre ikili gruplar oluşturulur. • Zarflarla ilgili hazırlanmış çalışma kâğıtları ikili gruplara dağıtılır. • Grup üyeleri sorular hakkında tartışır. • Öğretmenin belirleyeceği zaman sonunda farklı ikili gruplar oluşturulur. • Bu dönüşüm mümkün olduğunca (zaman göz önünde bulundurularak) tekrarlanır. • Öğrenciler arkadaşlarının çözüm yollarını, bakış açılarını, kavrama şekillerini öğrenir. Zorluk çektiklerinde bu yardımları kullanırlar. • Tartışmalar sonunda öğrencilere dağıtılan çalışma kağıtlarındaki sorular sınıfça çözümlenir.	

EK- 40

BU GÜN NELER ÖĞRENDİM TABLOSU

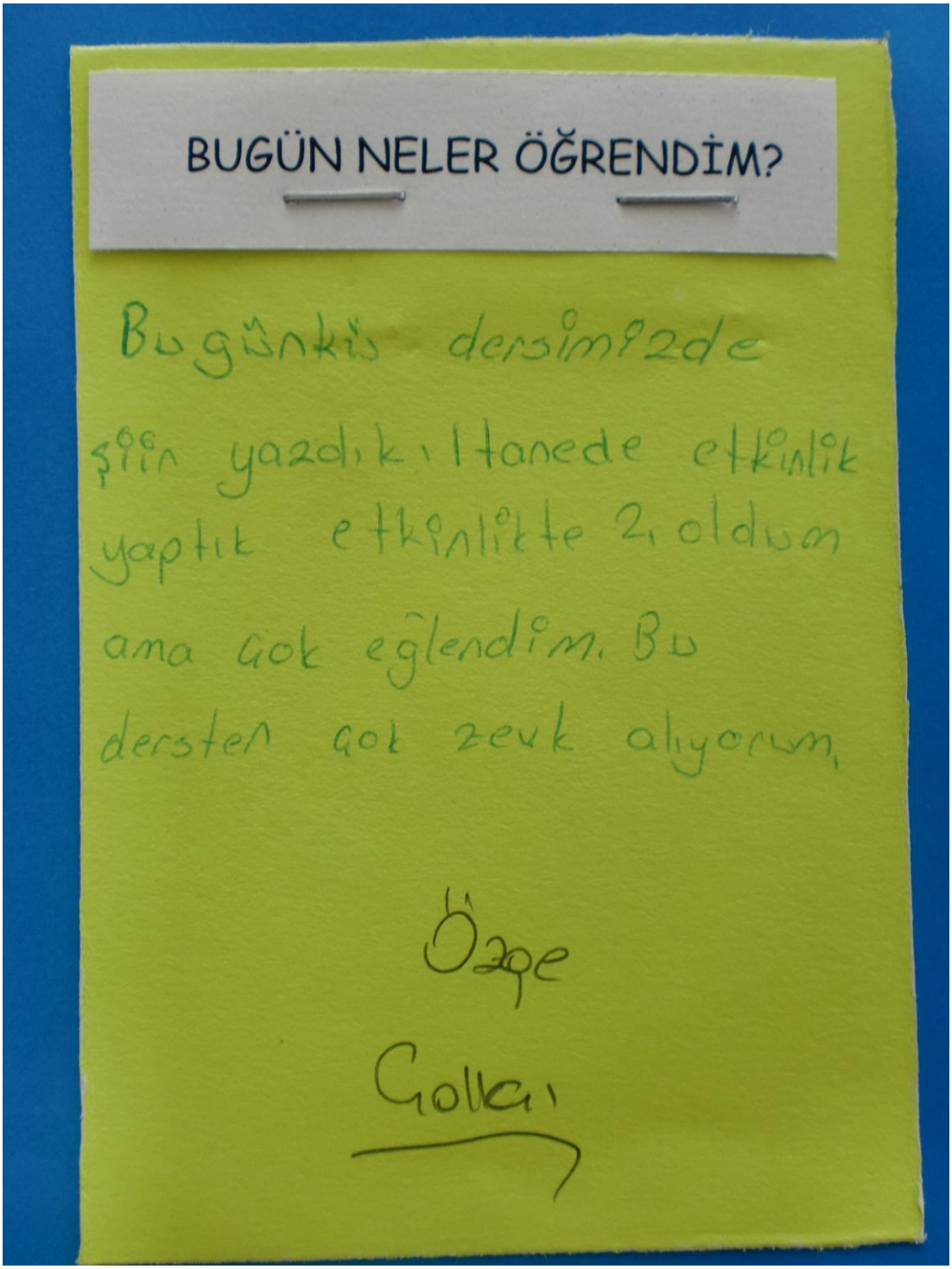

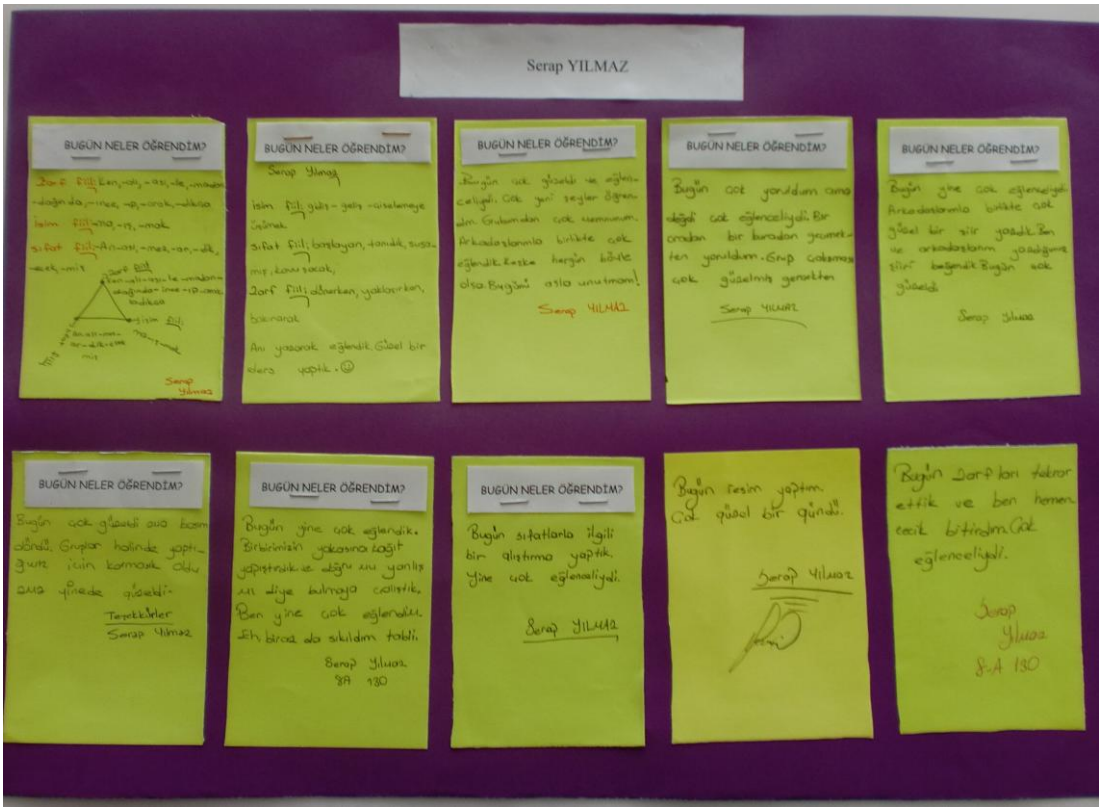

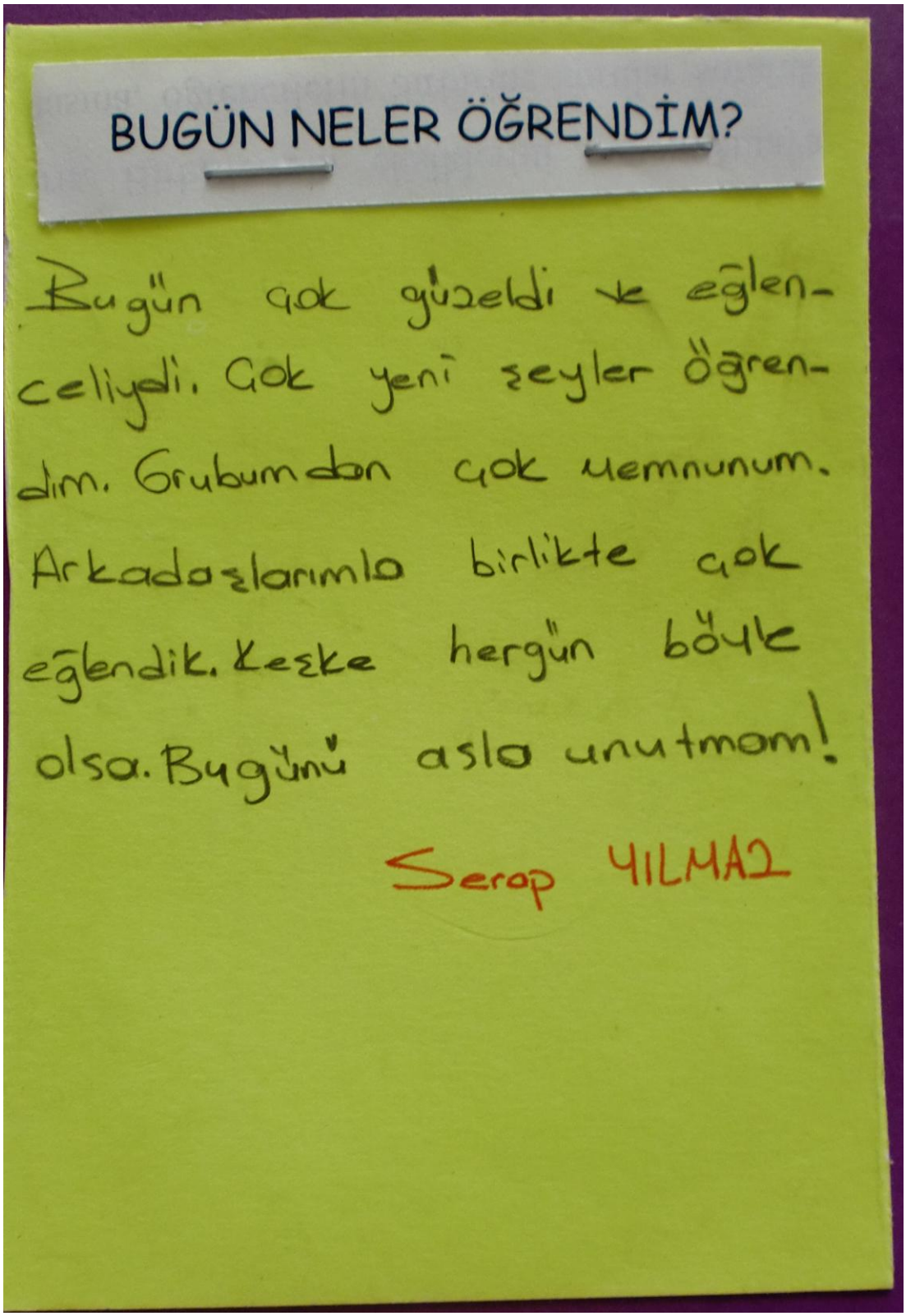
BUGÜN NELER ÖĞRENDİM?

Bu günkü dersimizde çok yorulduksama çok zevkliydi konuları tekrar ettim. En zevkli kısmı metni bir araya getirmekti. Birinci olamadık ama çok eğlendik. Bence bu herşeyden daha önemli.

Özge Çakıcı

BUGÜN NELER ÖĞRENDİM?
Bugünkü dersimizde şiir yazdık, 1 tanede etkinlik yaptık etkinlikte 2. oldum ama çok eğlendim. Bu dersten çok zevk alıyorum.
Özge
Gölkaı

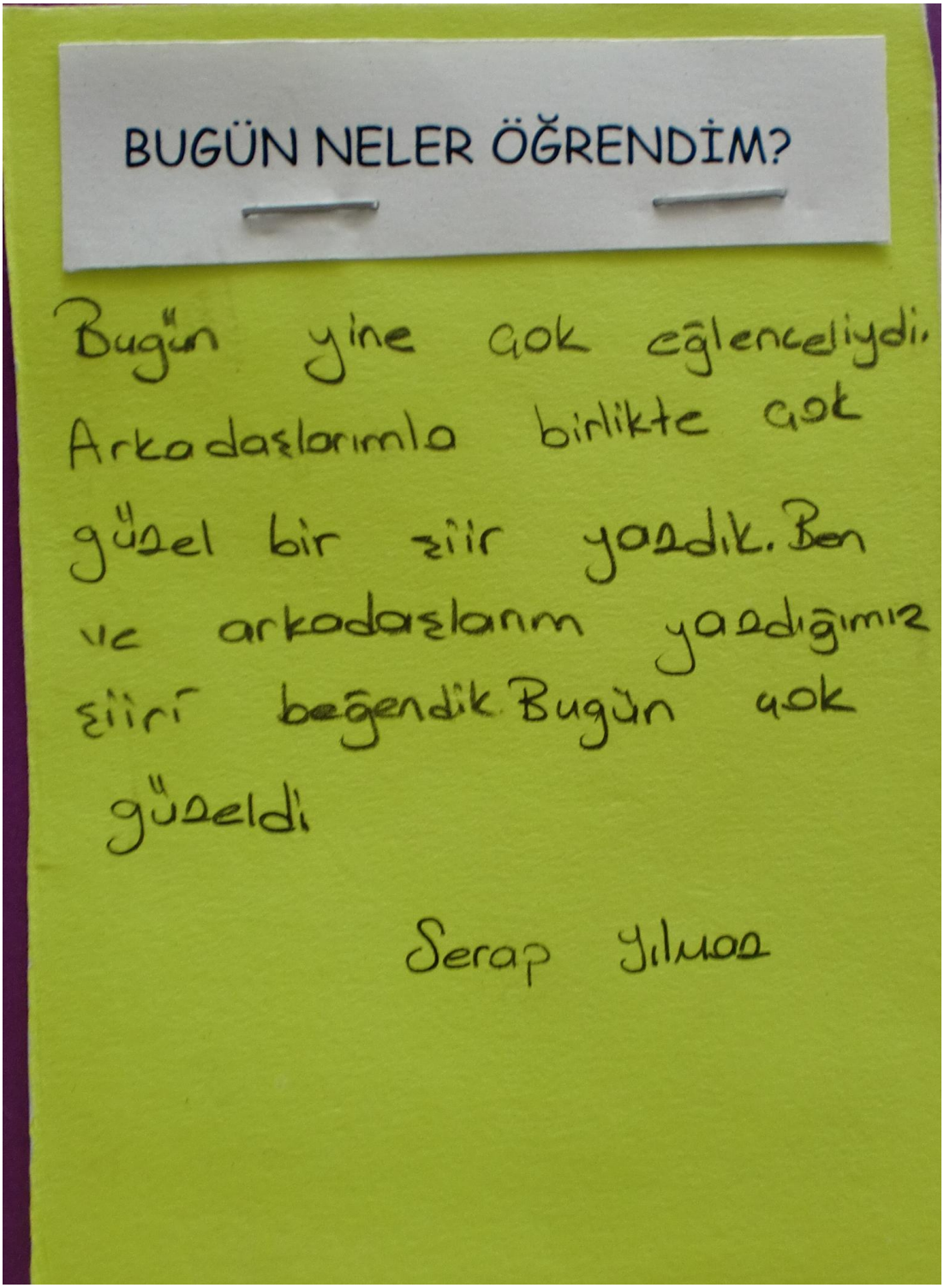

Serap YILMAZ
BUGÜN NELER ÖĞRENDİM?
Serap Yılmaz
BUGÜN NELER ÖĞRENDİM?
Serap Yılmaz
İsim fiil: gülü-gelin-güzelleşmeye
Sıfat fiil: bankayan, tanıdık, susuz-
mış, konuşacak,
Zarf fiil: düşerken, yaklaşırken,
bakınarak
Anı yazarak öğrendik. Güzel bir
ders yaptık.
BUGÜN NELER ÖĞRENDİM?
Bugün çok güzeldi ve eğlen-
celiydi. Çok yeni şeyler öğren-
dim. Grubumdan çok memnunum.
Arkadaşlarımla birlikte çok
eğlendik. Keşke hergün böyle
olsa. Bugünü asla unutmam!
Serap YILMAZ
BUGÜN NELER ÖĞRENDİM?
Bugün çok yoruldum ama
oldukça çok eğlenceliydi. Bir
ormandan bir barajdan geçmek-
ten yoruldum. Grup çalışması
çok güzelmiş gerçekten
Serap YILMAZ
BUGÜN NELER ÖĞRENDİM?
Bugün yine çok eğlenceliydi.
Arkadaşlarımla birlikte çok
güzel bir şiir yazdık. Ben
ve arkadaşlarım yazdığımız
şiiri beğendik. Bugün çok
güzeldi.
Serap Yılmaz
BUGÜN NELER ÖĞRENDİM?
Bugün çok güzeldi ama biraz
ödevdi. Gruplar halinde yaptı-
ğımız için kolaydı. Oldu
ama yinede güzeldi.
Teşekkürler
Serap Yılmaz
BUGÜN NELER ÖĞRENDİM?
Bugün yine çok eğlendik.
Birbirimizin yakasına kağıt
yapıştırdık ve sözü yanlış
söyleyene kızmaya çalıştık.
Ben yine çok eğlendim.
Eh biraz da sıkıldım tabii.
Serap Yılmaz
8A 130
BUGÜN NELER ÖĞRENDİM?
Bugün sıfatlarla ilgili
bir alıştırma yaptık.
Yine çok eğlenceliydi.
Serap YILMAZ
Bugün resim yaptım.
Çok güzel bir günü.
Serap Yılmaz
Bugün zarfları tekrar
ettik ve ben hemen
ezcik bitirdim. Çok
eğlenceliydi.
Serap
Yılmaz
8-A 130

BUGÜN NELER ÖĞRENDİM?

Bugün çok güzeldi ve eğlenceliydi. Çok yeni şeyler öğrendim. Grubumdan çok memnunum. Arkadaşlarımla birlikte çok eğlendik. Keşke hergün böyle olsa. Bugünü asla unutmam!

Serap YILMAZ

BUGÜN NELER ÖĞRENDİM?

Bugün yine çok eğlenceliydi. Arkadaşlarımla birlikte çok güzel bir şiir yazdık. Ben ve arkadaşlarım yazdığımız şiiri beğendik. Bugün çok güzeldi.

Serap Yılmaz

Özgeçmiş

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Adı Soyadı:	Nail GÜNEY	İmza:	
Doğum Yeri:	Ordu		
Doğum Tarihi:	13.09.1982		
Medeni Durumu	Bekâr		

Öğrenim Durumu

Derece	Okulun Adı	Program	Yer	Yıl
İlköğretim	100. Yıl ilköğretim okulu		Ordu	
Ortaöğretim	Atatürk Lisesi		Ordu	1996/1999
Lisans	Atatürk Üniversitesi	Türkçe Öğrt.	Erzurum	1999/2003
Yüksek Lisans	Atatürk Üniversitesi	Türkçe Öğrt.	Erzurum	2003/2007

Becerileri:	Türkçe Eğitimi, Futbol, Müzik
İlgi Alanları:	Türkçe Eğitimi, Spor, Kitap.
İş Deneyimi:	MEB. Türkçe Öğretmenliği 2003–2011
Aldığı Ödüller:	
Hakkımda bilgi almak için önerebileceğim şahıslar:	Doç. Dr. Funda TOPRAK Prof. Dr. Halim SERASLAN Doç. Dr. Mehmet KIRBIYIK Doç. Dr. İsa KORKMAZ
Tel:	0 505 277 11 17
Adres	Şirinevler Mah. Siteler Cad. Anakent Sitesi C Blok No:6 ORDU